Karnataka State Archives
(Departmental Library) (13)
ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಆರ್ಕೈವ್ಸ್
(ಇಲಾಖಾ ಗ್ರಂಥಾಲಯ) 5050
ಪುಸ್ತಕ ಕ್ರಮಾಂಕ Accession No.:
ದಿನಾಂಕ Date:

MYSORE LEGISLATIVE ASSEMBLY

EXTRACTS OF DEBATES ON MOTION *RE*: FLOOD SITUATION IN THE MYSORE STATE, 1961.

26th July 1961

Karnataka State Archives,
(Departmental Library)
ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಪತ್ರಾಗಾರ
(ಇಲಾಖಾ ಗ್ರಂಥಾಲಯ)
ಪ್ರಾಪ್ತಿ ಕ್ರಮಾಂಕ Accession No.... 5050
ದಿನಾಂಕ Date.....

BANGALORE:
PRINTED BY THE DIRECTOR OF PRINTING, STATIONERY AND
PUBLICATIONS AT THE GOVERNMENT PRESS
1961

MYSORE LEGISLATIVE ASSEMBLY

EXTRACTS OF DEBATES ON MOTION *RE*: FLOOD SITUATION IN THE MYSORE STATE, 1961.

28th July 1961

BANGALORE:
PRINTED BY THE DIRECTOR OF PRINTING, STATIONERY AND
PUBLICATIONS AT THE GOVERNMENT PRESS
1961

MYSORE LEGISLATIVE ASSEMBLY

EXTRACTS OF DEBATES ON MOTION *RE*: FLOOD SITUATION IN THE MYSORE STATE, 1961.

27th July 1961

BANGALORE:
PRINTED BY THE DIRECTOR OF PRINTING, STATIONERY AND
PUBLICATIONS AT THE GOVERNMENT PRESS
1961

MYSORE LEGISLATIVE COUNCIL

EXTRACTS OF DEBATES ON MOTION *RE*: FLOOD SITUATION IN THE MYSORE STATE, 1961.

29th July 1961

BANGALORE:
PRINTED BY THE DIRECTOR OF PRINTING, STATIONERY AND
PUBLICATIONS AT THE GOVERNMENT PRESS
1961

(Department Library)
ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಪತ್ರಾಗಾರ
(ಇಲಾಖಾ ಗ್ರಂಥಾಲಯ)
ಪುಸ್ತಕ ಕ್ರಮಾಂಕ Accession No.... 5050
ದಿನಾಂಕ Date.....

MYSORE LEGISLATIVE ASSEMBLY

(Wednesday, 26th July 1961)

EXTRACTS OF DEBATES ON THE MOTION *RE.* FLOOD SITUATION IN THE MYSORE STATE, 1961.

[MR. SPEAKER in the Chair].

2-30 P.M.

Sri KADIDAL MANJAPPA (Minister for Revenue).—Sir, I beg to move :

"That the situation arising out of the recent floods in the State be taken into consideration."

Mr. SPEAKER.—Motion moved :

"That the situation arising out of the recent floods in the State be taken into consideration."

***Sri KADIDAL MANJAPPA.**—Mr. Speaker Sir, on the opening day of the present Session, the Hon'ble Members of this House expressed a desire to discuss the situation caused by heavy rains and floods in the State. In accordance with the desire of the Hon'ble Members, the subject has been taken up for discussion today. I submitted on that day that it was not possible for the Government to collect all the information regarding the damage caused to the public as well as private properties. The rains and floods have not yet abated and the havoc is still continuing. In some parts of the State, officers are solely engrossed in the task of evacuating the marooned people and giving immediate relief to the sufferers. Therefore, it has not been possible for them to collect details and give accurate information with regard to the damage caused particularly to agricultural lands and the crops standing thereon. Further it is not possible to get access to some of the areas as the communications are cut off on account of floods not only in rivers but also in streams. This is so particularly in the malnad areas. In these circumstances, I am placing before the House whatever information is readily available.

In recent years, nature has been too unkind to us. It is taking unnecessary revenge upon innocent human beings. It has been our unfortunate lot in this State during the last few years to face flood havocs during some months of the year and tackle scarcity conditions during the remaining months. In the beginning of this year, there were acute scarcity conditions in some parts of the State. Government did its best in giving relief to the affected people. Just when we expected a respite from the stresses and strains of the scarcity conditions, there were unprecedented rains and floods in the month of May in the districts of North Kanara, Dharwar and Chitradurga. Twelve persons died on account of the floods. Some bridges and irrigation works were damaged and there was also considerable loss of private property. Hardly had we finished the work of giving relief to the affected people, when in the first week of July, all of a sudden, Government received the disquieting news that there were heavy rains in North Kanara, Hassan, Coorg

*Asterisk indicates that the remarks or speeches have not been revised by the member concerned.

and Chikmagalur Districts. In its wake, reports were received to the effect that Cauvery and its tributaries were in flocds and that T. Narasipur, Nanjangud and Kollegal Taluks of Mysore District had suffered heavy damage on account of the flood havoc. News was also to hand that the Taluks of Srirangapatna, Pandavapura and Malavalli in Mandya District were slightly affected on account of floods. Immediately on the 7th July 1961, Government issued instructions to all the Divisional Commissioners to grant relief to the flood affected people in accordance with the Government Order dated 14th March 1960. In addition to the normal Budget allotment of Rs. 1,70,000 available with the Divisional Commissioner for granting gratuitous relief, a sum of Rs 35,000 was allotted to Mysore Division and another sum of Rs. 15,000 was allotted to Belgaum Division.

According to the reports available, nearly 3,000 houses are either damaged or destroyed in Mysore District. About 12,000 acres of agricultural land are damaged. Heavy damages have also been caused to public properties like roads, bridges and irrigation works.

In Mandya District, there was one death, a few houses collapsed and about 1,500 acres of agricultural lands have been damaged by floods.

In Hassan District, two persons are reported to have died and heavy damages have been caused to ragi and potato crops. In the Malnad Taluks, damage has been caused to paddy fields, and coffee plantations. Ninety-nine houses are reported to be damaged by floods and rains in this district. Some roads and bridges have also been damaged.

In North Kanara District, due to tidal waves, Gokarn Town was in danger. A few houses were damaged in Gokarn Town. There was heavy damage to agricultural lands including Gazni lands. Recently due to floods of Kali, Gangavati and Aghanashini rivers, very heavy damage is reported to have been caused both to public as well as private properties. Until now, it is reported that about 600 houses have been damaged and that 29 houses have collapsed in this district. About 6,000 acres of agricultural land have been damaged.

In Chickmagalur District due to torrential rains and gale, damage is very heavy. There have been landslides in hundreds of places in this district. These landslides have uprooted huge trees and big boulders which were subsequently washed away by flood-waters and thrown either on the road-side or on the paddy fields. Three persons were buried alive on account of a landslide. One person was washed away in floods. One cement concrete building costing about Rs. 50,000 has been smashed to smithereens by a landslide. Even today, in the hilly areas of Mudigere Taluk, people are living in constant fear of being buried alive on account of landslides. In Mudigere Taluk, 250 houses have been either damaged or destroyed. Half the area of this taluk is cut off from the rest of the area and the taluk headquarters. A few bridges have been washed away. On some roads, it is not possible even for people to walk, let alone for vehicles to move. In some places there is not even a trace of roads which existed before the calamity. There was a rainfall of 312 inches from 1st June 1961 to 23rd July 1961 at Kottigehar in Mudigere Taluk. 8,373 acres of agricultural land including coffee plantations has been damaged. Vast stretches of paddy fields have been either washed away by floods or deposited with sand. The river Hemavathi has changed its course and has formed a new course for itself through paddy fields. Thanks to Brig. Mehta, Major Puri and the men of the Indian Army, a Bailey bridge has just been erected across river Hemavathi at Banakal. This bridge will connect Chickmagalur and Mangalore. In Chickmagalur District, the loss to private property is about a crore of rupees.

In Coorg District there were landslides in many places. The road traffic between Mangalore and Mercara had been cut off. Even now it is not restored. The road communications between

Mysore and Coorg were also partially dislocated. Heavy damages have been caused to agricultural lands and standing crops. About 1,000 acres of land including coffee plantations is reported to have been damaged. One hundred and twenty-four houses are damaged in this district.

In South Kanara, one person died and four heads of cattle were lost as a consequence of floods and heavy rains. Twenty villages were affected by the floods. Four hundred and fifty-six houses were damaged or destroyed. The damage caused to the public property was in the order of 5 lakhs of rupees and to private property in the order of about Rs. 50,000.

We thought that the other districts were quite safe; but in the second week of this month there was the alarming news that the rivers Tungabhadra, Krishna, Varada, Bhima, Malaprabha and Kali were in spate. There was news of heavy floods in the districts of Dharwar, Shimoga, Bijapur, South Kanara and Belgaum.

In Dharwar District, on account of heavy rains and floods of the Varada river, 8 villages have been affected in Shiggaon Taluk, 42 in Haveri Taluk and 21 in Hanagal Taluk. 12 villages in Ranibennur Taluk have been affected by floods in Tungabhadra river. One village in Mundargi Taluk is also affected. A few villages in Nargund Taluk, three villages in Hirekerur Taluk, 8 villages in Kundgol Taluk and 2 villages in Ron Taluk have been affected. About 6,000 houses have been either destroyed or damaged. Loss to private property is estimated at Rs. 75 lakhs. In this district about 18,000 people are affected by floods.

In Bijapur District, on 12th July 1961, a boat carrying 54 persons and 7 bullocks capsized in the midstream while crossing the river Krishna from Dhannur to Tangadi. Out of the 54 persons and 7 bullocks, only 19 persons and 3 bullocks have survived. One person by name Sri Siddappa Honnappa Hospete Darbar somehow managed to reach Kotimali Island in Shorapur Taluk in Gulbarga District. The other persons found their watery grave in Krishna river. Sri Siddappa who managed to go to Kotimali Island was able to survive on the island from 12th to 20th July 1961, *i.e.*, for more than a week with the kind assistance of the Indian Air Force authorities who were good enough to drop food packets and blankets on the island on 17th July 1961.

Subsequently he was rescued on 20th July by two expert swimmers by name Sriyuths Ladle Sab Majawar of Mallinagudde village and Gangappa of Jagingudde village of Shorapur Taluk in Gulbarga District. Their courage and human sympathy deserves our admiration.

In Bijapur District, 19 houses have been damaged or destroyed, 9 of them in Jamkhandi Taluk alone. A few villages in Indi and Sindgi Taluks are reported to be affected on account of Bhima floods.

In Shimoga District on account of floods of Tunga, Bhadra, Varada and Kumadvathi and on account of heavy rains, considerable damage has been caused to agricultural lands. Thousands of acres of paddy lands and arecanut gardens in the malnad taluks have been damaged on account of gale, rains, floods and landslides. The damage is yet to be assessed. About 3,000 acres of paddy lands are under Varada floods. Roughly about 300 houses have been damaged or destroyed in Shikaripur and Sorab Taluks. Road communications in some of the taluks of Shimoga District have been dislocated.

In Belgaum District, the flood waters of Malaprabha, Ghataprabha and Krishna affected 86 villages causing damage to 43 houses and inundating 19,900 acres of land. Damage to houses is estimated at Rs. 54,122 and at Rs. 2,29,298 to lands and crops.

Within the last few days, reports of floods have been received from Bellary and Raichur Districts. In Bellary District, Tungabhadra floods have caused some damage in the taluks of Hospet, Siruguppa and Mallapur. Eighty-two houses are reported to have collapsed or been damaged in these three taluks. Some villages in Raichur

(SRI KADIDAL MANJAPPA)

and Gulbarga Districts are reported to have been affected on account of Krishna, Bhima and Tungabhadra floods.

On the top of all these calamities comes the news of another boat tragedy which occurred last evening at Mangalore. Twenty-four passengers and a crew of three are reported to have fallen into the swirling waters of the Netravati when the boat in which they were proceeding from the Bunder Wharf to Ullal, capsized. Only eleven of them could be rescued and the remaining 16 have been drowned. Of the rescued, one lady is understood to have since died.

Government's heartfelt sympathies go out to the suffering and the bereaved.

To sum up, the damage to public properties like bridges, roads, irrigation works and buildings, etc., is estimated to be about three crores of rupees. Eighty two persons lost their lives. Thousands of cattle perished, about 11,000 houses were destroyed or damaged and about 30,000 acres of agricultural lands were also damaged apart from extensive damage to crops. Total loss to private property is estimated at Rs. 6 crores. In all, this might prove to be an under-estimate on a detailed assessment of the damage.

Now I will come to the relief measures adopted by Government to deal with the situation. No Government, however vast its resources may be, can fully compensate for the losses sustained by the people on account of natural calamities or acts of God. Government at best can give some immediate relief and assist the sufferers to get themselves rehabilitated. In the year 1960, we had framed a set of rules which govern the grant of relief to victims of flood havoc. According to these rules, gratuitous relief is admissible at rates ranging from Rs. 10 to Rs. 100 to the sufferers. In addition there is provision to grant alternative sites free of cost and to give building materials up to Rs. 300 in value. Recently Government have liberalised these Rules, according to which the Deputy Commissioners have been authorised to sanction gratuitous relief ranging from Rs. 40 to 100 to the persons whose houses have been damaged or destroyed. In places where building materials are not available it has been suggested to Deputy Commissioners that they may give zinc sheets to the sufferers. Instructions have been issued authorising the Deputy Commissioners to incur expenditure for erecting temporary sheds to accommodate persons who have been evacuated from the flood affected villages and also to subsidise the charges of transporting foodgrains. Permission has also been given to the Deputy Commissioners to purchase building materials in the open market if these materials are not available in the forest depots. Considering the heavy damage caused in the several districts, Government have sanctioned an additional amount of Rs. 50 lakhs for granting interest-free loans and Rs. 5 lakhs for affording gratuitous relief. The amount has been distributed as follows :—

Name of the Division	*Interest-free loans*	*Gratuitous Relief*
	(*in lakhs of rupees*)	
Mysore Division	20·00	2·00
Belgaum Division	15·00	1·00
Gulbarga Division	1·50	0·50
Bangalore Division	1·50	0·50
(Reserve)	12·00	1·00

Instructions have been issued that the officers should go to the villages and distribute the loans as well as gratuitous relief to the people. Special Officers have been appointed in Chikmagalur, Mysore and Dharwar Districts for giving speedy relief to the sufferers. It has also been directed that tenants should be given interest-free loans up to Rs. 500 on their furnishing proper security if the landlords fail to take interest-free loans to repair the lands.

The aforesaid amount allotted is not sufficient to meet the situation. We have requested the Government of India to come to our aid. Pending

receipt of Government of India's assistance, we have allotted this amount. Government hope that Government of India will come to the rescue of the people of this State who are in the grip of an unprecedented natural calamity of the worst type.

The Public Works Department is doing its best to repair the damaged roads and bridges to restore communications and also to repair irrigation works.

These works are started with a view to give relief to the people and to give employment to the people. We have appointed special Inspectors and Doctors with a view to visit those camps. Fair price depots have also been opened there. Arrangements have been made to supply seed grains free of cost and we are thinking of supplying manure free of cost to persons who are in need of help from Government.

Before I come to the concluding para, I will have to announce the death of another person. The Tahsildar, Kundagal informs me that one person died while crossing Bennihalla near Yerinarayanpur.

In conclusion, it is my duty to express gratitude on behalf of the Government to the officers and men of the Indian Army and the Indian Air Force, Red Cross Society, other public bodies and the public in general who are actively co-operating with the Government in dealing with the present situation. Above all, we are deeply indebted to our Honoured President for his message of sympathy and personal donation, to our beloved Prime Minister for the munificent donation of Rs. 25,000 and to Shri Pataskar, the Governor of Madhya Pradesh for his generous contribution of Rs. 5,000. I must also make mention of the services which our Government Officers have rendered. Some of them risked their lives in trying to rescue the marooned people. Many of them have exhibited a great sense of duty and courage of the highest order. Government appreciate their conduct. On this occasion, I appeal to the public of this State to give generous contributions to the Distress Relief Fund. I hope that hereafter at least Mighty Nature will be merciful to us. When Nature smiles, there is always plenty and happiness, but when she frowns, there is always distress and misery. Modern man always thinks in terms of subjugating and exploiting Nature to his advantage. Perhaps Nature wants once in a way to assert and show mankind that she is always SUPREME.

Mr. SPEAKER.—Now amendments may be moved.

Sri J. B. MALLARADHYA (Nanjangud).—Sir, I beg to move:

"That for the words occurring after the first word 'that', the following words shall be substituted:—

'Having considered the situation arising out of the recent floods in the State, this House is of the opinion that the Government should take immediate steps to initiate flood control measures of a permanent nature, having regard to the frequency of floods.'"

Mr. SPEAKER.—Amendment moved:

"That for the words occurring after the first word 'that', the following words shall be substituted:—

'Having considered the situation arising out of the recent floods in the State, this House is of the opinion that the Government should take immediate steps to initiate flood control measures of a permanent nature, having regard to the frequency of floods.'"

Sri RAMAKRISHNA HEGDE (Sirsi).—Sir, I move:

"That for the words occurring after the first word 'that', the following words shall be substituted:—

"having considered the situation arising out of the recent floods in the State, this House expresses its heartfelt sympathy for the people who have suffered on account of the recent floods in the State,

(SRI RAMAKRISHNA HEGDE)

appreciates the measures that are being taken by the Government to afford relief to the victims, and strongly urges on the Government of India to come to the succour of the Mysore Government with a financial aid of a minimum of 2 crores of rupees in view of the magnitude of the calamity that has befallen on the State and which is likely to upset the Third Five-Year Plan Programmes considerably '."

MR. SPEAKER.—Amendment moved:

" That for the words occurring after the first word 'that', the following words shall be substituted :—

'having considered the situation arising out of the recent floods in the State, this House expresses its heartfelt sympathy for the people who have suffered on account of the recent floods in the State, appreciates the measures that are being taken by the Government to afford relief to the victims, and strongly urges on the Government of India to come to the succour of the Mysore Government with a financial aid of a minimum of 2 crores of rupees in view of the magnitude of the calamity that has befallen on the State and which is likely to upset the Third Five-Year Plan Programmes considerably.'."

*SRI J. B. MALLARADHYA.—Sir, I wish the Hon'ble Revenue Minister had put this printed speech in our hands a bit earlier. In any case, he has placed a few facts and on the available facts we have to offer our comments. Before actually going into the details furnished by the Hon'ble Minister, I wish to make a few general observations.

Sir, this House expected a reference to the flood havoc on the opening day of this session. We, on this side, at any rate, looked forward that the Chief Minister or the Revenue Minister would make a statement. We were definitely sadly disappointed on that score and it is rather curious that the Government should wait for the suggestion from this side to allot a day or two for discussion on this matter. Sir, this subject should have had the highest priority over all others. The one thing that the Government has done is that practically all Ministers have visited the affected areas. We are very deeply conscious of the magnitude of the problem. The question is: has the Government tackled this problem in a suitable and effective manner? If Government is acting on the principle that something is better than nothing, well, it can compliment itself. But the fact remains that what is done or what is said to have been done according to the statement, is grossly inadequate to meet the demands of the situation and measures taken so far do not touch even the fringe of the problem. I am not trying to approach this problem merely in a critical manner, but I am trying to express the feeling prevailing throughout the State. I should not be misunderstood if I say that the effort of the Government has fallen below the minimum that is expected of them under a circumstance like this. The whole House will agree that no sacrifice, no expenditure and no effort will be great for meeting the devastating effects of the floods and the consequent damage to life, property and cattle, etc. Sir, what distresses me most is, even the publicity agency of the Government has been unable to cope with the situation in keeping the public and the Members of this House informed or apprised of the day-to-day situation in regard to floods. Sir, I have been in Bangalore all the time, the seat of Government and though not as the Leader of Opposition, as a citizen of the State and as a Member of this House, I have not been able to get the full authoritative details of the situation. I have not been able to get a single official bulletin relating to the flood situation issued by Government from time to time. Sir, in connection with some other matter, when I asked the Secretary to Government of a particular department, to give me a copy of the

Government Order, which had been passed and which had been cyclostyled, he was doubtful whether I was entitled to a copy or not. He said he would examine the matter.

Sri KADIDAL MANJAPPA.—Till it is issued, copies are not given to anybody.

Sri J. B. MALLARADHYA.—Even today I have not been able to get a copy of that G.O. Why I am saying this is, that the information agency of the Government is not able to keep the public apprised of what is happening in the different parts of the country in a most calamitous situation like this. Are we not entitled to get information? Was this not possible to be done when you send copies of the tour programmes of the several Ministers ? Except what appears in the local and outside newspapers, we are not able to get any benefit from governmental authoritative sources.

Sir, on this occasion I would like to mention to my hon'ble friend the Revenue Minister, that they should not treat the Opposition in this manner. This is not a party matter as this is not a matter which concerns merely the Congress people. Sir, it would not be an exaggeration if I say that till this minute not a scrap of paper is put into the hands of the legislators on this side. I do not know whether the Congress legislators have received better treatment at the hands of the Government. But, we on the Opposition side have been treated very badly, and have been denied authoritative information. Sir, I do not know if I would hurt my friend the Revenue Minister for whom I have personal regard, if I say that all this leads to the impression that the Government is trying to create an impression in the minds of the public that it is only Congressmen that could deliver the goods. May I, with all humility, say that in times like this Government must consider that we are as keen as they are in serving the people who are affected, perhaps in a greater measure? This should be a joint endeavour and it should be a co-operative enterprise in trying to relieve he distressed. This is all I wish to say by way of preliminary observations. I do not want the discussion on this matter to be tainted by any kind of political affiliation. It must be specially a totalitarian effort from the citizens as a whole. Against this background, I wish to offer a few remarks.

It is our duty on this occasion to convey our heartfelt sympathy to all those thousands of families who are affected. The Hon'ble Minister for Revenue has done well in conveying on behalf of the Government, his sympathies to the affected families. I speak on behalf of the people who are victims of the havoc and the fury of the flood and it is our duty on the floor of this House to express our deep regret and convey to the families our deep sense of sympathy.

Sir, I would like on this occasion, after going through the speech of the Hon'ble Revenue Minister, to say this. He has made an excuse that his officers are busy doing actual relief operations in several parts of the State and that he has not been able to get the correct figures or up-to-date figures. I can quite appreciate the difficulties. With all the available machinery of Government, it should not be difficult for them to compile day-to-day figures. He has admitted that the estimate of loss is only a gross under-estimate. Sir, in the Order issued by the Government on the 13th July 1961, they have given certain instructions to the officers and they have invited reference to a set of rules they have framed in connection with meeting the flood situation. I have looked into the measures adopted by the Government of Mysore in the previous years so far back as 1923, 1953, 1956 and 1960. I know, just as there is a Famine Code, there is no Flood Relief Code so far as the Government of Mysore is concerned. Whatever relief was extended on each occasion was in the nature of an *ad hoc* assistance given to the several affected people. I consider the rules which have been framed and issued are hardly sufficient to meet the demands of any kind.

I shall come to these rules and the effect of these rules on the affected people later on. I would like even at

(SRI J. B. MALLARADHYA)

this stage to tell the Government to get very accurate figures in regard to the following matters. The matters which I refer to are these :—

On a previous occasion the Hon'ble Minister took down the points on which we wanted information and after fifteen days he came to the House to say that it is impossible to get information. I do hope that the same performance will not be repeated on this occasion.

Sri KADIDAL MANJAPPA.—Fortunately for us, that kind of information has not been called for this time.

Sri J. B. MALLARADHYA.—Sir, you have given only approximate figures in regard to the flood havoc.

Sri KADIDAL MANJAPPA.—In regard to the havoc I have said that the information is incomplete. But so long as figures are not exact, they have to be termed approximate.

Sri J. B. MALLARADHYA.—Sir, we would like to have an idea of the extent of land and communication inundated with water.

Sri KADIDAL MANJAPPA.—Sri J. B. Mallaradhya was also an officer. He knows the condition in the several regions. I would like to take him with me and show him whether it is possible to visit some of the areas in the Malnad tracts.

Sri J. B. MALLARADHYA —I know the magnitude of the damage caused, at least in some areas. But the point is, is it not the duty of the Government to give the information to the House? I have got a statement from Mudigere taluka which gives the most harrowing tale of what has happened there. Do you mean to say that for the next three months it is impossible for any officer to go and assess the damage caused?

Sri KADIDAL MANJAPPA.—I said that just at present, it was not possible.

Sri J. B. MALLARADHYA.—Without assessing the extent of damage, what relief work can be done? Supposing the damage caused in a particular place is of the order of rupees one lakh, how are you justified in allotting money without knowing what is the extent of damage and what amount is needed? Without facts, there is no point in saying that we have given Rs. 50,000. The first step in meeting the situation is to ascertain facts. If it is necessary you may even employ more staff. Unless you size up the magnitude of the problem and the colossal nature of the damage caused, how are you going to initiate relief measures? You are merely trying to do patch work.

*Sri H. K. VEERANNA GOWDH (Minister for Public Works).—May I tell Sri Mallaradhya that amounts have been allotted to each district and each division wherever it is needed? It is only an *ad hoc* grant and there is no limit as regards the amount that has to be spent. If an officer wants more money, it will be given to him. The Hon'ble Minister for Revenue has already said. Sri Mallaradhya, himself being an experienced officer, must understand that it is not possible to go to certain places. Even in respect of lands under water—even there, it is at best an estimate that could be made. You cannot actually say how many thousand acres are damaged. That could be ascertained only after a week or two. Immediately it is not possible. He knows that even now water is flowing over certain bridges. It is not possible to say whether the whole bridge is washed out or whether only a part of it is washed out and how deep it has gone and all that. It is only from mere guess work that some of these reports have been sent. Therefore, immediately to find out accurately the damage caused, it is not possible. It may take some time. At present, most of the reports are by eye-sight and guess work.

Sri J. B. MALLARADHYA.—I can appreciate the difficulty of officers; not that I am trying to make impossible and impracticable suggestions. If the normal staff that is there is found to be inadequate to cope with the situation, you will have to put more men. That is the point.

Sir, if I have some idea of the governmental effort so far made, I consider it has been far too niggardly,

whether it is in the matter of reconstruction of houses, rehabilitation of people displaced or in the matter of restoration of communication for traffic, or gruel centres or opening fair price shops. As a general attempt, I have been feeling that what has been done hardly touches the fringe of the problem and the Governmental effort is too niggardly if I may use that expression without offending anybody. The point is, it is not for Government to make excuses in the worst situation. When hundreds of people are dying, it is a very difficult matter to handle. Government have said that they have appointed three special officers. If they will only look into what had been done in previous years in respect of Nanjangud and T.-Narasipur and K.R. Nagar they will find that—for each of these taluks, for flood relief work alone special staff was employed. How many sub-divisions had we started? Take, for example, the National High Way between Chickmagalur and Mangalore; what effort has been made to restore it? Have you constituted a sub-division? There is no effort made to restore communications.

Sri H. K. VEERANNA GOWDH.—Sir, I may kindly be excused for interrupting again. Without knowing facts Sri Mallaradhya is making wild accusations. Three or four sub-divisions were immediately sanctioned. They must do survey work, estimate the exact staff required which will be sanctioned by the Government. We have told all the officers including the Divisional Commissioners about opening gruel centres and fair price shops and all that. The number may be inadequate, no doubt. But wherever necessary, the officers will send messages, by wireless, or telegram, regarding their requirements. The Government have already permitted them to spend money to the extent required. There is sufficient money kept with them as advance to be spent whenever necessary. Therefore, Sri Mallaradhya cannot go on saying that nothing has been done; that no effort has been made and that damage has not been assessed.

Sri J. B. MALLARADHYA.—Sir, I wish the Hon'ble Minister for P.W. had made a statement and placed a few facts before us. I think Sri Muckannappa raised that issue and there was no answer forthcoming.

Sri H. K. VEERANNA GOWDH.—I shall read the statement. I was asked by the Chair to submit my statement later.

Sri J. B. MALLARADHYA.—If only that statement had been placed before us, it would have thrown much light on the Government's efforts. Even now I am prepared to stop for a while. Let the Government complete all the statements from their side in respect of the various departments.

Mr. SPEAKER.—I know that Members have a right to ask for details. The Hon'ble Member may make a speech asking for information. There is nothing wrong in it. The only thing is, that as soon as your speech is over, the Hon'ble Minister for P.W. will take the floor and give necessary information, and that will meet the convenience of all.

Now it is time for us to rise for tea. The House will now rise and will meet after half-an-hour.

The House adjourned for recess at Three of the Clock and re-assembled at Thirty Minutes past Three of the Clock.

[MR. DEPUTY SPEAKER in the Chair.]

Sri J. B. MALLARADHYA.—Sir, I was talking about the Public Works Department when the Public Works Minister intervened to say that I had had no information. I can only talk with reference to the facts now before me. If the Public Works Minister is going to make a statement as regards the measures taken in his department we shall then be able to judge whether what has been done is adequate or whether there has been a failure or omission. In any case, I am now talking only on basis of the facts placed before me. According to the statemen

(Sri J. B. Mallaradhya)

made by the Revenue Minister the extent of damage caused to roads, bridges, tanks and public buildings is colossal. It would have been very appropriate, necessary and desirable if he had said, as to in how many cases communications had been restored. Even for Government to reach the affected places and to provide immediate and temporary relief, communications are of the very essence of the programme of relief work. We do not know in how many cases communications that were breached have been restored. I know you have got officers who will do the work, but the point is, in your report no reference has been made to it. It would have been useful if a consolidated list of all the damages in each district classified under communications, irrigation works, buildings, irrigation tanks, distribution channels, etc., had been given. Such information is very necessary.

Sri H. K. VEERANNA GOWDH.—That will be a very bulky volume.

Sri J. B. MALLARADHYA.—Please do not think that I have no application to this problem. My friend Sri Ramakrishna Hegde has given a substantive motion by way of amendment asking for Rs. 2 crores from the Government of India. Suppose the Government of India turns round and asks you, "why do you want so much" and what is your answer? Then you will have to furnish them with facts and figures about the extent of damage. So, at some time or other, before long, you will have to be ready with at least 90 per cent of the facts which are true and correct. What you have to do now is to authorise your Chief Engineer, even without waiting for regular estimates being prepared, to go ahead with restoration work and repair of damaged works. You will have to trust them to that extent. Even supposing the estimate prepared later on, exceeds his sanctioning limit, that should not matter in the interest of affording immediate relief to the affected people.

Sri H. K. VEERANNA GOWDH.—For the information of the House I may say that instructions have been issued to officers that without waiting for preparation of regular estimates, all the immediate works like restoration of communications, etc., may be taken on hand in anticipation of estimates and those works are now going on.

Sri J. B. MALLARADHYA.—I am glad to hear that instructions have been issued to officers that they need not wait for sanction and that they could go ahead with the necessary works. This is one of the very necessary steps to afford immediate relief. Particularly in regard to irrigation works and distribution channels I would like the Hon'ble Minister to see that the Irrigation Chief Engineer and the Superintending Engineer issue instructions that water should be made available to the ryots as early as possible during the cultivation season.

Sri H. K. VEERANNA GOWDH.—In certain cases it is not possible even to approach the place where the breach has occurred and where fast, swirling water prevents human approach. Wherever it is approachable, sand bags are being dumped. In certain places diversion of the channel is done and pumps are installed to lift water to the old channel. It may cost some money to the Government. On a previous occasion, when the Kunigal big tank breached, lifting of water was done at a cost of Rs. 10,000 and audit objected to it. This time also, I have instructed that water should be lifted from the river, after putting sand bags, and let go to the old channels so that the existing crops may not suffer.

Sri J. B. MALLARADHYA.—I wish the Hon'ble Minister tells these things at the end. If there had been a statement on behalf of the Public Works Department, I would not have made these observations. In this season if they do not make water available, it would become difficult. Local officers are afraid or they are not human. They do not want to extend the time by a month or two. These small

(ಶಾಲಾಮಿ ಗ್ರಂಥಾಲಯ)
ಪುಸ್ತಕ ಕ್ರಮಾಂಕ Accession No. 5050
ದಿನಾಂಕ Date.....

instructions are very important from the point of view of the ryots. In this season, water should be let for a month or a month and a half, if necessary.

Government will have to engage special staff for making estimates. I am told by the P.W. Minister that already certain divisions have been formed. I would like to say that in all the affected districts, having regard to the requirements of each area, staff should be given, may be for 6 months or more. You may even tell the Executive Engineers and the S.Es. of divisions that they may open a separate account. What happens in a majority of cases is that the Executive Engineers are too much harassed by these accounts officers. Of course it is only proper that it should be so, because otherwise there will be unlimited scope for leakage and reckless expenditure. But so far as the floods are concerned, every officer should be asked to open a separate head of account and Government will have to issue specific instructions that whatever expenditure is incurred should be charged to that head. Otherwise the officers will wait for instructions, throw up their hands in despair and there would be inordinate delay and work will suffer.

Sir, would Government mind calling for fortnightly reports of the progress from the several divisional officers? They should send it direct to the Government though there ports may be sent on later through the E.Es. and S.Es.

Sri H. K. VEERANNA GOWDH.—Copies of reports are not received fortnightly, but every day I receive reports. They come direct to me, not through the usual channels.

Sri J. B. MALLARADHYA.—I wish you had placed a consolidated report before the House so that we might have some opportunity to find what the Public Works Department have been doing, and whether they have been acting in a vigilant and alert manner, just as alert as the Minister for Public Works himself.

There is one matter in respect of which I want the P.W. Minister to give a specific reply. Some of the affected taluks, like Nanjangud, T.-Narasipur, Shimoga and the like were hit by floods in previous years, in 1924, 1953 and again in 1956. I remember that a Government order was issued in 1924 in which the P.W.D. was asked to investigate the question of devising protective measures to prevent inundation of towns, villages, and taluk headquarters. I would like to know what happened to those proposals formulated by the Chief Engineer. I do not want a repetition of that same performance during the current season. Government must take a firm stand and see that protective measures are adopted immediately and even while calling for estimates and proposals, proposals for protective measures should also be called, on the present occasion.

In regard to the statement made by the Revenue Minister, if we total up the number of the houses that are damaged or collapsed, and compare it with the allotments made in the Government Order of 13th July, can we say that the allotments are adequate? The number is colossal. It seems as though Government is intent on making only token grants. I know that full relief in proportion to the total damage incurred is not possible by any Government. Granting that, the grants or loans cannot be restricted to 2 or 3 lakhs of rupees when you find that more than 20 thousand houses have collapsed.

Sri KADIDAL MANJAPPA.—We have sanctioned Rs. 50 lakhs.

Sri J. B. MALLARADHYA.—In your statement you say that you have reserved Rs. 12 lakhs. Whatever you allot, it should have some proportion to the extent of actual damage.

Sri H. K. VEERANNA GOWDH.—If they ask for more, we are prepared to give.

Sri J. B. MALLARADHYA.—Then you say that any amount that is asked for would be given.

In respect of the low-lying houses and villages in these areas, you must take firm action. They are being repeatedly affected by floods year after year.

Sri KADIDAL MANJAPPA.—That would arise after the flood subsides and the people get back to their original homes.

Sri J. B. MALLARADHYA.—In Raichur I was told that when there were signs of abatement of floods, the people were about to move back to their places, but the Governmental machinery failed. I was speaking about some well-known areas like Nanjangud, Shimoga, T.-Narasipur, etc., where even when small floods occur, some places are inundated and in spite of it you allow people to put up permanent houses at an enormous cost. ನಂಜನಗೂಡಿನಲ್ಲಿ ಚಿಕ್ಕಬ್ರಾಹ್ಮಣಕೇರಿ, ಚಾಮರಾಜ ನಗರದಲ್ಲಿ, ಸೋಸಲೆ ಹತ್ತಿರ ಮಠದ ಬೀದಿಯಲ್ಲಿ, ಇತ್ಯಾದಿ.....All these years you have been allowing these people for political reasons or out of a sense of fear to put up permanent houses in such areas because you would be incurring their displeasure.

Sri KADIDAL MANJAPPA.—You have also allotted them.

ಶ್ರೀ ಜೆ. ಬಿ. ಮಲ್ಲಾರಾಧ್ಯ.—ನಾನು ಶಿವಮೊಗ್ಗ ದಲ್ಲಿ ಅಮಲ್ದಾರನಾಗಿದ್ದಾಗ 1924ನೆಯ ಇಸವಿ ಯಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಹ ಬಂದದ್ದು ನೆನಪಿದೆ. ಆಗ ನಾನೇನು ಮಾಡಿದ್ದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ತಾವು ಬೇಕಾದರೆ ಭೂಪಾಲಂ ರುಕ್ಮಯ್ಯನವರು ಮತ್ತು ಅವರ ಕುಟುಂಬದವರನ್ನು ಕೇಳಿದರೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ.

Sri KADIDAL MANJAPPA.—We have collected 7 thousand rupees just on one morning.

Sri J. B. MALLARADHYA.—I will come to this private charity business later.

In regard to grant of sites, Government must formulate a definite policy. In the Government Order it does not find a place.

Sri KADIDAL MANJAPPA.—We are granting sites free of cost and if there is no Government land we acquire it at our cost and grant them free of cost.

Sri J. B. MALLARADHYA.—You are saying as if this is such an easy matter.

ತಾವು ಇಷ್ಟು ಸುಲಭವಾಗಿ ಗವರ್ನಮೆಂಟ್ ಆರ್ಡರಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವುದು ಬರಿಯ ತೋರಿಕೆಗಾಗಿ ಎಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಪ್ರವಾಹದಿಂದ ತೊಂದರೆ ಗೊಳಗಾದವರಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರೇ ಎಲ್ಲ ಸಹಾಯ ವನ್ನೂ ಕೂಡಲೇ ಒದಗಿಸಿಕೊಡಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಜನಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ.

As far as the upper middle-class people and people who can afford are concerned, I do not want you to give them, but it is the poor whom you must help.

Sri KADIDAL MANJAPPA.—It is for them we give free of cost and not to the well-to-do ones.

Sri J. B. MALLARADHYA.—In any case you must not allow reconstruction of houses in the affected areas for any reason and you must tell the local officers that you will view with very great displeasure if they allow it and that if they allow it, it should be at their responsibility. In regard to the municipality also, you may issue orders that no houses should be built in those areas. Such areas are situated within the limits of municipalities also. Supposing the municipality gives licence for a permanent structure, then the situation gets complicated. You must also strictly warn your officers who are in the municipalities and also persuade non-official presidents—I do not know whether they will faithfully carry out your orders—not to give licenses for permanent buildings there. You must see that no building licenses are issued in those areas. In regard to the construction of houses, in the Government Order you must say that building materials may be got from the Forest Department and what are the measures the Government have taken so far to make available building materials at convenient centres for construction of houses or sheds. Just as you open gruel centres, you must open depots for the sale and supply of building materials. You cannot expect the man to obtain a mafi license and go to the forest and get building materials. You are opening seed distribution centres. In a similar manner, centres for the sale and distribution of building materials should be immediately opened at convenient centres for the benefit of the affected people. You must instruct the Forest Department to relax the Mafi License rules to enable the people to get building materials free of cost. You may restrict the total cost of building materials that may be

supplied to each family. It depends upon the type of house that is damaged. In any case, you must immediately open centres for the sale and distribution of building materials.

Having regard to the work that is being done by the Housing Board in Mysore, I want to know where the Housing Board will come into the picture. In various municipalities they are building what are called model houses. If in areas which are affected by floods, there are any houses built by municipalities, first preference should be given to the affected people while allotting such houses. You must issue a circular to that effect. In one place you have said that zinc sheets will be given. What is the availability of zinc sheets with the Deputy Commissioner? How many zinc sheets are required for 500 sheds?

Sri KADIDAL MANJAPPA.—We have requested the concerned authorities to give us a special quota.

Sri J. B. MALLARADHYA.—The quota allotted to the State is not even 5 per cent of the demand made. There is an unrealistic approach to the whole porblem, as could be seen from the Government Order.

Sri H. K. VEERANNA GOWDH.—It is not only zinc sheets. ನಾನು ಹೋದ ಕೆಲವು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ತೆಂಗಿನಗರಿ ಗಳಿಂದ ಷೆಡ್ ರೀತಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ವಾಸಿಸು ತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದೂ ಬಹಳ ಕಷ್ಟ. ಏಕೆಂದರೆ ಆ ನಂದ ರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಗರ್ಭಿಣಿ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಮತ್ತು ಬಾಣಂತಿಯರು ಆ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಇರಬೇಕಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇರುವ ಕಾರಣ ಅಂತಹ ತೆಂಗಿನಗರಿ ಅಥವಾ ಜೊಂಡಿನಿಂದ ತ್ವರಿತ ಪರಿಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ಕಟ್ಟ ಲ್ಪಟ್ಟ ಹಂಗಾಮಿ ಚಾವಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಈಗಲೂ ಮಳೆಯ ನೀರು ಸೋರುತ್ತಲೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಕೆಲವು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಆ ತೆಂಗಿನಗರಿ ಅಥವಾ ಜೊಂಡು ಸಿಕ್ಕುವುದೂ ಇಲ್ಲ. ಅಂತಹ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಅದಕ್ಕೆ ಸಪ್ಲಿಮೆಂಟ್ ಮಾಡುವುದ ಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಈ ಜಿಂಕ್‌ಷೀಟುಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದು.

Sri J. B. MALLARADHYA.—I am only inviting the attention of the Minister for Revenue that you may have to bank on the rules relating to concessions in regard to accidental fires. You will have to make those rules applicable in this case so far as giving building materials is concerned. In the case of accidental fires, you have rules regulating the supply of various materials. I think you have to liberalise the rules and give them ..

Sri KADIDAL MANJAPPA.—Building materials of the value of Rs. 300 are given.

Sri J. B. MALLARADHYA.—Of a maximum value of Rs. 300? With regard to damage to lands, I invite the attention of the Revenue Minister specially to this matter. You will have to have a detailed inspection of all the affected areas. With reference to this, I said that every taluk which was affected should have the services of one or two revenue inspectors with the necessary peons. It is very difficult for a revenue inspector to move out into the areas without the assistance of a peon. It is not for his personal comfort or convenience. You must see that wherever necessary, you appoint a Revenue Inspector now for the special work. While appointing them, don't be guided by the Public Service Commission. You will have to appoint very experienced Revenue Inspectors who have won the affection and esteem of the people. We have such Revenue Inspectors in some of the districts. You must appoint them and see that they make a survey number-wise inspection of the lands affected and you must insist on all Sub-Division Officers and Tahsildars making certain percentage of inspections because you cannot be guided mainly by the report of the Revenue Inspector or you must give him the assistance of mojinidar...

Sri KADIDAL MANJAPPA.—I am glad to inform the Hon'ble Member that in some of the districts, that work has been done. Village level workers and other officials of C.D. and N.E.S. blocks and other revenue officials are posted for special work for a period of one fortnight or a month.

Sri J. B. MALLARADHYA.—This is a work of a very technical nature. The lands which have been affected are either eroded or affected permanently and no cultivation is possible. They are filled with sand or silt and till you clear the sand they will not be fit for cultivation. Standing crops are damaged and the lands cannot be

(SRI J. B. MALLARADHYA)

recultivated during the cultivating season unless special effort is made. Before a Revenue Inspector can make a report, what do your village level workers know of survey work or know anything about the land? Most of them are recruited on party considerations and not considerations of merit.

Sri KADIDAL MANJAPPA.—It is the Public Service Commission that recruits them.

Sri S. D. KOTHAVALE (Chikodi).—I hope the Hon'ble Member will cease to make a reference to this party and that party.

Sri J. B. MALLARADHYA.—Truth—is my valid defence against an allegation. I will allow the Revenue Minister to select 10 villages at random. We can go and inspect the work of the village level workers and the extent of their usefulness to the villages which they are expected to serve. I am only interested in saying that this work of classification or getting a report about the extent and nature of damage should be done by technical people who are qualified. The village level worker should not be entrusted with this work which he is not competent to do.

Sri T. D. MARANNA (Magadi).—The Leader of the Opposition says that the appointment is made on party considerations. It is not so. The appointments are made by the P.S.C. which is not constituted on a party basis.

ಶ್ರೀ ಎಚ್.ಜಿ. ನರಸಿಂಹೇಗೌಡ(ಶ್ರವಣಬೆಳಗೊಳ).—ವಿಲೇಜ್ ಲೆವಲ್ ವರ್ಕರ್ಸನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿದ್ದು ಪಿ. ಎಸ್. ಸಿ. ಯವರಲ್ಲ. ಅವರನ್ನು ನೇಮಿಸುವುದು ಡೆವಲಪ್ ಮೆಂಟ್ ಕಮಿಷನರ್ ಅವರು ; ಪಾರ್ಟಿ ಕೈಕೆಳಗೆ ಇರುವವರು. ಅಂದಮೇಲೆ ಪಿ. ಎಸ್. ಸಿ. ಅವರು ಅವರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿದ್ದು ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದ್ದು ಸುಳ್ಳು.

Sri J. B. MALLARADHYA.—Sir, am also anxious that the Government should set a time limit within which which this report should come—you may give them one month extra, I do not bother. I am aware that in the past to get reports from the Deputy Commissioner, it took more than 2 years and there was lot of complaint from the people affected and nothing was done. Now, we are all confronted with question of devising concrete measures to relieve the distressed. But, if the relief that would be given is delayed, the very object of passing an order by the Government will be frustrated. Therefore, a time-limit should be fixed for obtaining the reports on the line indicated by me. It may be end of October or September; I do not think more than 2 or 2½ months would be required for this.

Sir, with regard to the grant of seed grain that is required, the Director of Agriculture has got to be requested to open seed distribution centres, particularly for the benefit of the poorer section of the raiyats. Seed grains of the quick growing variety must be supplied immediately.

Sri KADIDAL MANJAPPA.—Sir, in Chickmagalur district, all this has been done already. I know of it because I had gone there. Collection of information with regard to the damage caused and the distribution of seeds—all this is done.

Sri J. B. MLLARADHYA.—I fondly hope that the Hon'ble Revenue Minister will give the same picture of the work done by officers in other districts also. If it is possible to get a crop immediately, inspite of the floods, no effort should be spared and every expenditure would be worthwhile.

Sir, so far as loans are concerned, I must say that the amount allotted is absolutely insufficient. You must devote larger sums of money for takkavi and land improvement loans. In regard to the grant of loans under the existing rules I am afraid, many tenants and pattadars may not get these loans. Unless there is a specific order of the Government relaxing the existing rules, loans will not reach the needy. I request the Revenue Minister to see that these loans are not denied to the needy on technical grounds. In this case and in the case of the co-operative societies loans, you must deem it sufficient if personal security is offered. If the party fails to deliver the amount within the stipulated time, you may recover it. But, if you ask them to furnish

security, where should he go? All these affected people cannot furnish security. So, will the Hon'ble Minister kindly do it?

Sri KADIDAL MANJAPPA.—I will consider that suggestion.

Sri J. B. MALLARADHYA.—Then, Sir, with regard to repayment of loans it is said only three years. I am afraid, three years would not be enough. It must be spread over at least a period of ten years, particularly, in the case of the poorer people. Sir, I presume that the takkavi loan and land improvement loan given under the present flood relief operations would be interest free. There is no indication in the G. O. or in the statement made by the Revenue Minister.

Sri KADIDAL MANJAPPA.—I have mentioned in my statement that Rs. 50 lakhs is sanctioned for granting interest-free loans.

Sri J. B. MALLARADHYA.—Yes, Sir. In regard to the gratuitous relief, the order of March 1960 supplemented by the order of 1961, I am afraid, requires very radical revision. I would invite the attention of the Hon'ble Minister to page 3 of the G. O. in which grant up to a maximum of 100 rupees per family is to be granted keeping in view the principles enunciated.

Your principles enunciated are neither necessary nor possible. The guiding principle should be that the sufferer should feel that he is cared for. The maximum of Rs. 100 you have fixed for a man who has suffered serious damage and lost everything will not satisfy him. I am afraid, you must now sit in cabinet, if necessary, and absolutely revoke this order, modifying it substantially. This order should be radically revised.

Sir, nowhere in the Government Order it is contemplated that a Central Relief Committee has got to be constituted. To my knowledge, even according to the order of 1924, a Central Relief Committee was formed at the State level, district level and tahsil level and thereafter, money collected by way of public contribution, etc., was credited to this fund and certain rules of procedure were issued for the administration of this fund. Now it is very necessary. Sir, in constituting this Committee, I am quite sure, you will put members of various parties. The point is, you will have to define their functions and the scope of work and specify the powers. Suppose, you constitute an Advisory Committee; most of them will not come because you do not pay them any T.A. Do not give them a glorious name without paying them anything. Sir, an immediate order has to be issued constituting this Committee and issue rules of procedure specifying their duties and functions and everything.

In regard to agriculturists' needs, you have referred in your statement that even manure will be supplied. There are a number of nurseries. Most of them have been washed away. The point I wish to make is that in some cases, land is rendered absolutely free from fertility. Even if the cultivator is anxious to recultivate the lands, fertility has gone because the whole thing is washed away. Unless commercial or chemical fertilisers like super-phosphates, phosphates, etc., are supplied, there is no possibility of growing any crops on those lands. I am saying that in respect of cultivated lands which are washed away and which have been rendered unfit for cultivation and whose fertility has suffered, special arrangements may be made by the Director of Agriculture.

Sir, one particular portion of the statement made by the Hon'ble Revenue Minister, I value very greatly and that has reference to the work done by our officers. It is very appropriate.....

Sri KADIDAL MANJAPPA.—One officer died in the course of performing his duty while rescuing people. He was a Thasildar by name Sri Basan Gowda near Shahpur.

Sri J. B. MALLARADHYA.—Sir, I am very happy that you have given a full measure of praise for the very commendable zeal shown by them, the sense of duty and sense of dedication. But equally, there are certain complaints in some quarters of officers who are taking this matter a little tardily.

(SRI J. B. MALLARADHYA)

Their number is not large. You must deal with such officers in a very firm and strict manner, because we cannot afford to take risks when the lives of people are involved, when they are in a destitute condition and when they are in a very helpless condition. I am very happy you have referred to the work of such officers who have displayed such a zeal and promptitude.

There is one other matter in which you have to take special precautions. In regard to health measures, many of the villages which are affected by floods are likely to become victims of malaria and other diseases and you must take preventive measures at the proper time. I think the Medical and Health Departments will have to get busy about it. They must go round the affected areas. You have given instances of people who were there in mid-stream for 72 hours.

Sri H. K. VEERANNA GOWDH.—Five days!

Sri J. B. MALLARADHYA.—Naturally the health of such people must get impaired. Strictly speaking this report should have contained a reference to the health measures that have been taken by the Government in these areas. It should form an important section of the Governmental effort at meeting the flood situation.

Sri H. K. VEERANNA GOWDH.—We orally said that briefly.

Sri J. B. MALLARADHYA.—I am also orally saying that this may be done in future.

Sir, I now come to the very important aspect of the whole problem, namely Central assistance. Sir, I see from the papers and I am open to correction that the magnitude of suffering and the size of the loss sustained by the Mysore State has not the somehow caught the eyes of the public. I am quite sure it could not have caught the eyes of the Government of India also at the proper time. I should like to know from the Government what exactly is the report which they have made to the Government of India. They have said cryptically that we have requested the Government of India to give us aid. That is why I have given an amendment to the amendment suggested by Sri Hegde and suggested that the financial assistance by way of *ad hoc* grant should be at least ten crores. Why I am saying this is because I am afraid that Madras may steal a march over us as it is done in other matters. We know that the extent of suffering and damage is colossal. I am only concerned that a correct picture should be presented to the Government of India well in time so that our case may not go by default. I do not want that to happen in this case also. I want to know the assistance you have asked. They will naturally ask: 'why do you want 5 or 6 crores?' Suppose my amendment is passed by the House. They may generously come forward to grant us loans. But that will only add to the size of the indebtedness of the State unless you are able to recover interest from the people to whom you are giving loans, in which case, it will only be another dead weight. You must press for an *ad hoc* grant or subsidy and not merely for a loan. In a majority of cases, it should be subsidy. They may also say that money is required by all States and there are requests from the various States; how can we give it to you? I believe in the Mysore State, the damage caused in no part of India is greater than that caused in Mysore. That is the one thing that must be represented to the Government of India. I think there are some Members of Parliament here. I think we should use their good offices here. If possible, give them copies of your statement and copies of proceedings of this House and speeches made by the several members and the facts and figures collected by them.

Sri KADIDAL MANJAPPA.—I have already issued instructions that copies of my statement should be sent to the Par iament.

Sri J. B. MALLARADHYA.—Not merely that. You must request specially by letter from the Chief Minister separately, if necessary to the Members of Parliament coming from the Mysore area to the Lok Sabha and

also the Rajya Sabha to enter a valiant plea on behalf of the people of Mysore and see that the Government of India's attention is drawn pointedly to the demands which we wish to make under several categories.

Sir, I think I have already referred to the constitution of the Central Relief Fund. It would be proper if on this occasion when we are discussing this subject, this House resolves to make a definite allotment in the State Budget of certain sums of money. I do not know if such a thing is possible, and if Rules of Procedure permit it. If re-appropriation is possible from sanctioned heads of expenditure, it should be done. There is one particular head of expenditure referred to in your Government Order. What is provided in the Budget is not sufficient to meet all the demands. So, I should like the Hon'ble Minister for Revenue to tell me if there are funds under "57 K. Miscellaneous—Unforeseen Charges..." You will have to arm yourself with the power to spend any amount of money and whatever steps are needed, you may take them in this session.

Sir, while talking about the steps being taken in this House, I hear that the Assembly is being adjourned probably on the 29th July. If that is true I would like to enter my strong protest on this occasion in regard to the steps to be taken. We have an order of business and we have met here on due summons to transact the business that is fixed by the Hon'ble Speaker. According to that order of business, it is said that the House will go on till the 30th of August. If this adjournment of the House is intended to enable Members of this House to go to flood affected areas, each one of us is at liberty to go at his own expense and come back. There is an interval of four days between 10th and 15th of August.

It becomes very frivolous that the House should be convened and it should be adjourned without going through the programme. We have as many as 23 Bills and discussion on the reports of the Public Accounts Committee and the Public Service Commission. There are very important Bills like the Land Reforms Bill which is not likely to be taken up at all during the current session or during the life of this Assembly. The way in which we are going on, it looks that we are getting as whimsical as the floods. I do not know why such a decision is being taken. If it is true, we on this side would enter a strong and emphatic protest against this kind of manoeuvring on the part of the other side to seed that important measures are not taken up.

Sri H. K. VEERANNA GOWDH.—Is it in connection with the flood measures that you are making this suggestion?

Sri J. B. MALLARADHYA.—It is in connection with the havoc that you as the Ministry are creating that. I am making this suggestion. Now that the Hon'ble Minister has provoked me, I may say that yesterday when the Assembly commenced I did not expect the present Ministry to be in saddle. After the debacle that took place in the House in connection with the High Court Bill I expected that it would raise a constitutional issue and that there would be a no-confidence motion against the Ministry and we would have a new set of people under a different leadership. But when I met these people again in the House yesterday, a sense of shock overtook me and so I did not even raise this topic on the floor of the House. What happened in respect of the High Court Bill is unparalleled in the history of any democratic institution in any part of the country.

Sri T. D. MARANNA.—Has this subject anything to do with the subject under discussion? Is this relevant at all?

Sri J. B. MALLARADHYA.—Coming to the subject proper, in connection with the flood havoc, relief operations have got to be undertaken in a very determined manner. The Government cannot adopt evasive tactics. I consider this attempt to adjourn the House after the 29th as a deliberate attempt to evade the real issue.

Sri T. D. MARANNA.—I rise to a point of order. I do not know how the question about the adjournment of the House is relevant to the discussion. The question is not at all before the House. There are so many members on this side who want to participate in this discussion. Let us not waste our time.

Sri J. B. MALLARADHYA.—It is not for the Hon'ble member to say whether I am relevant or not. I am in the hands of the Chair. If the Chair asks me to sit down, I am prepared to sit down this moment. As regards the time for discussion, I am going to move for extension of the time for discussion and ask for 2 days for the discussion because nothing can be more urgent and more important than the consideration of the issues arising out of the flood situation.

Sri K. PUTTASWAMY (Mysore).—On a point of clarification. The Hon'ble Member is a member of the Business Advisory Committee and that Committee has allotted only one day. I very well appreciate the spirit of the Hon'ble member when he says that he will be moving for extension of time. In my view even 2 days will not be sufficient. What is surprising is that the Hon'ble member agrees in the Business Advisory Committee to one day being allotted for this discussion, but he realises now that one day is too short.

Sri J. B. MALLARADHYA.—The Hon'ble member must know that even though I am on the Business Advisory Committee I have to go by the majority. I would say that the Ministers are esponsible for this.

Sri D. DEVARAJ URS (Hunsur).—We never thought that the Leader of the Opposition himself would take away the whole day.

Sri J. B. MALLARADHYA.—If members are keen that I should close my speech, I shall close. I have said something about central assistance. We must come to a decision regarding formulating our demands and they must be based on facts and precedents. We should do whatever is necessary to be done. I am sure the Revenue Minister and the other Ministers would do whatever is necessary at the appropriate time.

With regard to the permanent measures for flood control referred to in my amendment, I would suggest the convening of an Inter-State Conference at the highest level because taking permanent measures for flood control is not the subject matter of a single State. It is a matter that concerns more than one State. Suppose the Tungabhadra shows signs of overflowing, then the people at Vijayawada will get the warning and they will get alerted. Similar is the case with regard to the Cauvery. So we in the Mysore State should take the lead in impressing upon the Central Government to take steps on a countrywide basis for controlling floods because in our own State I do not think there is any source by which you can put up a project, by which you can control floods. All our irrigation sources and projects are merely intended for irrigation purposes and nothing more. One other remedy to avoid flood havoc is to have as many irrigation projects as possible in the Mysore State. I would like the Minister to say whether we have had our full quota of irrigation projects in the Mysore State. This question of the sharing of the Krishna-Godavari waters is still hanging fire. There was a question on this point by Sri C. K. Rajaiah Setty and I do not know what answer they gave. I am asking the Minister definitely to say whether an assurance has been given by the Central Government that the claims of Mysore would be considered, and if so, how soon they would be considered because we are getting very apprehensive in regard to the statements repeatedly appearing on behalf of the Andhra Pradesh Government from various quarters. I have myself issued a statement on behalf of the Mysore State in this connection. Repeatedly there is an agitational approach on the part of the people in Andhra Pradesh. That is why I am drawing the attention of the Hon'ble Minister for Public Works to this question and requesting him to build as

many irrigation projects as possible. That is the only answer for flood control measures. Floods can be controlled permanently only by irrigation facilities of a varied nature. I hope the Minister will make a definite statement, In this connection I have read his sta'ement in the Legislative Council that they are going to the Supreme Court, if necessary. It is a very correct stand to take but the avenues of an amicable settlement on a rational basis should be explored. It is not as if we are afraid of going to the Supreme Court. The attitude taken by some of the leaders in Andhra Pradesh is rather unfortunate. We do not wish to offend anybody. We should not put forward a claim for a drop of water in excess of our legitimate demand. I may also assure the House that we should be prepared to demand the last drop of water due to us. We cannot take up an attitude of taking or asking for a favour. The Agreement of 1951 is a figment of imagination. It is not in existence. It is nowhere accepted. We are not a party to it. That is the very essence or the crux of the whole problem. I need not have to dwell on this point. I only wish to emphasise the need for the Government of Mysore taking permanent measures for flood control. All the States concerned, particularly in the South and Maharashtra, should meet together and discuss permanent measures. Mysore should take the lead in suggesting such a Conference immediately. I do not think even the Government of India have evolved countrywide flood control operations. The time has come for this, having regard to the stakes and issue involved. I hear that in spite of the reference made to the Government of India in respect of the Krishna and Godavari rivers allocation, there is not even a reply from the Government of India. The Hon'ble Minister for Public Works while replying to a question in the Upper House evaded the issue. I want to know whether having regard to the debate that took place and the resolution that we adopted here, the Government approached the Centre and their reply to it. Was any assurance given? Against this background, I am sure that a suggestion like this for an inter-State conference would not appeal to the Central Government. In any case let us take the lead and let Mysore pave the way for other States.

When I raised this point on the opening day I suggested that if necessary some of the Members may go to their places and make on-the-spot studies of the problems that confront the people locally. If that is the object with which the session is going to be adjourned, it cannot be for more than 3 or 4 days but in any case I would like the Government of Mysore to see that this session goes on according to schedule and nothing should come in the way of the work of the sessions being continued in a proper manner.

I am grateful to the Hon'ble Revenue Minister for preparing a statement of some kind and putting it into the hands of the Members, even though belated. I am sure that several members connected with various constituencies will put forward before this House concrete proposals for meeting the situation.

Thank you.

*Sri H. K. VEERANNA GOWDH (Minister for Public Works and Electricity).—Sir, I find it necessary to speak at this stage after the speech made by the Hon'ble Leader of the Opposition. According to Sri Mallaradhya a few more clarifications or facts might have been brought to the attention of the House in order to facilitate discussions. With that end in view I have been prompted to say a few words.

Sir, it is known to all that almost all Ministers—why, in fact, all the Ministers and Deputy Ministers—have been touring the various parts of the State which have been affected by the recent floods. Not only the Ministers, the Chief Engineers and other officers are moving about in the affected parts and doing repair works to damaged anicuts, roads, etc. From the reports

(SRI H. K. VEERANNA GOWDH)

that I have received the following facts emerge :

As I have already said while intervening in the debate, we have authorised the Superintending Engineers and other officers that they should take on hand works relating to restoration and repairs to damaged works without waiting for sanction of estimates. Sufficient money has been provided and they are authorised to go on with the works.

Sri J. B. MALLARADHYA.— What is the additional amount made available to these officers ?

Sri H. K. VEERANNA GOWDH.— Sufficient amount has been given to them. Even without entering into contracts, they are entitled to.....

Sri J. B. MALLARADHYA.—We learn from the Revenue Minister's report that the damage is estimated at 3 crores. We want to know how much from the P.W.D. budget is provided for this purpose ?

Sri H. K. VEERANNA GOWDH.— There are sufficient heads in the budget for them to take up these works. This figure of 3 crores damage is only an estimate ; it may be more or it may be less. Under various heads, money is available and Government have authorised officers to take up the works and go ahead without awaiting sanction of estimates. In the very nature of things, it is not possible to prepare correct estimates.

So far as the extra staff is concerned, we have created three flood relief subdivisions, each under an Assistant Engineer and the staff necessary. One division is to serve Mysore and two sub-divisions are attached to Shimoga, particularly Chickmagalur. The officers have already been posted. Three more investigating sub divisions sanctioned for the National Highways have been instructed to look to flood relief works. Another 3 sub-divisions working in North Karnataka have been asked to attend to these works. Therefore, altogether nine sub divisions are at this work. The powers of the Assistant Engineers that they could sanction and execute works upto 3,000 rupees, which have been temporarily withdrawn, have been restored so that they may carry on the works.

The wages payable to labour have been enhanced. Normally we pay between Rs. 1-4-0 to 1-8-0 to the male coolies and this has been enhanced to Rs. 2-4-0 and similarly wages to female coolies have been increased from Rs. 1-4-0 to Rs. 1-8 0. Wages would be paid every day in the evening. Sufficient imprest money has been given to the officers. This would help the people to buy their daily requirements and articles of food.

In respect of the restoration of communications and vital links the following action has been taken :

Shiradi Ghat which forms a link between Hassan and Mangalore was restored to traffic within one week of the landslides. It was put into service on the 12th July 1961.

Charmadi Ghat on which there was also very heavy landslide and which forms a link between Mudigere and Mangalore was also restored for service on the 18th July. On this road the bridge at Banakal across the Hemavathi which collapsed, has been restored with the help of the military authorities.

The work on Sampaje Ghat connecting Mangalore and Coorg is going on, a deviation has been formed and the traffic diverted along this deviation.

We cannot say that works are completed and that no more works are to be done. For instance, Mercara—Sampaje Ghat Road there is a crack visible in the hill. Half the hill may come down this year or next year. In other places we had to divert the entire road on the other side of the tank. Wherever there is a cart-track or old road, it is repaired and the communications diverted. Communications have been restored in several places. There is no hold up of traffic.

The breach on the Poona—Bangalore Road has been repaired up to Haveri and within a few days the entire road will be restored to traffic. The breach on Wellesley bridge approach at Srirangapatna was restored to traffic within two days after the water level went

down. Constructive measures are being taken by laying bunds to protect the existing crops. In certain cases, pumps have been installed along with the river and water lifted and put into old channels so that crops may not suffer.

Sri V. SRINIVAS SHETTY (Coondapoor).—May I know from the Minister whether Mangalore-Mercara Road is completed?

Sri H. K. VEERANNA GOWDH.—Now there is a deviation of three miles which joins the cross. That is now being made available for the traffic. Three miles from Mercara is cut off. It is being repaired. The temporary work undertaken is in progress.

As regards the suggestion made by Sri Mallaradhya with regard to the constructive measures, Government has already contemplated to consider this question and a special sub-division for this purpose was created 8 or 9 months back. Work had already commenced in Ghataprabha and Malaprabha rivers. These are long-term measures, but we have to think of.....

Sri J. B. MALLARADHYA.—What exactly is the nature of constructive measures adopted during the 8 months of the existence of the sub-division?

Sri H. K. VEERANNA GOWDH.—Investigations and estimates and all that. Apart from these things, I may refer to one or two points that Sri Mallaradhya raised. As I have already said, it is not possible to get accurate information because every day we are getting information and all these files are only with regard to daily reports and from day-to-day the situation changes. We are receiving fresh reports. As I have explained, it is not possible to give the extent of land under water.

Sri J. B. MALLARADHYA.—With reference to some definite point of time, you must be able to give definite information, say upto 10th or 15th July. Whatever information is given beyond that date would supplement the information already given and the public will be able to understand what is the further damage done.

Sri H. K. VEERANNA GOWDH.—We thought that today or yesterday evening we could collect and place before the House the information available. That is what has been done by the Revenue Minister.

As for the low lying areas, officers have been instructed to tell the people that unless they go and settle permanently on selected sites, they will not be given any help. Compulsorily we have asked them to go and make their permanent residences on sites selected by the officers and the Health Department people. Sri Mallaradhya raised a doubt whether it was possible to acquire lands and give sites. I quote only one instance which he is well aware of. Near T.-Narsipur just opposite to the Silk Filature, there is a big piece of private land. There is a mulberry garden site. That is proposed to be acquired. Of course, the owners are objecting.

Sri K. PUTTASWAMY.—The proposal has been there since the 1953 floods and yet it is in the stage of proposal.

Sri H. K. VEERANNA GOWDH.—That is because of the protest by the land owners. This year it will be compulsorily acquired. That is only an instance to tell you how Government are going ahead.

Sri J. B. MALLARADHYA.—I do not know whether you will compulsorily acquire under section 17 of the Land Acquisition Act.

*Sri H.K.VEERANNA GOWDH.—We will come before you with fresh legislation.

Lastly, he referred to the dispute between Andhra and Mysore Governments about the Krishna and Godavari waters. I have made a statement in the Upper House that this Government will spare no pains to secure by all possible and legitimate means, short of going to the court in the first instance, our share of the waters of these two rivers and ultimately if everything fails, it is only then that we will not hesitate to go even to a court of law to assert our right.

(ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಕೆ. ವೀರಣ್ಣಗೌಡ)

ಈ ಕೃಷ್ಣಾ ಮತ್ತು ಗೋದಾವರಿ ನೀರಿನ ವಿವಾದವನ್ನು ಈಗ ಇಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಚರ್ಚೆಮಾಡುವುದು ನನಗೇಕೋ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಗಿ ತೋರುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ, ಇಂಡಿಯಾ ಸರಕಾರದವರು ಒಂದು ಸಮಿತಿಯನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಗುಲಾಹಟಿ ಎನ್ನುವವರು ಅದರ ಚೇರ್ಮನ್ನರಾಗಿ ನೇಮಕವಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ಇಂಡಿಯಾ ದೇಶದ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಸಂಸ್ಥಾನಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಇದರ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ; ಮತ್ತು ಇದರ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳನ್ನೂ ಇನ್ನೂ ಶೇಖರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ಎಲ್ಲಾ ವಿಚಾರಗಳನ್ನೂ ಚರ್ಚೆಮಾಡಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ತಮ್ಮ ವರದಿಯನ್ನು ಕಳುಹಿಸುತ್ತಾರೆ. ಈ ವರದಿ ಬಂದ ಮೇಲೆ ಇಂಡಿಯಾ ಸರಕಾರದವರು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಸರಕಾರದ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳನ್ನು ಕರೆಸಿಕೊಂಡು ಚರ್ಚೆಮಾಡಿ ಆ ನಂತರ ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕಾಗಿದೆ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ನಮ್ಮ ರೆಸಲ್ಯೂಷನ್ನು ಈ ಕಮಿಷನ್ನಿನ ಮುಂದೆ ಕೊಟ್ಟಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಎಲ್ಲಾ ರೀತಿಯಾದ ಅಂಕ ಅಂಶಗಳನ್ನೂ ತರಿಸಿಕೊಂಡು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಸಂಸ್ಥಾನಗಳ ಸರಕಾರದ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳೊಡನೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸಮಾಧಾನವಾಗುವಂತೆ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಜೆ. ಬಿ. ಮಲ್ಲಾರಾಧ್ಯ.—ಟರ್ಮ್ಸ್ ಆಫ್ ರೆಫರೆನ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಗುಲಾಹಟಿ ಕಮಿಷನ್ನಿನವರು ಈರೀತಿ ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಕೆ. ವೀರಣ್ಣಗೌಡ.—ಇದರಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯ, ಸಮಾಧಾನವಾಗುವ ಹಾಗೆ ಮಾಡಲು give and take policy ಯಿಂದ ಇದು ಸಾಧ್ಯ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಮಲ್ಲಾರಾಧ್ಯರವರು ಇನ್ನೊಂದು ಸಂದೇಹವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದರು. ಇಲ್ಲಿ ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆಯಿಂದ ಒಂದು ಸ್ಟೇಟ್‌ಮೆಂಟನ್ನು ಕೊಟ್ಟುಬಿಟ್ಟು ನುಸ್ಮುನಿದ್ದಾರೆ ಎಂದರು. ಇದು ಬರಿಯ ಸ್ಟೇಟುಮೆಂಟುಗಳಿಂದ ಮತ್ತು ಭಾಷಣಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದರಿಂದ, ಜನಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹೆದರಿಕೆ ಉಂಟುಮಾಡುವಂತಹ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದರಿಂದ, ನ್ಯಾಯ ದೊರಕುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುವುದನ್ನು ಯಾರೂ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ಅನಾವಶ್ಯಕವಾಗಿ ಕಟುವಾಗಿ ಭಾಷಣಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದು ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ದಿನೇ ದಿನೇ ಸ್ಟೇಟುಮೆಂಟುಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ ಎಂದು ನನಗನಿಸುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ವಾದ ನ್ಯಾಯವಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಅದು ಹೇಗಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ಮನದಟ್ಟಾಗುವಂತೆ ಇದರ ಅಂಕ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಶೇಖರಿಸಿ ಒಂದು ಮೆಮೊರ್ಯಾಂಡಂನ್ನೂ ತಯಾರಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಅದು ಇನ್ನೂ ಪ್ರಿಂಟಾಗುತ್ತಿದೆ. ಅದನ್ನು ಎಲ್ಲ ಸದಸ್ಯರಿಗೂ ಮತ್ತು ಮೈಸೂರಿನ ಎಂ.ಪಿ. ಗಳಿಗೂ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಏರ್ಪಾಟುಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಪ್ರಾಂತದವರು ಒಂದು ರೀತಿಯಾದ ಸ್ಟೇಟ್‌ಮೆಂಟನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೆದರಿಕೊಂಡು ಅದಕ್ಕೆ ಮತ್ತೆ ಒಂದು ಸ್ಟೇಟುಮೆಂಟನ್ನು ಕೊಡುವುದರಿಂದ ಏನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಕೊನೆಯದಾಗಿ ಇನ್ನೊಂದು ವಿಚಾರವನ್ನು ಹೇಳಿದರು. ಪ್ರವಾಹ ಕಾಲದಲ್ಲಿ, ಮೇಲ್ಮನೆಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಹೇಳಿದಂತೆ, ನನಗೆ ತಿಳಿದಮಟ್ಟಿಗೆ ಕೆಲವು ಸದಸ್ಯರು ಆಯಾ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿದ್ದುದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿನ ಜನಗಳಿಗೆ ಬಹಳ ಅನುಕೂಲವಾಯಿತು ಮತ್ತು ಬಹಳ ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದರು ಎಂದು ಅಲ್ಲಿದ್ದ ಜನರು ಹೇಳಿದರು. ಕೆಲವು ಸದಸ್ಯರು ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ವಿಚಾರಣೆಯನ್ನು ಮಾಡಲಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಆಪಾದನೆಯನ್ನೂ ಮಾಡಿದರು. ಆ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಸಾಕಷ್ಟು ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ಯಾವುದನ್ನೂ ವ್ಯತ್ಯಾಸಮಾಡಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುವುದಿಲ್ಲ. ನಾನು ಪ್ರವಾಸಮಾಡಿದ ಕೆಲವು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಅಲ್ಲಿನ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಏನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆಂಬುದನ್ನು, ಈ ಸಭೆಯ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ಸಭಾ ಸದಸ್ಯರು ಮತ್ತು ಮೇಲ್ಮನೆಯ ಸಭಾ ಸದಸ್ಯರು ಅಷ್ಟೊಂದು ಸಹಾಯವನ್ನು ಮಾಡದಿದ್ದಿದ್ದರೆ ಅಂತಹ ಪ್ರವಾಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತಿತ್ತೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಆರೀತಿ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆ. ಇನ್ನೂ ಈಗ ಮಳೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಬೀಳುತ್ತಲೇ ಇದೆ. ಪ್ರವಾಹಗಳು ಕೆಲವು ಕಡೆ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತಲೇ ಇವೆ. ಕೆಲವು ಕಡೆ ನಿಂತಹಾಗೆಯೇ ಇರುತ್ತದೆ; ಮತ್ತೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಈಗ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟರೆ ಅವರು ಅಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ನೋಡಿ ಅಲ್ಲಿನ ಜನರ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಕಷ್ಟ ಸುಖಗಳನ್ನು ವಿಚಾರಿಸಬಹುದು. ಸಾಧ್ಯವಿದ್ದರೆ ಸಹಾಯಮಾಡುವುದಕ್ಕೂ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ಮಾಡಬಹುದು. ಅದೂ ಅಲ್ಲದೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಸಹ ಕೆಲವರು ಒಂದೆರಡು ವಾರಗಳ ತನಕ ಅವರವರ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಬರಬೇಕೆಂಬುದಾಗಿ ಕೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದೂ ಅಲ್ಲದೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಮಲ್ಲಾರಾಧ್ಯರು ಇನ್ನು ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ದಿವಸಗಳ ತನಕ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆ ಮುಂದುವರಿಯಲಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಾನು ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಗಮನಕ್ಕೆ ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ತರಲು ಸಾಕಷ್ಟು ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲದೇ ಇರುವ ದೆಸೆಯಿಂದ ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ತಿಂಗಳು 29ನೆಯ ತಾರೀಖು ಆದಮೇಲೆ ನಾಲ್ಕು ದಿನಗಳಾದನಂತರ, ಅಂದರೆ, 4 ಅಥವಾ 5ನೆಯ ತಾರೀಖು ಹೊತ್ತಿಗೆ ಪುನಃ ಬನ್ನಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ 15ನೆಯ ತಾರೀಖು ಆಗಸ್ಟ್ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಮತ್ತೆ ಅವರವರ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿಬರಲು ಎರಡು ಅಥವಾ ನಾಲ್ಕು ದಿನಗಳು ರಜಾ ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಆಗಸ್ಟ್ 15ನೆಯ ತಾರೀಖಿನವರೆಗೂ ಈ ಸಭೆಯನ್ನು ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹಾಕುವುದು ನನಗೆ ಉಚಿತವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಈ ಮಳೆಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನೋಡಿ ಆಯಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಾಗಿರುವವರು ತಮ್ಮ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಜನಗಳಿಗೆ ಸಹಾನುಭೂತಿಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿ ತಂತಮ್ಮ ಕೈಯಲ್ಲಾದಷ್ಟು ಸಹಾಯವನ್ನು ಮಾಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದೆಂದು ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿಗನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಆನಂತರ ಆಗಸ್ಟ್ 15 ಆದಮೇಲೆ ಒಂದೆರಡು ದಿನಗಳು ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟು ಪುನಃ ಈ ಸಭೆ ಸೇರುವುದು ಸೂಕ್ತವೆಂದು ನನ್ನ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಮತ್ತೆ ಇನ್ನೇನೂ ಉದ್ದೇಶ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ನಮ್ಮ ಈ ಸಭಾ ಕೆಲಸ ನಡೆಸಬಾರದು ಎಂದು ಸರ್ಕಾರದ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ಭರವಸೆ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಚರ್ಚೆಮಾಡುವುದು ಅಷ್ಟಾಗಿ ಸಾಧುವಾದುದಲ್ಲ. ಕಾರ್ಯತಃ ಸೂಕ್ತ ಪರಿಹಾರ

ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಂಡು ನಿರಾಶ್ರಿತರಾದಂತಹವರಿಗೆ ನೆರವನ್ನು ಕೊಡುವುದು ಸರ್ಕಾರದ ಮತ್ತು ಈ ಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರ ಮುಖ್ಯ ಕರ್ತವ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಯಾವಯಾವ ರಸ್ತೆಗಳು ಕೆಟ್ಟುಹೋಗಿವೆ, ಯಾವಯಾವ ಸೇತುವೆಗಳು ಮತ್ತು ಕೆರೆಗಳು ಒಡೆದು ಹೋಗಿವೆ ಎಂಬ ವಿವರಗಳನ್ನು ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ಹೇಳಿದ್ದನ್ನೇ ಹೇಳಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದು ಸಾಧುವಾದುದಲ್ಲ. ಆ ರೀತಿ ಹೇಳ ಬೇಕಾದ ಅವಶ್ಯಕತೆಯೂ ಇಲ್ಲ. ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ. ತಂತಮ್ಮ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಈ ಪ್ರವಾಹದಿಂದ ಉಂಟಾಗಿರುವ ಕಷ್ಟನಷ್ಟಗಳ ವಿವರಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಕೊಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ಈಗಾಗಲೇ ಪ್ರವಾಹಪೀಡಿತ ಪ್ರದೇಶ ಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವ್ಯಾವ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮುಂಜಾಗರೂ ಕತೆಯಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೈಗೊಂಡಿದ್ದಾರೆಂಬು ದನ್ನು ನಾನು ಅರಿಕೆಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಇನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೇನಾದರೂ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಕ್ಲಾರಿ ಫಿಕೇಷನ್ ಕೇಳಬೇಕಾದ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಕಂಡುಬಂದರೆ, ಅವೆಲ್ಲಕ್ಕೂ ಉತ್ತರವನ್ನು ತಿಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ನಾನು ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ.

Sir, Sri Mallaradhya asked for extension of time. If that is so, tomorrow we have fixed up discussion on the same subject in the Upper House. So, it would not be possible for us to answer questions that may be raised during the discussion. This may be taken into consideration.

Sri J. B. MALLARADHYA.—I should like the House to have an opportunity to discuss this subject for two more days because quite a large number of members drawn from the various constituencies are anxious to speak. So, I say that the business of this House may be postponed for two days in order to facilitate discussion on this subject.

Sri KADIDAL MANJAPPA.—Sir, we were under the impression that on the basis of the decision taken by the Business Advisory Committee, the discussion would be over today. But, it appears that the concensus of opinion is that many members are desirous of participating. It is not necessary to have two days. I would suggest that one more day may be allotted. If we can sit from 1 to 6 continuously doing away with the question hour, it would be sufficient.

Sri J. B. MALLARADHYA.—We will sit till 7 o'clock.

Sri KADIDAL MANJAPPA.—If the members are prepared to sit till 7 o'clock, we may do so.

Sri J. B. MALLARADHYA.—So, may I presume that the House will take into consideration this matter tomorrow also from 2 P.M. to 7 P.M.?

Mr. DEPUTY SPEAKER.—Yes, from 2 P.M. to 7 P.M. You may move a motion for extension.

Motion for extension of time.

Sri J. B. MALLARADHYA.—I move:

"That the discussion on the flood situation be extended till the conclusion of the business tomorrow."

Mr. DEPUTY SPEAKER.—The question is:

"That the discussion on the flood situation be extended till the conclusion of the business tomorrow."

The motion was adopted.

---

*ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಸ್. ಬೋರಣ್ಣಗೌಡ (ಬೇಲೂರು).—ಸ್ವಾಮಿ, ಪ್ರಕೃತಿ ವಿಕೋಪಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕಿ ದೇಶದ ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಅನಾಹುತವಾಗಿದೆ ಎನ್ನುತಕ್ಕ ವಿಚಾರವನ್ನು ಈ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯ ಎಲ್ಲಾ ಸದಸ್ಯರು ಮನಗಂಡಿದ್ದಾರೆ. ತತ್ಪಾಪಿ ಮಲೆನಾಡಿನಲ್ಲಿ ನದಿಗಳ ಪ್ರವಾಹ ಹೆಚ್ಚು, ನದಿಗಳ ಪಾತ್ರಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿರ ವಾಗಿರತಕ್ಕ ಜಮೀನು, ಆ ಜಮೀನು ಹೊಂದಿದವರಿಗೆ ಇರತಕ್ಕ ಮನೆ ಮಠಗಳು ಮತ್ತು ಇತರರ ಸಾವಿರಾರು ಮನೆಗಳು ನಾಶವಾಗಿವೆ. ಅನೇಕರು ಈಗಾಗಲೇ ವಾಸಕ್ಕೆ ಮನೆಗಳು ಇಲ್ಲದೆ ಬೇರೆ ಕಡೆ ಗಳಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ವಾಸ ಮಾಡುತ್ತಿರತಕ್ಕದ್ದು, ಮತ್ತೆ ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರವ ಕಟ್ಟಡಗಳನ್ನು ನಿರಾಶ್ರಿತರಾದಂತಹವರಿಗೆ ಅವರ ವಾಸಕ್ಕಾಗಿ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಇವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಈಗ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಕಂದಾಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ವರದಿಯಿಂದ ಕೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಅಂತಹವರಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ರಿಲೀಫನ್ನು ಯಾವಯಾವರೀತಿ ಒದಗಿಸಿ ದ್ದಾರೆ, ಯಾವಯಾವ ರೀತಿ ಇನ್ನೂ ಮುಂದೆ ಕೊಡ ಬೇಕು ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟ ದ್ದಾರೆ ಎಂಬ ವಿಚಾರವನ್ನೂ ಸಹ ರೆವಿನ್ಯೂ ಮಂತ್ರಿ ಗಳು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲದೆ ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾಗಿ ಆ ರೀತಿ ರಿಲೀಫ್ ಕೊಡುವುದರಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳೀಯ ಅಧಿ ಕಾರಿಗಳು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿನ ಜನತೆಯ ಕಷ್ಟನಷ್ಟಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಎಷ್ಟು ಸಹಕರಿಸಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವ ವಿಚಾರವನ್ನು ಹೇಳಿ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅವರು ತಂತಮ್ಮ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಬಹಳ ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ, ಸರಿಯಾಗಿ, ತೃಪ್ತಿಕರವಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದೂ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅವೆಲ್ಲವೂ ಇರಬಹುದು ನಿಜ. ಈ ಪ್ರವಾಹ ದಿಂದ ನೊಂದವರಿಗೆ, ಈ ಕಷ್ಟದಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿದವರಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅನೇಕ ರೀತಿಗಳಲ್ಲಿ ಪರಿಹಾರಗಳನ್ನು ನೀಡಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳಿದರೂ ಕೂಡ ಅವರಿಗೆ

(ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಚ್. ಬೋರಣ್ಣಗೌಡ)

ಯಾವಯಾವರೀತಿ ಪರಿಹಾರ ದೊರಕಬೇಕಾಗಿತ್ತೋ ಆ ರೀತಿ ದೊರಕಿಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಪರಿಹಾರ ಕೊಡತಕ್ಕದ್ದೇನೋ ಒಳ್ಳೆಯದು. ಪರಿಹಾರ ಬೇಕು ಎಂದು ಕೇಳುವವರು ಹೇಗೆ ಬರುವುದು, ಅವರು ಹೇಗೆ ಬಂದು ಪರಿಹಾರವನ್ನು ನಮಗೆ ಕೊಡಿ ಎಂದು ಕೇಳಿಯಾರು, ಅವರಿಗೆ ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಕಷ್ಟ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇರುತ್ತದೆ, ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಪರಿಹಾರ ಕೇಳುವವರು ಕಷ್ಟನಷ್ಟಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ತೊಂದರೆಗೆ ಈಡಾಗಿರುತ್ತಾರೆಂಬುದನ್ನು ರವೆನ್ಯೂ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಸರಿಯಾಗಿ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಲಿಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಹದ ಹಾವಳಿ ಇದ್ದೇ ಇದೆ. ಅದನ್ನು ತಡೆಯುವುದಿಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಪರಿಹಾರ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಇನ್ನೂ ಕೈಗೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ನನಗೇಕೋ ಭಯವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಅನೇಕ ಜಮೀನುಗಳಲ್ಲಿ ನೀರು ತುಂಬಿಹೋಗಿದೆ. ಬೆಳೆಗಳೆಲ್ಲವೂ ನಾಶವಾಗಿಹೋಗಿವೆ. ಇಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಇವೊತ್ತಿನವರೆಗೂ ಪ್ರವಾಹ ಇನ್ನೂ ಬಿಟ್ಟಿಲ್ಲ; ಅಂದಮೇಲೆ ಇವೊತ್ತು ಒಂದು ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾದ ವರದಿಯನ್ನು ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದಿಟ್ಟು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟು ನಾಶವಾಗಿದೆ, ಈಗೀಗ ವರದಿಗಳು ಬರುತ್ತವೆ ಎಂಬುದಾಗಿ ಕಂದಾಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದರು. ಈಗ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲೂ ಮತ್ತು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಹೋಬಳಿಯಲ್ಲೂ ಯಾವಯಾವ ರೀತಿ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ನಾಶವಾಗಿದೆ ಎನ್ನತಕ್ಕಂಥಾದ್ದನ್ನು ಅಸೆಸ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೇ ತೊಂದರೆಯಾಗಿರುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಪೂರ್ತಿ ನಷ್ಟವಾಗಿದೆಯೆಂಬುದನ್ನು ಖಚಿತವಾಗಿ ಸರಿಯಾಗಿ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿದರೆ ಅದನ್ನು ಹೇಳುವುದೇ ಅನಾಧ್ಯ. ಇವೊತ್ತು ನನ್ನ ಧಾನ್ಯ ಸ್ನೇಹಿತರು ಮೈನೂರು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ನಷ್ಟವಾಗಿದೆ, ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರನ್ನು ಎರಡು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಸಹಾಯ ಕೇಳಬೇಕು ಎಂಬುದಾಗಿ ಹೇಳಿದರು. ಎಷ್ಟು ಪೂರ್ತಿ ಅಲ್ಲಿ ನಷ್ಟವಾಗಿದೆ, ಎಷ್ಟು ಪೂರ್ತಿ ಬೆಳೆ ನಾಶವಾಗಿದೆ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಅಲ್ಲಿನ ಜನಗಳು ಕಷ್ಟನಷ್ಟಗಳಿಗೆ ಈಡಾಗಿದ್ದಾರೆ, ಅದು ಯಾವ ತರಹ ನಾಶವಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಮುಂದಾಲೋಚನೆ ಮಾಡದೆಯೇ ಇನ್ನೊಬ್ಬರನ್ನು ಸಹಾಯ ಕೇಳುವುದು ನ್ಯಾಯವೇ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಾನು ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡಿ ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಮಗೆಷ್ಟು ನಷ್ಟವಾಗಿದೆ; ಯಾವ ಯಾವ ರೂಪದಲ್ಲಿ ನಷ್ಟವಾಗಿದೆ; ರಸ್ತೆಗಳೆಷ್ಟು ಹಾಳಾಗಿವೆ; ಸೇತುವೆಗಳೆಷ್ಟು ಮುರಿದುಬಿದ್ದಿವೆ; ಮೋರಿಗಳೆಷ್ಟು ಒಡೆದುಹೋಗಿವೆ, ಎಂಬುದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಲೆಕ್ಕಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ನಮಗಿಷ್ಟೇ ನಷ್ಟವಾಗಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳುವುದು ಅಗತ್ಯ ಅಲ್ಲದೆ. ಜನರಿಗೆ ನಾನಾ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕಷ್ಟನಷ್ಟಗಳಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಮೈದಾನ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೂ–ಮಲೆನಾಡಿಗೂ ಕೆಲವು ವಿಚಾರಗಳಲ್ಲಿ ಬಹಳ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿದೆ. ಮೈದಾನದಲ್ಲಿ ಯಾವಾಗ ಬೇಕಾದರೂ ಬತ್ತವನ್ನು ಬೆಳೆಯಬಹುದು. ಆದರೆ ಮಲೆನಾಡಿನ ಸ್ಥಿತಿ ಹಾಗಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ವರ್ಷಕ್ಕೊಂದು ಬತ್ತದ ಬೆಳೆ ಆದರೆ ಹೆಚ್ಚು. ಆದಕ್ಕೆ ಸೀಜ್ ಬೇಕು. ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಯಾವಾಗಬೇಕೆಂದರೆ ಆಗ ಅಲ್ಲಿ ಬತ್ತ ಬೆಳೆಯಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲೋ ಅಲ್ಲಿಷ್ಟು–ಇಲ್ಲಿಷ್ಟು ನೀರಿನ ಸೌಕರ್ಯವಿರುವಕಡೆ ಬೆಳೆದಾರು. ಇದೇ ಮೈದಾನಕ್ಕೂ–ಮಲೆನಾಡಿಗೂ ಇರತಕ್ಕ ವ್ಯತ್ಯಾಸ. ಈ ದಿವಸ ಮಲೆನಾಡಿನಲ್ಲಿ ನಾವಿರಾರು ಎಕರೆ ಜಮೀನು ಹೊಳೆ ನೀರಿನಿಂದ ಕೊಚ್ಚಿಹೋಗಿದೆ, ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಕಡೆ ಹೂಳು ಮುಚ್ಚಿ ಜಮೀನೆಲ್ಲವೆ ಎಂಬುದು ತಿಳಿಯದಂತಾಗಿದೆ. ರೆವಿನ್ಯೂ ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಸಹ ನನ್ನಹಾಗೆ ಮಲೆನಾಡಿನಿಂದ ಬಂದವರು. ಆದರೆ ಅವರು ಈ ದಿವಸ ಕಷ್ಟನಷ್ಟಗಳಿಗೊಳಗಾದ ರೈತರಿಗೆ ಬೀಜದ ಬತ್ತ ಕೊಡಲಾಗುವುದೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅವರು ಹಾಗೆ ಕೊಡಲೂಬಹುದು. ಆದರೆ ಈ ದಿವಸ ನಾವು ಈಗ ಬತ್ತದ ಬೀಜ ಬತ್ತಿ ಪೈರು ಬೆಳೆಯಲು ಸಾಧ್ಯವೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಅವರು ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಿಲ್ಲವೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಹಾಗೊಂದು ವೇಳೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಮೂರು ತಿಂಗಳ ಬತ್ತ ಎಂಬ ಒಂದು ಜಾತಿ ಭತ್ತವಿದೆ; ಆ ಬೀಜವನ್ನು ಈ ಕೂಡಲೇ ಒದಗಿಸಿದರೆ ಮಲೆನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಈ ಒಂದು ಜಾತಿಯ ಬತ್ತದ ಬೆಳೆ ತೆಗೆಯಲು ಸಾಧ್ಯವಿದೆ. ಅದರೆ ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರರ್ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಜಾತಿಯ ಬೀಜದ ಬತ್ತ ಎಷ್ಟು ಸ್ಟಾಕಿದೆ? ಅವರಲ್ಲಿ ಈ ಬೀಜ ಸಾಕಷ್ಟಿಲ್ಲ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ಸರ್ಕಾರದವರು ರೈತರಿಗೆ ನೀಡತಕ್ಕ ಸಹಾಯ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗಿದೆ ನೋಡಿ! ಈ ದಿವಸ ನಾಟಿ ಹಾಕಿದರೇನೇ ಈ ಮೂರು ತಿಂಗಳ ಬತ್ತ ಆಗುವುದು. ಈಗ ತುರ್ತು ನಾಟಿ ಹಾಕಿದರೇನಾದರೂ ತೆನೆ ಹೊರಟು ಬೆಳೆ ಆಗಬಹುದು. ಇನ್ನು ಕೆಲವು ದಿವಸ ಬಿಟ್ಟು ನಾಟಿ ಹಾಕಿದರೆ ಮುಂದೆ ಈ ಬೆಳೆ ಹಿಮದ ಹೊಡೆತಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕಿ ತೆನೆಯೆಲ್ಲಾ ಹಾಳಾಗಿಹೋಗುತ್ತದೆ. ಮಲೆನಾಡಿನ ನನ್ನವೇಶ ಹೀಗಿದೆ. ಈ ದಿವಸ ಅಂತೂ ಇಂತೂ ಬತ್ತದ ಬೆಳೆ ಯಾಗತಕ್ಕ ನಾವಿರಾರು ಎಕರೆ ಜಮೀನು ಹಾಳಾಗಿ ಹೋಗಿದೆ. ಮಲೆನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಮಳೆ ಬಂದು ಬರತಂದಿತೆಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಮಲೆನಾಡು ರೈತರಿಗೆ ಹೀಗೆ ಇದ್ದ ಒಂದು ಸೀಜನ್ ಸಹ ಕೈತಪ್ಪಿ ಹೋದ ಮೇಲೆ ಅವರು ಅಲ್ಲ ಮಾಡಲು ಬೇರೆ ಕೆಲಸವಾದರೂ ಏನಿದೆ! ಈಗಾಗಲೇ ಆ ಮಲೆನಾಡಿನ ರೈತರೆಲ್ಲ ಮತ್ತೆ ಜಮೀನನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಿ ಬೀಜ ಬತ್ತಿ ಭತ್ತದ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಈ ವರ್ಷ ತೆಗೆಯುತ್ತೇವೆಂಬ ಆಸೆಯನ್ನಂತೂ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕೈಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ ಈ ಮಳೆ ಮತ್ತು ಪ್ರವಾಹದ ಹಾವಳಿಯಿಂದ ರೈತರಿಗೆ ಉಂಟಾಗಿರತಕ್ಕ ಕಷ್ಟ-ನಷ್ಟಗಳು ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಆದಾಗ್ಯೂ ಸರ್ಕಾರದವರು ಯಾವುದೋ ಒಂದು ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಇಷ್ಟು ಲುಕ್ಸಾನಾಗಿರುತ್ತದೆಂದು ಈಗ ಒಂದು ಸ್ಟೇಟ್‌ಮೆಂಟನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರವಾಹದ ಹಾವಳಿಗೆ ತುತ್ತಾಗಿ ಎಷ್ಟು ಬೆಳೆ ನಾಶವಾಗಿರುತ್ತದೆಂಬ ಒಂದೇ ಅಂಶವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಇಷ್ಟು ಲುಕ್ಸಾನಾಗಿರುತ್ತೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಅನೇಕ ಕಡೆ ಆರಿಂಚು–ಐದು ಇಂಚಿನ ಭತ್ತದ ಪೈರಿರುವ ಕಡೆ ತಗ್ಗುಪರಿ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ 2-3 ತಿಂಗಳ ಕಾಲ ನೀರು ಒಂದೇ ಸಮನಾಗಿ ನಿಂತುಬಿಟ್ಟರೆ ಆ ಪೈರಿನ ಗತಿಯೇನಾದೀತು? ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ರೈತರಿಗೆಷ್ಟು ನಷ್ಟವಾಗಿದೆಯೆಂಬ ಅಂಶವನ್ನು ರೈತನೇ ಬಲ್ಲ; ಅದು ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ಹೇಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಬೇಕು! ಮೇಲಾಗಿ ನಾಟಿ ಹಾಕಿದ್ದ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಂತೂ ಎಷ್ಟೋ ಕಡೆ ಕೊಚ್ಚಿಹೋಗಿ ಬೆಳೆ ಹಾಳಾಗಿದೆ. ಈ ದಿವಸ ಪ್ರಕೃತಿ ವಿಕೋಪಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗಿ ಜನಗಳಿಗೆ ಉಂಟಾಗಿರತಕ್ಕ ನಷ್ಟವೆಷ್ಟೆಂಬುದನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸುವಾಗ ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ನಾನಾ

ಮುಖವಾಗಿ ಸೋಡಿಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಮಲೆನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಈ ದಿವನ ನಾನು ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಈ ಪ್ರಕೃತಿ ವಿಕೋಪಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗಿ ಹಾಳಾಗಿ ಹೋಗಿರತಕ್ಕ ಬೆಳೆ, ಜಮೀನು-ಮನೆ-ಮಠಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕಿ ನೋಡಿದರೆ ಅದು ಕೋಟ್ಯಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳಾಗುತ್ತದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಈಗ ನಾಲ್ಕು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಆಲೂಗೆಡ್ಡೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವರ್ಷ ರೈತರು ಸುಮಾರು 9-10 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಬೀಜದ ಆಲೂಗಡ್ಡೆಯನ್ನೇ ಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಈ ಬೆಳೆ ಆ ರೈತರಿಗೆ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕೈಸೇರಿದ್ದರೆ ಅದು ಒಂದೂವರೆ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಬೆಳೆ ಆಗುತ್ತಿತ್ತು. ಈ ದಿವನ ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆಯ ನಾಲ್ಕು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಆಲೂಗೆಡ್ಡೆ ಬೆಳೆಯೊಂದು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಹಾಳಾದುದರಿಂದ ರೈತರಿಗೆ ಈ ಒಂದು ಬೆಳೆಯಿಂದಲೇ ಈ ವರ್ಷ ಒಂದೂವರೆಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಲುಕ್ಸಾನಾಗಿದೆ. ನೀಲಗಿರಿಯಲ್ಲೂ ಸಹ ಈ ಬೆಳೆ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಹಾಳಾಗಿದೆ.

ಇನ್ನು ಪ್ಲಾಂಟೇಷನ್‌ಗಳ ವಿಚಾರಕ್ಕೆ ಬಂದರೆ-ಅಲ್ಲಿರತಕ್ಕದ್ದೆಲ್ಲ ಪೆಣಸು, ಕಾಫಿ ಮತ್ತು ಏಲಕ್ಕಿ ಈ ಮೂರು ಮಾತ್ರ. ಏಲಕ್ಕಿ ಗಿಡಗಳೆಲ್ಲ ಕೊಳೆತು ಹೋದುವು; ಮಳೆ ನೀರಿನ ಹೊಡೆತಕ್ಕೆ ಕಾಫಿ ಹೂಗಳೆಲ್ಲ ಉದುರಿ ಆ ಬೆಳೆಯೂ ಹಾಳಾಯಿತು; ಆದರಂತೆ ಪೆಣಸಿನ ಗೊನೆಗಳೂ ಬದ್ದು ಅದೂ ಹಾಳಾಯಿತು. ಈ ಲುಕ್ಸಾನನ್ನು ಹೇಗೆ ಭರ್ತಿಮಾಡುವುದು? ಅಲ್ಲಿ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಹೀಗಿರುವಾಗ ಆ ಜನರು ಜೀವನ ಮಾಡುವುದಾದರೂ ಹೇಗೆ? ಈ ದಿವನ ಆ ಜನರ ಜೀವನದ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಕಾಪಾಡುವುದು ಹೇಗೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆನು! ಕೆಲವು ಶ್ರೀಮಂತರಾಗಿರತಕ್ಕ ಪ್ಲಾಂಟರು ಗಳೇನೋ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ತಂದು ತಮ್ಮ ಜೀವನ ಜರುಗಿಸಬಹುದು. ಆದರೆ ಬಡ ಜನರ ಗತಿಯೇನು! ಬಡವರಿಗೆ ಸಾಲ ಸಿಕ್ಕುವುದು ದುರ್ಲಭ. ಇವರು ಯಾವತ್ತೂ ಆ ಶ್ರೀಮಂತರನ್ನೇ ಅವಲಂಬಿಸಿ ಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲವರಂತೂ ಶ್ರೀಮಂತರ ಜಮೀನನ್ನು ಸಾಗುವಳಿಮಾಡೇ ತಮ್ಮ ಜೀವನ ಜರುಗಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಅಲ್ಲ ಸಧ್ಯಕ್ಕೆ ಭೂಮಿ ಯಲ್ಲಿ ಬೆಳೆ ತೆಗೆಯಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ಬಡವರಂತೂ ನಾನಾ ಕಷ್ಟಗಳಿಗೆ ಗುರಿಯಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಜನರಿಗೆ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿ ಗಳು 10 ರೂಪಾಯಿಗಳಿಂದ ಹಿಡಿದು 10 ರೂಪಾಯಿಗಳ ತನಕ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬಹುದು ಎಂಬುದಾಗಿ ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಡಿಸಿದ್ದು ತುಂಬಾ ಶೋಚ ನೀಯವಾಗಿದೆ. ಯಾರಾದರೂ ಒಂದು ಮನೆ ಬೆಂದುಹೋದರೆ ಅದರಿಂದ ಲುಕ್ಸಾನೆಷ್ಟಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡದೆ ಆ ನೊಂದವನಿಗೆ ಕೇವಲ 10 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಏತಕ್ಕೆ? ಗೋಣಿಚೀಲ ಹೊದೆದುಕೊಂಡು ಕುಳಿತು ಕೊಳ್ಳಲಿ ಎಂದು! ಇಂಥ ಸಹಾಯದಿಂದ ಏನು ಅನು ಕೂಲ ಮಾಡಿದಂತಾಯಿತು! ಇಂಥ ಸಹಾಯವನ್ನು ಮಾಡದಿದ್ದರೆತಾನೆ ಏನಾಗಿತ್ತು! ಈ ದಿವನ ಒಬ್ಬ ಟೆನೆಂಟಿಗೆ ಆತನ ಪರ್ಸನಲ್ ಸೆಕ್ಯೂರಿಟಿಯ ಮೇರಾ ದರೂ 150 ರೂಪಾಯಿಗಳ ಸಾಲ ಕೊಟ್ಟರೆ ನಾಕೇನು! ನೀವು ಯಾವಾಗ ಆತನಿಗೆ ಉದಾರವಾಗಿ ಸಹಾಯ ನೀಡುವುದಿಲ್ಲವೋ ಆಗ ಆ ಬಡ ರೈತ ಆ ಶ್ರೀಮಂತರ ಮನೆ ಹೋಗಲೇಬೇಕು. ಆಗ ಅವನು 150 ರೂಪಾಯಿ ಕೊಟ್ಟರೆ 450 ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಪತ್ರ ಬರೆಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಜಮೀನು ಬೇಸಾಯ ಮಾಡಿ ಸಾಲ ತೀರಿಸೋಣವೆಂದರೆ ಹೂಳೆ ಬಂದು ಅದು ಮುಚ್ಚಿಹೋಗಿದೆ. ಅಂತು ರೈತ ಹಾಗೂ ಹಾಳಾದ ಹೀಗೂ ಹಾಳಾದ! ಹೀಗೆಲ್ಲಾ ಇರುವಾಗ ನಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಈ ದಿವನ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಆ ರೈತನ ನಿಜ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯೇನಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನೆಲ್ಲ ಸರಿ ಯಾಗಿ ದಾಖಲೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೇನು? ಆದುದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ರೈತನ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಕನಿಕರವಿದ್ದರೆ ಆತನಿಗೆ ಸೆಕ್ಯೂರಿಟಿ ವಗೈರೆ ಕೇಳದೆ 100 ಅಲ್ಲ 150 ರೂಪಾಯಿಗಳ ಸಾಲವನ್ನಾದರೂ ಕೊಡಿ. ಅದೆಲ್ಲೂ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ರೈತನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟ ದುಡ್ಡು ಇಂದಲ್ಲಾ ನಾಳೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದೇ ಬರುತ್ತದೆ. ಬಡವನಾದವನು ಸರ್ಕಾರದ ದುಡ್ಡನ್ನು ಹಿಂದಿರುಗಿಸಲು ಯಾವತ್ತೂ ಹಿಂಜರಿದಿಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಒಂದು ಟೋಕನ್ ಗ್ರ್ಯಾಂಟ್ ಕೊಟ್ಟ ಹಾಗೆ ಒಂದಷ್ಟು ಹಣ ವನ್ನು ಲಂಪ್‌ಸಂ ಆಗಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಮನೆ-ಮಠ-ಆಸ್ತಿಗಳನ್ನು ಕಳೆದು ಕೊಂಡವರಿಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಸಹಾಯ ನೀಡಬೇಕಾದುದು ಧರ್ಮ. ಈಗ ಸರ್ಕಾರದವರು ಲ್ಯಾಂಡ್ ಇಂಪ್ರೂವ್‌ಮೆಂಟ್ ಮತ್ತು ತಕಾವಿ ಸಾಲಗಳನ್ನು 10 ಕಂತುಗಳಲ್ಲಿ ವಾಪಸ್ಸು ಕೊಡಬೇಕೆಂದೂ-ಹಾಗೆ ಕೊಡದೆ ಹೋದರೆ ಆ ಸಾಲ ಗಳನ್ನೇ ಯಾರಿಗೂ ಕೊಡಕೂಡದೆಂಬುದಾಗಿ ಆಜ್ಞೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ಮೊನ್ನೆತಾನೆ ಮಲೆನಾಡಿನಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಕ್ಷೇತ್ರ ದಲ್ಲಿ ಸಂಚಾರ ಮಾಡಿ ಜನರ ಸ್ಥಿತಿ-ಗತಿಗಳೇ ನಾಗಿರುತ್ತವೆಂಬುದನ್ನು ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ಅಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಈ ಕಷ್ಟ-ನಷ್ಟಗಳಿಗೆ ಗುರಿಯಾದ ಜನರಿಗೆ ಒಂದು ಲಂಪ್‌ಸಂ ಗ್ರ್ಯಾಂಟ್ ಕೊಡಬಹುದೆಂದೂ ಮತ್ತು ಅದರ ಜೊತೆಗೆ ತಕಾವಿ-ಲ್ಯಾಂಡ್ ಇಂಪ್ರೂವ್‌ಮೆಂಟ್ ಲೋನುಗಳನ್ನೂ ಸಹ ಕೊಡಬಹುದೆಂದು ಹುಕುಂ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಡಿವಿಜನ್ನಿಗೆ 20 ಲಕ್ಷ ಹಣ ಕೊಟ್ಟರೆ ಸಾಕೇನು! ಈ ಡಿವಿಜನ್ನಿನಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು 5 ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿವೆ. ಆಪೈಕಿ ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು-ಹಾಸನ ಮತ್ತು ಮಂಗಳೂರು ಈ 3 ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲೇ ಈ ಹೊಳೆಗಳ ಅವಾಂತರ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ವಿಪರೀತ ಲುಕ್ಸಾನಾಗಿದೆ. ಈ ಪೊಬಲಗನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಮಾಡಿ ರುವ ಅಂದಾಜು ಸರಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳು ವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯೊಂದ ರಲ್ಲೇ ಒಂದೂವರೆ ಕೋಟಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಲುಕ್ಸಾ ನಾಗಿದೆ ಎಂಬುದಾಗಿ ನನಗೆ ಈಗಾಗಲೇ ಸ್ಪಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ ತಿಳಿದುಬಂದಿದೆ.- ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲೂ ಒಂದೂವರೆ ಕೋಟಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಲುಕ್ಸಾನಾಗಿದೆ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ಸರ್ಕಾರದವರು ವಾಸ್ತವಾಂಶಗಳೇ ನಿರುತ್ತವೆಂಬುದನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ-ನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಅನೆಸ್ ಮಾಡದೆ ಹೀಗಿಲ್ಲಾ ಹೇಳಬಾರದು. ಆದರೆ ರೆವಿನ್ಯು ಮಂತ್ರಿಗಳು ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು ಟೌನಿನ ವಿಚಾರ ಪೊಂದನ್ನೇನೋ ಹೇಳಿದರು. ಆದರೆ ಅವರು ಕೇವಲ ಗಣ್ಯವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ವಿಚಾರ ಹೇಳಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ಅದರಂತೆಯೇ ಎಷ್ಟು ಜನ ಬಡವರ ಮನೆಗಳು ಬಿದ್ದು ಹೋಗಿ ಅವರ ಜಮೀನುಗಳೂ ಮುಚ್ಚಿಹೋಗಿರುತ್ತ ವೆಂಬ ವಿಚಾರವನ್ನೇನೂ ಅವರು ವಿಶದಪಡಿಸಲಿಲ್ಲ. ಈ ತರಹದ ಕಷ್ಟಕ್ಕೆ ಜನರು ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಈಡಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಒದಗಿಸಿರುವ 22ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಧನ ಸಹಾಯ ಬಹಳ ಕಡಮೆಯಾಗಿದೆ. ಈಗ ಒದಗಿಸಿರುವ ಹಣವನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ವಿನಿಯೋಗಿಸಬೇಕೆಂಬ ಮನೋಭಾವನೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ಇದೆಯೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಆಲೋಚನೆಮಾಡಬೇಕು.

(ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಸ್. ಬೋರಣ್ಣಗೌಡ)

ಕೆಲವು ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಮನೋಭಾವನೆ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗಿರುತ್ತದೆ; ಅಂಥವರು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಉಳಿದವರ ಮನೋಭಾವನೆ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗಿ ಇರುವದಿಲ್ಲ, ಅಂಥವರ ಮನೋಭಾವನೆ ಯಾವ ರೀತಿ ಇದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಬೇಕು. ಅವರು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಕಷ್ಟದಲ್ಲಿರುವ ಬಡಜನರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಯೆ? ಈ 22 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಯಾರು ಯಾರಿಗೆ ಸೇರಬೇಕೋ ಯಾರಿಗೆ ಸಹಾಯವಾಗಬೇಕೋ ಅಂಥವರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಸಹಾಯವಾಗುತ್ತದೆ. ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಬಡವರಿಗೆ ಸಹಾಯ ದೊರೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಒಂದು set of rules ಮಾಡಿ ಒಂದು ಕಮಿಟಿಯನ್ನು ನೇಮಿಸಿ ಆ ಕಮಿಟಿಯ ಮುಂದೆ ಬಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡರೆ ತತ್‌ಕ್ಷಣ ಪರಿಹಾರ ಒದಗಿಸುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಶ್ರೀ ಕಡಿದಾಳ್ ಮಂಜಪ್ಪನವರು ಬಂದಾಗ್ಗೆ ಅವರಿಗೆ ಬಿನ್ನಹ ಮಾಡಿದರು. ಆದರೆ ಅವರಿಗೆ ಮೊನ್ನೆಯವರೆಗೆ ಸಹಾಯ ದೊರೆಯಲಿಲ್ಲ. ಈ ರೀತಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಮನೋಭಾವನೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ, ಬಡ ಜನರು ಎಷ್ಟು ಕಷ್ಟಪಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವದಿಲ್ಲ. ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಮನೆಯಿಲ್ಲ; ಹೊದೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಬಟ್ಟೆಯಿಲ್ಲ, ತಿನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಅನ್ನವಿಲ್ಲ, ಅಂಥವರಿಗೆ ಒಂದು ನೂರು ರೂಪಾಯಿ ಸಹಾಯ ಕೊಡುವುದು ಎಂದರೆ ಏನು? ಇದನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ವ್ಯಸನವಾಗುತ್ತಿದೆ! ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಅನ್ನವಿಲ್ಲದೆ ಉಪವಾಸದಿಂದ ಕಷ್ಟಪಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಬಡ ಜನರ ಹಸಿವು ಅವರ ಕಷ್ಟ ಏನಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವದಿಲ್ಲ. ಎಕೆಂದರೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ತಿಂಗಳಿಗೆ ತಪ್ಪದೆ ಸಂಬಳ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ರೈತನ ಪಾಡೇನು? ರೈತನ ಗತಿ ಏನು ಎಂಬುದನ್ನು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಸ್ವಲ್ಪ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಜಾಗ್ರತೆ ರೈತರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಒದಗಿಸಿಕೊಡಬೇಕು. ಮಳೆಯಿಂದ ಅಪಾರ ನಷ್ಟ ಉಂಟಾಗಿದೆ. ಖಚಿತವಾಗಿ ಇಷ್ಟೇ ನಷ್ಟವಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವವರೆಗೆ ಇಂತಿಷ್ಟು ನಷ್ಟವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವುದು ತಪ್ಪಾಗುತ್ತದೆ. ಬೇಲೂರು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ 83 ಕೆರೆಗಳು ಒಡೆದು ಹೋಗಿವೆ. ಇದೊಂದೇ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ 19 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಬೆಳೆ ನಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಸಕಲೇಶಪುರ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ 20 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಬೆಳೆ ನಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ 60 ಕೆರೆಗಳು ಒಡೆದು ಹೋಗಿವೆ. ಆಲೂರು ಒಂದು ಹೋಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಅಫೆಕ್ಟ್ ಆಗಿದೆ, 23 ಕೆರೆಗಳು ಒಡೆದು ಹೋಗಿವೆ. ಇವುಗಳನ್ನು ಜಾಗ್ರತೆ ರಿಪೇರಿಮಾಡಿಸಬೇಕು. ಸರಕಾರಿ ಕೆಲಸ ಅಂದಮೇಲೆ ತಡವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದು ಯಾರಿಗೂ ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಆದಷ್ಟು ಕೆಲಸ ಆಯಿತು ಹೋದಷ್ಟು ಹೋಯಿತು ಎಂಬ ಮನೋಭಾವನೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಈ ರೀತಿ ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಕ್ರಮವನ್ನು ಜಾಗ್ರತೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಎಷ್ಟು ಜನರಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಯೋಚನೆಮಾಡಬೇಕು. ಅನೇಕ ಜನರು ನಶ್ತುಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಅನೇಕ ಹೆಣಗಳು ತೇಲಿ ಹೋಗಿವೆ. ಎಷ್ಟೋ ಹೆಣಗಳು ಊದಿ ಬಿಟ್ಟು ಬೇಲಗೆ ಮರಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕಿಕೊಂಡಿವೆ. ದನಗಳ ಪಾಡಂತೂ ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಎಷ್ಟೋ ದನಗಳು ನಶ್ತು ಹೋಗಿವೆ. ಇರುವ ದನಗಳಿಗೂ ಕೂಡ ತಿನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಹುಲ್ಲು ಇಲ್ಲ. ಮಲೆನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಹುಲ್ಲನ್ನು ಶೇಖರಣೆ ಮಾಡಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಎಕೆಂದರೆ ದನಗಳಿಗೆ ಹಸಿಹುಲ್ಲು ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಒಂದೂವರೆ ಎರಡು ತಿಂಗಳುಗಳಿಂದ ದನಗಳಿಗೆ ಹುಲ್ಲು ಇಲ್ಲ. ಎಷ್ಟೋ ದನಗಳು ನಶ್ತು ಹೋಗಿವೆ. ಇದರಿಂದ ಕೋಟ್ಯಂತರ ರೂಪಾಯಿ ನಷ್ಟ ಆಗಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ನಮಗೆ ಒದಗಿಸಿರುವ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳು ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲ. ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವ ಹಾಗೆ ಇಡುವರೆಗೆ ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆಯಿ ರಿಪೋರ್ಟು ನಿಮಗೆ ಬಂದಿಲ್ಲ. ರೆವೆನ್ಯೂ ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರ್ ತಹಸೀಲ್ದಾರರಿಗೆ ವರದಿ ಕಳಿಸಬೇಕು. ಅಲ್ಲಿಂದ ಅದು ಸಬ್‌ಡಿವಿಜನ್ ಆಫೀಸರರಿಗೆ ಹೋಗಿ ಆನಂತರ ಡೆಪ್ಯೂಟಿ ಕಮೀಷನರ್‌ರಿಂದ ಡಿವಿಜನಲ್ ಕಮಿಷನರ್‌ರಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕು. ಆ ಮೇಲೆ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ವರದಿ ಬರುವುದು, ಇದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ದಿನಗಳು ಬೇಕಾಗುತ್ತವೆ. ಒಂದು ದಿನದಲ್ಲಿ ಆಗಬೇಕಾದ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಎರಡು ಎರಡೂವರೆ ತಿಂಗಳು ಅವಧಿ ಆಗುತ್ತದೆ. ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಎರಡೂವರೆ ತಿಂಗಳುಗಳಿಂದ ಜನರು ಕಷ್ಟದಲ್ಲದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಕಡಿದಾಳ್ ಮಂಜಪ್ಪ.—ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಮಳೆಯಾದುದು ಜುಲೈ ತಿಂಗಳಿನ ಮೊದಲನೆಯ ವಾರದಲ್ಲ. ಮೇ ತಿಂಗಳಿನಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಮಳೆಯಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎನ್. ಬೋರಣ್ಣಗೌಡ.—ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಆಗ್ಗೆ ಅಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಮಳೆಯಾಗದಿದ್ದರೂ, ಮಳೆಯಾಗಿದೆ, ಜನರಿಗೆ ನಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಜನರಿಗೆ ನಷ್ಟ ಉಂಟಾಗಿರುವುದನ್ನು ಫೋನ್ ಮೂಲಕ ತತ್‌ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಬಹುದಾಗಿತ್ತು, ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಮನೋಭಾವನೆ ಬೇರೆ ರೀತಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಗುಮಾಸ್ತನು ಬರೆದು ತಂದು ಇಟ್ಟರೆ ರುಜು ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಗುಮಾಸ್ತ ತಂದು ಇಡುವುದಿಲ್ಲ; ಇವರು ಏನೂ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ, ಈ ವಿಚಾರ ಹೀಗೆ ಇದೆ.

ರೈತನ ಕಷ್ಟವೇನು ಎಂಬುದು ಕುರ್ಚಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡಿರುವವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿದ್ದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಪರಿಹಾರ ದೊರಕಿಸುವ ವಿಚಾರ ಮಾಡಬಹುದು. ಆದರೆ ಅವನ ಕಷ್ಟ ಅವನಿಗೆ, ನನ್ನ ಸುಖ ನನಗೆ ಎನ್ನುವ ಮನೋಭಾವನೆ ಇರುವುದಾದರೆ ಎಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ನೆರವು ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆಂದು ಯೋಚನೆಮಾಡಬೇಕು. ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವ ನಾಲ್ಕು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲರುವ ಜನ ಬಹಳ ನಷ್ಟಕ್ಕೆ ಈಡಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ 20 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನೂ ತಕ್ಷಣ ಸಹಾಯಕ್ಕೆ ಕೊಡಬೇಕು. ಹೇರಳವಾಗಿ ತಕಾವಿ ಮತ್ತು land improvement loan ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ವಿಜ್ಞಾಪಿಸಿ, ನಾನು ವಿರಮಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ವೆಂಕಟೇಗೌಡ (ಪಾಳ್ಯಂ).—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಪತಿಗಳೇ, ಈಗ ತಾನೇ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಬೋರಣ್ಣ ಗೌಡರು ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆಯ ನಾಲ್ಕು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳ ದಾರುಣವಾದ ದುರಂತವನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಕಡೆ ಆಗಿದೆ ಎನ್ನತಕ್ಕ ವಿಚಾರ ನಮಗೆಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿರುವುದಾಗಿದೆ. ಅದಲ್ಲದೆ ಕೆಲವು ಜನ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಸಹ ಆ ಸ್ಥಳಗಳಿಗೆ ಭೇಟಿ ಕೊಟ್ಟು ಖುದ್ದಾಗಿ ಪರಿಶೀಲನೆಯನ್ನು ನಡೆಸಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಕಂದಾಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಾದ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಲ್ಲದೆಯಿರುವುದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದ

ಎದುರಿಗೆ ಏನು ನಮಾಚಾರ ಬಂದಿದೆಯೋ ಅದು ಮಾತ್ರ ಇದರಲ್ಲಿದೆ ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿಯುತ್ತೇನೆ.

ನಮ್ಮ ರೆವೆನ್ಯೂ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಪ್ರಕೃತಿಯು ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಕೋಪವನ್ನು ತಾಳಿದುದರಿಂದ ಈ ದುರಂತಗಳಾಗಿವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಪ್ರಕೃತಿಯ ಮೇಲೆ ಕೂಡ ಕೋಪಮಾಡಿ ಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರಕೃತಿಯ ಮೊರೆ ಹೊಕ್ಕರೆ ಒಂದು ಪರಿಹಾರ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆಂದು ನಾವು ತಿಳಿಯಬೇಕೇ ಹೊರತು ಬೇರೆ ಅಲ್ಲ. "I hope that hereafter at least Mighty Nature will be merciful to us" ಎಂದು ರೆವೆನ್ಯೂ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿರುವಂತೆ ಆಗಬೇಕು ಎಂದರೆ ನಮ್ಮ ಜನ ನಮುದಾಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕೊರತೆ, ಲೋಪ ದೋಷಗಳು ತುಂಬಿರುವುದರಿಂದ ಈ ರೀತಿ ಪ್ರಕೃತಿಯು ಏಕೋಪ ಬಿದ್ದಿದೆ ಎಂದರೆ ತಪ್ಪಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ನಾನಾದರೂ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ರೆವೆನ್ಯೂ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿರುವಂತೆ, ನಾನು ಪ್ರಕೃತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವು ಮಾತುಗಳನ್ನಾಡುವುದು ಉಚಿತವೆಂದು ಒಂಬೆರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನಾಡುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ಜನ ನಮುದಾಯದಲ್ಲಿ ಏನೊಂದು ಆಗಬೇಕಾಗಿತ್ತೋ ಅಂಥ ಕೆಲಸಗಳಾಗುತ್ತ ಇಲ್ಲ ಮತ್ತು ಆಗಬಾರದ ಕೆಲಸ ಆಗುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಪ್ರಕೃತಿಯೂ ಕೂಡ, ದೌರ್ಜನ್ಯವನ್ನು ತೋರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಆಗಿದೆ ಎಂದರೆ ತಪ್ಪಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ದೇಶದಲ್ಲಿ ಬಡವರು ಬಡವರಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ದಕ್ಷರು ತಮ್ಮ ಸ್ವಾರ್ಥತೆಯನ್ನು ತುಂಬಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ವಿಪರೀತವಾದ ಅಸಮಾನತೆ ನೆಲಸಿದೆ, ದೌರ್ಜನ್ಯ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ, ಈ ಎಲ್ಲ ಲೋಪ ದೋಷಗಳ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಪ್ರಕೃತಿಯೂ ಕೂಡ ತುಂಬ ವಿಕೋಪವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡರೆ ತಪ್ಪು ಎಂದು ನಾವು ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಇಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕೃತಿಯು ಕೋಪಗೊಂಡಾಗ ಎಷ್ಟು ನಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆಂದು, ಏನೂ ಉಳಿಯದಂತೆ ಸಹ ಆಗುತ್ತದೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಜನತೆ ವಿಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಮುಂದೆ ಹೋಗಿದೆ. ಆದರೆ ಪ್ರಕೃತಿಯು ದೌರ್ಜನ್ಯದ ಹೆಡೆಯನ್ನೆತ್ತಿದಾಗ ನಾವು ಏನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ ಎಂದು ಯೋಚನೆ ಮಾಡುವುದಾದರೆ, ಪ್ರಕೃತಿಯ ಸೌಜನ್ಯತೆಗೆ, ಪ್ರಕೃತಿಯ ಸಹಾನುಭೂತಿಗೆ ನಾವು ಮರೆಹೋಗಬೇಕೇ ಹೊರತು, ಪ್ರಕೃತಿಯು ಸಹಾಯಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಮನೋಭಾವನೆ ಬೆಳೆಯದ ಹಾಗೆ ಇಂಥ ದುರಂತಗಳು ಆಗಾಗ್ಗೆ ಆಗುತ್ತಿವೆ ಎಂದು ನಾನು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಡುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ಜನನಮುದಾಯದಲ್ಲಿ ಅಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಈಗ ಉಂಟಾಗಿದೆ. ನನಗೆ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿಷಯ ಜ್ಞಾಪಕಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕೆ. ವಿ. ಪುಟ್ಟಪ್ಪನವರು ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದರ ವಿಷಯವಾಗಿ ಬರೆದಿರುವ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ:

"ಗತವಿಂದಿಗೆ ಶತಮಾನಂ
ನೀನುದಯಿಸಿ, ಗುರುದೇವ;
ಮತಿಹೀನತೆ ಮತಕಲಹಂ
ಗತಿನವು ಮಾಂಧ್ಯದ ಭಾವ!
ಬಹುದೂರದ ಬಂಗಾಳದ
ಕಲ್ಕತ್ತದಿ ನೀನೆಂದು
ಎನಗಿದ ತಪಕಾಂ ಧ್ಯಾನಿಪೆ
ಮೈನೂರಲ ನಿಂತಿಂದು!
ನರಹೃದಯ ಬಿಸಿರಕ್ತದ
ಬಾಯಾರಿಕೆ ಅರಿಲ್ಲ;
ದಾರಿದ್ರ್ಯದ ಕರುಳಿರಿಯುವ
ಧನದಸಿಮೊನೆ ಮಾಸಿಲ್ಲ;
ಪಲ್ಲರಿದಿದೆ ಕ್ರೋಧದ ಮುಖ,
ನಖವೆತ್ತಿದೆ ಕಾರ್ಪಣ್ಯ;
ನರಳುತ್ತಿದೆ ಲೋಕದ ಸುಖ,
ಹೆಡೆಯೆತ್ತಿದೆ ದೌರ್ಜನ್ಯ!
ಜನ ಕಂದರೆ ಜನ ಹೆದರಿದೆ;
ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯು ಸಂದೇಹ!
ಶಾಂತಿಯ ಪರದೆಯ ಹಿಂಗಡೆ
ಕ್ರಾಂತಿಯ ರಣನನ್ನಾಹ!
ನರನೀಚತೆ ಮಾರೀಚತೆ
ದೇಶ ಪ್ರೇಮದ ನೆವದಿ
ದಂಷ್ಟ್ರಾಶ್ರಿತ ರಾಷ್ಟ್ರಂಗಳ
ಅನು ಹಿಂಡುತ್ತಿವೆ ಜವದಿ!"

ಎಂದು ಅನೇಕ ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕೆ. ವಿ ಪುಟ್ಟಪ್ಪನವರು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಅಕ್ಷರಶಃ ಈಗಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ ಎಂದು ನನಗಾದರೂ ಅನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅಸಮಾನತೆ, ಈರ್ಷೆ, ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಹಿತಕ್ಕಿಂತಲೂ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಹಿತ ಜಾಸ್ತಿ, ಎನ್ನುವಂಥಮನೋಭಾವನೆ, ಈ ಎಲ್ಲ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಈ ರೀತಿಯ ದುರಂತಗಳಾಗತೊಡಗಿವೆ ಎಂದರೆ ತಪ್ಪಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಮಂಜಪ್ಪನವರೂ ಕೂಡ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರಕೃತಿಯ ಮರೆಯಿಲ್ಲಿ ಹೋಗಬೇಕೇ ಹೊರತು ಪ್ರಕೃತಿಯ ದೌರ್ಜನ್ಯ ಹೆಡೆ ಎತ್ತುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡುವುದಾದರೆ ಯಾವ ಸಮಾನತೆಯನ್ನೂ ಸಾಧಿಸುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಯಾವ ರಂಗದಲ್ಲೆ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದು ಬಂದಿರುವ ಯಾವ ಧರ್ಮಪರಂಪರೆಯಿದೆಯೋ, ಸಂಪ್ರದಾಯ ಪರಂಪರೆಯಿದೆಯೋ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇದೆಯೋ ಅದಕ್ಕೆ ತಿಲಾಂಜಲಿಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿರುವುದೇ ಇಂಥಾ ದುರಂತಗಳಿಗೆ ಕಾರಣವೆಂದರೆ ತಪ್ಪಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲ ರಂಗಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರಗತಿಯಾಗುತ್ತಿರುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಒಂದು ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳದೆ ಹೋದರೆ, ಪುನರ್ರಚನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳದೆ ಹೋದರೆ, ಪ್ರಕೃತಿಯು ಕೋಪಗೊಳ್ಳಲಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ ಮತ್ತು ಆ ಕಾರಣದಿಂದಲೇ ಈ ರೀತಿಯ ದುರಂತವಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ ತಪ್ಪಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಏನನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆಯೋ, ಏನನ್ನು ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಬೇಕೋ, ಅಂಥ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ನಾವು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳದಿದ್ದರೆ, ಇಂಥ ದುರಂತ ಆಗಾಗ್ಗೆ ಆಗುವುದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲವೆಂದು ನಾನಾದರೂ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇಷ್ಟನ್ನು ಹೇಳಿ, ನಾವು ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಆದಷ್ಟೂ ಪ್ರಕೃತಿಯನ್ನು ಒಲಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದರ ಮೂಲಕ ಧರ್ಮರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದರ ಮೂಲಕ, ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಹಿತದ ಕಡೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಆಸಕ್ತಿ ತೋರಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ, ಮತ್ತು ಒಂದು ಸಮಾನತೆಯನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದರ ಮೂಲಕ ಹೆಚ್ಚುಹೆಚ್ಚು

(ಶ್ರೀ ಜಿ. ವೆಂಕಟೇಗೌಡ)

ದುರಂತಗಳಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ; ಇಲ್ಲದೇಹೋದರೆ ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ವಿಧವಾದ ಕಷ್ಟನಷ್ಟಗಳಿಗೆ ಒಳಪಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಪುಳೆಯ ಕಾರಣದಿಂದ, ಅತಿಪ್ರವಾಹದ ಕಾರಣದಿಂದ ಅನೇಕ ಕಡೆ ದುರಂತಗಳಾಗಿವೆ. ನನಗಾದರೂ ಕಾವೇರಿ ಮತ್ತು ಕಪಿಲಾ ನದಿಗಳ ಪ್ರವಾಹದಿಂದ ಮೈಸೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಆದಂಥ ಕೆಲವು ದುರಂತಗಳು ವಿಚಿತ್ರವಾಗಿ ಗೊತ್ತಿವೆ. ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಾದಂಥ ದುರಂತದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳ ಮೂಲಕ ವಿವರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ. ನಮ್ಮ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀ ಕಡಿದಾಳ್ ಮಂಜಪ್ಪನವರು ಕೂಡ ಈ ತಿಂಗಳು 12ನೆಯ ತಾರೀಖು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಭೇಟಿಕೊಟ್ಟು ಎಲ್ಲ ವಿಷಯಗಳನ್ನೂ ಖುದ್ದಾಗಿ ಪರಿಶೀಲನೆ ನಡೆಸಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ ಬೇಕಾಡಷ್ಟು ಮನೆಗಳು ಹೋಗಿವೆ. ನಮಾರು ಆರೇಳು ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲ ಕಾವೇರಿ ನದಿ ನುತ್ತಿಕೊಂಡು ಊರುಗಳೆಲ್ಲ ಮುಳುಗಡೆಯಾಗಿ, ಅಲ್ಲಿಂದ ಜನ ಹೊರಗಡೆ ಬರತಕ್ಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯುಂಟಾಯಿತು. ನಾವು ಒಂದು ಸಮಿತಿ ಎಂದು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಆ ಜನಗಳನ್ನು ಹೊರಗಡೆ ತರಬೇಕಾದರೆ ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾಯಿತು. ಎರಡುಮೂರು ದಿನ ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದುದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಆ ಕೆಲಸ ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು. ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ತಹಶೀಲ್ದಾರರು ನಮ್ಮ ಜೊತೆಯಲ್ಲ ಒಳಕ್ಕೆ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಹೊರಗೆ ಮಾತ್ರ ಇದ್ದರು, Supervising, ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ತಹಸೀಲ್ದಾರರು ಬರಬೇಕಾಗಿತ್ತು, ಅವರು ಬರಲಿಲ್ಲ ವೆಂದು ನಾನು ಆಪಾದನೆ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ನಾವೆಲ್ಲ ಹೋಗಿ ಜನಗಳನ್ನು ಅಲ್ಲಿಂದ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬರಬೇಕೆಂದು ಒತ್ತಾಯಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ನೀಡುತ್ತಿದ್ದರೂ ಅವರು ಒಳಕ್ಕೆ ಹೋದರೂ ಸಹ ತಹಸೀಲ್ದಾರರು ಯಾರು ಎಂದು ಜನಗಳಿಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವುದಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಅವರು ಹೇಳಿದರೂ ಜನಗಳು ಹೊರಗೆ ಬರುವಂತಿಲ್ಲ. ಅವರು ಅಧಿಕಾರಿಗಳಾಗಿರುವುದರಿಂದ, ಅಧಿಕಾರಿಗಳಲ್ಲದೇಯಿರುವವರ ಪ್ರಭಾವ ನಡೆಯುತ್ತದೆಯೇ ಹೊರತು ಅಧಿಕಾರಿಗಳದು ನಡೆಯುವುದಿಲ್ಲ ವೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಅವರು ಬರಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ.

ಮುಳ್ಳೂರು ಎಂಬ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ 285 ಮನೆಗಳು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಾಶವಾಗಿವೆ. 485 ಮನೆಗಳು ಉಪಯೋಗಕ್ಕೆ ಬಾರದಂತಾಗಿವೆ. 700 ಮನೆಗಳಿಗೆ damage ಆಗಿದೆ. ಒಂದು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಮನೆಗಳಿಗೆ ನಷ್ಟವಾಗಿದೆ ಎಂದು ನಾವು ಅಂದಾಜು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ.

ಇನ್ನು 8 ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ಒಂದು ಸಾವಿರ ಎಕರೆ ನಾಟಿ ಹಾಕಿದ ಜಮೀನು ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಕೊಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿದೆ. ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಆ ಜಮೀನನ್ನ ಆಬಾದಿಗೆ ತರಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ವ್ಯವಸಾಯ ಇಲಾಖೆಯ ಜಾಯಿಂಟ್ ಡೈರೆಕ್ಟರ್ ಅವರು ದಯಮಾಡಿಸಿದ್ದಾಗ ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದಲ್ಲದೆ 1,500 ಎಕರೆ ಜಮೀನು ಆಬಾದಿಗೆ ಬಾರದೇ ಇರುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಾಗಿದೆ. ಈ ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ ನದ್ಯಕ್ಕೆ ನಾಟಿ ಹಾಕಿರಲಿಲ್ಲ. ಸುಮಾರು ಮೂರು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಬೆಳೆ ನಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಎರೋಷ್ಷ ಮತ್ತು ಡೆಪಾಸಿಟ್ ಆಫ್ ಅರ್ತ್ ಮೂಲಕ ಸುಮಾರು 1,500 ಎಕರೆ ನಾಶವಾಗಿದೆ. ಇದೂ ಅಲ್ಲದೇನೆ ಶಿವನಸಮುದ್ರಕ್ಕೆ (ದ್ವೀಪ) ಹಾಕಿರ ತಕ್ಕಂಥ ಪುರಾತನ ಸೇತುವೆ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಾಶವಾಗಿ ಅದನ್ನು ನರಿಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸುಮಾರು 50,000 ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚುಮಾಡಿದರೆ ಸಾಧ್ಯ; ರಸ್ತೆ ಕೆಟ್ಟುಹೋಗಿದೆ. ವ್ಯವಸಾಯ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗದೆ ಇರುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಏರ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಅಲ್ಲಿನ ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ವಿಚಾರಗಳು ಗೊತ್ತಾಗಿಲ್ಲ. ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡುಂಥವರನ್ನು ಸುಮಾರು ಒಂದು ವಾರ ಕಾಲ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲಾ ಕಟ್ಟಡಗಳಲ್ಲಿ ಇರಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೆವು. ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ಸಹಾಯದಿಂದ ಆ ಜನಗಳಿಗೆಲ್ಲಾ ಅನ್ನ ಆಹಾರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟೆವು. ರೆವಿನ್ಯೂ ಮಿನಿಸ್ಟರು ಬಂದಮೇಲೆ ಅಲ್ಲಿಯವರಿಗೆ ಸುಮಾರು ಆರು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ರಿಲೀಫ್ ಸ್ಯಾಂಕ್ಷನ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀ ರಾಜಯ್ಯನವರು ಬಂದಾಗ, ಸುಮಾರು 22 ಎಕರೆ ಜಮೀನು ಇದೆ, ಅದನ್ನು ಕಂಪಲ್ಸರಿಯಾಗಿ ಅಕ್ವಯರ್ ಮಾಡಿ 400 ಮನೆಗಳಿಗೆ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅಕ್ವಿಜಿಷನ್ ರಿಕಾರ್ಡಾಗಿ ಇದನ್ನು ಯಾವಾಗ ಕೊಡುತ್ತಾರೆಯೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಕೊಳ್ಳೇಗಾಲದ ಫಿಲೇಚರ್ ಮುಂದುಗಡೆ ಇರುವ 18 ಎಕರೆ ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಮೂರು-ನಾಲ್ಕು ಗ್ರಾಮದವರನ್ನು ಮಾತ್ರ ಸೆಟಲ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ. ಜನಗಳು ಒಪ್ಪಲಿ, ಒಪ್ಪದಿರಲಿ, ದುರಂತ ನಡೆದ ಸ್ಥಳಕ್ಕೇ ಕಳುಹಿಸಬಾರದು. ಒತ್ತಾಯಪೂರ್ವಕವಾಗಿಯಾದರೂ ನರಿಯೇ, ಅವರನ್ನು ಸುರಕ್ಷಿತವಾದ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ನೆಲಸುವಂತೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೊಳಿಸಬೇಕು. ಈ ವರ್ಷವಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ಮುಂದಿನ ವರ್ಷ ಪ್ರವಾಹ ಬರುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ದುರಂತ ನಡೆಯದ ಬೇರೆ ಕಡೆ ಅವರನ್ನು ನೆಲಸುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಮಾಡಬೇಕು. ಪುನಃ ಆ ಸ್ಥಳಗಳಿಗೆ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಆದಷ್ಟು ಬೇಗ ಆ ಜಮೀನುಗಳನ್ನು ಅಕ್ವಯರ್‌ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ತಮ್ಮ ಕಾನೂನಿನ ಪ್ರಕಾರ ಏನನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವೋ ಅದನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಸಹಾಯಮಾಡಿದರೆ, ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುಗುತ್ತದೆ. ತಮ್ಮ ವರದಿಯಲ್ಲಿ "Permission has also been given to the Deputy Commissioners to purchase building meterials in the open market if these materials are not available in the forest department' ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಆದರೆ ಎಷ್ಟು ಮೊಬಲಗಿನ ಸಹಾಯವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ತಾವು ಹೇಳಿಲ್ಲ. up to 300 rupees ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಈಗ ಮನೆಗಳು ನಾಶವಾಗಿರತಕ್ಕಂಥವರಿಗೆ, ಇನ್ನೂ ಒಂದು ನೂರು ರೂಪಾಯಿ ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಿದರೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ತೊಂದರೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ನೀವು ಕೊಡುವ 300 ರೂಪಾಯಿಗಳಿಂದ ಸಾಕಷ್ಟು ಸಹಾಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ 500 ರೂಪಾಯಿಗಳಿಂದ, ಹತ್ತು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ವರೆಗಿರುವ ಮನೆಗಳು ಹಾಳಾಗಿವೆ. ಹೀಗಿರುವಾಗ, ನೀವು 300ರೂಪಾಯಿಗಳ ಮುರಮುಟ್ಟು ಸಾಮಾನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಅಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿ ಸುಧಾರಿಸಬಹುದು. ಕೊನೆಯವರೆಗೆ 400 ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗಾದರೂ ಹಣ ಕೊಟ್ಟು ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು ಎಂದು ನಾನು ಈಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆ. ಎಲ್ಲಿ ಫಾರೆಸ್ಟ್ ಡಿಪೋಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಸಾಮಾನುಗಳು ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲವೋ, ಅಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮೀಷನರು ಓಪನ್ ಮಾರ್ಕೆ

ಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ತೆಗೆಯಬೇಕು ಎಂದು ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದೆ. ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮೀಶನರಿಗೆ ಅಧಿಕಾರ ಕೊಟ್ಟರೆ, ತಾಲ್ಲೂಕು, ಹೋಬಳಿ, ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಆಗಿರತಕ್ಕಂಥ ದುರಂತವನ್ನು ನರಿಮಾಡಿ, ಅವುಗಳನ್ನು ಪುನರ್ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುವುದು ಬಹಳ ಕಾಲಕ್ಕೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಕೊನೆಯಪಕ್ಷ ಆ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಆಯಾ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ತಹಸೀಲ್‌ದಾರರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು, ಮರ, ಮುಟ್ಟು ಮುಂತಾದ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ಜಾಗ್ರತೆ ಜನಗಳಿಗೆ ಕೊಡಿಸುವ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಬೇಕು. ಡೆಪ್ಯೂಟಿ ಕಮೀಷನರಿಂದ ನಿಧಾನವಾಗಿ ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಕಮೀಷನರಿಗೆ ಬಂದು, ಅಲ್ಲಿಂದ ತಹಸೀಲುದಾರರಿಗೆ ಬರುವ ಈ ಫಾರ್ಮಾಲಿಟಿ ಬೇಡ. ಹಿಂದೆ ಮುನ್ನೂರು ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಿದ್ದ ಸಾಮಾನುಗಳು ಈಗ ಅಷ್ಟಕ್ಕೇ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ತಹಸೀಲ್ದಾರರಿಗೆ 300-400 ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗೆ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಿಗೂ ಕೊಡುವಹಾಗೆ ಅಧಿಕಾರ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ನಾಲ್ಕುನೂರು ರೂಪಾಯಿಗಳ ಮೌಲ್ಯದ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ಎಲ್ಲಿ ಮನೆ ಕಟ್ಟಲು ಸ್ಥಳವನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗುತ್ತದೆಯೋ, ಅಲ್ಲಿಯೇ ಸರ್ಕಾರ ಒದಗಿಸಿದರೆ ವಸತಿ ಸೌಕರ್ಯ ಏರ್ಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ. ಮನೆಮಠ ಕಳೆದುಕೊಂಡವರಿಗೆ 40 ರೂಪಾಯಿಗಳಿಂದ 100 ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗೆ ರಿಲೀಫ್ ಕೊಡಬಹುದೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವಹಾಗೆ ಕೆಲವು ಕಡೆ ಐದು ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ನರಸೀಪುರ ತಾಲ್ಲೂಕು ತಲಕಾಡು ಹೋಬಳಿಯಿಂದ ಮತ್ತು ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ಕಡೆಯಿಂದ ಆ ರೀತಿ ಸಮಾಚಾರ ಬಂದಿದೆ. 40 ರಿಂದ 100 ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗೆ ಒಂದೇ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಕೊಡಿ ಎಷ್ಟು ಕೊಡುತ್ತೇವೆನ್ನುವುದನ್ನು ಆದಷ್ಟು ಬೇಗ ತಿಳಿಸಿ, ಒಂದೇ ಗಂಟಿನಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ಸಹಾಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಸುಮ್ಮನೆ ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಷನ್‌ನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದರೆ ಕೆಲಸ ನಡೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮೀಷನರು ರಿಪೋರ್ಟ್ ತರಿಸಿಕೊಂಡು ರಿಲೀಫ್ ಹಣ ಕೊಡುವುದೆಂದರೆ ತಡವಾಗುತ್ತದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಯಾವ ಮನೆಗೆ ಎಷ್ಟು ಪರಿಹಾರ ಕೊಡಬೇಕೆಂಬುದು ಗೊತ್ತು.

ಕೂಡಲೆ ಜಾಗವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ತೊಂದರೆಗೊಳಗಾದವರಿಗೆ ಮರಮಟ್ಟು ಒದಗಿಸಿದರೆ, ಅವರು ವಸತಿ ಸೌಕರ್ಯವನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ. ಅವರು ಅದನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವವರೆಗೆ, 40 ರೂಪಾಯಿಗಳು ಸಾಲದು. 200 ರೂಪಾಯಿಗಳಾದರೂ ಪರವಾಗಿಲ್ಲ, ಅಷ್ಟು ಪರಿಹಾರ ಕೊಡಬೇಕು. ಅವರು ವಸತಿ ಸೌಕರ್ಯ ಏರ್ಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವವರೆಗೂ ಬೇರೆ ಯಾವ ಕೆಲಸಕ್ಕೂ ಕೈಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಕೊಡುವುದು ಉಚಿತ. ಅನೇಕ ಜನಗಳದು ಏನೇನು ಸಾಮಾನುಗಳು ಇದ್ದುವೋ, ಅವುಗಳೆಲ್ಲಾ ಹೋಗಿಬಿಟ್ಟಿವೆ. ಕೆಲವು ಜನ ಕೂಲಿ ಮಾಡುವ ಜನ ಇದ್ದಾರೆ. ಅಂಥ ಜನರಿಗೆ ಒಂದು ಹೊತ್ತಿನ ಊಟ ಸಿಕ್ಕುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು. 2 ಸಾವಿರ ಎಕರೆ ಜಮೀನು ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳಾದರೂ ಆಬಾದಿಗೆ ಬರುವ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಆ ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ ಈ ವರ್ಷ ಬೆಳೆ ಹೋಯ್ತು. ಮುಂದಿನ ವರ್ಷ ಬೆಳೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ನೀರು ಕೊರೆದು ಜಮೀನಿನಿಂದ ಮಣ್ಣನ್ನು ಎತ್ತಿಹಾಕಿದೆ. ಆ ಜಮೀನು ವ್ಯವಸಾಯ ಯೋಗ್ಯವಾಗಬೇಕಾದರೆ 4-8 ವರ್ಷ ಗಳಾದರೂ ಬೇಕು. ಆ ಜಮೀನಿನವರಿಗೆ ಜಮೀನು ಇರುವ ಕಡೆ ಜಮೀನನ್ನು ಕೊಡಿಸುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಆಗಬೇಕು. ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಕಾಡಿನ ವಿಸ್ತರಣೆ ಶೇಕಡ 66ರಷ್ಟು ಇದೆ. ಬಹುಶಃ ಕಾರವಾರ ಮತ್ತು ನಾರ್ತ್ ಕೆನರ ಬಿಟ್ಟರೆ, ಮೈಸೂರು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅರಣ್ಯ ಪ್ರದೇಶವಿರುವುದು ಕೊಳ್ಳೆಗಾಲ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿಯೇ. ಶ್ರೀ ವಾಜೀಲರು ಅರಣ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದಾಗ, 10 ಸಾವಿರ ಎಕರೆ ಜಮೀನನ್ನು ಕೊಳ್ಳೆಗಾಲ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಸಾಗುವಳಿಗೆ ರಿಲೀಸ್ ಕೊಡಬಹುದೆಂದು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಭರವಸೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೂ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಒಂದು ಎಕರೆಯನ್ನೂ ರಿಲೀಸ್ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಎಂತಹ ಜಮೀನನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆಂದರೆ ಹಿಂದೆ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಸೇರಿಕೊಂಡು, ಜಮೀನಿಲ್ಲದಿದ್ದವರು ವ್ಯವಸಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದವನು ಹಾಗೆ ವ್ಯವಸಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ರೈತರು ಬೇರೆ ಕಡೆಗೆ ಹೋದಾಗ, ಆ ಜಮೀನನ್ನು ರಿಸರ್ವ್ ಫಾರೆಸ್ಟ್‌ಗೆ ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡು ಅದನ್ನು ಕಾಡುಪ್ರದೇಶವೆಂದು ಮುಂದುವರಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ, ಅಂಥ ಜಮೀನುಗಳಿಂದ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಯಾವ ಉತ್ಪತ್ತಿಯೂ ಇಲ್ಲ. ಜಮೀನು ಒಳ್ಳೆಯ ಸಮನಾದ, ಲೆವೆಲ್, ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ 8-10ವರ್ಷ ಗೊಬ್ಬರ ಹಾಕಿಸುವ ಪ್ರಮೇಯವಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ 10-15 ಸಾವಿರ ಎಕರೆಗಳವರೆಗೆ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ. ಈ ಅರಣ್ಯ ಪ್ರದೇಶದ ಜಮೀನಿನಿಂದ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಬರುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ಬೆರೆ ಬಾಳುವ ಮರಗಳೂ ಇಲ್ಲ. ಅಂಥ ಜಮೀನನ್ನು ರಿಲೀಸ್ ಮಾಡಿಸಿ, ಯಾರುಯಾರಿಗೆ ಭೂಮಿ ಇಲ್ಲವೋ, ಅಂಥವರಿಗೆ ಪರಿಹಾರ ರೂಪವಾಗಿ ಹಂಚುವ ಒಂದು ಸುವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾದ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಬೇಕು. ತಕಾವಿ ಮತ್ತು ಲ್ಯಾಂಡ್ ಇಂಪ್ರೂವ್‌ಮೆಂಟ್ ಲೋನೆಂದು 50 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಈಗ 15 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗೆ ಕೊಡಿ ಎಂದು ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಸರ್ಕುಲರ್ ಹೋಗಿದೆಯೆಂದು ಡಿವಿಜನಲ್ ಕಮೀಷನರ್ ಹೇಳಿದರು. ಈಗ ದುರಂತಕ್ಕೀಡಾಗಿರುವಂಥವರಿಗೆ, ನಿರಾಶ್ರಿತರಿಗೆ ಹಣ ಕೊಟ್ಟರೆ, 50 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳೂ ಸಹ ಸಾಲುವುದಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಈ ಜಮೀನಿಲ್ಲದವರಿಗಾಗಿ ಕೂಡಲೇ ಬೇರೆ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಜಮೀನನ್ನು ಅಕ್ವೈರುಮಾಡಿ ಈ ಹಿಂದುಳಿದ ಜನಾಂಗಕ್ಕೆ ಯಾವ ರೀತಿಯಾದ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹಿಂದೆ ಮಾಡಲಾಗಿತ್ತೋ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಈಗ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. Interest Free Loans ಎಂದು ಕೊಟ್ಟು ಇಷ್ಟು ವರ್ಷಗಳೊಳಗೆ ಅದನ್ನು ವಾಪಸು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೊಟ್ಟರೆ ಇಲ್ಲಿನ ಜನಗಳಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಸಹಾಯವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಸರಕಾರ ಕೊಡಲಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆ.

*Sri KADIDAL MANJAPPA.—Sir, in order to avoid further discussion in this matter, I would like to draw the attention of the Hon'ble Members to the G.O. dated 14th March 1960, wherein it is said that interest-free loans could be paid.

I will read the relevant paragraph:

"In addition to the above short-term immediate reliefs, it is considered necessary that the sufferers

(SRI KADIDAL MANJAPPA)

should also be given long term relief to enable them to rehabilitate in their former ovocation. For this purpose, interest-free loans upto the extent of loss sustained by the individual, not exceeding Rs. 1,000 in any individual case may be granted, the period of re-payment being fixed at ten years. Such interest-free loans shall be subject to a limit of Rs. 200 per acre in the case of wet or garden lands and Rs. 50 per acre in the case of dry lands."

Sri C.J. MUCKANNAPPA (Gubbi).—Sir Sri Venkatai Gowda says: the Executive Engineer says that he has no funds; the Chief Engineer says, he has no funds; what are you going to do?

Sri KADIDAL MANJAPPA.—If it is true, it does not apply to the emergent works; it can be taken up.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ವೆಂಕಟೇಗೌಡ.—ಹಣವನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿದರೆ, ಅಲ್ಲಿನ ಜನಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟಂತಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲದೆ ತಾವು ಬಡ್ಡಿ ಇಲ್ಲದಂತೆ ಸಾಲವನ್ನು ಕೊಡುವ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ನಡಿಲವಾಗಿ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಕೆಲವು ಕುಟುಂಬಗಳವರು ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ, ಜಮೀನುಗಳನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇಂತಹವರು ಸಾಲಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಷೂರಿಟಿ ಲೋನಿನಂತಾದರೂ ಕೊಡಬಹುದು. Personal Securityಯ ಮೇಲೆ ಕೊಟ್ಟರೂ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕಾದ ಹಣ ಈ ರೈತರಿಂದ ವಾಪಸು ಬರುತ್ತದೆ. ಇದು ನಮಗೆಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಇಲ್ಲಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಹೇಗಿದೆ ಎನ್ನುವುದು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ. Supposing it can be interpreted in two ways one in favour of the subject and one in favour of the Government. They always interpret it in favour of the Government and not in favour of the subjects. ಅದರಿಂದಾಗಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಧಾರಾಳವಾಗಿ ರೈತರಿಗೆ ಸಹಾಯವನ್ನು ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಅನುಭವದಿಂದ ಇದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಈ ನಿರಾಶ್ರಿತ ಕುಟುಂಬಗಳಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಕೂಡಲೇ ಒದಗಿಸಿಕೊಡಬೇಕು. ಅಲ್ಪ ಸೆಕ್ಯೂರಿಟಿ ಮೇಲೆ 200 ರೂಪಾಯಿಗಳ ಸಾಲವನ್ನು ಕೊಡುವಾಗ ಒಂದು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿನಷ್ಟು ಸೆಕ್ಯೂರಿಟಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಕಡಿದಾಳ್‌ಮಂಜಪ್ಪ.—ತಮ್ಮ ಸಲಹೆಗಳೇನು?

ಶ್ರೀ ಜಿ. ವೆಂಕಟೇಗೌಡ.—ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಕೊಡುವಾಗ ಸರಕಾರದವರು ಅಡಪ್ಟುಮಟ್ಟಿಗೆ ಸುಲಭವಾಗಿ ಸಿಕ್ಕುವಂತೆಮಾಡಬೇಕು. ತಾವೇನೋ ಇಲ್ಲ ಸರಕಾರಿ ಆರ್ಡರಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ. ಆದರೆ ಅದರಂತೆ ಕೆಲಸಗಳಾಗುವಾಗ ನಿಧಾನವಾಗುತ್ತದೆ. ನಾನು ನಲಹೆಮಾಡುವುದು ವೈಯಕ್ತಿಕವಾದ ಪರ್ಸನಲ್ ಸೆಕ್ಯೂರಿಟಿ ಎನ್ನುವ ನಂಬಿಕೆಯಮೇಲೆ ಈ ಜನಕ್ಕೆ ಸಾಲವನ್ನು ಕೊಡುವವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು.

ಶಿವನಸಮುದ್ರದ ಬಳಿ ಸೇತುವೆ ರಸ್ತೆ ಹಾಳಾಗಿ ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಪರ್ಕ ಬಂದಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಅಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸಾಯ ಮಾಡುವಂತಹ ಜಮೀನುಗಳಿಗೆ ಪ್ರವಾಹದ ಮರಳು ತುಂಬಿಕೊಂಡು ಈಗ ವ್ಯವಸಾಯ ಮಾಡದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಇದನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ತಕ್ಕ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಟ್ಟರೆ ಈ ರೈತರುಗಳ ಅವರ ಜಮೀನುಗಳವರೆಗೆ ಹೋಗಲು ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ದಾರಿಯನ್ನು ಜಾಗ್ರತೆ ರಿಪೇರಿ ಮಾಡಿಸಿಕೊಡಬೇಕು. ಈ ಚೆಗೆ ಮಾನ್ಯ ರೆವಿನ್ಯೂ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಪ್ರವಾಹದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನೋಡಲು ಬಂದಿದ್ದಾಗ ಸತ್ಯಾಗಾಲದ ಹತ್ತಿರ ಇರುವ ಎಡಕುರಿ ದ್ವೀಪದಲ್ಲಿ ಹಳ್ಳಿ ಜನರು ಹೇಗಿದ್ದರು ಎನ್ನುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನೋಡಿಬಂದರು. ಅಲ್ಲಿನ ನಿರ್ಗತಿಕರಾದ ಜನಕ್ಕೆ ಯಾರೋ ಒಬ್ಬರು ಮೂರು ಎಕರೆಯಷ್ಟು ತಮ್ಮ ಜಮೀನನ್ನು ಕೊಡುವುದಾಗಿ ಭರವಸೆಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿನ ಜನ ಗಿಡಗಳಮೇಲೆ, ಮರಗಳ ಮೇಲೆ ಅನ್ನಾಹಾರಗಳಿಲ್ಲದೆ ಮೂರು-ನಾಲ್ಕುದಿನ ಇದ್ದುಕಷ್ಟಪಟ್ಟರು. ಇಂತಹ ಜನರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಲು ಅವರಿಗೆ ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಲು ಮರ ಮುಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇನೆಂದು ಹೇಳಿ ಬಂದು 20 ದಿನಗಳಾದರೂ ಇನ್ನೂ ಆ ಜನಕ್ಕೆ ತಲಪಿಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ ಮನೆಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಲು ಜಮೀನಿದೆ. ಯಾರೋ ಒಬ್ಬರು ಸ್ಥಳಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಮನೆಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಲು 300 ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಬೆರೆಬಾಳುವ ಮರಮುಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಸಹಾಯಮಾಡಿದರೆ ಅವರುಗಳು ಮನೆಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಮನೆಗಳಾದ ಮೇಲೆ ಅದಕ್ಕೆ "ಮಂಜಪ್ಪ ನಗರ" ಎಂದು ಬೇಕಾದರೂ ಕರೆದು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಮಂಜಪ್ಪನವರಿಂದಲೇ ಆರಂಭೋತ್ಸವ ನಡೆಸಬಹುದು— (ನಗು) ಈಗಾಗಲೇ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತಿಳಿದಂತೆ ಹಲಸೂರಿನ ಜನರು ಪ್ರವಾಹದ ನೀರುಬಂದಾಗ ಎರಡು-ಮೂರು ದಿನಗಳವರೆಗೆ ಮರದಮೇಲೆ ಇದ್ದುಅನ್ನಾಹಾರಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಮಕ್ಕಳು ದೊಡ್ಡವರಾದಿಯಾಗಿ ಯಾವ ರೀತಿ ಇದ್ದರು ಎನ್ನುವುದು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೂ ತಿಳಿದುಬಂದಿದೆ. ಇಂತಹ ಜನಕ್ಕೆ ನಾನೂರು ಎಕರೆಯಷ್ಟು ಜಮೀನನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಶಿವನಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಜಹಗೀರುದಾರರಲ್ಲಿ ಹೇರಳವಾದ ಜಮೀನಿದೆ. ಅವರಿಂದ ಪ್ರತಿ ಕುಟುಂಬಕ್ಕೂ ಐದು ಎಕರೆ ಅಥವಾ ಹತ್ತು ಎಕರೆಯಷ್ಟು ಭೂಮಿಬೇಕೆಂದು ಸರಕಾರದವರು ಪ್ರಯತ್ನಮಾಡಿದರೆ ಸಿಕ್ಕಬಹುದು ಎಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇದು ಬಹು ಕಷ್ಟವಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ. ಪಿ. ಡಬ್ಲ್ಯು. ಡಿ. ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪ ತೀವ್ರತೆಯಿಂದ ಆಗಬೇಕಾದುದು ಅಗತ್ಯ, ಮತ್ತು ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿದೆ. ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲಸಮಾಡಲು ಸೂಪರ್‌ಇಂಟೆಂಡಿಂಟ್ ಇಂಜನಿಯರ ಮೂಲಕ Rural Communications Works and C.D. Works. ಇತ್ಯಾದಿ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಆಯಾ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿದ್ದರೂ ಇನ್ನೂ ಸರಿಯಾಗಿ ಕೆಲವು ಕಡೆ ಯಾವ ವಿಧವಾದ ಕೆಲಸವೂ ಆಗಲಲ್ಲ. ಡೆಪ್ಯೂಟೇಷನ್ನೇನೋ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಬೇಗ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲು ಚೀಫ್ ಇಂಜನಿಯರವರು 24 ಲಕ್ಷ ಅಂದಾಜು ಆಗಬಹುದೆಂದು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಅದನ್ನು ಎಲ್ಲಿ

ಅನುಕೂಲಗಳು ಅಗತ್ಯವಾಗಿ ಸಿಕ್ಕಲಲ್ಲವೋ ಅಂತಹ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಡುವುದು ಅತಿಮುಖ್ಯ. ರೂರಲ್ ಕಮ್ಯೂನಿಕೇಷನ್ನುಗಳಿಗಾಗಿ ಒಂಬತ್ತು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ, ಅಲ್ಲಿಗೆ ಇನ್ನೂ ಒಂದೂವರೆ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಇಂಜನೀಯರವರು ತಿಳಿಸಿದರು. ಇದರಿಂದ ಜನಗಳಿಗೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಕೊಡಲಕ್ಕೆ ಒಂದು ಅವಕಾಶ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಪಿ. ಡಬ್ಲ್ಯು. ಡಿ. ಇಲಾಖೆಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ.

ಸರ್ಕಾರದವರು ಇಷ್ಟೊಂದು ಪೊಬಲಗನ್ನು ಮಂಜೂರುಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೂ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಡಿವಿಜನರ್ ಕಮಿಷನರಿಗೂ, ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರಿಗೂ ಮತ್ತು ತಹಸೀಲ್‌ದಾರರಿಗೂ ಈ ಆರ್ಡರನ್ನು ಕಳಿಸಿಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರೀ ಆಜ್ಞೆಯಲ್ಲಿ 50 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಈ ಬಾಬಿಗೆ ಅಲಾಟ್‌ಮಾಡಿದ್ದೇವೆಂಬುದಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಬಹಳ ಸಂತೋಷ. 50 ಲಕ್ಷ ಅಂಕಿಅಂಶ ನೋಡುವುದಕ್ಕೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತದೆ, ನಿಜ. ಆದರೆ ಅನೇಕ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಈರೀತಿ ಮಂಜೂರಾದ ಹಣ ಆಫೀಸರುಗಳ ವಶಕ್ಕೇ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರು ಅದನ್ನು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ತೊಂದರೆಗೀಡಾಗಿರತಕ್ಕವರಿಗೆ ನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಹಂಚುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಅವಕಾಶವೂ ಅವರಿಗೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ 20 ಲಕ್ಷವನ್ನು ಬರಿಯ ಮ್ಯೂನಿಕೇಷನ್ಸಿಗೇ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ ಎಂಬುದಾಗಿ ಸರ್ಕಾರೀ ಆರ್ಡರನ್ನು ಬೇರೆ ಹೊರಡಿಸಿದ್ದೀರಿ. ಆ ಸರ್ಕಾರೀ ಆರ್ಡರ್ ಪ್ರಕಾರ ಡಿವಿಜನಲ್ ಕಮಿಷನರ್ ಮತ್ತು ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರಿಗೆ ಈ ಹಣವನ್ನು ತಮ್ಮ ಅವಶ್ಯಕತೆಗನುಗುಣವಾಗಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲೂ ಹಂಚಬೇಕು ಮತ್ತು ತಹಸೀಲ್‌ದಾರರಿಗೂ ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಆದು ಆಗದಿದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿರ ತಕ್ಕ ಪ್ರದೇಶಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಕಮಿಟಿಯ ಮೂಲಕವಾದರೂ ಆ ಹಣ ಸ್ವಾಹಪೀಡಿತರಾದಂತಹವರ ಕೈಮುಟ್ಟುವ ಹಾಗೆ ಅತಿಜಾಗ್ರತೆಯಾಗಿ ಹಂಚುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಆ ಹಣ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸ್ಟೇಜಿನಲ್ಲಿಯೂ ಒಂದೊಂದು ಆಫೀಸಿನಲ್ಲಿ ಯಾವುದೋ ಕಾರಣಾಂತರಗಳಿಂದ ನಿಲ್ಲುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶಕೊಡದೆ ಜಾಗ್ರತೆಯಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಮಂಜೂರುಮಾಡಿದ ಈ ಹಣ ನಿಷ್ಪ್ರಯೋಜನ ಮತ್ತು ದುರುಪಯೋಗ ವಾಗದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಕಡಿದಾಳ್‌ಮಂಜಪ್ಪ.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಇದುವರೆಗೂ ಈಗಾಗಲೇ ತಾಲ್ಲೂಕ್‌ವೈಜ್, ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್‌ವೈಜ್ ಹಣವನ್ನು ಹಂಚಲು ವ್ಯವಸ್ಥೆಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. 50 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಹಂಚಲು ಪುರು ಆಗಿದೆ. ಕೆಲವು ದಿನಗಳ ಹಿಂದೆಯೇ ಈ ರೀತಿ ಹಂಚಬೇಕೆಂದು ಎಲ್ಲಾ ಡಿವಿಜನರ್ ಕಮಿಷನರಿಗೂ, ಡೆಪ್ಯುಟಿಕಮೀಷನರಿಗೂ ಸೂಕ್ತ ನಲಹೆಗಳನ್ನೂ, ಸೂಚನೆಗಳನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ವೆಂಕಟೇಗೌಡರು ಇರತಕ್ಕ ಕ್ಷೇತ್ರವಾದ ಕೊಳ್ಳೇಗಾಲ ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ನಾಲ್ಕು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಸಾಲವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಜೆ. ಬಿ. ಮಲ್ಲಾರಾಧ್ಯ.—ನಂಜನಗೂಡಿಗೆ ಕೇವಲ 3 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜೆ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ.—ದೇಶದಲ್ಲಿ ಜನಗಳು ಸತ್ತುಹೋದಮೇಲೆ ನೀವು ದುಡ್ಡು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಏನು ಮಾಡುತ್ತೀರಾ? ಜನಗಳು ಅಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಸಾಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಜಾಗ್ರತೆಯಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಹಣವನ್ನೊದಗಿಸಿ ಎಂದು ನಾವು ಹೇಳಿದರೆ ನೀವು ಇನ್ನೂ ಬೇಕಾದರೆ ಹಣ ಒದಗಿಸುತ್ತೇವೆ; ವರದಿಗಳು ಬರುತ್ತಿವೆ, ನೋಡೋಣ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೀರಲ್ಲಾ! ಈರೀತಿಯಾದ ಸರ್ಕಾರದ ವರ್ತನೆ ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಸರಿಯಲ್ಲ.

Sri G. VENKATAI GOWDA.—The Divisional Commissioner will ask the Deputy Commissioner as to how much money he needs. In turn the Deputy Commissioner will ask the Tahsildar.

Sri KADIDAL MANJAPPA.—All that will be done by telephone.

Sri G. VENKATAI GOWDA.—Red-tapism is still there. It still takes about a month

Sri KADIDAL MANJAPPA.—It is not so. The amount has been allotted.

Sri G. VENKATAI GOWDA.—What is the amount allotted, Sir, How much money has been spent there?

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—Sir, the Government should suspend all other work and go to the rescue of these people. Do not expect reports to reach you.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ವೆಂಕಟೇಗೌಡ.—ನಾನು ಹೇಳಿದ ಪ್ರಕಾರ ನಾಳೆಯ ದಿವಸವೋ ಇಷ್ಟರೊಳ್ಗೆ ಫೋರ್ಮಾಡಿ ನೀವು ಚೀಫ್ ಇಂಜನಿಯರಿಗೆ 3 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದಾದರೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ರಿಲೀಫ್ ಸಿಕ್ಕಬಹುದು. ಪಿ.ಡಬ್ಲ್ಯು.ಡಿ.ಯವರಿಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲೂ ಉತ್ಸಾಹ ಬರುತ್ತದೆ.

Sri KADIDAL MANJAPPA.—I appreciate the services rendered by the public of Kollegal. I have said that in Chikmagalur. Within a fortnight, you will see that at least a portion of the money allotted is spent.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ವೆಂಕಟೇಗೌಡ.—ಏಕೆಂದರೆ ಯಾವತ್ತೂ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ದುಡ್ಡು ಅಲಾಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಆ ಇಲಾಖೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರವಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ಜಾಗ್ರತೆಯಾಗಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಕೊಡಿಸಿ. ನಾನೇ ಖುದ್ದು ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿನ ಎಗ್ಸಿಕ್ಯೂಟಿವ್ ಇಂಜನಿಯರ್ ಮತ್ತು ಚೀಫ್ ಇಂಜನಿಯರನ್ನೋ ಕಂಡು ಇಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿ ಇಂತಿಂಥ ಕೆಲಸಗಳಾಗಲಿಲ್ಲ, ಕಾರಣವೇನೆಂದರೆ, ಅವರು ತಮ್ಮ ಹತ್ತಿರ ಇನ್ನೂ ಹಣ ಅಲಾಟಾಗಿ ಬಂದಿಲ್ಲ, ರೂರಲ್ ಕಮ್ಯೂನಿಕೇಷನ್ಸಿಗೆ ರೆಸ್ಪೊರೇಷ್ ಆಫ್ ಟ್ಯಾಂಕಿಗೆ ಅಲಾಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಕೊಡಿಸಿಕೊಡಿ, ಕೂಡಲೆ ನಾವು ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿ ಮುಗಿಸುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಈಗಾಗಲೇ ನನ್ನ ತಾಲ್ಲೂಕಿ

(ಶ್ರೀ ಜಿ. ವೆಂಕಟೇಗೌಡ)

ನಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಕೆರೆಗಳು ಒಡೆದು ಹೋಗಿವೆ. ಇದರಿಂದ ರೈತರಿಗೆ ಬಹಳ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲಿನ ಒಂದೊಂದು ಕೆರೆಯ ರೆಸ್ಟೊರೇಷನ್ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ನುಮಾರು 50 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗೂ ಬೇಕಾಗುತ್ತವೆ. ಅಂದ ಮೇಲೆ ಈಗ ಸರ್ಕಾರ ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿರುವ ಕೇವಲ 100 ರೂಪಾಯಿಗಳಿಂದ ಇಂತಹ ಕೆಲಸಗಳು ಆಗುವ ಬಗೆ ಹೇಗೆ? ರೂರಲ್ ಕಮ್ಯೂನಿಕೇಷನ್‌ಗಳನ್ನು ಹಾಕಬೇಕಾದರೆ ಅದಕ್ಕೆಷ್ಟು ಹಣಬೇಕು? ನಿರಾಶ್ರಿತರಾದವರಿಗೆ ಅದಷ್ಟು ಎಲ್ಲ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಬೇಕಾದ ಹಣವನ್ನು ಬಜೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಮುಂದಾರೋಚನೆಯಿಂದಲೇ ಅಲಾಟ್‌ಮಾಡಿಸಬೇಕು. ಇರಿಗೇಷನ್ ಅಂಡ್ ರೋಡ್ ರಿಪೇರ್ಸ್ ರೆಗ್ಯುಲರ್ ಹೈವೇಸ್- ಇತ್ಯಾದಿ ಬಾಬುಗಳಲ್ಲಿ ಬ್ಲಾಕ್‌ಟಾಪ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ದುಡ್ಡು ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡು ದುರುಪಯೋಗ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದೂ ಉಂಟು. ಆದರೆ ಇದರಿಂದ ನಿರಾಶ್ರಿತರಾದವರಿಗೆ ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲೂ ಸಹಾಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂಬ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ 40 ರೂಪಾಯಿಗಳಿಂದ 100 ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗೆ ನಗದು ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಪ್ರವಾಹ ಪೀಡಿತ ಜನಗಳಿಗೆ ಕೊಡುವ ಕ್ರಮವನ್ನು ಜಾಗ್ರತೆಯಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಕೆಲವು ಕಡೆ ನೀರಿನ ಪ್ರವಾಹ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿದೆ; ಮತ್ತೆ ಕೆಲವು ಕಡೆ ನೀರಿನ ಪ್ರವಾಹ ಇಳಿಮುಖವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ಪರಿಹಾರ ಧನವನ್ನು ಬೇಗನೆ ಕೊಡಬೇಕು. ತಹಸೀಲ್‌ದಾರರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಯಾರಯಾರ ಕುಟುಂಬಿಗಳವರಿಗೆ ಈ ಬಗ್ಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ ಎಂಬುದು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಅಂತಹವರಿಗೆ ಬಹು ಜಾಗ್ರತೆಯಾಗಿ ಸಹಾಯವನ್ನು ನೀಡಬೇಕು.

Sri KADIDAL MANJAPPA.—There I wanted to submit that the Hon'ble Member is asking P.W.D. to sanction the money for rural communication and not for repairing bridges or damages. That is a different matter. So far as repairs to damages are concerned, Government have issued instructions, that without waiting for sanction and without considering the amount involved, they must go ahead with the work.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ವೆಂಕಟೇಗೌಡ.—ಜಮೀನು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿರುವವರಿಗೆ ಮರ ಮುಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಜಾಗ್ರತೆಯಾಗಿ ಒದಗಿಸಿಕೊಡಬೇಕು. ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲೂ ಆದಾಯವನ್ನು ಕೊಡದೇ ಇರತಕ್ಕ ಕೆಲವು ಪ್ರದೇಶಗಳಿವೆ. ಅಂತಹ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ವ್ಯವಸಾಯಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಆ ಜಮೀನುಗಳನ್ನು ಆಬಾದುಮಾಡಿ ರೈತರಿಗೆ ಅದರಲ್ಲೂ ಪ್ರವಾಹ ಪೀಡಿತರಿಗೆ ಸಾಗುವಳಿಗಾಗಿ ಕೊಡುವ ನೀತಿಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಅದನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಏಕೆಂದರೆ ಸರಾಸರಿ ಶೇಕಡ 18ರಷ್ಟು ಕಾಡು ನಮ್ಮಲ್ಲಿದೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಶೇಕಡ 6ರಷ್ಟು ಭಾಗವೇ ಕಾಡುಭೂಮಿ ನಮ್ಮಲ್ಲಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಅದು ಹೇಗೆ ಬಂತು ಎಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಕಡೆ ಒಂದು ಅನ್ನಂಬಟ್ಟಿ ಗ್ರಾಮ ಎಂದು ಇದೆ. ಆ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ 3 ಸಾವಿರ ಎಕರೆ ಜಮೀನು ಇದೆ. ವರ್ಷಾನುಗಟ್ಟಲೆಯಿಂದ ಆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ರಿಜರ್ವ್ ಮಾಡಿ ಇಟ್ಟಿರುವುದರಿಂದ ಇದುವರೆಗೂ ರೈತರು ಅಲ್ಲಿ ಕಲ್ಟಿವೇಟ್ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ.

Sri KADIDAL MANJAPPA.—I will see that within a fortnight this gratuitous relief is distributed.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ವೆಂಕಟೇಗೌಡ.—ಆದುದರಿಂದ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯವರು ತಮ್ಮ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸೇರಿದ ಯಾವಯಾವ ಜಮೀನುಗಳಿಂದ ಯಾವ ರೀತಿಯಾದ ಉತ್ಪತ್ತಿಯೂ ದೊರೆಯುತ್ತಿಲ್ಲವೋ ಅಂತಹ ಜಾಗಗಳನ್ನು ಕೂಡಲೇ ವಶಪಡಿಸಿಕೊಂಡು ರೆವಿನ್ಯೂ ಇಲಾಖೆಯವರಿಗೆ ಈ ಬಗ್ಗೆ ವ್ಯವಹಾರ ನಡೆಸಿ ಆ ಜಮೀನುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಈ ಪ್ರವಾಹಗಳಿಂದ ನೊಂದಿರತಕ್ಕವರಿಗೆ ಹಂಚುವುದರ ಮೂಲಕ ಅವರೆಲ್ಲರ ಕಷ್ಟಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವೆಂದು ನಾನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಬಹುತ್ವರಿತವಾದ ಕಾರ್ಯ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕೈಕೊಳ್ಳುವುದು ಉಚಿತವಾದ್ದು ಮತ್ತು ಸಾಧುವಾದುದು. ಪ್ರಕೃತಿ ಶಮನವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳನ್ನೂ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕು. ಎಲ್ಲಾ ದೇವಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ ಪೂಜೆ, ಪುನಸ್ಕಾರಗಳನ್ನು ಮಾಡುವ ಹಾಗೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಕಡಿದಾಳ್ ಮಂಜಪ್ಪ.—ಹೋದ ಸಾರಿ ಆರೀತಿ ಪೂಜೆ ಮಾಡಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಅನೇಕ ಸದಸ್ಯರು ನನ್ನನ್ನು ಹಾಸ್ಯ ಮಾಡಿದರು. ಆದುದರಿಂದ ಈ ಸಾರಿ ಆ ರೀತಿ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ವೆಂಕಟೇಗೌಡ.—ಆ ರೀತಿ ಈಗಲೂ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿತ್ತು, ಹಳೆಯ ಸಂಪ್ರದಾಯವನ್ನು ಬಿಡದಾರದಾಗಿತ್ತು. ಯೋಚನೆಮಾಡಿ. ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ವಿಷಯವನ್ನು ತಾವು ಹಾಗೆ ತಿಳಿಯಬಾರದು.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಕ್. ಬೋರಣ್ಣಗೌಡ.—ದೇವಸ್ಥಾನದ ಅರ್ಚಕರಿಗೆ ಸುಖವಾಗಿ ಒಂದು ದಿನದ ಭೋಜನವಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ವೆಂಕಟೇಗೌಡ.—ಈ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಲು ತಮಗೆ ದೇವರು ಸರ್ವ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಕೊಡಲಿ ಎಂದು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—The House will now adjourn and meet tomorrow at 1 P.M.

———

The House adjourned at Six of the Clock to meet again at One of the Clock on Thursday, the 27th July 1961.

———

WD 5542—GPB—500—4-9-1961

MYSORE LEGISLATIVE ASSEMBLY

Friday, 28th July 1961.

MOTION *RE*: FLOOD SITUATION IN THE STATE, 1961.

(Debate continued.)

[MR. SPEAKER in the Chair.]

8-30 A.M.

MR. SPEAKER.—Sri Nagan Gowda will speak now. The time-limit is 15 minutes.

*DR. R. NAGAN GOWDA (Hospet).—Sir, in the first place, I wish to thank the Government for the speedy action taken by them for meeting the great hardships caused by the floods in the State. I would, in particular, thank the Minister for Revenue for the work done by him in the Malnad area and also the Minister for Transport for the speed with which attempts were made to rescue marooned people in some of the villages in Dharwar district. I wish to have it recorded—the work that the Government has done in meeting the situation, not merely the Ministers of the Government but also the various Government officers who have more or less risked danger and gone into these flood areas and rescued the people. In my own district, in Kampli when the whole fortress was surrounded by water, many arrangements were made by the Deputy Commissioner and others to help the people out of the situation. Though we have no experience of the suffering of the people of Chickmagalur and other districts, still the heavy floods that occur in the Tungabhadra have affected some of the parts of Mallapur Taluk of Bellary District. This is a taluk which has been newly formed as the Hon'ble House knows, by the people of these villages which were submerged in the Tungabhadra Reservoir. These people were just now rehabilitating themselves when these floods have come and causesd damage to the crops that they were growing. For instance in Muthakur and other places. Water has entered into the villages of Nowle, Madalkatte and Honnur and people have come out immediately. Nowle is a village which has been ordered to be evicted because of the Tungabhadra Reservoir. Arrangements have not been made to rehabilitate them. I would suggest to the Government to offer some building materials immediately for these people so that they could havet emporary accommodation. I was glad when the Government said the other day that they had been making arrangements to get old corrugated zinc sheets which come very handy in these circumstances and enable people to put up a shelter over their heads. I would like to suggest to the Government to supply some of these materials immediately to the people of these villages—Nowle, Madalkatte and Honnur. Similarly, people in Kampli Fort are subjected to floods; they want to leave that area and rehabilitate themselves somewhere. Some arrangement should be made to remove them immediately and enable them to build for themselves a better accommodation.

I thank you very much for having given me an opportunity to speak.

*Asterisk indicates that the remarks or speeches have not been revised by the member concerned.

*Sri V. SRINIVAS SHETTY (Coondapur).—I thank the Chair for having given me a chance to express a few remarks on this very important subject. I wish I could say a little more than the time would permit me; but since the time is limited, I will restrict my remarks since most of my friends on this side or that side have expressed very elaborately on the damages that have been caused and on the action that has to be taken in the matter. I am very surprised that neither the Government nor any of the members have touched one important aspect. Floods are not a new matter in this country or for that matter, in any country in the world. Perhaps this country came into the picture very late for planned flood prevention measures. In China or America they had undertaken these measures long ago. In China, for example, thousands and thousands of years ago they had taken measures and they had been very successful. In America, T.V. Valley is one of the schemes taken up, dealing with flood prevention measures. When I go through the Second Five-Year Plan or through the Draft Third Five-Year Plan, I find that ample provisions have been made for flood prevention measures. Rs. 60 crores have been set apart in the Second Five-Year Plan towards flood prevention measures and Rs. 80 crores are set apart in the Draft Third Five-Year Plan. I have no time to read certain excerpts. An Hon'ble Member of the Central Government Sri Hafiz Ibrahim spoke on this measure last year elaborately. I find every State had some plans, but this State had no plans. If plans were there they were not mentioned by the Minister. I find that hundreds of schemes have been submitted by the State Governments to the Central Government. I have with me two copies of the publication of Bhagirath, which mention the various schemes published by every State but Mysore. How can I describe the actions of this Government? Friends on that side or this side have paid encomiums to the Ministers for their activities.

Dr. R. NAGAN GOWDA.—They deserve it.

Sri V. SRINIVAS SHETTY.—My friend has paid encomiums to his party Ministers. I am very glad they have taken some action in the matter; but even the responsible and respected colleague of mine, the ex-Minister Dr. Nagan Gowda who was a Minister in Madras, who was a Minister here has not said a single word about the long range measures with regard to flood control. Rs. 60 crores and 80 crores are set apart; but what is the plan that this Government has enumerated?

Dr. R. NAGAN GOWDA.—Too early to think of it.

Sri V. SRINIVAS SHETTY.—Too early to think of it this year or is it too late for it? This is a very serious matter. This is not the first time I am mentioning this matter. Vast amounts have been set apart for certain schemes by the Central Government. We are not taking advantage of it. We are callous and we are always sleeping. I have no time to enumerate all these things. The Leader of the Opposition has suggested a committee, either Inter-State Committee or a State Committee to plan these schemes. In the year 1953 the Government of India sent a committee of two members to China to study flood control measures. They have submitted a very big report. I am told in China for each river they have got a committee with thousands of engineers. What have we got here? Are we tackling the problem in a systematic manner? Flood is a chronic thing in our State. In my own district we have umpteen rivers. Some are blessings; some are curses. A little more or a little less we are beset with floods. One river had caused the greatest havoc in my own taluk last year. I took the Hon'ble Minister to the river and he said that it would be included in the scheme (Halar Scheme) under the flood control scheme. Now I learn that the whole thing is dropped. Sir, it is not a question of giving charity. I have seen blankets being distributed, langoties being distributed. But, they are being swallowed by the middle men also. We are not always having honest men. I am not making any allegations against any individual.

What I say is that we should not treat flood relief measures as a charity. Sir, I am also a humble limb of this Government. We should not think that we have discharged our responsibility by simply distributing a bit of rice or clothing. The Government say that they have set apart 20 lakhs of rupees for giving loans. If the damage is colossal, the statement of the Hon'ble Minister in the Upper House and in this House is still more colossal. Sir, my friend Sri Mallappa, yesterday, mentioned the damages caused in Coorg by floods. He is an ex-Minister of Coorg and he has not given an over-statement. He is a member of the ruling party. He has collected the information from the Tahsildars and the Deputy Commissioner. He has given the figures here as he has collected from them. But there is a vast difference between the figures given by him and those given by the Hon'ble Minister. Sir, there is something wrong in the information the Government has received. It is not given up-to-date. There is no planning for the future; there is no planning for the prevention of floods. But, even in the matter of getting information, there is something wrong. Sir, Government says that allotments are made, but when we approach the Deputy Commissioner, he says there are no funds. This is what happened last year. He says funds are exhausted.

Sri KADIDAL MANJAPPA (Minister for Revenue).—Sir, last time, all the funds that were allotted were distributed in the district of my friend. I may inform the House that the scheme of relief that we are now following is not adopted anywhere.

Sri V. SRINIVAS SHETTY.—I am very glad that our Government is the best in that matter. I hope there is an improvement. What I say is, simply because the Government has sanctioned certain amount, it does not mean that it reaches the parties.

Sri KADIDAL MANJAPPA.—I will see that the money given is distributed within ten days.

Sri V. SRINIVAS SHETTY.—Very good, Sir. The point is that there is such an inertia, such a red-tape and slow motion in this matter that the needy person will not get the help in time. The rich do not require immediate help; it is the poor man who has lost everything including his hut, that requires immediate help. The poor who had their huts on the coast line have lost their huts. They have nothing; they should depend on the charity of the public. They go begging for their food even. Sir, we should not allow the poor to go begging. They may be poor but they have self-respect. I do not know whether people are made to go begging on such occasions. I can understand voluntary contributions; but people go begging for their khana for a few days. This should be the position. My friend was saying that the Ministers should go to the affected places and stay there and look to the relief works. Whether it is a P.S.P. Minister or a Congress Minister, instead of remaining in the headquarters, he must go and remain on the spot and see that the needy are given immediate help. Why should it be ten or twenty days; why not immediate relief be given? Sir, a sense of lacking is prevailing in this matter. My district has got a surfeit of rivers. The people there have lost their everything. They are very poor people. I suggest that they should be given free sites as near as possible to their houses. It is no use giving them sites 2 or 3 miles away. Free timber and other house building materials must be given to them immediately. I know cases where it took two to three years to give them these materials on previous occasions. The red-tape is there. This should not happen again. Sir, last year ten rupees were given as relief.

Sri KADIDAL MANJAPPA.—There is no provision to give only ten rupees. Building material can be supplied up to 300 rupees. Now, we are thinking of giving cash where timber is not available.

Sri V. SRINIVAS SHETTY.—Very good, Sir. Then, Sir, instead of charity, it is better that you give a bigger interest-free loan. I know, a majority of people are willing to take interest-free

(Sri V. Srinivas Shetty)

loan. Sir, I have not said anything about my district or my constituency. My district has suffered considerably last year and this year also. Government must have an overall plan and whatever help is given, must be given immediately without any red-tape. Thank you, Sir.

*ಶ್ರೀ ಎ. ಆರ್. ಬದರೀನಾರಾಯಣ್ (ತೀರ್ಥಹಳ್ಳಿ).—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಪತಿಗಳೆ, ಪ್ರಕೃತಿಯ ವಿಕೋಪದಿಂದ ಉಂಟಾದಂಥ ಅನಾಹುತ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ, ದೇಶದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಕಡೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಉಂಟಾದಂಥ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಳೆ, ಅದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಉಂಟಾದಂಥ ಪ್ರವಾಹಗಳು, ಅದರಿಂದ ಉಂಟಾದಂಥ ಅನಾಹುತಗಳು, ಇವುಗಳ ವಿಚಾರವಾಗಿ ನಾವು ಮೂರುದಿನಗಳಿಂದಲೂ ಚರ್ಚೆಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ. ಮಾನ್ಯ ರೆವಿನ್ಯೂ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಮತ್ತಿತರ ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಶ್ರದ್ಧೆ ಮತ್ತು ಆಸಕ್ತಿವಹಿಸಿ ಕ್ಷಿಪ್ರವಾಗಿ ಹೋಗುವುದಲ್ಲದೆ, ಯಾವ ಸಹಾಯವನ್ನು ಕಷ್ಟದಲ್ಲಿರತಕ್ಕವರು ನಿರೀಕ್ಷಣೆಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೋ ಆ ಸಹಾಯವನ್ನು ಬಹಳ ಶೀಘ್ರದಲ್ಲಿ, ಯಾವ ವಿಧಾನಕ್ಕೂ ಅವಕಾಶಕೊಡದಂತೆ, ಅವರಿಗೆ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿಯೇ ಕೊಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಸಾಕಾದಷ್ಟು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

ಮಳೆಯ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾಗಿದ್ದರೆ, ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ವಯಸ್ಸಾಗಿರುವವರನ್ನು ವಿಚಾರಿಸಿದ್ದುದರಲ್ಲಿ ಅವರುಗಳು ನಮ್ಮ ಜೀವಮಾನದಲ್ಲೆ ಇಂತಹ ಮಳೆಯನ್ನು ನೋಡಿಯೇ ಇರಲಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಜೀವಮಾನದಲ್ಲೆ ಇಂತಹ ತೊಂದರೆಯನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿಯೇ ಇರಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಇದನ್ನು ಹೇಳಿದವರು 90—100 ವರ್ಷ ವಯಸ್ಸಾದ ವಯೋವೃದ್ಧರುಗಳು ಒಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನ ಜೀವಮಾನ ಪರ್ಯಂತ ಆಗದೇ ಇದ್ದಂತಹ ತೊಂದರೆ ಮತ್ತು ಅನಾಹುತ ಈಗ ಆಗಿದೆ ಎನ್ನುವದನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಮನಗಂಡು ಯಾವ ಕಾರ್ಯ ಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೋ ಅದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅನೇಕ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳು ಅನೇಕ ಇವೆ. ಜನಗಳಲ್ಲಿ ಈಚೆಗೆ ಅನ್ಯಾಯ, ಅಧರ್ಮ ಮತ್ತು ಅನೀತಿಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ದೇವರು ಈ ಜನಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಒಂದು ಕ್ರೋಧವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುವುದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಈ ರೀತಿ ಆಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಕೆಲವರು ಹೇಳಿದರು: ಇದು ಏನೋ ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾದುದು ಎಂದು. ಮತ್ತೆ ಕೆಲವರು It is only an accident, ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅದು ಹೇಗಾದರೂ ಇರಲಿ, ಆಗಿರತಕ್ಕ ಅನಾಹುತವೇನೋ ಆಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆಮಾಡಿ ಕ್ಷಿಪ್ರದಲ್ಲಿ ಆಗಬೇಕಾದ ಪರಿಹಾರಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಮುಂದೆ ಇದು ಆಗದ ಹಾಗೆ ಯಾವರೀತಿಯಾದ ಒಂದು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೋ ಅದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ರೀತಿಯಾದ ಕ್ರಮವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಬೇಕು ಎನ್ನುವದನ್ನು ನಾವು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಸರಕಾರದವರಿಗೆ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ವೈಯಕ್ತಿಕವಾದ ಅಭಿನಂದನೆಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಾ ನಾನೂ ಈ ಶಾಸನ ಸಭೆಯು ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾಗಲೇ ನಮ್ಮ ಅರಣ್ಯ ಶಾಖಾ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಸಂಗಡ ಶಿವಮೊಗ್ಗಾ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಮೂರು-ನಾಲ್ಕು ದಿವಸಗಳು ಪ್ರವಾಸವನ್ನು ಕೈಕೊಂಡಾಗ ಅಲ್ಲಿ ನೋಡಿದುದನ್ನು ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ವಿವರವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಇಂದು ನಿಂತಿದ್ದೇನೆ. ಈ ವರ್ಷದ ಒಂದು ಮಳೆಯ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ ವೇನೆಂದರೆ ತುಂಗ ಮತ್ತು ಭದ್ರ ನದಿಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವತ್ತೂ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಳೆಯಾದಾಗ ಪ್ರವಾಹ ಬರುತ್ತಿದ್ದುದನ್ನು ಪ್ರತಿ ವರ್ಷವೂ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೆವು. ಮತ್ತು ಪ್ರವಾಹದಿಂದಾಗಿ ಶಿವಮೊಗ್ಗದ ಊರಿನೊಳಗೆ ನೀರು ನುಗ್ಗಿದ್ದನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ಇತರ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಎಂದರೆ, ವರದಾ ನದಿ, ಕುಮುದ್ವತಿ ಈ ನದಿಗಳಿಂದ ಆದಷ್ಟು ಅನಾಹುತ ಈ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿರಲಿಲ್ಲ. ಈ ತುಂಗಾ ಮತ್ತು ಭದ್ರಾ ನದಿಯಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅನಾಹುತವೇನೂ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ, ಕೊಪ್ಪಾ, ಶೃಂಗೇರಿ, ಹೊಸನಗರ, ತೀರ್ಥಹಳ್ಳಿ ಈ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಳೆಬಿದ್ದುದರಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅನಾಹುತವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಸಾಗರ, ಹೊಸನಗರ, ಸೊರಬ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಮಳೆಯಾದುದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ, ಕುಮುದ್ವತಿ, ವರದಾ ನದಿಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರವಾಹವಾಗಿ ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಆದಷ್ಟು ಅನಾಹುತ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಆಗಲಿಲ್ಲ ಎಂದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹೊಸನಗರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ದಿವಸದಲ್ಲಿ 26 ಇಂಚು ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ ಎಂದು ರಿಕಾರ್ಡು ಆಗಿದೆ. ಈ ರೀತಿ ಒಂದು ದಿವಸದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಳೆಯಾದುದೂ ಅಲ್ಲದೆ ಈ ಮಳೆ ಸುಮಾರು 15–20 ದಿವಸಗಳಿಂದ ಅವಿಚ್ಛಿನ್ನವಾಗಿ ಹೊಡೆಯುತ್ತಿರುವುದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಬಹಳವಾದ ತೊಂದರೆ ಮತ್ತು ಅನಾಹುತಗಳಾಗಿವೆ. ಅಂಕಿಅಂಶಗಳನ್ನು ಹೇಳುವುದಾಗಿದ್ದರೆ, ಸಾಗರ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಒಂದಕ್ಕೆ ಮೂರರಷ್ಟು ಮಳೆಯಾಗಿದೆ, ಸೊರಬ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಒಂದಕ್ಕೆ ಮೂರರಷ್ಟು ಮಳೆಯಾಗಿದೆ. ತೀರ್ಥಹಳ್ಳಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಒಂದಕ್ಕೆ ಎರಡರಷ್ಟು ಮಳೆಯಾಗಿದೆ. ಹೊಸನಗರ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಒಂದಕ್ಕೆ ನಾಲ್ಕರಷ್ಟು ಮಳೆಯಾಗಿದೆ. ಪ್ರತಿವರ್ಷವೂ ಎಷ್ಟು ಮಳೆಯಾಗುತ್ತಿತ್ತೋ ಅದಕ್ಕೆ ನಾಲ್ಕರಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಮಳೆಯ ಪ್ರಮಾಣ ಹೊಸನಗರ ತಾಲ್ಲೂಕು ಒಂದರಲ್ಲಿಯೇ ಆಗಿದೆ. ಇನ್ನು ಕೆಲವು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಶಿವಮೊಗ್ಗಾ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ತುಂಗಾ ನದಿಯಿಂದ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಬರುವ ಪ್ರವಾಹಕ್ಕಿಂತ ಈ ಸಾರಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬಂದಿದೆ. ಇದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಉಂಟಾಗಿರತಕ್ಕ ತೊಂದರೆಗಳು ಏನು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಯೋಚನೆಮಾಡಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಶಿವಮೊಗ್ಗಾ ಜಿಲ್ಲೆಯ ನಗರದಲ್ಲಿರುವ ತುಂಗಾ ಸೇತುವೆಗೆ ಬಹಳ ಡ್ಯಾಮೇಜು ಆಗಿದೆ ಮತ್ತು ಅದರಲ್ಲಿ ಬಿರುಕುಗಳು ಬಂದಿವೆ. ಇದು ಬಹಳ ಹಳೆಯ ಸೇತುವೆ. ಹೀಗಿಯೇ ಪ್ರವಾಹ ಬರುತ್ತಿದ್ದರೆ ಒಂದಲ್ಲ ಒಂದು ದಿವಸ ಇದು ಬೀಳುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಬೇರೊಂದು ಕಡೆ ಜನಗಳ ಅನುಕೂಲಕ್ಕಾಗಿ ಕಟ್ಟಬೇಕೆಂದು ಶಿವಮೊಗ್ಗದ ಪ್ರಮುಖರುಗಳು ಕೇಳಿದ್ದರು. ಒಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮಾನ್ ವೀರಣ್ಣಗೌಡರು ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದಾಗ ಇದನ್ನು ಹಿಂದೆಯೇ ಕಟ್ಟಬೇಕು ಮತ್ತು ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಆ ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಯವರು ನಾಲ್ಕನೆಯ ಒಂದು ಭಾಗದಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು, ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಬೇರೆ ಸೇತುವೆ ಆಗಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದುದು ಯಾವುದೋ ಕಾರಣಗಳಿಂದಾಗಿ ಇನ್ನೂ

ಮುಂದೂಡುತ್ತಾ ಹೋಗಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಶಿವಮೊಗ್ಗಾ ಸೇತುವೆ ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದುದು, ಇದು ಆಗದ್ದೇಹೋದರೆ ಒಂದಲ್ಲ ಒಂದು ದಿನ ಇದರಿಂದ ಇಲ್ಲಿನ ಜನಕ್ಕೆ ತೊಂದರೆ ಸಂಭವಿಸುತ್ತದೆ ಎಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ತುಂಗಾ ನದಿಯ ನೀರು ಬೀದಿ ಬೀದಿಗಳಲ್ಲಿ ನುಗ್ಗಿ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ನದಿಯು ಹರಿಯುವ ನೀರಿನ ಪಾತ್ರವೂ ದೊಡ್ಡದಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇಲ್ಲಿರುವ ಚಿಕ್ಕ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಬೀದಿ ಮತ್ತು ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ಬೀದಿಗಳಲ್ಲಿ ನೀರು ನುಗ್ಗಿ ಮಣ್ಣುಗಳನ್ನು ತಂದುಹಾಕಿ ನದಿಯ ಪಾತ್ರ ದೊಡ್ಡದಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಈ ಊರಿನ ಮನೆಗಳಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ. ನದಿಯ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿರುವ ಮನೆಗಳನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಿ ಬೇರೆ ಕಡೆಗೆ ಹಾಕದೇ ಹೋದರೆ ಈ ಮನೆಗಳ ಜನಗಳಿಗೆ ತೊಂದರೆ ಖಚಿತ ಎಂದು ಹಿಂದೆಯೇ ಒಂದು ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅನೇಕೋ ಇನ್ನೂ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಇದಾಗದೇ ಹೋದರೆ ಮುಂದೆ ಬಹಳ ತೊಂದರೆಯಾಗಿ ಅನಾಹುತವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಈಗಿನಿಂದಲೇ ನಿರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಬಹುದು. ಇದು ಕೂಡಲೇ ಆಗಬೇಕು. ಅಲ್ಲದೆ ಶಿವಮೊಗ್ಗಾದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಅನಾಹುತಗಳಾಗಿವೆ. ತುಂಗ ಮತ್ತು ಭದ್ರಾ ನದಿಗಳಿಂದ ಆದ ಪ್ರವಾಹವನ್ನು ನೋಡುವಾಗ ಇಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಜಮೀನುಗಳಿಗೆ ನೀರು ನುಗ್ಗಿ ಅನೇಕ ಕಡೆ ಫಸಲು ಹಾಳಾಗಿ ಹೋಗಿದೆ ಎನ್ನುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತಿದೆ. ಈ ಶಿವಮೊಗ್ಗಾದಲ್ಲಿರುವ low lying ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಅವರಿಗೆ ಬೇರೆ ವಸತಿ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿ ಅವರಿಗೆ ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಡಬೇಕು. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಬೇಗನೆ ತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಈ ಸಾರಿ ಶಿವಮೊಗ್ಗಾದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಮನೆಗಳು ನಾಶವಾಗಿಲ್ಲ. ದನಕರುಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಇತರ ಜಾನುವಾರುಗಳಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ಮೇವು ಇಲ್ಲದೆ ಕೆಲವು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಜಾಸ್ತಿ ಜನ ಜಾನುವಾರುಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ತೊಂದರೆಯಾಗಿ ತಲೆಕೆಳಕಾಗುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಏನೂ ಇಲ್ಲದೇ ಇದ್ದರೂ ಸ್ವಲ್ಪ ತೊಂದರೆಗಳಾಗಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದ್ದೇನೆ, ತೀರ್ಥಹಳ್ಳಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಶಿವಮೊಗ್ಗ-ಆಗುಂಬೆ ಘಾಟಿ ರಸ್ತೆ ಐದು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ತೊಂದರೆಯಾಗಿ ನಾಲ್ಕೈದಾರು ದಿನಗಳ ಕಾಲ ನೀರು ನಿಂತು ತೊಂದರೆಯಾಗಿತ್ತು. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನೋಡಿ ಮುಂದೆ ಬರತಕ್ಕ ಮಳೆಗಳಿಂದ ಅನಾಹುತವಾಗದ ಹಾಗೆ ತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಈಗಿನಿಂದಲೇ ಸರ್ಕಾರ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಅವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಅಲ್ಲದೆ ತೀರ್ಥಹಳ್ಳಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ನಮಗೆಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿರುವಹಾಗೆ ಇದು ಅಡಕೆ ಬೆಳೆಯುವ ಪ್ರದೇಶ ಎನ್ನುವುದು ನಿಮಗೂ ತಿಳಿದಿದೆ. ಆ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಮಳೆ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿ, ಗಾಳಿ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿ ಎಕರೆಗೆ 50–60–100 ಮರಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಮರಗಳು ಬಿದ್ದುಹೋದುದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಅಡಕೆ ಬೆಳೆಯುವ ಜಮೀನುಗಳಲ್ಲಿ ಅಡಕೆ ಬೆಳೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಆಗದೆ ಅಡಕೆ ಮರಗಳಿಂದ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಲುಕ್ಸಾನು ಆಗಿದೆ. ಅಡಕೆ ಸಸಿಗಳಿಗೆ ಲುಕ್ಸಾನು ಜಾಸ್ತಿ ಆಗಿರುವುದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿ ಮಳೆ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿ ಕೊಳೆರೋಗ ಆ ಬೆಳೆಗೆ ಬಂದು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯೇ ಈಗ ಹೋಗಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಬಾಗಾಯಿತುದಾರರಿಗೆ ಬಹಳ ತೊಂದರೆಯುಂಟಾಗಿದೆ ಎಂದು ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಎಲ್ಲದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ತೊಂದರೆಯಾಗಿರುವುದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿರುವ ಹಾಗೆ ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಗುಡ್ಡಗಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶ. ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಳೆಯಿಂದ ಅಲ್ಲಿ ಬೇಕಾಗತಕ್ಕ ನೀರು, ಹಳ್ಳಿಗಳಿಂದ ಹೋಗಬೇಕಾಗತಕ್ಕ ನೀರು, ನದಿಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಸೇರುವುದಲ್ಲದೆ ಜಮೀನುಗಳ ಮೇಲೆ ಕೊಚ್ಚಿ ಹರಿದು ಜಮೀನುಗಳೆಲ್ಲಾ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಡೆಯಾಗಿರುವುದಲ್ಲದೆ ಜಮೀನುಗಳೇ ಅನೇಕ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಚ್ಚಿ ಹೋಗಿ ಕಣ್ಣಿಗೇ ಅವು ಕಾಣುತ್ತಿಲ್ಲ. ಬಹಳವಾಗಿ ಆ ಜಮೀನುಗಳು ಒಂದು ರೀತಿಯ ಅರೂಪಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬಂದಿರುವುದು ಕಾಣಬರುತ್ತಿದೆ. ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗಮನಿಸಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಆಗುಂಬೆ ಘಾಟಿ ರಸ್ತೆಯನ್ನು ಆಗಲಮಾಡಬೇಕು. ಅದನ್ನು ತುಂಬಾ ಬಂದೋಬಸ್ತ್ ಮಾಡಬೇಕು. ಅದರಮೇಲೆ ಬಸ್ಸುಗಳು ಓಡಾಡಬೇಕು. ಆ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ನೀರು ತುಂಬಿ ಅದು ಕುಸಿದುಬೀಳುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಪೂರ್ಣಗಮನ ಕೊಡಬೇಕು. ಇದನ್ನು ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಆದುದರಿಂದ ಆಗುಂಬೆ ಘಾಟಿ ರಸ್ತೆ ದುರಸ್ತನ್ನು ಕೂಡಲೇ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಹೊಸನಗರ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ವಿಚಾರ. ಅಲ್ಲಿ ಮಳೆ ಜಾಸ್ತಿ ಇದೆ. ಹೆಚ್ಚು ಮಳೆ ಹೊಸನಗರ ಮತ್ತು ಸಾಗರ ತಾಲ್ಲೂಕ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಬೀಳುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಒಂದು ಗದ್ದೆಯ ಬಯಲನ್ನು ನೋಡುವುದಾದರೆ ಅರಣ್ಯ ಶಾಖೆಯವರು ಕೆಲವು ಗದ್ದೆಗಳ ಫೋಟೋಗಳನ್ನೂ ಸಹ ತೆಗೆದಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ನೋಡಬಹುದು. ಅಲ್ಲಿ ಬತ್ತದ ಬೆಳೆ ದೊಡ್ಡ ಸಮುದ್ರ ನೋಡಿದ ಹಾಗೆ ಇದೆ. ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಬತ್ತದ ಗದ್ದೆಗಳಲ್ಲಿ ನೀರು ಆವರಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ. ಗದ್ದೆಗಳಲ್ಲಿ ನೀರು ಎರಡು-ಮೂರು ಅಡಿಗಳಷ್ಟು ತುಂಬಿಕೊಂಡಿದೆ. ಸಾವಿರಾರು ಎಕರೆಗಳು ನೀರಿನಿಂದ ಮುಳುಗಡೆಯಾಗಿ ಬೆಳೆ ಬಂದಿರತಕ್ಕ ಫಸಲು ನಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಈಗ ಸರ್ಕಾರದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಅಂದಾಜಿನ ಪ್ರಕಾರ ಸುಮಾರು 15–20 ಸಾವಿರ ಎಕರೆ ಜಮೀನುಗಳು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಡೆಯಾಗಿ ಅದರಲ್ಲಿ ಫಸಲು ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ. ಅಂದಮೇಲೆ 20 ಸಾವಿರ ಎಕರೆ ಜಮೀನುಗಳು ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಒಂದು ಲಕ್ಷ ಐದು ಪಲ್ಲ ಎಂದು ಮಲೆನಾಡಿನಲ್ಲಿಟ್ಟು ಕೊಂಡರೂ ಬತ್ತಬರತಕ್ಕದ್ದು ಎಷ್ಟು ಲುಕ್ಸಾನು ಆಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಗಮನಿಸಬೇಕು. ಇಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಗೇಣೀದಾರರು ಮತ್ತು ಬಡ ಜನಗಳು ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಜೀವನಮಾಡಬೇಕು, ಅಂತಹವರಿಗೆ ಯಾವರೀತಿ ಪರಿಹಾರ ಕೊಡಬೇಕು ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೂ ಕೂಡ ಸರ್ಕಾರದವರು ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕು. ಹೊಸನಗರ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ನಗರಸೊಪ್ಪ ಘಾಟಿಯ ರಸ್ತೆಯ ಎರಡು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸಂಚಾರ ಸೌಕರ್ಯಕ್ಕೆ ಬಹಳ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ. ಸುಮಾರು ನಾಲ್ಕೈದು ಸಾವಿರ ಜನರು ಆ ಪ್ರಾಂತದಿಂದ ಹೊರಗೆ ಬರುವ ಹಾಗಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನೂ ಕೂಡ ಸರ್ಕಾರದವರು ಗಮನಿಸಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪಿ. ರೇವಣ್ಣಸಿದ್ದಪ್ಪ.—ಮಲೆನಾಡು ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಬೋರ್ಡ್ ಇದ್ದಾಗ್ಗೆ ಈ ತರಹ ತೊಂದರೆ ಇದ್ದಿತ್ತೇ ?

ಶ್ರೀ ಎ. ಆರ್. ಬದರೀನಾರಾಯಣ್.—ಮಲೆನಾಡು ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಬೋರ್ಡ್ ಇದ್ದಾಗ್ಗೆ

(ಶ್ರೀ ಎ. ಆರ್. ಬದರೀನಾರಾಯಣ್)

ಈ ರೀತಿ ಮಳೆ ಬರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಸಾಮಾನ್ಯ ಮಳೆ ಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಈಗ ವಿಶೇಷ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಉಂಟಾಗಿರುವಾಗ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂದಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಏನೇನಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಸಹ ತಿಳಿಸಬೇಕು. ನಾನು ಇನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರು ಕಾಲ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ಜಾಗ್ರತೆ ಮುಗಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಸೊರಬ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಅನಾಹುತವಾಗಿದೆ ನಲ್ಲಕೊಪ್ಪದಲ್ಲಿ 108 ಮನೆಗಳು, ಮೂಡಿ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ 70 ಮನೆಗಳು---ಹೀಗೆ ಅನಾಹುತಗಳು ಉಂಟಾಗಿವೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಗಮನಕೊಡಬೇಕು. ಇಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಏನೇನು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಯೋಚಿಸಬೇಕು. ಜಾಗ್ರತೆ ಜಾಗ್ರತೆಯಾಗಿ ಏನೇನು ಆಗಬೇಕು, ನಿಧಾನವಾಗಿ ಮತ್ತು ದೀರ್ಘಾವಧಿಯಾಗಿ ಏನೇನು ಆಗಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಯೋಚನೆಮಾಡಬೇಕು.

ಯಾರುಯಾರು ಫಸಲನ್ನು ಬಹಳವಾಗಿ ಲುಕ್ಸಾನು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೋ ಮತ್ತು ಯಾರುಯಾರಿಗೆ ಫಸಲು ಬರುವುದಿಲ್ಲವೋ ಅಂತಹವರಿಗೆ ಕಂದಾಯ ರೆಮಿಷ್ಷ್ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಮಾನ್ಯ ಕಂದಾಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಗಮನಿಸಬೇಕು. ಅಲ್ಲದೆ ಅಲ್ಲಿನ ರಸ್ತೆಗಳು ಬಹಳವಾಗಿ ಕೆಟ್ಟುಹೋಗಿರುವುದರಿಂದ ಅಕ್ಕಿಯನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಸರಬರಾಜು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಅಕ್ಕಿ ಜಾಗ್ರತೆಯಾಗಿ ಸಪ್ಲೈ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಪೂರ್ಣ ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕು. ಬೀಜದ ಬತ್ತವನ್ನು ರೈತರಿಗೆ ಮತ್ತು ಗೇಣಿದಾರರಿಗೆ ಉಚಿತವಾಗಿ ಕೊಡಬೇಕು. ಗ್ರಟ್ಯೂಇಟಿ ರಿಲೀಫನ್ನು 100 ರೂಪಾಯಿಗಳಾದರೂ ಕೊಡಬೇಕು. ಈಗ 100 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನ ಕೊಟ್ಟರೆ ಕೇವಲ 1½ ಪಲ್ಲ ಬತ್ತ ಮಾತ್ರ ಬರುತ್ತದೆ. ಕೆಲವು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ 20–25 ಪಲ್ಲ ಬತ್ತ ನಾಶವಾಗಿರುವಾಗ 1½ ಪಲ್ಲ ಅಥವಾ 100 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಎಷ್ಟೇರಮಟ್ಟಿಗೆ ರೈತರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದ? ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಯಾವ ರೀತಿ ಸರ್ಕಾದವರು ಸಹಾಯಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಗದ್ದೆಗಳ ಕಡೆ ಹೋಗಿ ನೋಡಿದರೆ ಅಲ್ಲಿನ ರೈತರ ಸ್ಥಿತಿ ಬಹಳ ಚಿಂತಾಜನಕವಾಗಿದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ರೈತರಿಗೆ ಸಾಲವನ್ನು ಇಂಟರೆಸ್ಟ್ ಫ್ರೀಯಾಗಿ ಕೊಡಬೇಕು. ಏಕೆಂದರೆ ಅವರು ತಮ್ಮ ಗದ್ದೆಗಳನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಿಕೊಂಡು ಮುಂದೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬೆಳೆ ಬೆಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಅನುಕೂಲವಾಗಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಕ್ಷಿಪ್ರದಲ್ಲಿ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಮಾನ್ಯ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರೂ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಉಪಯುಕ್ತವಾದ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅವುಗಳ ಪೈಕಿ ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಒಂದು ಇಂಟರ್ ಸ್ಟೇಟ್ ಕಾರ್ಫರೆನ್ಸ್ ಮಾಡಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಮೈಸೂರು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಹರಿಯತಕ್ಕ ನದಿಗಳ, ಮದ್ರಾಸಿನಲ್ಲಿ ಆಂಧ್ರ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಇತರ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಹರಿಯುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಪರಸ್ಪರ-ಪ್ರಾಂತಗಳಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಗುವ ಒಂದು ರೀತಿಯಾದಂತಹ ಈ ಪ್ರವಾಹಗಳನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿ ತಡೆಗಟ್ಟಬೇಕು, ಏತಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಈ ಪ್ರವಾಹಗಳು ಆಗುತ್ತಿವೆ? ಇವುಗಳ ಹಾವಳಿಯನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಏನೇನು ಮಾಡಬೇಕು, ಇವುಗಳಿಂದ ಜನಗಳಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗುವುದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಯಾವ ಯಾವ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ಕೂಡಲೇ ಸರ್ಕಾರದವರು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದೂ ಸಹ ಹೇಳಿಬ್ಬಾರೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಈಗಲೇ ಒಂದು ಕಾನ್ಫರೆನ್ಸ್ ಮಾಡಿದರೆ ಬಹಳ ಸುಖ. ಇಂತಹ ಪ್ರವಾಹಗಳು ಆಗುವುದಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣಗಳೇನೆಂಬುದನ್ನು ಕೂಡಲೇ ಸರ್ಕಾರದವರು ಏರ್ಪಾಡ ಮಾಡಬೇಕು. ಯಾವ ರೀತಿ ಮಾಡಿದರೆ ಇವೆಲ್ಲವೂ ಸರಿ ಹೋಗುತ್ತವೆಂಬುದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಅಲ್ಲದೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದಲೂ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಹಾಯವನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರಲ್ಲಿ ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ತಿಳಿಸಿ ಅವರನ್ನು ಒತ್ತಾಯಮಾಡಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಣ ಸಹಾಯವನ್ನು ಅವರಿಂದ ಪಡೆದು ನಮ್ಮ ಜನರಿಗೆ ಕೈಯಲ್ಲಾದಷ್ಟು ಸಹಾಯವನ್ನು ಜಾಗ್ರತೆಯಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ನಾನು ಬೆಂಬಲ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಆಗತ್ಯವಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಬೇಕಾದಷ್ಟು ತಮಗೆ ತೋಚಿದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ, ಸಾಕಾದಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಅವರು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿರತಕ್ಕ ನೀತಿ, ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯ ಅದು ಜನಗಳಿಗೆ ಮುಟ್ಟುವಹಾಗೆ ಆಗಬೇಕು. ಸರ್ಕಾರ ತೀರ್ಮಾನಮಾಡುವುದಕ್ಕೂ ಮತ್ತು ಜನಗಳಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಕೊಡತಕ್ಕ ಸಹಾಯ ಸೇರುವುದಕ್ಕೂ ಮಧ್ಯೆ ಬಹಳ ತೊಂದರೆಗಳಾಗುತ್ತವೆ. ಅಂಥಾದ್ದನ್ನು ಮೊದಲೇ ತಡೆಗಟ್ಟಬೇಕು. ಏಕೆಂದರೆ ಸರ್ಕಾರದ ಸಹಾಯ ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕೂಡಲೇ ಬಡ ರೈತರ ಅದರಲ್ಲೂ ಪ್ರವಾಹ ಪೀಡಿತರಾಗಿ ನೊಂದವರ ಕೈ ಸೇರುವುದಿಲ್ಲ. ಮಾನವೀಯತೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಈ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳು ಆಗಬೇಕಾಗಿವೆ. ನೊಂದವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಹಾಯವಾಗಬೇಕು. ಪ್ರದೇಶ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸಮಿತಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಉತ್ತರ ಕರ್ಣಾಟಕ ಪ್ರವಾಸ ಮಾಡಿ ಅಲ್ಲಿನ ಭೀಕರವಾದ ದೃಶ್ಯವನ್ನು ಮತ್ತು ಅಲ್ಲಿನ ಸಂಸಾರದವರ ಕಷ್ಟ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನೋಡಿ ನಮ್ಮ ಸಂಸಾರಗಳಲ್ಲಿ ಆ ರೀತಿ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದ್ದರೆ ನಮ್ಮ ಜನ ಎಷ್ಟು ನಂಕುಚಪಡುತ್ತಿದ್ದರು ಎಂಬುದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ಮಾನವೀಯತೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಏನು ಸಹಾಯವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೋ ಆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೊಂದವರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಹೇಳಿ ಮಾನ್ಯ ಕಂದಾಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು, ಅರಣ್ಯ ಶಾಖಾ ಸಚಿವರು ಮತ್ತು ಇತರ ಸಚಿವರುಗಳು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಇಷ್ಟು ಶ್ರಮ ವಹಿಸಿ ಪರಿಹಾರ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಿದ್ದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ನಾನು ಅವರೆಲ್ಲರಿಗೂ ಧನ್ಯವಾದಗಳನ್ನು ಅರ್ಪಿಸಿ ಇನ್ನೂ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪರಿಹಾರ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಪ್ರವಾಹ ಪೀಡಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಕ್ಷಿಪ್ರವಾಗಿ ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಜೆ. ಬಿ ಮಲ್ಲಾರಾಧ್ಯ.—ಇನ್ನೂ ಬಹಳ ಜನ ಮಾತನಾಡುವವರು ಇದ್ದಾರೆ. ಈಗ 10-45ಕ್ಕೆ ಎದ್ದು ಪುನಃ 11-30 ಗಂಟೆಗೆ ಸೇರೋಣ. ಏಕೆಂದರೆ ಈದಿನ ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿಗಳು ಬರುತ್ತಾರೆ. ಆದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕಾಗಿದೆ ಎಂದು ಸರ್ಕಾರದವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ ಈಗ ಸಭೆಯನ್ನು ಅಡ್ಜರ್ನ್ ಮಾಡೋಣ. We will have two hours from 11-30. A.M.

Sri KADIDAL MANJAPPA.—I have no objection.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಈಗ ನಾವು ಹತ್ತೂಕಾಲು ಗಂಟೆಗಿಂತ ಹತ್ತೂವರೆಗೆಯನ್ನು ಮತ್ತೆ ಹನ್ನೊಂದು ಮುಕ್ಕಾಲು ಘಂಟೆಗೆ ಸಭೆ ಸೇರೋಣ. ಹಾಗೆ ಸೇರಿ ಈ ದಿವಸ ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಮುಗಿಸಿ ಬಿಡೋಣ.

(ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರೂ ಆಗಬಹುದೆಂದರು).

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಜಿ. ಖೋತ್ (ನಡಲಗ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈಗಾಗಲೇ ಅನೇಕರು ಈ ಫ್ಲಡ್ ಸಿಚುಯೇಷನ್ ಮೇಲೆ ಮಾತನಾಡಿ ಅನೇಕ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ನಾನು ಒಂದೇ ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಈ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಬೇಕೆಂದಿದ್ದೆ. ಆದರೆ ಆ ವಿಷಯವನ್ನೂ ಸಹ ಈ ದಿವಸ ಮುಂಜಾನೆ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಶೆಟ್ಟರು ಹೇಳಿ ಮುಗಿಸಿಬಿಟ್ಟರು. ಆದುದರಿಂದ ಈಗ ನನಗೆ ಅಂಥ ಹೇಳಬೇಕಾದ ವಿಚಾರ ಗಳೇನೂ ಉಳಿದಿಲ್ಲ. ನಾನೀಗ ಈಗಾಗಲೇ ಕೆಲವರೇನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಅವೇ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಪುನರಾವರ್ತಿ ಮಾಡಿ ಈ ಸಭೆಯ ಕಾಲ ವನ್ನು ಹರಣಮಾಡಲು ಬಯಸುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ನಾನೀಗ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕೇವಲ ಒಂದೇ ಒಂದು ಸೂಚನೆ ಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇನೆ. ಈ ದಿವಸ ಸರ್ಕಾರ ದವರು ಈ ಫ್ಲಡ್ ಹಾವಳಿಯನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಲು ಒಂದು ಶಾಶ್ವತವಾದ ಪ್ಲಾನನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಎಲ್ಲಿಯ ತನಕ ಈ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ನದಿಗಳಿಗೆ ಫ್ಲಡ್ ಹ್ಯಾವಕ್ಸ್ ಬಗ್ಗೆ ಅದನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟ ತಕ್ಕ ಒಂದು ಯೋಜನೆಯನ್ನು–ಪ್ಲಾನನ್ನು ಹಾಕಿರುವ ವಿಚಾರ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲವೋ ಅಲ್ಲಿಯ ತನಕ ನಾವು ಈ ರಿಸ್ಕ್‌ಗಳಿಂದ ಮುಕ್ತರಾಗಲು ಶಕ್ಯವಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿಗೆ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಈ ಸಂಬಂಧವಾದ ಒಂದು ಯೋಜನೆ ಸರ್ಕಾರದವರ ಮುಂದೆ ಇದ್ದೇಇದೆ. ಆದರೆ ಅದಿನ್ನೂ ಏನೂ ಆಗಿಲ್ಲ. ಫ್ಯಾಮಿನ್ ರಿಲೀಫ್ ಬಿಲ್ಲಿನ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಈ ಒಂದು ಆಲೋಚನೆ ಬಂದಿದೆ. ಅದ ಕ್ಕಾಗಿ ನಾನೀಗ ಸೂಚನೆ ಮಾಡುವುದೇನೆಂದರೆ—ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೂಡಲೇ ತಮ್ಮಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಇಂಜಿನಿಯರು ಗಳ ಸಹಾಯದಿಂದ ಮತ್ತು ಎಕ್ಸ್‌ಪರ್ಟ್‌ಗಳ ಸಹಾಯ ದಿಂದ ಒಂದು ಪ್ಲಾನನ್ನು ತಯಾರಿಸಬೇಕು. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಪರ್ಮನೆಂಟ್ ಪ್ಲಾನೇ ತಯಾರಾಗಬೇಕು. ಇದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಂದು ಫ್ಲಡ್ ರಿಲೀಫ್ ಫಂಡನ್ನೂ ತಯಾರು ಮಾಡಲಿ. ಆ ರೀತಿ ಪರ್ಮನೆಂಟ್ ರಿಲೀಫನ್ನು ನಾವು ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕೇ ಶಿವಾಯಿ ಅದನ್ನು ಕೈಬಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಹೀಗೆಲ್ಲಾ ಕೇವಲ ಆಡ್–ಹಾಕ್ ಮೆಜರ್ಸ್‌ಗಳಿಂದ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಇದರಿಂದೇನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈಗಾಗಲೇ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಚರ್ಚೆ ನಡೆದಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ಆದಷ್ಟು ಬೇಗ ಆ ಫ್ಯಾಮಿನ್ ರಿಲೀಫ್ ಬಿಲ್ಲನ್ನು ಪಾಸ್ ಮಾಡಿಸಿ, ತನ್ಮೂಲಕ ಒಂದು ಬೋರ್ಡನ್ನು ರಚಿಸಿ—ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ನದಿಗಳಿವೆ, ಎಷ್ಟು ಸ್ಕೀಮುಗಳಿವೆ, ಅವುಗಳ ಕ್ಯಾಚ್‌ಮೆಂಟ್ ಏರಿಯಾ ಎಷ್ಟಿದೆ ಎಂಬ ಇತ್ಯಾದಿ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಮಾಹಿತಿ ಪಡೆಯಲು ಸಂಪೂರ್ಣ ಸರ್ವೆ ಮಾಡಿಸ ಬೇಕು. ಅನಂತರ ಆ ಬೋರ್ಡಿನವರು ಅವರ ಸ್ಕೀಮುಗಳನ್ನು ಅಗತ್ಯವಾಗಿರತಕ್ಕ ಕಡೆ ರಿವೈಜ್ ಮಾಡಿ ಪರ್ಮನೆಂಟ್ ಪೆಜರ್ಸನ್ನು ಅವರು ಕೂಡಲೆ ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕು. ಆದರೆ ನನ್ನ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ನಷ್ಟವಾಗಿದೆ, ಸರ್ಕಾರದವರು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಹಾಯ ನೀಡಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಈಗ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಭಾಗದಲ್ಲೂ ಸ್ಥಳ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ಜನರಿಗೆ ಸೂಕ್ತ ಸಹಾಯ ನೀಡಿದರೆ ಸಾಕು. ಆದರೆ ನಾನೀಗ ಒಂದು ಅತಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಅಂದರೆ ಕೇವಲ ಈಗ ಅರ್ಧ ಗಂಟೆಗೆ ಹಿಂದೆ ನನಗೆ ನಮ್ಮ ನಿಪ್ಪಾಣಿ ಕ್ಷೇತ್ರ ದಿಂದ ಬಂದಿರತಕ್ಕ ಜನರು ತಂದಿರುವ ವಿಚಾರವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಅಂದರೆ ಧಾರವಾಡದಿಂದ ಈಚೆಗೆಲ್ಲ, ಅತ್ತಾಚೆಗೆ ಪೂನಾ–ಬೆಂಗ ಳೂರು ರೈಲ್ವೆ ಲೈನು ಕತ್ತರಿಸಿ ಈ ದಿವಸ ಎಕ್ಸ್‌ಪ್ರೆಸ್ ಗಾಡಿ 10 ಗಂಟೆ ಲೇಟಾಗಿದೆಯಂತೆ. ಹೀಗೆಲ್ಲಾ ಅಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಹದ ಹಾವಳಿಯಿನ್ನೂ ತಗ್ಗಿಲ್ಲ. ಜನರು ಆ ಭಾಗ ದಲ್ಲಿ ಈಗಾಗಲೇ 2-3 ಆವರ್ತಿ ಬ್ರಾಜ್ ಬಿತ್ತಿ ಬೆಳೆಗಳಾ ಗದೆ ಫಸಲನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. 2–3 ಸಾರಿ ಬಿತ್ತನೆ ಮಾಡಿದರೂ ಮೊಳಕೆ ಮೇಲಕ್ಕೇಳಲು ಅವ ಕಾಶ ಸಿಕ್ಕದೆ ಮೊಳಕೆಗಳೆಲ್ಲ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಕೊಳೆತು ಹೋಗಿವೆ. ಬೆಳೆ ಹಾಳಾದಂತಾಯಿತು. ಹೀಗಾಗಿ ಈ ವರ್ಷ ಅಲ್ಲಿ ಸೇಂಗಾ ಮತ್ತು ಜೋಳದ ಬೆಳೆಗಳೆಲ್ಲ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಹೋದಂತಾಗಿದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಆ ಭಾಗದ ಜನರಿಗೆ ಜಾಗ್ರತೆ ಬಿತ್ತನೆ ಬೀಜಗಳನ್ನೊದಗಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇನ್ನೂವರೆಗೂ ಆ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಜನರಿಂದ ಲ್ಯಾಂಡ್ ರೆವಿನ್ಯೂ-ಸರ್‌ಛಾರ್ಜನ್ನು ವಸೂಲ್ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಲು ಸರ್ಕಾರ ದವರು ಕೂಡಲೆ ಹುಕುಂ ಮಾಡಬೇಕು.

ಇನ್ನು ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ಈ ಫ್ಲಡ್ ಹ್ಯಾವಕ್ಕಿನ ಬಗ್ಗೆ ಅನೇಕ ಮೆಜರ್ಸುಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಿದ್ದೇವೆಂದು ಸರ್ಕಾರದವರು ಹೇಳಬಹುದು. ಆದರೆ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಅವರು ತೀವ್ರ ಗಮನ ಕೊಟ್ಟು ಸೂಕ್ತ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳದೆ ಜನರ ಕಣ್ಣು ಒರೆಸತಕ್ಕ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದೇ ಆದರೆ ಮುಂದೆ ಇದರ ಕಾಸಿಕ್ವೆನ್ಸನ್ನು ಅವರು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಅನುಭವಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ವರ್ಷ ವಂತೂ ಅಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಗಳೆಲ್ಲ ಹೋದಂತೆ ಆಯಿತು. ಇದು ಈ ವರ್ಷ ಆಖೈರಿಗೆ ರೆವೆನ್ಯೂ ವಸೂಲಿಗಂತೂ ಹೆಚ್ಚು ಕಷ್ಟ ವಾಗಬಹುದು. ಅಲ್ಲದೆ ಮುಂದಿನ ವರ್ಷದಲ್ಲಾದರೂ ಆ ಜನರು ಬೆಳೆ ಬೆಳೆಯಲು ಈಗಿನಿಂದಲೇ ಅವರಿಗೆ ಅನು ಕೂಲಗಳನ್ನೊದಗಿಸಬೇಕು. ಈ ಅಂಶವನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ದವರು ತಾತ್ಸಾರ ಮಾಡಿದರೆ ಮುಂದಿನ ವರ್ಷದ ಪರಿಣಾಮ ಇನ್ನೂ ಭೀಕರವಾಗಬಹುದು. ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾನು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳೆಲ್ಲರ ಗಮ ನಕ್ಕೆ ಒಂದು ವಿಚಾರವನ್ನು ತರಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇತರೆ ಯವರು ನಾನು ಹೇಳತಕ್ಕ ವಿಚಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಹಾನ್ಯ ಮಾಡಬಹುದು. ಆದರೆ ಅಂಥ ಹಾನ್ಯಗಳಿಗೆ ಆನ್ಸರ್ ದವಿಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಮತ್ತು ಎಲ್ಲರೂ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ದೇವಸ್ಥಾನದಲ್ಲೂ ತ್ರಿಕಾಲ ಪೂಜೆ, ಅರ್ಚನೆ ಮತ್ತು ಮಹಾಶಾಂತ ಮಾಡಿಸಬೇಕು. That is the only measure. ಇದನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಮಾಡಲೇಬೇಕು.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಆ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಸದಸ್ಯರಾದ ನೀವುಗಳು ಮಾಡಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಜಿ. ಖೋತ್.—ಸಾರ್ವಜನಿಕರೆಲ್ಲರೂ ಮಾಡಬೇಕು. ತ್ರಿಕಾಲ ಪೂಜೆಗಳನ್ನು ಮಾಡದಿದ್ದರೂ ಹೋಗಲಿ ಒಂದು ಸಾರಿಯಾದರೂ ಎರಡು ಕೋಟಿ ಜನರ ಅನುಕೂಲಕ್ಕಾಗಿ ಕ್ಷೇಮಕ್ಕಾಗಿ ಈ ಪೂಜಾದಿ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಲೇಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಉಪಕಾರವಾಗು

(ಶ್ರೀ ಬಿ. ಜಿ. ಖೋತ್)

ತ್ತದೆ. ನಾನು ಒತ್ತಿ-ಹೇಳಬೇಕಾದ ಒಂದು ಅತಿ ಮುಖ್ಯ ವಿಚಾರವೆಂದರೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಆ ಫ್ಯಾಮಿಲಿ ರಿಲೀಫ್ ಬಿಲ್ಲನ್ನು ಬೇಗ ತಂದು ಪಾಸ್ ಮಾಡಿಸಿ ಈ ಫ್ಲಡ್ ಹ್ಯಾವಕ್ಕನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಲು ನೂಕ್ತಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಆದಷ್ಟು ಬೇಗ ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಅಗ್ರಹದಿಂದ ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಹಿಂದೆ ಆ ಡಿಸ್ಟ್ರೆಸ್ ರಿಲೀಫ್ ವಿಚಾರ ಚರ್ಚೆ ಆಗುತ್ತಿದ್ದ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಈ ವಿಚಾರವಾಗಿ ನಾನು ಅನೇಕ ವಿಷಯಗಳನ್ನಾಗಲೇ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಆ ಬಿಲ್ಲನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರದೆ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಸಾರ್ವ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವೇ ಇಲ್ಲ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಅವರು ಒಂದು ನಿಮಿಷ ಸಹಿತ ಲೇಟ್ ಮಾಡಬಾರದೆಂದು ನಾನು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಅವರಲ್ಲಿ ಅಗ್ರಹಪೂರ್ವಕ ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಇತ್ತಕಡೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಗಮನ ಕೊಡದಿರುವುದು ನಮ್ಮ ದುರ್ದೈವದ ಸಂಗತಿ !

To forego one month's salary ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಒಂದು ಅಮೆಂಡ್‌ಮೆಂಟ್ ಕಳಿಸಿದ್ದೆ. That was my appeal to all the legislators of the State. It was not binding upon anybody.

Sri S. D. KOTHAVALE.—The suggestion of my learned brother is welcome indeed. But persons who are in possession of properties yielding an annual income of 30 to 40 thousand rupees should contribute much more than their mere salary.

Sri B. G. KHOT.—I am prepared to contribute. I suggest that every legislator should help to the extent possible.

Sri RAMAKRISHNA HEGDE.—As far as this side of the House is concerned, we have taken a decision to contribute half a month's salary towards flood relief. I wish the same gesture is shown by my friends on the other side.

Sri B. G. KHOT.—Thank you. My only suggestion is that we are drawing our salaries from the public exchequer and we have a duty now to stand by the people and help them by foregoing our salaries when they are in distress.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಈಗ ಶ್ರೀ ಕೋತಾವಳೆಯವರು ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳಿದರು. ಕೆಲವರು ನಿಮ್ಮಂಥ ಶ್ರೀಮಂತರು ಬರಿಯ ಒಂದು ತಿಂಗಳ ಸಂಬಳ ಕೊಟ್ಟರೆ ಏನಾಯಿತು; ಬಹಳ ಜಾಸ್ತಿ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಅವರು ಹೇಳಿದರು.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಜಿ. ಖೋತ್.—ನಾನು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು clarification ಕೊಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಾನು ಇದು ವರೆಗೂ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದ ವಿಷಯವನ್ನೂ ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ಆರಂಭದಿಂದ ಎಷ್ಟು ದಿವಸಗಳವರೆಗೂ ಇಲ್ಲಿರುತ್ತೇನೆಯೋ ಆಗ ನನಗೆ ಮತ್ತು ನನ್ನ ಸಂಗಡ ಅಡಿಗೆ ಮಾಡಲಕ್ಕೆ ಬರುವ ಒಬ್ಬ ಸೇವಕನಿಗೆ ಆಗುವ ಖರ್ಚು ಮತ್ತು ಚುನಾವಣೆಗೆ ಖರ್ಚು ಹೊರಡುವತನಕ ಮಾತ್ರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಸಂಬಳ, ಭತ್ಯವಗೈರೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅನಂತರ ಉಳಿದದ್ದನ್ನೆಲ್ಲ ಇಂತ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಹಿತಕ್ಕೆ ಬಿಟ್ಟುಬಿಡಬೇಕೆಂದು ಸಂಕಲ್ಪ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಮತ್ತು ಎಷ್ಟು surplus ಆಗುತ್ತದೆಯೋ ಅದನ್ನೆಲ್ಲ ಬಿಟ್ಟುಬಿಡುತ್ತೇನೆ. ಇದು ನನ್ನ ಸಂಕಲ್ಪ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಈಗ ನೀವು ಏನು ನಿಯಮವನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದೀರೋ ಅದರ ಪ್ರಕಾರ ನೋಡಿದರೆ charity ಕೊಡಲು ಆಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಜಿ. ಖೋತ್.—ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿ ಆಗುವು ಜೆಂಟ್ಲು ಜೇಬಲ್ಲೆ. ನಾನು ನೂಚಿಸಬೇಕೆಂದ್ದಿರ್ ತಿದ್ದುಪಡಿಯು ಯಾರ ಮೇಲೆಯೂ ನಿರ್ಬಂಧಿತ ವಾದುದಲ್ಲ. ಅದು ಒಂದು ನಮ್ರ ಮನವಿ ಮಾತ್ರ. ನಾವು ಈ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಈ ನಭೆಯಲ್ಲಿ ತೀರ್ಮಾನ ವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಅದರಿಂದ ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೂ ಸಹ ತಾವು ಉದಾರವಾಗಿ ಸಹಾಯಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಭಾವನೆ ಬರಲು ಸಹಾಯವಾಗುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಅವರು ಸದಿಚ್ಛಾಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ತ್ಯಾಗ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ನಾವೂ ತ್ಯಾಗ ಮಾಡಲು ಸಿದ್ಧರಾಗಬೇಕು. ನಾವು ಪ್ರಜೆಗಳಿಂದ ಓಟನ್ನು ಪಡೆದು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿರುವುದರಿಂದ ನಾವು ಇತರರಿಗೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕರಾಗಿರಬೇಕು. ಅವರು ಹಣದ ರೀತಿ ಯಿಂದಲಾಗಲೀ, ವಸ್ತು ಅನ್ನವಸ್ತ್ರಾದಿ ರೀತಿಯಿಂದ ಲಾಗಲೀ ಅಥವಾ ಬೇರೆ ಯಾವ ರೀತಿಯಿಂದಾಗಲಿ ಅವರು ಸಹಾಯ ಮಾಡಬಹುದೋ ಆ ರೀತಿ ಆಗಲಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಡಿ ಎಂದು ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಜೆ. ದೊಡ್ಡಮೇಟಿ (ರೋಣ್).—ಸ್ವಾಮಿ, ಈಗ ಮೂರು ದಿನಗಳಿಂದ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ನಮ್ಮ ಸ್ನೇಹಿತರು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಅನೇಕ ಸಲಹೆ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಯಾವ ಪಕ್ಷದ ಜನರೇ ಕೊಟ್ಟಿರಲಿ, ಆ ಎಲ್ಲ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನೂ ಕ್ರೋಡೀಕರಿಸಿ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ತೀರ್ಮಾನ ಯಾವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಅಗತ್ಯವೋ ಅದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಆ ಬಗ್ಗೆ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆಂದು ನಾನು ನಂಬುತ್ತೇನೆ. ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ, ಈ ರಾಜ್ಯದ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಜನರು ಅನೇಕ ಬಗೆಯ ದುಃಖಕ್ಕೆ ಈಡಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಜಿಲ್ಲೆಯೊಳಗಿನ ವಿಷಯವನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮಟ್ಟಿಗೆ ವಿಷಯ ಇಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆಗೆ ಬಂದ ಹಾಗೆ ಕಾಣಿಸಲಿಲ್ಲ. ಇಂದು ''ನಂಯುಕ್ತ ಕರ್ಣಾಟಕ'' ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಕುರಿತು ಒಂದು ಪ್ರಕಟಣೆ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಯಾಗಿದೆ. ಆ ಪ್ರಕಟಣೆ ಹಿರ್ವ ಮಂತ್ರಿಗಳದ್ದು. ಆ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟಂಥ ಮನವಿ ಕಾರ್ಯಕಾರೀಯಾಗಿವೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ಗೊತ್ತಾಗಲಿಲ್ಲ ಆದರೆ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಮಾಡಿದ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಹೊರಗೆ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಬೇಕಾದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ನಿರಾಶಾ ಭಾವನೆಯೋ ಹೇಗೋ ! ಮಂತ್ರಿ ಮಂಡಲದ ಸದಸ್ಯರ ಮೂಲಕ ಈ ರೀತಿ ಏಕೆ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ ಆಯಿತು ಎನ್ನುವುದು ಅನುಮಾನಕ್ಕೆ ಆಸ್ಪದವಾಗಿದೆ. ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅವಸರವಸರವಾಗಿ ಅಥವಾ ವೇಳೆಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈ ಗೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ ವೆನ್ನುವ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ, ಮಂತ್ರಿಗಳು ಆ ಭಾಗದಿಂದ

ಆರಿಸಿಬಂದಂತಹ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಿರುವುದರಿಂದ ಈರೀತಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದರೇ ಯಾವುದೂ ಗೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಅಪ್ರಕಟಣೆಯನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ಸೂಚನೆಗಳು, ಹೇಳಿವ ಸಂಕಟಗಳು ಮಾತ್ರ ವಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಿವೆ. ಆವುಗಳ ಕಾರ್ಯ ಚರಣೆ ಮಾತ್ರ ಇನ್ನೂ ಆದಂತಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಫ್. ಪಾಟೀಲ್.—ನಾನು ಯಾವುದೇ ಪ್ರಕಟಣೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ರೆವೆನ್ಯೂ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಜೆ. ದೊಡ್ಡಮೇಟಿ.—ಆಹಾರ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನಿವೇದಿಸಿ, ಪರಿಹಾರ ಕ್ರಮವನ್ನು ಸೂಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವಿಚಾರ ''ಸಂಯುಕ್ತ ಕರ್ನಾಟಕ''ದೊಳಗೆ ಎರಡು ಕಾಲಂ ಗಳಲ್ಲಿ ಬಂದಿದೆ.

ಒಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರು.—ಅದು ತಪ್ಪು ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೋ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಫ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಇಪ್ಪೊತ್ತು ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ನುದ್ದಿಗಳು ಪ್ರಕಟವಾಗುತ್ತವೆ. ಮಾತನಾಡು ವಾಗ, ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುವಾಗ ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳು ಹೊರಬೀಳುತ್ತವೆ. ಆ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಏಕೆ ಹಾಕಿದ್ದೀರೆಂದು ವಿಚಾರಮಾಡಿಸೋಣ. ಆ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ನಿಜವಾಗಿ ಆ ರೀತಿ ಇದೆ. ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಅಂದಾಜು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಶಕ್ಯವಿಲ್ಲ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಕೂಡ ಶಕ್ಯವಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಒಂದು ವರದಿಯನ್ನು ತಯಾರಿಸಿ ರೆವೆನ್ಯೂ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮತ್ತು ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಕಳಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ಅದನ್ನು ಅವರು ಲಕ್ಷ್ಯಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಜೆ. ದೊಡ್ಡಮೇಟಿ.—ನಾನು ಪ್ರೊಸೀಜರ್ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ಏನೋ ಒಂದು ಭಾರಿ ವೇದನೆಯಿಂದ ಹೊರಗೆ ಬಿದ್ದಂತೆವಾನನೆ ಬರುತ್ತಿದೆ, ಅಸಹಾಯಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ.....

ಶ್ರೀ ಜೆ. ಬಿ. ಮಲ್ಲಾರಾಧ್ಯ.—ದುರ್ವಾಸನೆಯೋ ಸುವಾಸನೆಯೋ ಎಂದು ಹೇಳಲಿಲ್ಲ, ಸ್ವಾಮಿ? (ನಗು)

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಅದೇನೇ ಇರಲಿ ಈಗ facts ಮೇಲೆ ಮಾತ್ರ ಮಾತನಾಡಿದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು.

ಶ್ರೀ ಎ. ಜೆ. ದೊಡ್ಡಮೇಟಿ.—ಅದರ ಗಾಂಭೀರ್ಯ ವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಪ್ರಕಟಣೆಯ ಹಿನ್ನೆಲೆ ಏನು ಕಾಣುವುದೆಂದರೆ ಸರ್ಕಾರ ತಮ್ಮ ಮಂತ್ರಿ ಮಂಡಲದ ಒಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರು ಮಾಡಿದ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಅಮಲಿನಲ್ಲಿ ತರಲಿಲ್ಲವೆನ್ನುವ ಭಾವನೆ ಇದೆಯೋ ಗೊತ್ತಾಗಲಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಜೆ. ಬಿ. ಮಲ್ಲಾರಾಧ್ಯ.—ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಮಂತ್ರಿ ಗಳೂ ಒಂದೊಂದು ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಹೋಗಿ ವಿಷಯತಿಳಿದು ಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ನಾನೇ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಸಲಹೆ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಆ ಪಕ್ಷದವರೇ ಈ ರೀತಿ ಹೇಳುವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆಯೇ?

ಒಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರು.—ಆ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೋಗಬಾರದು ಎಂದಿರಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಎ. ಜೆ. ದೊಡ್ಡಮೇಟಿ.—ಆ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೋಗಬಾರದೆಂದಲ್ಲ. ಅವರು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋದುದಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಸಂತೋಷ ಪಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಫ್. ಪಾಟೀಲ್.—ನಾನು ಹತ್ತು ಹನ್ನೆರಡು ದಿವಸ ಪ್ರವಾಸಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಪಬ್ಲಿಸಿಟಿ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ದುರ್ಭಿವ ಹೇಗೆ ಹೇಗಿದೆಯೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಹಳ ಕೆಟ್ಟಿದೆ ಎಂದು ಮಾತ್ರ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಜೆ. ದೊಡ್ಡಮೇಟಿ.—ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮಾಡಿದ್ದು.....

Sri KADIDAL MANJAPPA.—I think we can stop at it. I request Sri A. J. Doddameti to proceed further.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ನಿನ್ನೆಯೇ ನಾನು ಮುಗಿಸಿದ್ದರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿರುತ್ತಿತ್ತು. ಈ ತರಹ ಗದ್ದಲವೇ ಆಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಜೆ. ದೊಡ್ಡಮೇಟಿ.—ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕೆ. ಎಫ್. ಪಾಟೀಲರು ಸೂಚಿಸಿರುವ ಮೂರು-ನಾಲ್ಕು ಅಂಶಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆಯೇ ಹೇಗೆ? ಕಾಗದದೊಳಗೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳುವುದಲ್ಲ, ಅದು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಮುಟ್ಟಿದೆಯೋ ಹೇಗೆ? ಯಾವ ಯಾವ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಕಾಳು, ತಗಡು, ಬಟ್ಟೆ ಮುಂತಾದುವನ್ನು ಕಳಿಸಿದ್ದಾರೆನ್ನುವುದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ latest ಬಾತ್ಮಿ ಹೇಳಬೇಕೆಂದು ನಾನು ವಿನಂತಿಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಹತ್ತು ಸಾವಿರಕ್ಕಂತ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ದನಗಳು ಬಯಲಿನಲ್ಲಿ ಕೂಳು ಇಲ್ಲದೆ ನಿಂತಿವೆ. ಜನಗಳಿಗೆ ಸಾಮೂಹಿಕ ಅಡಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಹಾಗೆಯೇ ಈ ದನಗಳಿಗೆ ಎಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಗುಡ್ಡಗಾಡು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಸಾಮೂಹಿಕವಾದ ಒಂದು ಗೋಶಾಲೆಯನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಬೇಕು.

ಜನರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಈಗ ಬಹಳ ದಾರುಣವಾಗಿದೆ. ನನಗೆ ಒಂದು ಟೆಲಿಫೋನ್ ಮೆಸೇಜ್ ಬಂದಿದೆ. ಅದರೊಳಗೆ, ಜನರು ದೊಡ್ಡ ಒಡ್ಡಿನ ಕೆಳಗೆ, ತಗ್ಗು ತೆಗೆದು, ಮಲಗಿಕೊಂಡು, ಅಡಿಗೆಮಾಡಿಕೊಂಡು ಕಾಲ ಕಳೆಯುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಕೆಲವುಕಡೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿದೆ ಯೆಂದು ತಿಳಿಸಿದೆ. ಶ್ರೀ ವೀರಣ್ಣಗೌಡರು ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕೆಲವು ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿವರ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿದ್ದಿತು. 75 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಈ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಹಾನಿಯಾಗಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇಂತಿಷ್ಟೇ ಹಾನಿಯಾಗಿದೆಯೆಂದು ಹೇಗೆ ನಿರ್ಣಯಮಾಡಿದಿರಿ? ಇದು ವಿಚಾರಮಾಡಬೇಕಾದ ಸಂಗತಿ. ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯದ ಪ್ರಕಾರ ನಷ್ಟವನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಈಗಲೆ ಅಂದಾಜು ಮಾಡುವುದು ಕಷ್ಟ. ಕೆಲವು ಕಾಲಹೋದನಂತರ ಎಲ್ಲಿ ಏನು ಹಾನಿಯಾಗಿ ಏನು ಪರಿಹಾರ ನೀಡಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಬಹುದು. ಹಾವೇರಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಹತ್ತು ಹಳ್ಳಿಗಳು ಪೂರ ಜಲಮಯವಾಗಿವೆ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎಸ್. ಪುಟ್ಟಣ್ಣ (ತುಮಕೂರು).—ಫ್ಲಡ್ ಪುರುವಾದ ತಕ್ಷಣ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿರುವಂಥ ಮೆಂಬರು ಗಳು ತಕ್ಷಣವೇ ಆಯಾ ಸ್ಥಳಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ, ಪ್ರವಾಹದ ಮಾಹಿತಿಮಾಡಿ ಕೊಂಡು ಬಂದು ಅಸೆಂಬ್ಲಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿತ್ತು. ಅದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು, ಅವರ ಊರಿಗೆ ಹೋಗದೆ, ಇಲ್ಲಿಯೇ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಭಾಷಣಮಾಡಿ ಬಿಟ್ಟರೆ, ಯಾರ ದೋಷ ಅದು? ಏನು, ಮಿನಿಸ್ಟರುಗಳು ಹೋಗಿಬಿಟ್ಟು ದನಗಳನ್ನು ಕಾಯುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುತ್ತದೆಯೇ? ಮೆಂಬರುಗಳು ಅಫೆಕ್ಟೆಡ್ ಸ್ಥಳಗಳಿಗೆ ಏಕೆ ಹೋಗಲಿಲ್ಲ?....

(Sri Ramakrishna Hegde rose.)

(ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎಸ್. ಪುಟ್ಟಣ್ಣ)

The Member has yielded. I have not yet completed my speech; I am now on my legs.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ತೀವ್ರ ಮುಗಿಸಿ.

Sri G. N. PUTTANNA.—I will finish because the Member has yielded.

ಶ್ರೀ ಎ. ಜೆ. ದೊಡ್ಡಮೇಟಿ.—ಯೀರ್ಡ್ ಆಗಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಹೇಳಲಿ. ಅವರು ಮುಗಿಸುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎಸ್. ಪುಟ್ಟಣ್ಣ.—ಇಷ್ಟೇ ನನ್ನ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ. ಈ ಫ್ಲಡ್ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದ್ದು ಎಷ್ಟು ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಇದೆಯೋ, ಅಷ್ಟೇ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಮೆಂಬರದೂ ಇದೆ. ಅಸೆಂಬ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿರತಕ್ಕಂಥ ಮೆಂಬರುಗಳು ಫ್ಲಡ್ ಬಂದ ತಕ್ಷಣ, ಅಸೆಂಬ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟು ಪ್ರವಾಹಪೀಡಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಕೆಲಸಮಾಡಿ, ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಪರಿಶೀಲನೆಮಾಡಿ ಏನು ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದೆಯೆಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ನುಮ್ಮನೆ ಇಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಡಿ.ಎ. ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, ಹೋಗ್ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಟಿ.ಎ. ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, ಮಿನಿಸ್ಟರು ದನ ಕಾಯಲಿ, ಎಂದು ಮುಂತಾಗಿ ಹೇಳಿದರೆ ಏನು ಪ್ರಯೋಜನ? ನಮ್ಮ ಡ್ಯೂಟಿಮಾಡಿದ್ದೇವೆಯೇ? ಈ ರೀತಿಯ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಬೇಡ.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜೆ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ.—ಪುಟ್ಟಣ್ಣನವರು ದೊಡ್ಡಮೇಟಿಯವರ ಭಾಷಣ ಕೆಡಿಸಿಬಿಟ್ಟರು.

ಶ್ರೀ ಎ. ಜೆ. ದೊಡ್ಡಮೇಟಿ.—ಅವರು ಸರಿ ಮಾಡಿದರು. ಪಾಪ; ಪುಟ್ಟಣ್ಣನವರು ಇನ್ನೇನು ಮಾಡಿಯಾರು; ಅವರಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ಕಲ್ಪನೆ ಇಲ್ಲ. ಪೂರ್ಣ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದೆ ಮಾತನಾಡುವುದು ಕೆಲವರ ಸ್ವಭಾವ ಅದಕ್ಕೆ ಏನೂ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇರಲಿ? ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನಿಗೂ, ಮಂತ್ರಿಯೇ ಆಗಲಿ, ಮೆಂಬರೇ ಆಗಲಿ ಮಣ್ಣು ಕಡಿಯುವ, ದನಕಾಯುವ ಪ್ರಶ್ನೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲ.

ನನ್ನ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ, ನಾನು ಈಚೆಗೆ 18ನೆಯ ತಾರೀಖು ಬಂದನಂತರ, ಈ ಫ್ಲಡ್ ಬಂದಿದೆಯೆಂದು ಗೊತ್ತಾಯಿತು. ಆಮೇಲೆ ನನಗೆ ಜ್ವರ ಬಂದು ಬಿಟ್ಟಿತು. ಹೀಗಾಗಿ ಪ್ರವಾಸಮಾಡಲಿಲ್ಲ ದಿನಂಪ್ರತಿ ಸಂಪರ್ಕವನ್ನಿಟ್ಟು ಹೊಸ ಹೊಸ ಮಾಹಿತಿ ತರಿಸಿ, ಇತ್ತೀಚಿನ ಸಂಗತಿ ತರಿಸಿಕೊಂಡು, ತಿಳಿದ ಸಂಗತಿಗಳ ಮೇಲೆ ನಾನು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ. ಅದೇನೇ ಇರಲಿ. ಸರ್ಕಾರದವರೇ, ಈ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ 18 ಸಾವಿರ ಜನ ನಿರಾಶ್ರಿತರಾಗಿದ್ದಾರೆಂದು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಆ 18,000 ಜನರಿಗೆ ಯಾವ ರೀತಿ ಪುನರ್ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ! ಈ ಎಲ್ಲಾ ಮಾತುಗಳನ್ನೂ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹೇಳಬೇಕು.

ಇಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಂದು ಮಹತ್ವದ ಮಾತನ್ನು ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕು. ಭೂಕಂಪವಾದಾಗ, ಬಿಂಡಾಯುವಾದಾಗ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಆವನ್ತುಗಳು ಒದಗಿದಾಗ ಕೆಲವು ಅಪವ್ಯಯಗಳು ಆಗುವುದಕ್ಕೆ ಅನ್ಯದವಿರುತ್ತದೆ. ಅಂಥ ಅನ್ಯದಗಳು ಎಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಅಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪವಿರುವುದು ಕ್ಷಮ್ಯವಾದೀತು. ಆದರೆ ಬಹಳ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ, ನಿರಾಶ್ರಿತರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ, ಮಧ್ಯವರ್ತಿ ಜನಗಳು ಕೈಯಾಡಿಸುವುದು ಸಂಭವನೀಯ; ಅದು ಅಸಾಧ್ಯವಾದುದಲ್ಲ. ಅದು ಆಗದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆಮಾಡಬೇಕು. ಸ್ಥಾನಿಕ ಕಮಿಟಿಗಳೊಳಗೆ, ಸರ್ಕಾರಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೂ, ಅಧಿಕಾರೇತರರೂ ಒಳಗೊಂಡ ಸಂಯುಕ್ತ ಕಮಿಟಿ ಇರಬೇಕು. ಈ ಉಭಯತ್ರರಲ್ಲಿಯೂ ಒಂದು ಪರಸ್ಪರ ಹೊಂದಾಣಿಕೆ ಇದ್ದರೆ ಬಹಳ ಕೆಲಸವಾದೀತು.

ಹಾವೇರಿ ಭಾಗದಂತಹ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ 52 ಹಳ್ಳಿಗಳ ಜನರು ತೊಂದರೆಗೀಡಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಆದಷ್ಟು ಬೇಗನೆ ಪ್ರವಾಹದಿಂದ ಉಂಟಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನಿವಾರಣೆಮಾಡುವ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ತೊಡಗಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ತಮ್ಮ ಅಪ್ಪಣೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಜಿ. ನರಸಿಂಹೇಗೌಡ (ಶ್ರವಣ ಬೆಳಗೊಳ).—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೆ, ಫ್ಲಡ್ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಈಗಾಗಲೇ ಎಲ್ಲಾ ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಮತ್ತು ಉಪ ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಭೇಟಿ ಕೊಟ್ಟು ನೋಡಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ರೆವಿನ್ಯು ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಮತ್ತು ಪಿ.ಡಬ್ಲ್ಯು. ಮಂತ್ರಿಗಳು ಆ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ವರದಿಯನ್ನು ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವರದಿ ಅನೇಕ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಸರ್ಕಾರದವರು ಪ್ರವಾಹದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಆಸಕ್ತಿಯನ್ನು ವಹಿಸಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಆದರೂ ಸರ್ಕಾರದಮೇಲೆ ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ನಮನ್ಯಯ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಇರುವಾಗ ಮತ್ತು ಅವುಗಳನ್ನು ನಮನ್ವಯಗೊಳಿಸತಕ್ಕಂಥ ಒಂದು ಪ್ರೋಗ್ರಾಂ ಈ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹಾಕಿಕೊಂಡಿರುವಾಗ, ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದ ಹಾಗೆಯೇ ತಮ್ಮ ಒಂದು ಪಕ್ಷದ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರಿಗೆ ಕರಪತ್ರಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ 29ನೆಯ ತಾರೀಖಿನಿಂದ ಈ ಹೌಸನ್ನು ಅಡ್ಜರ್ನ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದಿರುವುದು ನಮಗೆ ನಾಚಿಕೆಗೇಡು. ದೇಶದ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಿದರೆ, ಈಗಾಗಲೇ ಪ್ರವಾಹದ ಹಾವಳಿ ನಿಂತುಹೋಗಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಈಗ flood situation ನಿಂದ ಆದ ತೊಂದರೆಗಳೆಲ್ಲಾ ದೇವರ ಅನುಗ್ರಹದಿಂದ ನಿವಾರಣೆಯಾಗಿವೆ. ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಸಾಧ್ಯವಾದ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ತಕ್ಕ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರವಾಹ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಒಂಬೆರಡು ತಿಂಗಳು ಮುಂಚಿತವಾಗಿ ನರ್ವೆ ಮಾಡಿದ್ದರೇ ಮತ್ತು ಈ ರೀತಿಯಾದ ಮುಂಜಾಗರೂಕತೆ ವಹಿಸಿದ್ದರೆ ಇಷ್ಟು ತೊಂದರೆಗಳಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಈಗಾಗಲೇ, ಯಾವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಮಾನ್ಯ ರೆವೆನ್ಯೂ ಮಂತ್ರಿಗಳು, ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮತ್ತು ಪಿ.ಡಬ್ಲ್ಯು. ಮಂತ್ರಿಗಳು ಪ್ರವಾಸಮಾಡಿ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಕಷ್ಟಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕರುವ ಜನಗಳಿಗೆ ಏನೇನು ಮಾಡಬೇಕೋ ಅದರಂತೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ ಈ ಸಭೆಯನ್ನು ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾಗಿ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಮುಚ್ಚಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿರುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮ ನಾಯಕರು ಹೇಳಿದಂತೆ ಈ ಹೌಸನ್ನು ಮುಚ್ಚುವುದನ್ನು ನಾನು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಪ್ರತಿಭಟಿಸುತ್ತೇನೆ. ಇದರಿಂದ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಟಿ.ಎ., ಡಿ.ಎ. ನಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ನಮಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಅತಿ ಮುಖ್ಯವಾದ ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ಮಾಡತಕ್ಕ ಈ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿ ಮಾಡುವುದನ್ನು ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದವರಾದ ನಾವು ತೀವ್ರವಾಗಿ ವಿರೋಧಿಸುತ್ತೇವೆ. ಆದುದರಿಂದ ಈ ಹೌಸನ್ನು 29ನೆಯ ತಾರೀಖಿನಿಂದ ಮುಂದು

ವರಿಸುವಂತೆ ಎಂದು ಇಲ್ಲಿ ನಾನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಬಹು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ತಾವು ಯೋಚನೆ ಮಾಡುವುದು, ಪ್ರಾಕೃತಿಕವಾಗಿ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ದೈವಿಕವಾಗಿ ಬದಲಾವಣೆಯಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಸರಕಾರ ಹೊಣೆಯಲ್ಲ. ಆದರೆ ಮುಂಜಾಗರೂಕತೆಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ ಈ ರೀತಿ ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ವರದಿಯಿಂದ ಜನಗಳಿಗೆ ತೃಪ್ತಿಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಪಕ್ಷದ ಲೀಡರವರು ಹೇಳಿದಹಾಗೆ ಕಾನ್ಸ್‌ಟಿಟ್ಯೂಷನಲ್ಲಾಗಿ ರಚನಾತ್ಮಕವಾದ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದು ಕಮಿಟಿಯನ್ನು ನೇಮಕಮಾಡಿ ಇಡಿಯ ದೇಶದ flood situationನಿಂದ ಆಗಿರತಕ್ಕ ತೊಂದರೆಗಳನ್ನು ವಿಮರ್ಶೆಮಾಡಿ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ರಿಪೋರ್ಟು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿದ್ದಿತು. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟತಹ ಮಂತ್ರಿಗಳು, ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅಧಿಕಾರ ವರ್ಗದವರು, ನಮ್ಮ ಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರು, ಮತ್ತು ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು, ಇವರನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಕಮಿಟಿಯನ್ನು ಮಾಡಿ ರಿಪೋರ್ಟನ್ನು ತರಿಸಿ ನಮ್ಮ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟು ಚರ್ಚೆಯಾಗಿದ್ದರೆ ಸಾಕಾಗಿತ್ತು. ನಾನಾಗಲೇ ಹೇಳಿದಂತೆ ರಚನಾತ್ಮಕವಾದ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಒಂದು ಸಮಿತಿಯನ್ನು ನೇಮಿಸುವುದೊಳ್ಳೆಯದು.

ನಮ್ಮ ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹೈಕಿ ಚನ್ನರಾಯಪಟ್ಟಣ ಮತ್ತು ಅರಸೀಕೆರೆ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಆಗಿರುವ ನಷ್ಟದ ವಿಚಾರವನ್ನು ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈಗೆರಡು ತಿಂಗಳುಗಳಿಂದ ಮಳೆ ಹೇರಳವಾಗಿ ಬಿದ್ದು ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಅರಸೀಕೆರೆ ಮತ್ತು ಚನ್ನರಾಯಪಟ್ಟಣ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅನನುಕೂಲಗಳಾಗಿವೆ. ಹೇಮಾವತಿ ನಾಲಾ ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ 15 ಹಳ್ಳಿಗಳ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಹರಿದುಹೋಗುತ್ತಿದೆ. ಇದನ್ನು ಅಂಕಿಅಂಶಗಳ ಸಮೇತ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ನುಳ್ಳಾಗಿದೆ ಎಂದು ಯಾರಾದರೂ ಹೇಳುವಂತಿದ್ದರೆ, ಅದನ್ನು ರುಜು ಪಾತುಪಡಿಸಿದರೆ ನಾನು ಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯತ್ವಕ್ಕೂ ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ನುಳ್ಳಾಗಿದ್ದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ನಾನು ಬರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಹದಿನೈದು ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿನ ಜನರ ಭೂಮಿ ಸುಮಾರು 500 ಎಕರೆಯಷ್ಟು ತರಿ ಜಮೀನಿಗೆ ಮರಳು ಪೂರ್ತಿ ತುಂಬಿದೆ. ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ಆರು ಮೈಲಿ ದೂರ ಹೊಳೆ ಹರಿಯುತ್ತದೆ. ನಾವಾನ್ಯವಾಗಿ ನಮಗೆ ಈ ಎರಡು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ cash crops ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತವೆ. ಹತ್ತಿ ಸುಮಾರು 2,500 ಎಕರೆಗೆ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟು ಅರಸೀಕೆರೆ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದುದಕ್ಕೆ ಈಗ ನಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಕಡಲೇಕಾಯಿ ಸುಮಾರು 4,000 ಎಕರೆಯಷ್ಟು ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಿದ್ದುದು ಮಳೆಗೆ ಸಿಕ್ಕಿ ಸರಿಯಾದ ಉಳುಮೆಯಾಗದೆ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಈಗ ಮುಳುಗಿದೆ. ಎಳ್ಳು ಸುಮಾರು 1,000 ಎಕರೆಯಷ್ಟು ಬೆಳೆಯುವ ಭೂಮಿಗೆ ನಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ತೆಂಗು ಸುಮಾರು 30,000 ಎಕರೆಯಷ್ಟು ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 10,000 ಎಕರೆಯಷ್ಟು ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿರುವ ತೆಂಗಿನ ಫಸಲಿಗೆ ಹರಳು ಬಿಟ್ಟು, ನೀರು ನಿಂತು ಒಂದು ಎಳನೀರೂ ಸಿಕ್ಕದಂತಾಗಿದೆ. ಮತ್ತು ಈ ತೆಂಗಿನ ಫಸಲಿಗೆ ತುಂಬಾ ನಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ತೆಂಗಿನಮರದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಐದು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಈ ಹತ್ತು ಸಾವಿರ ಎಕರೆ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ತರಹದ ಫಸಲನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆಲೂಗೆಡ್ಡೆ ಬೆಳೆಗೆ ಅರಸೀಕೆರೆಯಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ಒಂದು ಸಾವಿರ ಎಕರೆಯಷ್ಟು ಭೂಮಿಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಒಟ್ಟು ಸುಮಾರು 19,000 ಎಕರೆಯಷ್ಟು ಜಮೀನುಗಳಿಗೆ ನಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ರಾಗಿ ಬಿತ್ತನೆಗೆ ಕಾಲ ಮೀರಿ ಹೋಗಿದೆ. ಮುಂದಿನ ವರ್ಷ ಯಾವ ಫಸಲೂ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಈ 19,000 ಎಕರೆಗಳಿಗೂ ಎಕರೆಯೊಂದಕ್ಕೆ ಇನ್ನೂರು ರೂಪಾಯಿಗಳಂತೆ ಸಹಾಯ ಕೊಡಬೇಕೆಂದರೂ ಸುಮಾರು 38 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಬೇಕಾಗುತ್ತವೆ. ಅರಸೀಕೆರೆ ಮತ್ತು ಚನ್ನರಾಯಪಟ್ಟಣ ಈ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ನಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ನನ್ನ ಜೊತೆಗೆ ಬೇಕಾದರೆ ಈ ಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರೂ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಬಂದರೆ ತೋರಿಸುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ಹೇಳುವುದು ಸುಳ್ಳಾಗಿದ್ದರೆ ನಾನು ಈ ಸಭೆಗೆ ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸರಕಾರ ಆದಷ್ಟು ಸೂಕ್ತವಾದ ಪರಿಹಾರ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ಅಗತ್ಯ. ಇದರಲ್ಲಿ ಎರಡು ತರಹ ಇದೆ. ಮೊದಲನೆಯದು ಈ ಹೆಚ್ಚು ಮಳೆಯಾಗಿ ಕಷ್ಟಕ್ಕೊಳಗಾದ ಜನಗಳಿಗೆ Interest free loansನ್ನ ಸುಮಾರು ಹತ್ತು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಕೊಡಬೇಕು. ಎರಡನೆಯದು ನಮ್ಮ ಈ ಎರಡು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಕಂದಾಯವನ್ನು ವಜಾ ಮಾಡಬೇಕು. ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಮಳೆ ಬೀಳದೆ ನಷ್ಟಪಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಈ ಸಾರಿ ಮಳೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬಂದು ನಷ್ಟಕ್ಕೊಳಗಾಗಿರುವ ಜನಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಒಂದು ಕಾನೂನನ್ನು ಮಾಡಲು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ನಿಜವಾಗಿಯೂ ದನಕರುಗಳಿಗೆ ಈಗ ಮೇವೇ ಇಲ್ಲದಾಗಿದೆ. ಬಹಳ ನಷ್ಟವಾಗಿರುವ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿನ ಜನಕ್ಕೆ ಕಂದಾಯದ ರಿಯಾಯಿತಿಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು.

ಬಹುಶಃ ಜನಗಳ ಕಷ್ಟವೇನು, ಅದರಲ್ಲೂ ರೈತರ ಕಷ್ಟವೇನು ಎಂಬುದನ್ನು ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಬಹಳವಾಗಿ ಮನ ನೊಂದಿರತಕ್ಕವರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನಿಜವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದುದು ಈಗಿನ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಅಗತ್ಯವಿದೆ. ನಾನು ಯಾವುದನ್ನು ಸಹ ಸ್ವಾರ್ಥ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹೇಳುವವನಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಕಡಿದಾಳ್ ಮಂಜಪ್ಪ.—ನೀವು ಗದ್ದೆಯೊಳಗೆ ಇಳಿಯುವುದು, ನಾನೂ ಗದ್ದೆಯೊಳಗೆ ಇಳಿಯುವುದು ನೋಡೋಣ, ಯಾರಿಗೆ ವಿಷಯ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗೊತ್ತಿದೆ ಎಂಬುದು ಆಗ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಮೊದಲಿನಾಡಿನ ಸ್ಥಿತಿಯೇಬೇರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್ ಜಿ. ನರಸಿಂಹೇ ಗೌಡ.—ನೀವು ಆ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ. ಏಕೆಂದರೆ ನೀವು ರೈತಾಪಿ ಕೆಲಸಗಳ ಕಷ್ಟ ನಷ್ಟಗಳೇನೆಂಬುದನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ ಎಂಬುದಾಗಿ ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ನಾನು ಅದನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿಲ್ಲವೆಂಬ ಭಾವನೆಯಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜೆ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ.—ಆರೋಗ್ಯ ಶಾಸ್ತ್ರ ಪುಸ್ತಕದ ಮೊದಲನೆಯ ಚಿತ್ರವನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಸಾಕು. ಇವರೇನಾದರೂ ಕೆಸರುಗದ್ದೆಯಲ್ಲಿ ಇಳಿದರೆ ಅವರು ಅಲ್ಲೇ; ನಾನುಇಲ್ಲೇ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಜಿ. ನರಸಿಂಹೇ ಗೌಡ.—ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ನಮ್ಮಲೀಡರ್ ತಂದಿರತಕ್ಕ ಒಂದು ತಿದ್ದುಪಡಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಗಮನವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಇಡಿಯ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅದರಲ್ಲೂ ಮೈಸೂರು

(ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಜಿ. ನರಸಿಂಹೇಗೌಡ)

ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 10 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಈ ಪ್ರವಾಹದ ಹಾವಳಿಯಿಂದ ನಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಈಗ ಸುಸಮಯ. ಇಂದಿನ ದಿವಸ ನೆಹರೂ ಅವರು ಬರುತ್ತಾರೆ. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಕೂಡಲೇ ಅವರನ್ನು ನೋಡಿ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಮೈಸೂರಿಗೇ ಪ್ರವಾಹಗಳಿಂದ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ಅರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇಂಥ ಸುಸಮಯದಲ್ಲಿ ಜಾಗರೂಕರಾಗಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಸಹಾಯವನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕು. ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು, ರೆವಿನ್ಯೂ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮತ್ತು ಇತರ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಸಹಾಯ ಧನವನ್ನು ಗ್ರಾಂಟು ರೂಪವಾಗಿ ಪಡೆಯಬೇಕೇ ಹೊರತು ಸಾಲದ ರೂಪವಾಗಿ ಹಣವನ್ನು ಪಡೆಯುವುದು ಸಾಧುವಾದುದಲ್ಲ. ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ನಮಗೆ ಸಾಲಬೇಡ. ಪುನಃ ರೈತರಿಗೆ ಸಾಲದ ಹೊರೆಯನ್ನು ವಹಿಸುವುದು ಬೇಡ. ಅವರಿಗೆ ಈ ಕ್ಲಿಷ್ಟ ಸಮಸ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ರೀತಿಯಾದ ಉತ್ಪತ್ತಿಯೂ ಇಲ್ಲದೆ ಇರುವಾಗ ಅವರಿಗೆ ಸಾಲ ಕೊಟ್ಟು ಆ ಸಾಲವನ್ನು ಪುನಃ ವಾಪಸ್ಸು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ನಿಯಮ ಬೇಡ. ಸಾಲವಿಲ್ಲದೆ ಇರತಕ್ಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಹ ಪೀಡಿತರಾಗಿ ನೊಂದವರಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ 10 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಹಣ ಸಹಾಯವನ್ನು ಪಡೆಯಲು, ನೀವು ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರನ್ನು ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡು ಒಂದು ಮನವಿಯನ್ನು ತಯಾರುಮಾಡಿಕೊಂಡು ನೆಹರೂ ಅವರನ್ನು ಹೋಗಿ ನೋಡಿ ಆ ಮನವಿಯನ್ನು ಈ ದಿವಸವೇ ಅವರಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಿ ಅವರಲ್ಲಿ ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಮೈಸೂರು ದೇಶಕ್ಕೆ ಫ್ಲಡ್ ಸಿಚುಯೇಷ್ಟಗೋಸ್ಕರ ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಹಣ ಸಹಾಯವನ್ನು ಕೊಡಿಸಬೇಕು ಎಂಬುದಾಗಿ ಕೇಳಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಸರ್ಕಾರದವರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಇಂಡಿಯಾ ಸರ್ಕಾರದವರೂ ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಕೇವಲ 10 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಈ ಬಾಬಿಗೆ ಒದಗಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆಗೆಯುವುದಿಲ್ಲವೆಂದೂ ನಾನು ತಿಳಿದಿದ್ದೇನೆ. ಆದುದರಿಂದ 10 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಸಹಾಯ ಧನವನ್ನು ಫ್ರೀಯಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಅದರಲ್ಲೂ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಇತರೇ ಪಕ್ಕದ ಸಂಸ್ಥಾನಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ನಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಕೆಲವು ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಒಂದೆರಡು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ನಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಐದಾರು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ನೋವು ಆಗಿದೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಆಗಿರತಕ್ಕ ತೊಂದರೆಗಳ ಮತ್ತು ನಷ್ಟಗಳ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸುವುದಾದರೆ ನೇರವಾಗಿ 20 ಕೋಟಿಗಳಿಗಿಂತ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿಯೇ ನಷ್ಟವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಈಗ ನಾವು ಕೇಳಿರುವುದು ಈಗಾಗಿರತಕ್ಕ ನಷ್ಟದ ಅರ್ಧಭಾಗ ಮಾತ್ರ ಆಗಿದೆ. ನಾವು ಕೇಳಿರತಕ್ಕದ್ದು 10 ಕೋಟಿ ಅಂದರೆ ಕೇವಲ ಅರ್ಧಭಾಗವಾಯಿತು. ಆದುದರಿಂದ 10 ಕೋಟಿ ಎಂದು ಕೇಳಿರತಕ್ಕದ್ದರಲ್ಲಿ ತಿರುಳು ಇದೆ. ಈಗ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಹಗಳಿಂದ ಉಂಟಾಗಿರತಕ್ಕ ನಷ್ಟವಾಗಿರತಕ್ಕ ಬಗ್ಗೆ ಜಿಲ್ಲಾವಾರು ಅಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಶೇಖರಿಸಿ ಕೇಂದ್ರದಿಂದ 0 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಆ ಹಣವನ್ನು ಹಂಚಲಿಕ್ಕೆ ಒಂದು ಕಮಿಟಿಯನ್ನು ರಚಿಸಬೇಕು. ಆ ಕಮಿಟಿಯು ಮೂಲಕ ಈ ಪ್ರವಾಹ ಪೀಡಿತರಾಗಿ ನೊಂದವರಿಗೂ ಮತ್ತು ಇದರಲ್ಲಿ ನೋವಾಗಿರತಕ್ಕ ರೈತರಿಗೆಲ್ಲರಿಗೂ ನೇರವಾಗಿ ಆ ಹಣ ಅವರ ಕೈ ಸೇರುವಹಾಗೆ ಹಂಚುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೂಡಲೇ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ

ಶ್ರೀ ಜಿ. ವೆಂಕಟೇಗೌಡ.—ಆ ಕಮಿಟಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಲೆವಲ್ಲಿನಲ್ಲೋ ಅಥವಾ ತಾಲ್ಲೂಕ್ ಲೆವಲ್ಲಿನಲ್ಲೋ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಜಿ. ನರಸಿಂಹೇಗೌಡ.—ಸಬ್ ಕಮಿಟಿಗಳನ್ನು ಜಿಲ್ಲಾ ಮತ್ತು ತಾಲ್ಲೂಕ್ ಲೆವಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ಎಂದು ಮಾಡಬೇಕು. ಆಗ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಕೊಡತಕ್ಕ ಹಣವನ್ನು ಹಂಚಿಕೆ ಮಾಡಿದ್ದು ಸಾರ್ಥಕವಾಗುತ್ತದೆ. ರೈತರಿಗೆ ನೇರವಾಗಿ ಸಿಕ್ಕುವಹಾಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಮಾಡಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನಾವು ಇಷ್ಟೂಂದು ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ಓಡಾಡಿ ಪ್ರವಾಹ ಪರಿಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ ಹಣ ಮತ್ತು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಬಂದಂಥ ಹಣ ಬೇರೆಯವರ ಕೈಗೆ ಸಿಕ್ಕದಹಾಗೆ ಮಾಡಬೇಕು ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮಾನಗಾಣಬೇಕು. ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಅದಷ್ಟು ಜಾಗ್ರತೆಯಾಗಿ ನನ್ನ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮುಗಿಸಬೇಕೆಂದು ಸೂಚನೆಕೊಟ್ಟದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಇನ್ನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಲು ಬಯಸುವುದಿಲ್ಲ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ನಾನು ಹೇಳಿದ ಅಂಶಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಸರ್ಕಾರದವರು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಕ್ಷಿಪ್ರವಾಗಿ ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆಂದು ನಾನು ತಿಳಿದಿದ್ದೇನೆ.

ಕೊನೆಯದಾಗಿ ಇನೊಂದು ಮಾತನ್ನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ನಭೆಯನ್ನು ಈಗ ಅಡ್ಜರ್ನ್‌ಮಾಡಕೂಡದು ಎಂಬುದಾಗಿ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಪ್ರೆಸ್‌ಮಾಡಿ ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

*Sri M. RAJASEKHARA MURTHY (T.-Narsipur).—Sir, I come from T.-Narsipur Taluk which has been badly hit by the severity of the flood of the two rivers of Kapini and Cauvery. I would like to give a brief account of the damage sustained by our people and also express my opinion on certain important aspects of the question, namely, the type of relief work undertaken by the Government in that area, the adequacy or otherwise of the relief work undertaken, the nature of the work that is being carried out in that area at present, the rules regulating the grant of relief to the flood affected people and lastly the pattern of financial assistance by the Government of India, and how far it is going to meet the the situation. On these important aspects I would like to express my opinion.

The persons who have suffered on account of the floods can be brought under 3 categories, namely, persons

who have been rendered homeless, who have lost their houses, persons whose lands have been affected and thirdly agricultural labourers who are rendered unemployed. With regard to the first category, in my own district, about 25 villages have been completely affected and nearly 1800 houses or 2000 houses have been damaged. Some houses have been completely washed out ; some houses are unfit to live in. In addition to these a large acreage of land has been rendered unfit for cultivation. According to the report given by Government itself about 12,000 acres have been affected in Mysore District ; sand has been deposited ; crops have been covered by silt ; there is land erosion and a certain portion of the land is still under water and it is not possible to cultivate these lands. Crops like mulberry plantations, onions, vegetable gardens and ragi crops have been completely washed out. It is not possible to correctly estimate the damages sustained by this class of people because a detailed survey has not yet been conducted. Now the agricultural labourers are not being employed because when the land is rendered unfit for cultivation no land-owner is going to employ agricultural labour in the land and thereby indirectly these people have suffered a good deal on account of the severity of the floods.

What is the type of relief given by the Government to these 3 categories of people ? According to the information given by the Government and according to my own information which I have collected during the course of my tour in my constituency, the only relief given to the people is giving of Rs 10 per family for the purpose of purchasing foodgrains. Government in their order have stated that this kind of immediate relief should be given from Rs. 10 to Rs. 100 according to the damages sustained by the people in the area. Though the order contemplates giving of even Rs. 100, nowhere in my taluka has any body been givien Rs. 100. Ten rupees is the maximum amount given to the people who have suffered on account of the floods.

Sri G. VENKATAI GOWDA.—Nowhere in the district has any body been givien Rs. 100.

Sri M. RAJASEKHARA MURTHY.—Even this sum of Rs. 10 has not been given to all the families who have suffered on account of floods. In my own village itself 70 houses have collapsed, but only 30 persons have been granted this kind of relief.

Several Ministers came to this area. The Deputy Minister for P.W., the Minister for P.W., the Minister for Agriculture, the Finance Minister the committee constituted by the P.C.C., the Divisional Commissioner and the Deputy Commissioner visited the area. The tours of the Ministers proved to be a great menace to the people of the area. Whenever any Minister came to the affected spot, the officers who were attending to relief work had to abandon their work and accompany the Minister with the result that relief work was badly affected. Every now and then the Ministers used to come and go. But no Minister was capable of passing orders on the spot. They just saw things, felt very bad about the situation and went back to Bangalore City saying that they had to consult other colleagues and then take a decision.

Sri G. VENKATAI GOWDA.—In our area, on the spot instructions were given.

Sri M. RAJASEKHARA MURTHY.—The results are there for any one to see. The Government machinery has not moved quickly in the matter of giving relief, as was and is done in other States. For example in Madras, the moment Tanjore delta was under submersion, the Chief Minister toured the delta and he said that there was no limit with regard to the relief to be given to the flood-affected people. He said that he had deputed a Member of the Board of Revenue and that he was entitled to take such decisions as he deemed fit in order to carry out the work. He can employ anybody he wants. He can undertake any type of work, the only idea being that

(SRI M. RAJASEKHARA MURTHY)

immediate relief should be given to the people rendered homeless. The Chief Minister of Maharashtra, Sri. Chavan, said when the City of Poona was under submersion that money was no problem. What is wanted is immediate relief to the people. He said that he had placed at the disposal of the people one officer and had given him 20 lakhs. He might go ahead with relief work even without requiring the sanction of Government. Sir, unfortunately, no Minister in the Mysore State, including the Leader of the House, has made such encouraging statements to the public. It is a great shame on the part of the State Government for not taking immediate action in rendering help to the flood-stricken people. (*Cheers from Opposition Benches.*)

Sri KADIDAL MANJAPPA.—We have said that considerations of money should not come in the way of repairing damages and restoration of communication. But we cannot give blank cheque and say "do what you like with the money". The Hon'ble Member is speaking as though we have ample and unlimited resources in the State and we can give amounts even to the Revenue Inspector or the Tahsildar to incur any expenditure. Expenditure has to be incurred in accordance with the rules.

Sri M. RAJASEKHARA MURTHY.—Sir, with regard to immediate relief to be given to the people I would suggest the following measures :

(1) A cash relief of Rs. 100 should be given to each family. Government is not going to lose much on this account. The total number of families affected, according to their own report, is 11,000. If you give Rs. 100 for each such family, the total amount would come to 11 lakhs. Out of this, the Government of India is going to give 50 per cent, that is, 5½ lakhs. Therefore a sum of Rs. 5½ lakhs to be incurred by this Government is not such a big amount as to deter the Government from doing the right thing. I consider that even the payment of Rs. 100 per family would not give sufficient relief to a family of five members to purchase foodgrains for 20 days. Government should come forward sympathetically and with God-mindedness, they ought to help the people. Government should be liberal enough to give Rs. 100 which is after all a small sum to help people rendered homeless.

(2) Temporary sheds will have to be put up. In my district, except in Kollegal taluk where 5 sheds have been put up, no sheds have been put up. In T.-Narsipur taluk, where 15 villages have been washed out, not a single shed has been put up. The flood havoc was caused on the 6th and 7th and temporary relief was given on 16th, after 8 or 9 days. (*Cries of 'shame" from Opposition benches*). Sir, even today no temporary shed has been put up to help people prepare their food. Till now no action has been teken by Government to put up temporary sheds. I request that Government should immediately put up such sheds in areas where people are rendered homeless.

(3) According to the report furnished by Government about 12 thousand acres are completely washed out. This is on account of the floods and also breach of channels, particularly in Hunsur taluk. Till last Sunday, when I had toured the taluk, not even a grain of seed paddy has been supplied to the ryots. Delay in supplying seeds will badly hit food production. The Minister may consult his experts in the Agricultural Department and ascertain the truth of this. Even if Government should supply seed paddy today, the ryots will have to raise seed beds and it will take one month for them to transplant the seedlings. Therefore food production is going to be badly hit. Any delay in this matter will not be welcome by the people in the area. I, therefore, request that immediate steps be taken to supply the ryots with seed paddy.

(4) Sir, lands have been washed out. Lands which had been prepared for purposes of transplantation have been washed away. Now the people require immediate cash for bringing

such lands under cultivation. Government have stated that they are going to give takavi loans. I submit that this should be given at the rate of Rs. 50 per acre without insisting upon no encumbrance certificate. If this certificate is insisted upon, even after a month or two of building up the record, the loan would not reach the persons intended. Suitable instructions should be given to the officers to grant a minimum of Rs. 50 per acre to those persons whose lands have been affected.

(5) With regard to agricultural labourers, I have already said that they have no employment because the lands are under submersion. Lands are unfit for cultivation. I suggest that the P.W.D. should undertake all the works that have been sanctioned or are going to be sanctioned even without calling for tenders so that all the people rendered unemployed may get jobs.

These are the temporary measures that have to be undertaken by Government in order to give immediate and timely relief to the affected people. Now I come to the question of permanent relief measures. This can be categorised into two classes; (1) shifting the entire village from one area to another and (2) shifting the low lying areas in a village from the lower to the upper region in the same village. The second point should offer no difficulty to Government. The first point may present some problems. This question has arisen not today but since 1953 when T. Narsipur suffered serious damage. The Government of Mysore then constituted a committee, of which I was a member. In 1954 the Committee submitted the report in which it recommended that 13 villages should be shifted at a cost of Rs. 17½ lakhs. Even after 8 years, Government have not taken any step to rehabilitate those people permanently in safer areas. If the Government had so thought, it could have taken up the works and asked grants from the Government of India. That the Government of Mysore has not done. The very same people who suffered untold damages in 1953 are the victims today. With regard to permanent relief I have 2 schemes.....

Mr. SPEAKER.—Your time is up. When would you finish?

Sri M. RAJASEKHARA MURTHY.—In about 5 minutes.

Mr. SPEAKER.—In that case we will adjourn now and meet at 11-45 A.M.

The House adjourned for recess at Thirty Minutes past Ten of the Clock and reassembled at Twenty-Eight Minutes past Twelve of the Clock.

[MR. SPEAKER in the Chair.]

Mr. SPEAKER.—Sri Rajasekhara Murthy.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—Before you ask my friend to speak, I want to know whether we are following any procedure or not. The Government make the Speaker wait; they make the House wait. This is very bad in the history of the Mysore Legislature. Let the Government behave better. We have been waiting here for the past 45 minutes and you have been waiting. You must give a direction to the Government to behave better, instead of asking members to behave better.

Sir, have you heard of such an instance when you were in the Bombay Assembly? We are made to wait here for 45 minutes. I will leave it to your good judgment, Sir.

Mr. SPEAKER.—It has arisen out of an extraordinary situation. Anyway, I will have a talk with them and I will see that such a situation does not arise.

* * * * * *

* * * * * *

Sri M. RAJASEKHARA MURTHY.—Sir, before the interval I was making reference with regard to the permanent rehabilitation of the flood affected

(SRI M. RAJASEKHARA MURTHY).

people. There are two schemes already before the State Government which are being implemented under two different circumstances. One relates to the permanent rehabilitation of the villages which have been submerged on account of damages to reservoirs and tanks; the other relates to shifting of villages in Mandya district under the Anti-malaria Scheme. According to these schemes the cost for the construction of roads, drainages, school buildings and other village amenities is being borne by the Government itself. The existing building of the village under shifting will have to be valued and 60 per cent of the valuation should be paid in cash and the remaining 40 per cent will have to be adjusted towards the materials of the old buildings which will be permitted to be taken and transported to the new village. An Assistant Engineer will be appointed and an Assistant Commissioner will be appointed to acquire land. I want that the privileges and rights enjoyed by these people should also be extended to the people who are affected by floods. I want the State Government to be very sympathetic and liberal regarding extending the concessions to these affected people.

Sri N. G. NARASIMHE GOWDA.— I rise to a point of order. ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರಿಗೂ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ 15 ನಿಮಿಷವೆಂದು ಸ್ಪೀಕರ್‌ಅವರು ರೂಲಿಂಗ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆ ರೂಲಿಂಗ್ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಅಪ್ಲೈ ಆಗಲಿ; ಅವರೂ ಈ ರೂಲಿಂಗಿಗೆ ತಲೆ ಬಾಗಲಿ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ತಾವು ಹೇಳಿದ್ದು ನಿಜ. ಅವರು ಇನ್ನೂ ಐದು ನಿಮಿಷಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಪರ್ಮಿಷನ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ಅಂಥ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಮೆ ಚ್ಯೆಮ್ಸ್ ಕೊಟ್ಟಿದೆ.

Sri M. RAJASEKHARA MURTHY.— Sir, I will be brief. All the suggestions I have made both with regard to immediate relief to be given and also with regard to permanent relief measures to be rendered to the flood affected people will call for a generous and sympathetic attitude on the part of the State Government. When I mentioned that the Government should be liberal with regard to immediate relief, the Hon'ble Minister remarked that Government was not prepared to give a blank cheque. Sir, I do not want the Government to give a blank cheque nor do I desire to give a post-dated cheque. All that I want is, liberal and immediate help to those people. The rules framed in the March 1960 Government order are not going to give all the benefits that are needed. In the light of the suggestions made both from this side and the Opposition, the Government should suitably modify that order. The pattern of giving financial help and the rules framed thereunder by the Central Government require certain modifications. According to the rules, all the expenditure that we are incurring under the relief works, would not be got from the Government of India. It says that the expenditure of all relief measures is borne initially by the State Government and they will get Central grant for half of the expenditure incurred on the specific items, up to 2 crores. So, all the expenditure that we may incur in this behalf will not be got from the Centre. As the Leader of the Opposition suggested, when the Inter-State Conference meets this subject must be discussed there and the rules of the Government of India should be got revised accordingly. With these suggestions I conclude my speech.

*ಶ್ರೀ ಪುಜ್ಜೇಗೌಡ (ಅರಕಲಗೂಡು).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೆ, ಈಗ ಮೂರು ದಿವನಗಳಿಂದ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಾಗಿರತಕ್ಕಂಥ ಮಳೆಯ ಹಾವಳಿ ಅನಾಹುತಗಳನ್ನು ಆಯಾ ಜಿಲ್ಲೆಯವರು, ತಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ತಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹಾಗೆ ಅನೇಕ ವಿಧವಾಗಿ ಚರ್ಚೆಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೇಯೇ, ನಾವು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಂಚಾರ ಮಾಡದೆ ಇದ್ದರೂ, ನಮ್ಮ ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಆಗಿರತಕ್ಕಂಥ ನಷ್ಟವನ್ನು ಈ ಸಭೆಯ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಬೇಕೆಂಬುದು ನಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆಯೊಳಗೆ ವ್ಯವಸಾಯ ದಿಂದ ಜೀವನ ಮಾಡತಕ್ಕ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ಮಳೆಗಾಲ ದಲ್ಲಿ ಪೈರನ್ನೇ ನಂಬಿಕೊಂಡಿರುವವರು. ಹೇಮಾವತಿ, ಕಾವೇರಿ ಮತ್ತು ಯಗಚಿ—ಈ ಮೂರು ನದಿಗಳ ಹಾವಳಿಯಿಂದ ಈ ವರ್ಷ ಯಾವ ರೀತಿ ಜೀವನ ಮಾಡ ಬೇಕೆಂಬುದೇ ತೋರದೆ, ಜನಗಳಿಗೆ ಕಾಣದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ. ಹಾಗೂ ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಹೇಮಾವತಿ, ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ಕಾವೇರಿಯಿಂದ ಬಹಳ ತೊಂದರೆಯಾಗಿಹೋಗಿದೆ. 20 ದಿವನಗಳಿಂದ ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ ನೀರು ನಿಂತು ಕೊಂಡು, ಯಾವ ತರಹದ ಬೆಳೆ ಬೆಳೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ವಿಲ್ಲ. ಮಳಲು, ಮಣ್ಣು ಬಂದು ಬಿಟ್ಟು ಬೆಳೆದ ಬೆಳೆಯೂ ಕೊಳೆತುಹೋಗಿದೆ. ರಾಮನಾಥಪುರದಲ್ಲಿ

ಊರಿನೊಳಗೆ ನೀರು ನುಗ್ಗಿ ಎರಡು ಮನೆಗಳು ತೇಲಿ ಹೋದುವು. ಕಟ್ಟೆಪುರದಲ್ಲಿ ಹುಲ್ಲಿನ ಮೆದೆಗಳು ಹೊರಟು ಹೋಗಿವೆ. 15—20 ದಿವಸಗಳಿಂದ ಅಲ್ಲಿ ಟ್ರಾಫಿಕ್ ಬಂದ್ ಆಗಿ ಜನಗಳು ಬಹಳ ತೊಂದರೆ ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ನಾವು ಕಣ್ಣಾರೆ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಇವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆಯೊಳಗೆ 3½ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ನಷ್ಟವಾಗಿರಬಹುದೆಂದು ಅಂದಾಜು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆಯೊಳಗೆ ಅಲೂಗೆಡ್ಡೆ ಬೀಜಕ್ಕಾಗಿಯೇ 10ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚುಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅಲೂಗೆಡ್ಡೆ ಪೈರು ಕೊಳೆತು ಹೋಗಿರುವುದು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿರುವ ವಿಚಾರ. ಬೆಳೆದಂಥ ರಾಗಿಯೂ ಪ್ರತಿ ಕಡೆಯೂ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಹೂತುಹೋಗಿ ನಿಂತು ಕೊಂಡು, ಯಾವ ತರಹದ ಅನುಕೂಲವೂ ಇಲ್ಲದೆ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನಾವು ನೋಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ.

ನಮ್ಮ ಸರಕಾರದವರು ಮಾಡತಕ್ಕ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು 1924ನೆಯ ಇಸವಿಯಿಂದಲೂ ಮಾಡಿ ಈ ಪ್ರವಾಹದ ಹಾವಳಿಯನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಹಾಗೆ ಮಾಡದೇ ಇರುವುದೇ ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಎಂದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ನಮ್ಮ ಸರಕಾರದವರು ಈ ಪ್ರವಾಹದ ಹಾವಳಿಯನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಬೇಕಾದರೆ ನದಿಗಳಿಗೆ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಕಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ದೊಡ್ಡದೊಡ್ಡ ಕಟ್ಟಡಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟದೆ ಇದಕ್ಕೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಇಷ್ಟು ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅದು ತಪ್ಪಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಭಾಗದಲ್ಲಿಯೂ ಕಾಂಕ್ರೀಟು ರೋಡುಗಳು ಮತ್ತು ಉಪಯೋಗವಿಲ್ಲದೇ ಇರತಕ್ಕ ಕಟ್ಟಡಗಳಿಗೆ ವೆಚ್ಚ ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಬರುವ ನೀರನ್ನು ತಡೆಯುವಂತೆ ಅಣೆಕಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿ ನೀರನ್ನು ಶೇಖರಿಸಿ ನಿಲ್ಲಿಸಿಕೊಂಡು ಆ ನೀರನ್ನು ಬೇಸಗೆಯಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಒಂದು ಅವಕಾಶವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದರೆ ಇಷ್ಟು ತೊಂದರೆಗಳು ಬರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ ನಮ್ಮ ಸರಕಾರದಲ್ಲಿ ನಾನು ಅರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಿಷ್ಟೆ: ಈಗ ಲಕ್ಷಾಂತರ ಜನರು ಕಷ್ಟಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಿಗೂ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆಯೋ ಆಯಾ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ರೂರಲ್ ಕಮ್ಯೂನಿಕೇಷನ್ನಿನ ಕೆಲಸಗಳು, ಪಿಡಬ್ಲ್ಯೂಡಿ. ಯಿಂದ ನಡೆಯ ಬೇಕಾಗಿರುವ ಇರಿಗೇಷನ್ ಕೆಲಸಗಳು ನಡೆಯ ಬೇಕಾಗಿವೆ. ಇದನ್ನು ಮಾಡಲು ಕೆಲವು ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಒಂದು ಡಿಸ್ಪೋಸನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ಆಯಾ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿರುವ ಜನಕ್ಕೆ ಕೂಲಿಯಕೆಲಸವಾದರೂ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟರೆ ಇದರಿಂದ ಜನರ ಕಷ್ಟಗಳು ಎಷ್ಟೋ ಕಡಮೆಯಾಗುತ್ತವೆ.

ಈಗ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಕೆಲಸಗಳಾಗ ಬೇಕಾಗಿವೆ. ತಕ್ಷಣ ತೊಂದರೆಗೊಳಗಾಗಿರುವ ಈ ಜನಕ್ಕೆ ಕೆಲಸ ದೊರೆಯುಲನವಾಗುವಂತೆ ಡಿಸ್ಪೋಸ್‌ಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಜನಕ್ಕೆ ಕೆಲಸಗಳು ಸಿಕ್ಕುವಂತೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಬೇಕು. ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಕೊಡುವಾಗ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಒಬ್ಬರಿಂದಲೇ ಕೊಡುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಇದು ಸುಲಭವಾಗಬೇಕಾದರೆ, ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಡೆವಲೆಪ್‌ಮೆಂಟು ಕೌನ್ಸಿಲ್ಲು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡು ಹಾಗೂ ಪಂಚಾಯತಿಗಳಲ್ಲಿರುವ ಮೆಂಬರುಗಳ ಒಂದು ಸಮಿತಿಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಅವರಿಂದ ನೇರವಾಗಿ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದರೆ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಿಗೂ ಬೇಗನೆ ಸಹಾಯ ಸಿಕ್ಕಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ರಾಮನಾಥಪುರದಲ್ಲಿ ಈಚೆಗೆ ಒಂದು ನಾಲೆ ಒಡೆದು ಹೋಯಿತು. ಆ ಬಗ್ಗೆ ಇಲಾಖೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಬೇಗನೆ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಕೊಂಡುದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿನ ತೊಂದರೆಯಾಗಲಿಲ್ಲ. ಇನ್ನೂ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ ಇರತಕ್ಕ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಸರಕಾರದವರು ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಪ್ರವಾಹಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕುವ ನದಿಗಳಿಗೆ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಅಣೆಕಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಕಟ್ಟಿ ನೀರನ್ನು ತಡೆದು ನಿಲ್ಲಿಸಿದರೆ ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಆದರೂ ನದಿಗಳಿಂದಾಗುವ ಅನಾಹುತಗಳನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಬಹುದು. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಸರಕಾರದವರು ಮಾಡಲು ಪ್ರಯತ್ನಮಾಡಬೇಕು. ನಾನಾಗಲೇ ಹೇಳಿದಂತೆ ತೊಂದರೆಗೊಳಗಾಗಿರತಕ್ಕ ರೈತಾಪಿ ಜನಗಳಿಗೆ ಜೀವನೋಪಾಯವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಲು ತಕ್ಕ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಸರಕಾರ ಬೇಗನೆ ಮಾಡಬೇಕು.

ಇಷ್ಟು ಹೇಳಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ನನಗೆ ಇಷ್ಟು ಕಾಲಾವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ನನ್ನ ವಂದನೆಗಳನ್ನು ಅರ್ಪಿಸಿ, ಈ ನಾಲ್ಕು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಕ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

*ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್ (ಹುಣಸೂರು).— ಸ್ವಾಮೀ, ಪ್ರವಾಹದಿಂದ ಪೀಡಿತರಾಗಿರತಕ್ಕ ಎಲ್ಲ ಜನರಿಗೂ ನಮ್ಮ ಸಂತಾಪವನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತಾ ಕೆಲವು ಸದಸ್ಯರಿಂದ ಈಗಾಗಲೇ ಅನೇಕ ಸಲಹೆಗಳು ಬಂದಿರುವುದರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಎರಡು ಮೂರು ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಇಷ್ಟ ಪಡುತ್ತೇನೆ. ಇದನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಪೂರ್ವಭಾವಿಯಾಗಿ ಒಂದು ವಿಚಾರವನ್ನು ಸರಕಾರದವರ ಅವಗಾಹನೆಗೆ ತರಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅದೇನೆಂದರೆ, ನಂತೆಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಉಪ್ಪು, ಬೆಲ್ಲದ ಮೂಟೆ ಮತ್ತು ಇನ್ನಿತರ ಪದಾರ್ಥಗಳಿರುವ ಅಂಗಡಿಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಇಂತಹ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮಳೆ ಬಂದಾಗ ಉಪ್ಪಿನ ಮೂಟೆ ನೀರಾಗಿ ಹಾಳಾಗಿ ಹೋಯಿತು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಕಷ್ಟಪಟ್ಟಿದ್ದು ಹೋಯಿತು ಎಂದು ಅವನು ಹೇಳುವಂತೆ ತೆಂಗಿನಕಾಯಿ ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡುವವನೂ ಕೂಡ ಸಂಕದ ಕಾಟವನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅವನೂ ಉಪ್ಪಿನವನೊಡನೆ ಸೇರಿಕೊಂಡು ತನ್ನ ಕಾಯಿಗಳ ಮೂಟೆಯೂ ಹೋಯಿತೆಂದು ಬಾಯಿ ಬಡಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ (ನಗು). ಆ ರೀತಿ ಆಗದೆ ಈಗ ಸರಕಾರದವರೂ ಕೊಡತಕ್ಕ ಪರಿಹಾರ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯಿಂದಾದರೂ ಕಷ್ಟಪಟ್ಟುಕೊಂಡು ಇರುವ ಜನಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕಬೇಕು. ಅದರಲ್ಲೂ ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ದೊರೆಯುವಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಸರಕಾರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ಸ್ನೇಹಿತರು ಅವರಲ್ಲೂ ನಮ್ಮ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಬಹಳ ಉಪಯುಕ್ತವಾದ ಅನೇಕ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಸರಕಾರದವರು ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯಾದ ರಿಲೀಫ್‌ಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೋ ಅದು ತಕ್ಷಣ ತಲಪಬೇಕು ಎನ್ನುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರಕಾರದವರು ಈಗಾಗಲೇ ಆರ್ಡ್ಲ್‌ಗಳನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಆರ್ಡ್ಲ್‌ಗಳನ್ನು ನಾವು ಓದಿ ನೋಡುವುದರಲ್ಲಿ ಸರಕಾರದ ಉದ್ದೇಶವೇನೋ ಬಹಳ ಸಾಧುವಾಗಿದೆ. ಇದರ ಆಶಯವೇನೋ ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ. ಈ ಪರಿಹಾರ ಕೊಡುವ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ ಕೆಲಸಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆರ್ಡ್ಲ್

(ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್)

ಗಳನ್ನೇನೋ ಹೊರಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ರೆವೆನ್ಯೂ ಸಚಿವರು ತಮ್ಮ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಕೂಡ ನಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಯಾವ ರೀತಿಯಾಗಿ ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಶಹಬಾಸ್‌ಗಿರಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನೂ ನಾನು ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ. ಅವರು ಕೆಲವು ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಸಾಲವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಸಾಲ ತಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ದೊರೆಯದೇ ಇರತಕ್ಕ ಕೆಲವು ನಿಂದರ್ಭಗಳೂ ಇರುತ್ತವೆ. ಈಗ ಈ ನಮ್ಮ ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಪ್ರವಾಹದಿಂದ ನೊಂದವರಿಗೆ 10 ರೂಪಾಯಿಗಳಿಂದ ಒಂದು ನೂರು ರೂಪಾಯಿಗಳ ವರೆಗೆ ಸಹಾಯ ದ್ರವ್ಯ ಕೊಡಬೇಕೆಂದಿದೆ. ಆದರೆ ಕೆಲವು ಕಡೆ ಹತ್ತು ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಅನೇಕ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಐದು ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಹತ್ತು ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದರೂ ಕೆಲವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಈಗ ಹತ್ತು ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಕೊಡುವ ಪರಿಹಾರ ಸಾಲದು ಎಂದು ನಲವತ್ತು ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಸಹಾಯವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಆಜ್ಞೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಖಾತೆಯ ಸಚಿವರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿದೆ. ಈ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿರುವಂತೆ ಆಜ್ಞೆಯೂ ಹೊರಡಬೇಕು; ಅದರಂತೆ ಈಗ ಕೊಡಬಹುದು. ಆದರೆ ಸರಕಾರದವರಿಗೆ ನಾನು ಮನವಿ ಮಾಡುವುದೇನೆಂದರೆ: ಇನ್ನೂ ನಿಮ್ಮ ಆಜ್ಞೆ ಆಯಾ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿರುವವರಿಗೆ ತಲಪಿಲ್ಲ. ಆಜ್ಞೆಯ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಯಾರೂ ಆಕ್ಷೇಪಣೆ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ತಾವು ಹೊರಡಿಸಿರತಕ್ಕ ಆಜ್ಞೆಯ ಪ್ರಕಾರ ಪರಿಹಾರದ ಕಲಸದಲ್ಲಿ ಯಾವ ರೀತಿಯಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವುದರ follow up programmeನ್ನು ನೋಡುವಾಗ ತಾಲ್ಲೂಕು ಗಳಲ್ಲಿರುವ ತಹಸೀಲ್ದಾರರು, ರೆವೆನ್ಯೂ ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರುಗಳು, ಬಿ.ಡಿ.ಓ.ಗಳು, ಹಾಗೂ ವಿಲೇಜು ಲೆವೆಲ್ ವರ್ಕರುಗಳು, ಇವರೆಲ್ಲರೂ ಸಹಕರಿಸಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಯೇ ಇಲ್ಲವೇ? ಅಥವಾ ಈಗೇನು Red Tape ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆ ರೀತಿಯಾದ ಅಡಚಣೆಗಳೇನಾದರೂ ಇವೆಯೇ? ಮತ್ತು ಸರಕಾರಿ ಆಜ್ಞೆಯ ಪ್ರಕಾರ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳು ನಡೆಯದಿದ್ದರೆ ಈ ಆಜ್ಞೆಯಂತೆ ಯಾವ ರೀತಿಯಾದ ಪರಿಹಾರ ಕೊಡಬಹುದು ಎಂದು ಯೋಚಿಸಬೇಕು. ತಹಸೀಲ್ದಾರರು, ರೆವೆನ್ಯೂ ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರಿಗೆ ಕಾಗದ ಬರೆದು, ಅವರು ಎಂಟು ದಿನಗಳಾದ ಮೇಲೆ ವರದಿ ಬರೆಯುವುದು. ಈ ರೀತಿ ಆದರೆ ನಿಮ್ಮ ಆಜ್ಞೆಯಿಂದ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ನಾನು ಸೂಚಿಸುವುದೇನೆಂದರೆ ಸರಕಾರಿ ಆಜ್ಞೆಗಳನ್ನು ಹೊರಡಿಸುವುದು ಎಷ್ಟು ಫಲಕಾರಿಯಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ತಿಳಿದು ಕೊಳ್ಳಲು ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ವರದಿಯನ್ನು ತರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಅಗತ್ಯವೆಂದು ನಾನು ಹೇಳ ಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟತಕ್ಕ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಇಂಟರಿಮ್ ರೀಲೀಫ್ ಮತ್ತು ಪರ್ಮನೆಂಟ್ ರಿಲೀಫ್ ಕೊಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವು ನಲಹೆಗಳು ಬಂದಿವೆ. ಸರಕಾರದ ಆಜ್ಞೆಯ ರೀತ್ಯಾ ಇಂಟರಿಮ್ ರಿಲೀಫ್ ಕೊಡಬೇಕಾದರೆ ಈಗ ಒಂದು ಸರ್ಕಾರೀ ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ತಿಂಗಳು 25ನೆಯ ತಾರೀಖು ಸರ್ಕಾರೀ ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿ ಅದರಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ನೊಂದ ಕುಟುಂಬದವರಿಗೆ 300 ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗೂ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ಕೊಡಬೇಕು. ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರಿಗೆ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸಂಪೂರ್ಣ ಅಧಿಕಾರ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಕೆಲವು ಅಂಶಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತೇನೆ. ಸರ್ಕಾರೀ ಡಿಪೋಗಳಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನುಗಳು ಸಿಕ್ಕುತ್ತವೋ ಅಂತಹ ಕಡೆಗಳಿಂದ ಒದಗಿಸಿಕೊಡಿ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಸಾಮಾನುಗಳು ಸಾಕಷ್ಟು ಸಿಕ್ಕದೇ ಹೋದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಸ್ಯೆನಿಯೊರೇಜ್ ರೇಟ್‌ಗೆ ಮಾರದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತಾವೇ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ಕೊಂಡುಕೊಡಬಹುದು ಎಂದು ಸರ್ಕಾರಿ ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿದ್ದೀರಿ. ಈ ಆಜ್ಞೆಯ ಪ್ರಕಾರ ಇಂಟರಿಮ್ ರಿಲೀಫ್ ಕೊಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಯಾರುಯಾರಿಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಮನೆಗಳು ನಾಶವಾಗಿನಿಲ್ಲುವುದಕ್ಕೆ ನೆರೆ ಇಲ್ಲದೆಯೇ ಇರುತ್ತವೋ ಅಂತಹ ಜನಗಳಿಗೆ ಈ ಸರ್ಕಾರೀ ಆಜ್ಞೆಯಿಂದ ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಸಹಾಯವಾಗಲಾರದು ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

Sri KADIDAL MANJAPPA.—That was more intended for permanent relief.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್.—ಎಲ್ಲೆ ಈ ಸಾಮಾನುಗಳು ದೊರೆಯುವುದಿಲ್ಲವೋ ಅಂತಹ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಜಿಂಕ್‌ಷೀಟ್‌ಗಳನ್ನು ಕೊಡಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ.

Sri KADIDAL MANJAPPA.—Provision is made in the rules to erect temporary shelter and the cost of it is borne by the Government. For building permanent dwelling houses we give them sites free of cost and also building materials of the value of Rs. 300. This comes under permanent measures.

Sri C. M. ARUMUGHAM.—Sir, you may not give me a chance to speak but may I point out that Tibetians when they came to India were treated very generously and were given Rs. 1000 each incurring the displeasure of China. Here is a state of emergency and yet you think of giving Rs. 100 or 200 or 300. Why not declare a state of emergency and ask for aid from the Central Government? After all, such an emergency happens once in 30 or 40 years.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್.—ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ಹೊರಡಿಸಿರುವ ಸರ್ಕಾರೀ ಆಜ್ಞೆಯಲ್ಲಿ ಎರಡು ಅಂಶಗಳು ಅಡಕವಾಗಿವೆ. ಖಾಯಂ ಆಗಿ ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ 300 ರೂಪಾಯಿಗಳ ವರೆಗೆ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದು ಮತ್ತು ಜೊತೆಗೆ ಜಾಗ್ರತೆಯಾಗಿ ನಗದು ಪರಿಹಾರಧನವನ್ನು 40ರಿಂದ 100 ರೂಪಾಯಿಗಳ ವರೆಗೆ ಕೊಡುವುದು. ಆ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರೀ ಆಜ್ಞೆಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ರೆಸಿಡೆಂಟ್ ಪೋರ್ಷನ್ನು ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಓದಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ನಿಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾನು ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೇವಲ 300 ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗೆ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಪರಿಹಾರಧನ

ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿರುವ ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ಪುನರಾ ಲೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. 40 ರಿಂದ 100 ರೂಪಾಯಿಗಳ ವರೆಗೆ ನಗದು ಪರಿ ಹಾರ ಎಂದರೆ ಹೇಗೆ? 300 ರೂಪಾಯಿಗಳಾದರೂ ಮಿನಿಮಂ ಮಾಡಬೇಕು. ಒಂದು ಕಡೆ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೆಲವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

Sri KADIDAL MANJAPPA.—There is not much difference of opinion.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್.—ಈಗ ಕೊಡತಕ್ಕ 300 ರೂಪಾಯಿಗಳಿಂದ ಪ್ರವಾಹಪೀಡಿತ ಜನರಿಗೆ ಏನಾಗುತ್ತದೆ? ನಿಮ್ಮ ಅಂದಾಜಿನ ಪ್ರಕಾರ, ಆಫೀಸರು 300 ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗೆ ಎಂದು ಹೇಳಿರುವುದರಿಂದ 1 ನಯಾಪೈಸೆಯಿಂದ 300 ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗೆ ಎಷ್ಟು ಬೇಕಾದರೂ ಕೊಡ ಬಹುದು. Interpretation of it will always be to the advantage of the person interpreting it. ಆಗ ಏನಾಗುತ್ತದೆಂದರೆ ಲೋಕಲ್ಲಾಗಿ ಜನರಿಗೆ ಸಹಾಯ ದೊರೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಆಗ ಆಫೀಸರು 300 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ; ಕೇವಲ 100 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಆಗ ಇನ್ನೊಬ್ಬನ ಹತ್ತಿರ ಸಹಾಯ ಕೇಳಲಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಕು. ಆಗ ಮಾತ್ರ ನೊಂದವರಿಗೆ ಕಟ್ಟಿನ ಹಣ ಸಹಾಯವಾಗುತ್ತದೆ.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—It is the discretionary power vested in the officer.

Sri J. B. MALLARADHYA.—If the officer is empowered to give only Rs. 300 even in a case where only Rs. 100 is required to be given he may give Rs. 300. We have had experience of it.

Sri D. DEVARAJ URS.—Who is to estimate whether a man should get Rs. 200 or Rs. 300 or Rs. 100?

Sri J. B. MALLARADHYA.—The Local Officer.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್.—ನೀವು ಮನೆ ಕಟ್ಟುವುದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ನಾನು 40 ಅಥವಾ 100 ರೂಪಾಯಿಗಳ ವಿಷಯವಾಗಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಮಲ್ಲಾರಾಧ್ಯರಿಗೆ ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆ. ಖಾಯಂ ಆಗಿ ಗದ್ದೆಮಗಳಲ್ಲಿ low lying areas ಮತ್ತು higher regions of the same area ಅಲ್ಲಿ ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಪುರು ಮಾಡುತ್ತಾರೆನ್ನೋಣ. ಅಂತಹ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಮನೆ ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಕೇವಲ 300 ರೂಪಾಯಿಗಳ ವರೆಗೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಹೇಗೆ? Not less than 300 ಅಥವಾ minimum 300 ಎಂದಾದರೂ ಸರ್ಕಾರಿ ಆಜ್ಞೆಯಲ್ಲಿರಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ರಾಚಯ್ಯ.—ಯಾವತ್ತಿದ್ದರೂ ಅಂತಹ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಮನೆ ಕಟ್ಟಲೇಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್.—ಇನ್ನು ಇಂಟರಿಮ್ ರಿಲೀಫ್ ಕೊಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ರಾಜಶೇಖರಮೂರ್ತಿ ಮತ್ತು ನನ್ನ ಇತರ ಮಾನ್ಯ ಸ್ನೇಹಿತರು ಅನೇಕರು 7ನೆಯ ತಾರೀಖಿನಿಂದ ಇದುವರೆಗೂ ನಿಜವಾಗಿ ಪ್ರವಾಹಪೀಡಿತದಿಂದ ತುತ್ತಾದ ಜನರಿಗೆ ಟೆಂಪೊರರಿ ಷೆಡ್‌ಗಳನ್ನು ಕೂಡ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲವೆಂಬುದಾಗಿ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಟೀಕೆ ಮಾಡಿ ಹೇಳಿದರು. ಆ ರೀತಿ ಸರ್ಕಾರ ಇದುವರೆಗೂ ಕೊಡದೇ ಇರುವುದು ನನಗೆ ಬಹಳ ವಿಷಾದಕರವಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಅದು ಪಾಸ್ತ್ ಸಾಂಶವಾಗಿದೆ. ಸರ್ಕಾರದವರಲ್ಲಿ ಈ ಪ್ರವಾಹದಿಂದ ನಷ್ಟ ಹೊಂದಿದವರು ಮನವಿ ಮಾಡಿದ್ದಾಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಸುಮ್ಮನೆ ಆಜ್ಞೆ ಹೊರಡಿಸುವುದರಿಂದ ಏನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರ್ ಅವರು ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಮನೆಗಳ ಸಾಮಾನುಗಳು ಸ್ಟಾಕ್ ಇಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಕೊಂಡು ಕೊಂಡಾದರೂ ತ್ವರಿತವಾಗಿ ನೊಂದವರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕು. ಸರ್ಕಾರದ ಪಿ. ಡಬ್ಲ್ಯು. ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಸಾವಿರಾರು ಲಾರಿಗಳಿವೆ. ಜಿಯಲಾಜಿಕಲ್ ಇಲಾಖೆ, ಮೈನಿಂಗ್ ಇಲಾಖೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಸ್ಸನ್ನು ಸ್ಥಳದಿಂದ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಸಾಗಿಸತಕ್ಕ ಲಾರಿಗಳು ನೂರಾರು ಇವೆ. ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಕಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ಮರಗಳನ್ನು ಕಡಿಸಿ ಪ್ರವಾಹಪೀಡಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಅವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಸುಲಭವಾಗಿ ಈ ಮೂಲಕ ಸಾಗಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದು ಆ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಡಬಹುದು. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅರಣ್ಯಶಾಖೆಯ ನೆಚಿವರು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿದ್ದಿದ್ದರೆ ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿತ್ತು.

Sri C. M. ARUMUGHAM.—He has gone to forest.

Sri D. DEVARAJ URS.—If the Government minds, we can house 10,000 people within no time or at least within 5 to 8 days. ಈ ರೀತಿ ತಾವು ಏತಕ್ಕೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ? ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರ್ ತಮ್ಮ ವಿವೇಚನೆಯ ಮೇರೆಗೆ ರೇಟ್ ಫಿಕ್ಸ್ ಹಾಕ ಬಹುದು ಅಥವಾ ಕಡಮೆ ಹಾಕಬಹುದು ಆದರೆ ಸಾಧಾರಣವಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರೀ ಆಜ್ಞೆಗಳು ಯಾವ ರೀತಿಯಾಗಿ ಹೊರಡುತ್ತವೋ ಅದೇ ರೀತಿಯಾಗಿ ಅದೇ ಮನೋಭಾವದಿಂದ ಈಗಿನ ಆಜ್ಞೆಗಳು ಹೊರಡುತ್ತಿವೆ. ಈ ವಿಶೇಷ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲೂ ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಇಂತಹ ಕ್ಲಿಷ್ಟಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಟ್ಯಾಕಲ್ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಈಗಿನ ಪ್ರವಾಹಗಳಿಂದ ಉಂಟಾಗಿರ ತಕ್ಕ ಕಷ್ಟನಷ್ಟಗಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ಒತ್ತಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಜೆ. ಬಿ. ಮಲ್ಲಾರಾಧ್ಯ.—ಹೇಳಿ, ಹೇಳಿ. ಇನ್ನೊಂದು ಸಾರಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಹೇಳಿ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್.—ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಸಾವಿರಾರು ಜನರು ಇಲಾಖೆಗಳ ಕೈಕೆಳಗೆ ಇರತಕ್ಕ ಆಫೀಸುಗಳಲ್ಲಿ ಕೂಲಿಮಾಡಿಕೊಂಡು ಇದ್ದಾರೆ. ಇಪ್ಪೊತ್ತು ಸರ್ಕಾರಿ ಆಜ್ಞೆ ಹೊರಡಿಸಿದರೆ ಒಂದು ಲಕ್ಷ ಬೊಂಬುಗಳನ್ನು ಕೇವಲ ನಾಲ್ಕೈದು ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ಕಡಿದುಕೊಡಬಲ್ಲರು.

ತೆಂಗಿನ ಗರಿಗಳು ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಕೇವು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷಗಟ್ಟಲೆ ಸಿಕ್ಕುತ್ತವೆ. ಇವೊತ್ತೂ ಸರ್ಕಾರೀ

(ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್)

ಆಜ್ಞೆಮಾಡಿದರೆ ಕೆಲವು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ತೆಂಗಿನ ಗರಿಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕಡಿಸಿ ಅಲ್ಲಿಂದ ಪ್ರವಾಹ ಪೀಡಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆಲ್ಲಾ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಪೋರ್ಟ್ ಮಾಡಬಹುದು. ಆದರೆ ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಬೊಂಬು ಬೇಕಾದರೆ ದಂಡೇಲಿ ಫಾರೆಸ್ಟ್‌ನಿಂದ ಕಡಿದು ಕಳುಹಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯನಿಲ್ಲ. ಆಗ ಟೆಂಪೊರರಿ ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಫಾರೆಸ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ನಮ್ಮಕೈಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದೇ ಇರತಕ್ಕ ತೆಂಗಿನ ಗರಿಗಳನ್ನು ಬೇಕಾದರೆ ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳೋಣ. ಬೊಂಬುಗಳು ಮತ್ತು ಗರಿಗಳಿಂದ ಸುಮಾರು 25 ಲಕ್ಷ ಮನೆಗಳವರೆಗೆ ಟೆಂಪೊರರಿ ಷೆಡ್‌ಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆ. ಆ ರೀತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನೇನೂ ಇದುವರೆಗೂ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಈಗ ಅನೇಕ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಹಾಕಾರ ಏಳುತ್ತಿದೆ. ಜನಗಳು ಕೂರುವುದಕ್ಕೂ, ನಿಲ್ಲುವುದಕ್ಕೂ ಜಾಗವಿಲ್ಲದೇ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ನರಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅನೇಕ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಜಗಲಿಗಳ ಮೇಲೂ ಕೂಡ ಜಾಗವಿಲ್ಲ. ಅಂತಹವರು ಎಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ವಾಸಮಾಡಬೇಕು? ಕೂಡಲೆ ಈ ಬಗ್ಗೆ ತಕ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಲು ಸರ್ಕಾರದವರು ತೀವ್ರತೆಯಿಂದ ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ನೋಡಬೇಕು ಎಂಬುದಾಗಿ ನಾನು ಒತ್ತಾಯ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಮನವಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಕೆಲವು ಕಡೆ ಪ್ರವಾಹಗಳು ನೇರವಾಗಿ ನುಗ್ಗಿ ಬರುವುದರಿಂದ ಹೊಳೆಗಳು ವಿಶಾಲವಾಗಿ ಹರಿದು ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಫ್ಲಡ್ಸ್‌ಟಂದು ಅನಾಹುತ ಆಗಿರುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಕೆಲವು ಮಲೆನಾಡು ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಮಲೆನಾಡು ಸರಹದ್ದಿಗೆ ಏನೇನು ಕಷ್ಟ ನಷ್ಟಗಳಾಗಿವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಕೆಲವು ನನ್ನ ಮಾನ್ಯ ಸ್ನೇಹಿತರು ಮತ್ತು ಶ್ರೀಮಾ ಪುಟ್ಟೇಗೌಡರು ನೇರವಾಗಿ ಫ್ಲಡ್ಸ್‌ನಿಂದ ಕೆಲವುಕಡೆ ಅಫೆಕ್ಟ್ ಆಗಿಲ್ಲ ವೆಂಬುದಾಗಿ ಹೇಳಿದರು. ಆದರೆ ಮಲೆನಾಡು ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಾನ ಸ್ಥಿತಿಯೇ ಬೇರೆ. ಅನೇಕ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಶ್ವಿನೀಮಳೆ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆಯೇ ರೈತರು ಆಗಲೇ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಎಳ್ಳು ಫಸಲುಮಾಡಿದ್ದರು. ಹೆಚ್ಚು ಮಳೆ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆಯೇ ಈ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಿದ್ದರು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಬೆಂಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳೋಣ. ಈಗ ಅರಿದ್ರಮಳೆ ಕಳೆದಮೇಲೆ ರಾಗಿ ಬಿತ್ತನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಗೌರಿ ತಿಂಗಳಿನಲ್ಲಿ ಕೊಯ್ಲು ಬರಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಈಗ ಏನಾಗಿದೆಯೆಂದರೆ ವಿಪರೀತ ಮಳೆಬಿದ್ದು ಫಸಲು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಹೋಗಿದೆ. ಅನೇಕ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ನಾವು ಹಾಕಿರತಕ್ಕ ಬಿತ್ತನೆರಾಗಿ ಕೂಡ ವಾಪಸ್ಸು ಬರುವಹಾಗಿಲ್ಲ. ಬೆಳೆಯಾಗತಕ್ಕ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಫಸಲು ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ಎಲ್ಲದಕ್ಕೂ ಸರ್ಕಾರವೇ ಪರಿಹಾರ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಇಂತಹ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ಒಂದು ರೀತಿಯಾಗಿ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಈಗ ಕಂದಾಯವನ್ನು ವಜಾಮಾಡುವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಂದು ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಪ್ರಕಾರ ಯಾವಯಾವ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಹಗಳ ಹಾವಳಿಯಿಂದ ಬೆಳೆಗಳು ನಷ್ಟವಾಗಿವೆಯೋ, ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಹೊಲಗಳು ಪ್ರವಾಹಗಳಿಂದ ಮುಳುಗಡೆಯಾಗಿವೆಯೋ, ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಭೂಮಿ ಕೊರೆದು ಹೋಗಿ ಫಸಲನ್ನು ನಷ್ಟಮಾಡಿದೆಯೋ ಅಂತಹ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಕಂದಾಯ ವಸೂಲಾತಿಯನ್ನು ಮಾಫಿ ಕೊಡುವುದು ನ್ಯಾಯ ಮತ್ತು ಸರಿಯೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಆ ರೆವಿನ್ಯೂ ಕೋಡಿನಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಎರಡಾಣೆ ಫಸಲಿಗಿಂತ ಕಡಮೆ ಬೆಳೆಯಾಗಿರುತ್ತದೋ ಅಂಥ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಜನಗಳಿಗೆ ಕಂದಾಯ ಪೂರ್ತಿ ರೆಮಿಷನ್ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಒಂದು ವಿಚಾರವನ್ನು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಹೊರಟರೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಎಲ್ಲಿಯ ವರೆಗೆ ಸಹಾಯ ನೀಡಬಹುದು?

ಶ್ರೀ ಜೆ. ಬಿ. ಮಲ್ಲಾರಾಧ್ಯ.—ಹಾಗಾದರೆ ರೆವಿನ್ಯೂ ಕೋಡಿನಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ನಿಬಂಧನೆಗಳನ್ನು ಮಿರಿ ರೆಮಿಷನ್ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿರಾ?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಹೌದು. ಇಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಒಂದು ವಿಶೇಷ ಸಂದರ್ಭವೆಂದು ಪರಿಶೀಲನೆಮಾಡಿ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಈ ಟೆನೆಂಟ್‌ಕ್ಲಾಸ್ ಏನಿದ್ದಾರೆ ಅವರಿಗೆ 500 ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗೆ ಸಹಾಯಧನವನ್ನು ಅಂದರೆ ಬಡ್ಡಿಯಿಲ್ಲದ ಸಾಲವನ್ನು ಕೊಡಬಹುದೆಂದು ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಂದು ಆಜ್ಞೆಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಕೆಲವು ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ—ಅಂದರೆ ರೆವಿನ್ಯೂ ನಟಿವರ ಕ್ಷೇತ್ರ—ಇಂಥ ಕಡೆ ಈಹಣ ಸರಿಯಾಗಿ ರೈತರಿಗೆ ತಲುಪಬಹುದು. ಅದೇ ರೀತಿ ಎಲ್ಲಾ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೊಡತಕ್ಕ ಧನ ಸಹಾಯ ನೇರವಾಗಿ ಕಷ್ಟಕ್ಕೀಡಾದ ಜನರಿಗೆ ಸೇರುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಕೆಲವು ಕಡೆ ಈ ಹಿಂದೆಲ್ಲ ಶ್ಯಾನುಭೋಗರು ಈ ಡ್ಯಾಮೇಜನ್ನು ಅಂದಾಜುಮಾಡಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಶಿಫಾರ್ಸು ಮಾಡತಕ್ಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ರೈತನು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ಕೇಳದೆ 5 ಎಕರೆ ಜಿಮೀನಿನಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯೆಲ್ಲಾ ಲುಕ್ಸಾನಾಗಿದ್ದರೆ ಎಕರೆಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು 5 ರೂಪಾಯಿ ಪರಿಹಾರ ಕೋಡಬೇಕೆಂದಿದ್ದರೆ ಆ 25 ರೂಪಾಯಿ ಪರಿಹಾರದಲ್ಲಿ ರೈತರ ಅರ್ಧ ಭಾಗವನ್ನು ಅಂದರೆ 12½ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಶ್ಯಾನುಭೋಗರಿಗೆ ಹಿಸ್ಸೆಕೊಡುವುದಾದರೆ ಆ 25 ರೂಪಾಯಿಗಳ ಪರಿಹಾರಕ್ಕೆ ಶಿಫಾರ್ಸುಮಾಡುತ್ತೇನೆ, ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರಂತೆ. ಇಂಥ ವ್ಯವಹಾರಗಳು ಕೆಲವು ಕಡೆ ಈಗಲೂ ಹಾಗೇ ನಡೆಯುತ್ತಿವೆಯೆಂದು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಟೆನೆಂಟ್‌ಕ್ಲಾಸ್ ಏನಿದೆ ಇದು mostly ignorant class. ಆದುದರಿಂದ ಈಗಾಗಲೇ ಶ್ರೀ ನರಸಿಂಹೇಗೌಡರೂ, ತಾಲ್ಲೂಕ್ ಲೆವಲ್‌ನಲ್ಲೂ, ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಲೆವಲ್‌ನಲ್ಲೂ ಒಂದೊಂದು ಸಮಿತಿಯನ್ನು ನೇಮಕಮಾಡಿ ಆ ಮೂಲಕ ಈ ಪರಿಹಾರ ಧನವನ್ನು ವಿಲೇವಾರಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಏನು ಒಂದು ಸೂಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಅದಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಸಂಪೂರ್ಣ ಅನುಮತಿ ಇದೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಸಮಿತಿ ಸಹ ಇರಬೇಕೆಂದು ಶ್ರೀಮಾ ಮಲ್ಲಾರಾಧ್ಯರು ಸಲಹೆಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ಸಹ ನಾನು ಅನುಮೋದಿಸುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ಈಗ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ತಾಲ್ಲೂಕ್ ಬೋರ್ಡುಗಳಿವೆ, ಅವೂ ಮತ್ತು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಲೋಕಲ್ ಬೋರ್ಡುಗಳು ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಿವೆಯೋ ಅವುಗಳಮೂಲಕ ಈ ಹಂಚಿಕೆಯ ಕಾರ್ಯವನ್ನ ನಡೆಸಬಹುದು. ಹಾಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರೇನಾದರೂ ಒಂದು ಸಮಿತಿಯನ್ನುಮಾಡಿ ಆ ಮೂಲಕ ಈ ಹಣವನ್ನ ಹಂಚಬೆ ಸದಸ್ಯರಮೂಲಕ ಹಂಚಲು ಹೊರಟರೆ ಆಗ ಈ ಪ್ರವಾಹವೆಂಬುದು ಎಲ್ಲಾಕಡೆಗಳಿಗೂ ಬಂದು ಬಡುತ್ತದೆ! ಆ ಕಾರಣದಿಂದ—ಈಗೇನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಂದು ಆರ್ಡಿನೆನ್ಸ್ ಆಗಿ ಹಣವನ್ನು ಹಂಚಲು ವ್ಯವಸ್ಥೆಮಾಡಿದ್ದಾರೋ ಅದರಂತೆ ನಡೆಸಿದರೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಜೆ. ಬಿ. ಮಲ್ಲಾರಾಧ್ಯ.—ಹಾಗಾದರೆ ಮತ್ತೆ ಆ ಶ್ಯಾನುಭೋಗರ ಮೂಲಕವೇ ಹಂಚಿಕೆಯಾಗ ಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಅಲ್ಲ. ಶ್ಯಾನು ಭೋಗರೇನಿದ್ದರೂ ಶಿಫಾರ್ಸು ಮಾಡತಕ್ಕವರು. ಅದೇ ರೀತಿ ಈಗ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲ ಸ್ವ್ಯಾಟೂಚೆರಿ ಬಾಡಿಗಳು ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಿವೆಯೋ ಅವುಗಳ ನಲಹೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳೋಣ. ಅಂಥ ಗ್ರಾಮಪಂಚಾಯತಿಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಗೊತ್ತಾಗದಂಥ ವಿಷಯಗಳು ಅಸೆಂಬ್ಲಿಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಹೇಗೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತವೆ ? ಇನ್ನು ಕೊನೆಯದಾಗಿ ನಾನು ಹೇಳಬೇಕಾದ ವಿಚಾರವೇನಿದೆ ಎಂದರೆ ಈಗ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಚರ್ಚೆಯಾಗುತ್ತಿರುವ ಪ್ರಸ್ತಾವದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಒಂದೆರಡು ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳು ಬಂದಿವೆ. ಶ್ರೀ ಜೆ. ಬಿ. ಮಲ್ಲಾರಾಧ್ಯರೂ ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗ್ಗಡೆಯವರೂ ಆ ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಾವು ಸ್ವಲ್ಪ ವಿಚಾರಮಾಡಿ ಅವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಬಂದಿರತಕ್ಕ ಸೂಚನೆಗಳಲ್ಲೊಂದಾದ ಶ್ರೀ ಮಲ್ಲಾರಾಧ್ಯರ ಸೂಚನೆಯಲ್ಲಿ 10 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಪರಿಹಾರ ದ್ರವ್ಯವನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಪಡೆಯಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಆದರೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ತಮ್ಮ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರತಕ್ಕದ್ದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ " ಸರ್ಕಾರದವರೀಗ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ವರದಿ ಏನಿದೆ ಅದು ಇನ್ನೂ ಅಪೂರ್ಣವಾದದ್ದು " ಎಂದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಶಾಖೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಕೆ. ವೀರಣ್ಣಗೌಡರು ಕೊಟ್ಟಿರುವ ವರದಿಯ ಪ್ರಕಾರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಮೂರು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಆಸ್ತಿಗೆ ನಷ್ಟ ಉಂಟಾಗಿದೆಯೆಂದೂ, ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಆರು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಆಸ್ತಿಗೆ ನಷ್ಟ ಉಂಟಾಗಿದೆ ಎಂದು ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಒಟ್ಟು ಒಂಬತ್ತುಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ನಷ್ಟ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಕ್ಕುಂಟಾಗಿದೆ ಎಂದೂ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಈ ಡ್ಯಾಮೇಜು ಆಖೈರಲ್ಲ. ಸಂಪೂರ್ಣ ಡ್ಯಾಮೇಜ್ ಎಷ್ಟಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನಿನ್ನೂ ಅಸೆಸ್ ಮಾಡಿಲ್ಲ ಎಂದು ಸರ್ಕಾರದವರೇ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಎಲ್ಲರೂ ಒಪ್ಪತಕ್ಕ ಮಾತಾಗಿದೆ.

Sri C. M. ARUMUGHAM.—I do not accept it.

Sri D. DEVARAJ URS.—It is not possible practically to immediately assess all the damages either to private or public property. Even if Sri Arumugham is made a Minister, he will not be able to do it in a day or two. ಅನೇಕ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಈ ಫ್ಲಡ್ಸ್ ಸಬ್‌ಸೈಡೇ ಆಗಿಲ್ಲ. ಅಸೆಸ್‌ಮಾಡಬೇಕಾದುದು ಇನ್ನೂ ಬಹಳಷ್ಟಾಗಿದೆ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ಈಗ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ತಂದಿರತಕ್ಕ ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳನ್ನು ಒಪ್ಪಲು ಸಾಧ್ಯವಿದೆಯೇ ಎಂಬ ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಈಗ ನಾವು ತರಾತುರಿಯಲ್ಲಿ ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳನ್ನು ಒಪ್ಪವುದು ಅಷ್ಟು ಉಚಿತವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂಬ ಅಂಶವನ್ನು ಬಹುಶಃ ಎಲ್ಲರೂ ಒಪ್ಪುತ್ತಾರೆಂದು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಜೆ. ಬಿ. ಮಲ್ಲಾರಾಧ್ಯ.—ಹಾಗಾದರೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ನನ್ನ ಭಾಷಣವನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕೇಳಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ. My friend does not know that I have suggested that an *ad hoc* grant and not final grant should be asked for. Let us not differ on fundamentals.

Sri C. M. ARUMUGHAM.—That is also my point. There is no use discussing this point of grant.

Sri D. DEVARAJ URS.—Let us not confine ourselves to this or that amount. If after a detailed assessment, the damage caused to property is more than 10 crores, let us ask for more. Why should we restrict ourselves to this or that figure ?

ಸ್ವಾಮಿ, ನಾನು ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸುತ್ತೇನೆ. ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಹತ್ತುಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಪರಿಹಾರ ಪಡೆಯಬೇಕೆಂಬ ಆಸಕ್ತಿ, ತಿದ್ದುಪಡಿ ತಂದಿರತಕ್ಕವರಿಗಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಆದಷ್ಟೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪರಿಹಾರ ಪಡೆಯಲು ನಾವು ಯಾರಿಗೂ ಹಿಂದುಳಿದಿಲ್ಲ. ಈ ದಿವಸ 10 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದರೆ ನಾಳೆ ನಾವು 15 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೇಳಬಹುದು. ಆದರೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಈ ಡ್ಯಾಮೇಜ್ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟಾಗಿದೆ ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಪೂರ್ಣ ವರದಿಯೇ ತಯಾರಾಗಿಲ್ಲದಿರುವಾಗ ನಾವು ಈಗ ಇಷ್ಟೇಕೊಡಿ ಎಂದು ಕೇಳುವುದಾದರೂ ಹೇಗೆ ? ನಾವೇಕೆ ಈಗ ಈ ರೀತಿ ಒಂದು ಇಕ್ಕಟ್ಟಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಈ ಎಲ್ಲ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದೆ ಹಾಗೆಯೇ ಬಿಟ್ಟು ಬಿಡೋಣ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

*ಶ್ರೀ ಬಿ. ಚಾಮಯ್ಯ (ಪಾಂಡವಪುರ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಕಳೆದ ಮೂರು ದಿವಸಗಳಿಂದಲೂ ಪ್ರಸ್ತಾಪದ ಹಾವಳಿಯ ವಿಚಾರವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾದ ಚರ್ಚೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳಿಂದ ಬಂದಿರತಕ್ಕ ಸದಸ್ಯರು ಈಗಾಗಲೇ ಸರ್ಕಾರದವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ಅನೇಕ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ನೊಂದವರಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ದೊರಕಿಸಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಆ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಏನೂ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರೂ ಎಲ್ಲ ವಿಷಯವನ್ನೂ ಸರ್ಕಾರದವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಅಮೂಲ್ಯವಾದ ನಲಹೆಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಆ ನಲಹೆಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಂದು ನಾನು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ. ನಾನು ನನ್ನ ಜನಾವಣ್ಯಾ ಕ್ಷೇತ್ರವಾದ ಪಾಂಡವಪುರದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಒಂದೆರಡು ಮಾತನ್ನು ಆಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಕಾವೇರಿ ನದಿಯ ಪ್ರವಾಹಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕಿ ಅನೇಕ ಎಕರೆ ತರೀ ಜಮೀನು ಹಾಳಾಗಿದೆ. ಜಮೀನು ಕೊರೆದು ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ನಾಲಾಯಖ್ಖಾಗಿದೆ. ರೆವೆನ್ಯೂ ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಅಲ್ಲಗೆ ದಯಮಾಡಿಸಿದ್ದು ಅದನ್ನೆಲ್ಲ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಜಮೀನು ಹಾಳಾಗಿರುವವರೆಲ್ಲ ಬಡವರು. ಅವರಿಗೆ ಸೂಕ್ತ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಇಲ್ಲದೆ

(ಶ್ರೀ ಬಿ. ಚಾಮಯ್ಯ)

ಇದ್ದರೆ ಬೇರೆ ಕಡೆ ಜಮೀನನ್ನಾದರೂ ಒದಗಿಸಿ ಅವರು ಜೀವನ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶಮಾಡಿ ಕೊಡಬೇಕು. ಆ ಜನರು ಬಹಳ ತೊಂದರೆಯಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ತಕ್ಷಣ ಜಮೀನನ್ನು ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾದುದನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಲು ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಸಾವಿರಾರು ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಬೇಕು. ಸರ್ಕಾರ ಕೊಡತಕ್ಕ ಕೇವಲ ನೂರು ರೂಪಾಯಿಗಳಿಂದ ಏನೂ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಜಮೀನನ್ನು ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಲಾಯಖ್ಖಾಗಿರುವಂತೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ಖರ್ಚನ್ನು ಕೊಟ್ಟು, ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿರುವಂತೆ ಜಮೀನನ್ನು ತರುವುದಕ್ಕೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾನು ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯವೇನೆಂದರೆ ಕಾವೇರಿ ನದಿಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಸಾರಿ ಪ್ರವಾಹ ಬರುತ್ತದೆ. ವೆಲ್ಲೆಸ್ಲಿ ಸೇತುವೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿ 180 ವರ್ಷಗಳಾದುದು. ಅದು ಬಹಳ ಹೊಡೆತಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗಿ ಯಾವ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಏನಾಗುತ್ತದೆಯೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದಂಥ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಅದರ ಹತ್ತಿರ 'weak bridge' ಎಂದು ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಇಲಾಖೆಯವರು ಬೋರ್ಡ್ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಹೊಸದಾಗಿ ಒಂದು ಸೇತುವೆ ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ಜಾಗ್ರತೆಯಾಗಿ ಮುಗಿಸಿ, ಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ಬೇಗ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟರೆ ಅದರಿಂದ ಜನರಿಗೆ ಸಹಾಯವಾಗುತ್ತದೆ. ವೆಲ್ಲೆಸ್ಲಿ ಸೇತುವೆ ಯಾವ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದೆ ಎಂದು ಪ್ರವಾಹ ಕಡಮೆಯಾದ ಮೇಲೆ, ತನಿಖೆಮಾಡಿ, ಅದು ಅಪಾಯಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದ್ದರೆ, ಸರಿಪಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಸರ್ಕಾರದವರು ತೀವ್ರಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೆದುಕೊಂಡು, ಪ್ರವಾಹದ ಹಾವಳಿಯಿಂದ ನೊಂದವರಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ಪರಿಹಾರ ಕೊಡಬೇಕು. ಜನಗಳಿಗೆ ಆಹಾರ ವಗೈರೆ ಒದಗಿಸಲು ಸರಿಯಾದ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರೆಲ್ಲ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಅನೇಕ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ನನಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಒಂದೆರಡು ನಿಮಿಷ ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನು ವಂದಿಸುತ್ತೇನೆ.

*ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ (ಮೈಸೂರು).—ಸ್ವಾಮಿ, ಈ ವರ್ಷ ದೇಶದ ಎಲ್ಲೆಡೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ವಿಪರೀತವಾದ ಪ್ರವಾಹ ಬಂದು ಅನೇಕ ಅನಾಹುತಗಳಾಗಿರುವ ವಿಚಾರವನ್ನು ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳೆಲ್ಲರೂ ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಒಂದು ವಿಚಾರವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಅಪೇಕ್ಷೆ ಪಡುತ್ತೇನೆ. 1953ನೆಯ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಕಾವೇರಿ ಪ್ರವಾಹ ಬಂದಾಗ ಆ ಪ್ರವಾಹವನ್ನು ಹತೋಟಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಕೃಷ್ಣರಾಜಸಾಗರವನ್ನೂ ಉಪಯೋಗಿಸಲಿಲ್ಲವೆಂದೂ, ಅದರಿಂದ ಬಹಳ ನಷ್ಟವಾಯಿತೆಂದೂ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದು ನನಗೆ ಜ್ಞಾಪಕವಿದೆ. ಪುನಃ ಅದೇ ವಿಚಾರವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಬೇಕಾಗಿ ಬಂದಿರುವುದಕ್ಕೆ ವಿಷಾದಪಡುತ್ತೇನೆ. ಒಂದನೆಯ ತಾರೀಖು ಸಂಜೆ ಕಾವೇರಿ ನದಿಯಲ್ಲಿ, ಕೃಷ್ಣರಾಜಸಾಗರದಿಂದ ಕೆಳಗಡೆ ಪ್ರವಾಹವಿರಲಿಲ್ಲ. ಹೆಚ್ಚು ನೀರು ಬರುತ್ತಿದ್ದುದರಿಂದ ನೀರನ್ನು ಶೇಖರಣೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಎರಡನೆಯ ತಾರೀಖು ಬೆಳಗ್ಗೆ ಕೃಷ್ಣರಾಜಸಾಗರದಿಂದ, ಸಾಕಷ್ಟು ಜನರಿಗೆ ತಿಳಿವಳಿಕೆ ಕೊಡದೆ, ಪ್ರವಾಹವನ್ನು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದು ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಿದೆ. ಅದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಕಾವೇರಿ ನದಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಕುರಾಬರಶೆಟ್ಟಿ ಹಳ್ಳಿಯ ಶ್ಯಾನುಭೋಗರು ಸಂಧ್ಯಾವಂದನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕುಳಿತವರು, ಪುನಃ ಕಾವೇರಿಯಿಂದ ಹೊರಕ್ಕೆ ಬರುವುದಕ್ಕಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅವರು ಪ್ರವಾಹಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕಿ ಮೃತರಾದ ವಿಚಾರ ಬಹಳ ವಿಷಾದಕರವಾದುದು. ಸರ್ಕಾರದವರು ಅನೇಕವೇಳೆ, ನಾವು ಸಾಕಷ್ಟು ತಿಳಿವಳಿಕೆಯನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೆವು, ಟಾಂ ಟಾಂ ಹೊಡೆಸಿಸ್ತೆವು, ತಹಸೀಲ್ದಾರರಿಗೆ, ಗ್ರಾಮಾಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತಿಳಿವಳಿಕೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೆವು ಎಂದು ಹೇಳುವುದುಂಟು. ನಾನಾದರೂ ಸರ್ಕಾರದವರಲ್ಲಿ ಮನವಿ ಮಾಡುವುದೇನೆಂದರೆ ಪ್ರವಾಹ ಬರುವುದಕ್ಕಿಂತ ಮುಂಚೆ ಪ್ರವಾಹ ಬರುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಸೂಚಿಸಲು ಪ್ರವಾಹಕ್ಕಿಂತ ಉತ್ತಮವಾಗಿ ಜನರಿಗೆ ತಿಳಿವಳಿಕೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಬೇರೆ ಸಾಧನವಿಲ್ಲವೆನ್ನುವುದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಅರಿತುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಕೃಷ್ಣರಾಜಸಾಗರದಲ್ಲಿ ಎರಡನೆಯ ನೀರನ್ನು ಬಿಡುವ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಕ್ರಮ ಕ್ರಮವಾಗಿ ನೀರನ್ನು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಈ ಅನಾಹುತ ಸಂಭವಿಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಅಂದಾದರೂ ಕೃಷ್ಣರಾಜಸಾಗರದಲ್ಲಿದ್ದ ನೀರಿನ ಮಟ್ಟ 121 ಅಡಿ ಮಾತ್ರ, ಅದರಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ನೀರನ್ನೂ ಶೇಖರಣೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿತ್ತು. ಅಲ್ಲಿ 124½ ಅಡಿಯವರೆಗೂ ಶೇಖರಣೆ ಮಾಡಲು ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ಇದ್ದರೂ ಒಂದೇ ಸಾರಿ ಒಂದು ಲಕ್ಷ ಐವತ್ತು ಸಾವಿರ ಕ್ಯೂಸೆಕ್ಸ್ ನೀರನ್ನು ಬಿಡುವುದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಮೊದಲು ಸ್ವಲ್ಪ ನೀರನ್ನು ಬಿಟ್ಟು, ಅನಂತರ ಒಂದು ಗಂಟೆ ನಿಧಾನ ಮಾಡಿ ಮತ್ತೆ ಸ್ವಲ್ಪ ನೀರನ್ನು ಬಿಟ್ಟು, ಕ್ರಮೇಣ ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡುತ್ತ ನೀರನ್ನು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಇಂಥ ಅನಾಹುತ ಸಂಭವಿಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಇದು ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿರುವ, ಬಹಳ ಹಿಂದೆ ಕಟ್ಟಿದಂಥ ಅಣೆಕಟ್ಟು. ಈ ಅಣೆಕಟ್ಟನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡು ಕೃಷ್ಣರಾಜಸಾಗರದಿಂದ ಕೆಳಗಡೆ ವಾಸಮಾಡತಕ್ಕ ಜನಗಳಿಗೆ ಆಗತಕ್ಕ ಅನಾಹುತವನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ನಿಖರವಾದ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರದವರಲ್ಲಿ ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ನಿಖರವಾದ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಮಾಡದೆ ನೀರು ತುಂಬಿದಾಗ ಒಂದೇ ಸಾರಿ ಪ್ರವಾಹವನ್ನು ಹರಿಯುಬಿಡುವುದಕ್ಕೆ ಬಿಟ್ಟು ಅದರ ದೆಸೆಯಿಂದ ಆಗುತ್ತಿರುವ ಪ್ರಾಣಹಾನಿ, ಮತ್ತು ಆಸ್ತಿಗೆ ಆಗುತ್ತಿರುವ ನಷ್ಟವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ತಪ್ಪಿಸಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಜೆ. ಬಿ. ಮಲ್ಲಾರಾಧ್ಯ (ನಂಜನಗೂಡು).—ಕೆಲವು ದಿವಸಗಳ ಹಿಂದೆ ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಅವರು ಕೃಷ್ಣರಾಜಸಾಗರದ ಎಕ್ಸಿಕ್ಯೂಟಿವ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಅವರ ಕೆಲಸವನ್ನು ಪ್ರಶಂಸೆಮಾಡಿ ಬಹಳ ಚಾಕಚಕ್ಯತೆಯಿಂದ ಕೆಲಸಮಾಡಿದರು ಎಂದು ಕೊಟ್ಟಂಥ ಹೇಳಿಕೆ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಂದಿತ್ತು. ಆದರೆ ಇವೊತ್ತು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿಯವರು ಹೇಳಿದ್ದರಲ್ಲ, ಮುಂಜಾಗ್ರತೆ ಕ್ರಮವನ್ನು ವಹಿಸಿದ್ದರೆ ಇಷ್ಟೊಂದು ಅನಾಹುತವಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ. ಅವರು ಸ್ಥಳದ ವಿದ್ಯಮಾನವನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರ ಕರ್ತವ್ಯ ಬಹಳ ಗುರುತರವಾಗಿದೆ. ನಿಜಾಂಶವೇನು ಎಂಬುದನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ತಿಳಿಯಬೇಕು. ತಜ್ಞರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನನುಸರಿಸಿ ಅಲ್ಲಿದ್ದ ಎಕ್ಸಿಕ್ಯೂಟಿವ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಅವರು ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆ ನಡೆಸಿದ್ದರೆ ಅಥವಾ

ತಜ್ಞರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕೆ ವಿರೋಧವಾಗಿ ಅಥವಾ ಜನ ಗಳ ಸೌಕರ್ಯಕ್ಕೆ ವಿರೋಧವಾಗಿ ವರ್ತಿಸಿರುವುದಾಗಿ ದ್ದರೆ, ಇದು ಬಹಳ ಗಹನವಾದ ವಿಷಯ. ಇದನ್ನು ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಸಂದರ್ಭ ಬರುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ, ಇಲಾಖೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಬಹಳ ಮುಂಜಾಗ್ರತೆಯಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ ಆಗತಕ್ಕ ಅನಾಹುತಗಳನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿದರು ಎಂದು ಬಂದಿದೆ. ಇವೊತ್ತು ನಾವು ಕೇಳುವ ವರದಿಯ ಪ್ರಕಾರ ಮುಂಜಾಗ್ರತೆಯ ಕ್ರಮವನ್ನ ನರಿಯಾಗಿ ವಹಿಸಲಿಲ್ಲ; ವಹಿಸಿದ್ದರೆ ತೊಂದರೆ ತಪ್ಪುತ್ತಿತ್ತು ಎಂದು ಇದೆ. ಈ ಎರಡಕ್ಕೂ ಬಹಳ ವಿರೋಧಾಭಾನವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ವಾಸ್ತವಾಂಶ ಏನು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಈ ಸಭೆಗೆ ತಿಳಿಸಬೇಕಾದ್ದು ಅವರ ಕರ್ತವ್ಯವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಚಾಮಯ್ಯ.—ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಇಲಾಖೆಯವರು ಮಾಡಬೇಕಾದುದನ್ನೆಲ್ಲ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಚೆನ್ನಯ್ಯನವರು ಕೃಷ್ಣರಾಜ ಸಾಗರದ ಎಕ್ಸಿಕ್ಯೂಟಿವ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಚಾರ್ಜ್‌ನಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಮುಂಜಾಗ್ರತೆಯಿಂದ ಎಲ್ಲ ರೆವೆನ್ಯೂ ಅಧಿಕಾರಿ ಗಳಿಗೂ, ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರ್‌ಗಳಿಗೂ ಫೋನ್ ಮೂಲಕ ಮತ್ತು ಟೆಲಿಗ್ರಾಂ ಮೂಲಕ ಎಷ್ಟು ನೀರನ್ನು ಎಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಬಿಡುತ್ತಾರೆಂದು ತಿಳಿಸಿ ದ್ದಾರೆ. ಸ್ಥಳೀಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು, ರೆವೆನ್ಯೂ ಅಧಿಕಾರಿ ಗಳು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಶಿರಸ್ತೇದಾರರು ನದಿಯ ದಡದಲ್ಲಿ ರುವ ಎಲ್ಲ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೂ ಮತ್ತು ಪಟ್ಟಣಗಳಿಗೂ ಸಮಾಚಾರ ಕೊಡದೆ, ತಿಳಿವಳಿಕೆ ಕೊಡದೆ ಟಾಂಟಾಂ ಹೊಡೆದೆ ಇದ್ದುದರಿಂದ ಈ ಅನಾಹುತಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ವಾಯಿತು. ಕುರುಬರ ಶೆಟ್ಟಿಹಳ್ಳಿಯ ಶ್ಯಾನು ಭೋಗರು ದುರ್ಮರಣಕ್ಕೆ ಈಡಾಗುವುದಕ್ಕೂ ಇದೇ ಕಾರಣ. ಎಕ್ಸಿಕ್ಯೂಟಿವ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಅವರು ಸಕಾಲ ದಲ್ಲಿ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ.—ಸ್ವಾಮಿ, ನಾನು ಮಾತ ನಾಡುವ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಮತ್ತು ನನ್ನ ಮಾನ್ಯ ಸ್ನೇಹಿತರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಚಾಮಯ್ಯನವರು ಕಲವು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಆಡಿದುದು ಒಳ್ಳೆಯದಾಯಿತು. ನಾನು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ತೀರ ಉಪೇಕ್ಷೆ ಮಾಡಿದರು, ಇವರ ಹಾದಾಸೀನ್ಯ ಈ ಅನಾಹು ತಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಯಿತೆಂದು ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ಅವರು ತಿಳಿ ವಳಿಕೆ ಕೊಡಲಿಲ್ಲವೆಂದೂ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ಸಾಕಷ್ಟು ತಿಳಿವಳಿಕೆ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ; ತಿಳಿವಳಿಕೆ ಈಗ ಮಾಮೂ ಲಾಗಿ ಕೊಡತಕ್ಕಂಥ ತಿಳಿವಳಿಕೆ. ಎಕ್ಸಿಕ್ಯೂಟಿವ್ ಇಂಜಿನಿಯರು ಕೃಷ್ಣರಾಜಸಾಗರದಲ್ಲಿದ್ದು ಟೆಲಿಗ್ರಾಮ್ ಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸುತ್ತಾರೆ; ಅವರು ಅಮಲ್ದಾರರಿಗೆ ಕಳುಹಿಸುತ್ತಾರೆ, ಅಮಲ್ದಾರರು ಶೇಕದಾರರಿಗೆ ಕಳು ಹಿಸುತ್ತಾರೆ, ಶೇಕದಾರರು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಗ್ರಾಮಾ ಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಸಮಾಚಾರ ಕಳುಹಿಸುತ್ತಾರೆ. ಒಂದು ದಿನವಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಆಗಬೇಕು. ತಿಳಿವಳಿಕೆ ಕೊಟ್ಟರೂ, ಅದು ಎಲ್ಲಾ ಗ್ರಾಮ ನಿವಾಸಿಗಳಿಗೆ ತಲು ಪಬೇಕಲ್ಲಾ. ಅವರು ಟಾಂಟಾಂ ಹಾಕಿಸಬೇಕು. ಟಾಂಟಾಂ ಹಾಕಿಸಿದರೂ ಎಲ್ಲಾ ಜನರಿಗೂ ಅದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಅನೇಕ ಸಲ ಸಮಾಚಾರ ತಡವಾಗಿ ಹೋಗಬಹುದು.

ನಾನು ಹೇಳಿದ್ದು ಬಹಳ ನುಭವಾದುದು. ಸರ್ಕಾರದವರು ಅದನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿದರೆ ಬಹುಶಃ ತೊಂದರೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ. 1,50,000 ಕ್ಯೂಸೆಕ್ಸ್‌ನ್ನು ಒಂದೇ ಸಾರಿ ಬಿಡುವ ಬದಲು ಮೆಟ್ಟು ಮೆಟ್ಟಲಲ್ಲಿ, ಹಂತದಲ್ಲಿ 50 ಸಾವಿರ ಕ್ಯೂಸೆಕ್ಸ್ ಬಿಟ್ಟರೆ, 1-2 ಅಡಿ ಪ್ರವಾಹ ಬರುತ್ತದೆ; ಮಕ್ಕಳುಗಳು ಸಹ ಓಡಿ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿರುತ್ತದೆ. ಸ್ವಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ವಾಗಿ ಪ್ರವಾಹವನ್ನು ಬಿಡುವುದರಿಂದ ಆಗತಕ್ಕಂಥ ಅನಾಹುತವನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಬಹುದೆಂಬುದು ನಾನು ನೂಚಿಸಿದನೇ ವಿನಾ, ಇನ್ನೇನಲ್ಲ. ಅವರ ಕಾರ್ಯ ಕ್ರಮವನ್ನು ನಾನು ಡಿಫೆಂಡ್ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಅಗತ್ಯ ವಿಲ್ಲ; ತೀರ ಉಪೇಕ್ಷೆ ಮಾಡಿದರೆಂದು ಖಂಡಿಸಬೇಕಾದ ಅಗತ್ಯವೂ ಇಲ್ಲ. ಇಷ್ಟು ದಿನವೂ ಕನ್ನಂಬಾಡಿಕಟ್ಟೆ ಯಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜಸಾಗರ ಪ್ರವಾಹನ್ನು ಹತೋಟಿಯಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಧನೆಯನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳ ಲಿಲ್ಲ. 1953 ನೆಯ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿಯೂ ನಾನು ಬಹಳ ಆಗ್ರಹವಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಆಗಲೂ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕಡಿದಾಳ್ ಮಂಜಪ್ಪನವರೇ ನನ್ನ ಆಗ್ರಹವನ್ನು ತಾಳ ಬೇಕಾಯಿತು. ಈಗಲೂ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. 1953 ರಿಂದ ಇವೊತ್ತಿನವರೆಗೆ ಕನ್ನಂಬಾಡಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜಸಾ ಗರ ಪ್ರವಾಹದ ಹತೋಟಿನಿಯಂತ್ರಣಕ್ಕೆ ಯಾವ ರೀತಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ ಎಂದು ಅವರನ್ನು ಕೇಳು ತ್ತೇನೆ. ಒಂದನೆಯದು, ಪ್ರಕೃತಿಯ ಪ್ರಕೋಪವನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವಿರಲಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿ ಆದ ಭಾಷಣಗಳು ಚೆನ್ನಾಗಿದ್ದುವು. ಆದರೆ ನಾವು ಇದುವರೆಗೆ ಈ ಪ್ರವಾಹದಲ್ಲಿ ನೊಂದವರಿಗೆ ಕೂಡ ತಕ್ಕಂಥ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾನವೀಯತೆಯ ದೃಷ್ಟಿ ಯಿಂದ ಎಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ ವಿದೆಯೋ ಅಷ್ಟುಪುಟ್ಟಿಗೆ ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾ ಗಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈಗ ಅನೇಕ ಗ್ರಾಮ ಗಳು ಕೊಚ್ಚಿ ಹೋಗಿವೆ. ನಿರಾಶ್ರಿತರಾದವರಿಗೆ ನಿಲ್ಲಲು ನೆಲೆ ಇಲ್ಲ. ಅವರು ಇರತಕ್ಕಂಥ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಲ್ಲಿಯೇ ಪ್ರವಾಹ ಎಲ್ಲಾ ಹೋದ ಮೇಲೆ ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟೋಣವೆಂದರೆ, ಅಲ್ಲಿ ಮುರುಕಲು ಗೋಡೆಗಳು, ಅರ್ಧ ಕೊಚ್ಚಿ ಹೋದ ಮನೆಗಳು ನಿಂತಿವೆ. ಅವರು ಅಲ್ಲಿ ವಾಸಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ ಇರುವು ದಕ್ಕೆ ಏನು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ? ಒಂದೆರಡು ಕಡೆ ಹೋಗಿ ನೋಡಿ ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ಅವರು ಇದ್ದ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಒಂದು ಎರಡು ಫರ್ಲಾಂಗ್ ಹತ್ತಿರದಲ್ಲಿಯೇ ಎತ್ತರ ವಾದಂಥ ಭೂಮಿ ಇದೆ. ಅಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡೋಣ ವೆಂದರೆ, ಅಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ. ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನೂ ಆಕ್ಷೇ ಪಣೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಆ ಜಮೀನು ಮೇಲೆ ಹೋಗಿ ವಾಸಮಾಡಿ ಎಂದು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವರಿಗೆ ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶಗಳಿಲ್ಲ. ಆ ಜಮೀನಿನ ಮಾಲಿಕ ಒಪ್ಪಿದರೆ ಆಯಿತು. ಅವನು ಮಾನವೀ ಯತೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟರೆ, ಅಲ್ಲಿರು ತ್ತೇವೆಂದು ಅವರು ಹೇಳಬಹುದು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಸರ್ಕಾರ ಜಮೀನನ್ನು ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾಗಿಯಾದರೂ ಕಮ್ಯಾಂಡೀರ್ ಮಾಡಿ, ನಿರಾಶ್ರಿತರನ್ನು ನೇರವಾಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ಇರಿ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಇಂಥ ಸಂದರ್ಭ ಬಂದಾಗ ಏನು ಮಾಡ ಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ವಿಧಾನ ಸಭೆಯ ಶಾಸನಕರಾದ ನಾವು ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಇಂಥ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಜನ ರಿಗೆ ಕಾನೂನಿನ ನೆರವನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾದಂಥ ಕಾನೂನುಗಳು ನಮ್ಮಲ್ಲವಯೇ ಎಂದು ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಈಗ ನಮಗಿರತಕ್ಕದ್ದು ಲ್ಯಾಂಡ್, ಅಕ್ವಿಸಿಷನ್ ಆಕ್ಟ್. ಅದರ ಪ್ರಕಾರ ಜಮೀ ನನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ, ಅಕ್ವಯರ್ ಮಾಡಿ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಕಾಲ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆಂಬುದು ನಮಗೆಲ್ಲರಿಗೂ ಅನುಭವವಿರುತ್ತದೆ. ಸರ್ಕಾರ

(ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ)

ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿದರೂ ಕೊನೆಯ ಪಕ್ಷ ಮೂರು ತಿಂಗಳುಗಳಾದರೂ ಬೇಕಾಗುತ್ತವೆ. ನೀವು ಒಂದು ತಿಂಗಳಲ್ಲಿಯೆ ಮಾಡುತ್ತೀವೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಒಂದು ತಿಂಗಳವರೆಗೆ ನೊಂದವರು ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕು ? ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಾವು ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಾನಾದರೂ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸೂಚನೆ ಮಾಡುದಿಷ್ಟೆ--ಈಗ ಲ್ಯಾಂಡ್ ಅಕ್ವಿಸಿಷ್ಷ್ ಆಕ್ಟ್ ತರುವವರಿದ್ದೀರಿ. ಅದರಲ್ಲಿ ಸೂಕ್ತ ಕಾನೂನನ್ನು ಮಾಡಲೇಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಪ್ರಕೃತಿಯ ವಿಕೋಪಕ್ಕೆ ಒಳಗಾದಾಗ, ಜನರು ನಿಲ್ಲಲು ನೆಲೆ ಇಲ್ಲದಂತೆ ಆದಾಗ, ಮತ್ತು ಇಂಥ ಸಂದರ್ಭಗಳು ಬಂದಾಗ, ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾಗಿಯಾದರೂ ಜಮೀನನ್ನು ವಶಪಡಿಸಿಕೊಂಡು, ಅವರಿಗೆ ನಿಲ್ಲುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ, ನೆಲೆ ಮಾಡಿಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ, ಸ್ಥಳೀಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಕಾನೂನಿನ ಪ್ರಕಾರ ಅವಕಾಶವಿರಬೇಕು. ಕಾನೂನಿನ ಪ್ರಕಾರ ಜಮೀನನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅಧಿಕಾರವಿರಬೇಕು. ಜಮೀನನ್ನು ಮಾಲೀಕನಿಗೆ ಆಗಬಹುದಾದಂಥ ನಷ್ಟ, ಆತನಿಗೆ ಕೊಡಬಹುದಾದಂಥ ಪ್ರತಿಫಲವನ್ನು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಹಣಕಾಸಿನ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ಕೂಡಯು, ಅಧಿಕಾರವಿರಬೇಕು. ಬರಿಯ ಕಾನೂನನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇಂಥ ಸಂದರ್ಭಗಳು ಬಂದಾಗ ಸ್ಥಳೀಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಜಮೀನನ್ನು ವಶಪಡಿಸಿಕೊಂಡು, ಜನರಿಗೆ ನೆಲೆ ಮಾಡಿಕೊಡಲು ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶವಿರಬೇಕು. ಅಷ್ಟೇ ಇದ್ದರೆ ಸಾಲದು. ಅಂಥ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳೀಯ ಅಧಿಕಾರಿ ತನ್ನ ವಿವೇಚನೆಯಿಂದ ಹಣ ಖರ್ಚು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಹಣ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಕೂಡ ಆತನಿಗೆ ಅವಕಾಶ ವಿರುವಂತೆ ಸರ್ಕಾರ ಕಾನೂನನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು.

ಈ ರೀತಿ ಸರ್ಕಾರ ಕಾನೂನನ್ನು ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ಕಾನೂನನ್ನು ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ಜನರಿಗೆ ಅವಕಾಶ ದೊರೆಯುತ್ತಿದೆಯೇ ವಿನಾ, ನೆಲೆ ಒದಗಿಸಲು ಆಗುತ್ತದೆಯೇ ವಿನಾ, ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

1960ನೆಯ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಂದು ಆರ್ಡರ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅಂಥ ಸಂದರ್ಭ ಬಂದಾಗ, ಪ್ರವಾಹದ ಹಾವಳಿಯಿಂದ ನೊಂದವರಿಗೆ ಯಾವ ರೀತಿ ಹಣ ಒದಗಿಸಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರದವರೇ 1960ರಲ್ಲಿ ಆರ್ಡರ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಆರ್ಡರಿನಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ಅನೇಕ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಜನರಿಗೆ ಕ್ಷಿಪ್ರವಾಗಿ ಒದಗಿಸಿ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗಿಲ್ಲ. ನೂರು ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗೆ ಪರಿಹಾರ ಕೊಡಬಹುದೆಂದು ಸರ್ಕಾರದವರು ಆರ್ಡರ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನಾಲ್ಕು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾನ ಮಾಡುವ ಅವಕಾಶ ನನಗೆ ದೊರೆತಿತ್ತು. ಎರಡು ಮೂರು ಜಿಲ್ಲೆ ಪ್ರವಾನ ಮಾಡುವವರೆಗೂ ಕೂಡ ಸರ್ಕಾರ ಈ ಆರ್ಡರ್ ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆಂಬುದೇ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಗೊತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಎಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೋ ಅಷ್ಟು ಹಣವನ್ನೂ ದಾಮಾಷಾ ಪ್ರಕಾರ ಹಂಚಿ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದರು. ಮೈಸೂರು ಜಿಲ್ಲೆಗೆ 2 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದ್ದರು. ಅಲ್ಲಿ ಡೆಪ್ಯೂಟಿ ಕಮಿಷನರು ವಿವೇಚನೆ ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಎಷ್ಟು ಜನ ಪ್ರವಾಹಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗಿದ್ದರೋ ಅವರಿಗೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿದ್ದರು.

ಈಚೆಗೆ ನಾವು ಮೈಸೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾನ ಮಾಡಿದಾಗ ನನಗೆ ಕೇಳಿ ತಿಳಿದ ಅಂಶ ಏನೆಂದರೆ ಹತ್ತು ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ತಿಳಿದು ಬಂದಿತು. ನಾನು ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಬಂದಾಗ ಅಲ್ಲಿನ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು 100 ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗೆ ಕೊಡಬಹುದು ಎನ್ನುವುದು ಗೊತ್ತಾಯಿತು. ಇದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ತಿಳಿವಳಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರಲಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗೇ ನಾವು ಕೊಡಗು ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಹೋದಾಗ ಅಲ್ಲಿನ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಇಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಸರಕಾರದಿಂದ ಹೊರಟ ಆರ್ಡರುಗಳು ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದೇ ಹೋದರೆ ಅವರು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಏನು ಮಾಡಬೇಕು ? ಪ್ರವಾಹದಲ್ಲಿ ನೊಂದವರಿಗೆ ಆದಷ್ಟು ಸಹಾಯವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆನ್ನುವುದು ಅಧಿಕಾರಿಗಳೆಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತು, ಮತ್ತು ಅದರಂತೆ ಸಹಾಯವನ್ನು ಕೊಡಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಖಾಸಗೀ ಜನರು ಮುಂದೆ ಬಂದು ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಅವರಿಗೆಲ್ಲಾ ಹೀಗೆ ಪ್ರವಾಹ ಬರುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದು ಗೊತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಪ್ರವಾಹಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಹೊರಡಿಸಲಾಗಿರುವ ಸರಕಾರಿ ಆರ್ಡರುಗಳು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಈ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ಸರಕಾರಿ ಆರ್ಡರು ಬಂದಿತೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎನ್ನುವುದೂ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಸರಕಾರದವರು ಏನು ಹಣವನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದರೋ ಆ ಹಣವನ್ನು ಹಂಚಿದ್ದಾರೆ. ಸರಕಾರದವರು ಅಗತ್ಯವಾಗಿ ಈಗ ಏನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದರೆ ಜಮೀನನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿರುವ ಜನಕ್ಕೆ ಬೇರೆ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಜಮೀನನ್ನು ವಶಪಡಿಸಿಕೊಂಡು ಅವರುಗಳ ವಾನಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು. ಎರಡನೆಯದು,—300 ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಬೆಲೆ ಬಾಳುವ ಮರದ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಸರಕಾರದ ಆರ್ಡರಿದೆ. ಆದರೆ ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ 300 ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಬೆಲೆ ಬಾಳುವ ಮರದ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ಸರಕಾರದ ಡಿಪೋವಿಗೆ ಹೋಗಿ ತಂದು ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದರೆ ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಜನ ಆಹೇಕ್ಷೆ ಪಟ್ಟರೆ ಈ ಮುನ್ನೂರು ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಅವರಿಗೇ ಕೊಟ್ಟು ಮನೆ ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು ಎನ್ನುವ ಒಂದು ವಾದವೂ ಇದೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ವಾದ ನೂರು ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಬೆಲೆ ಬಾಳುವ ಗುಡಿಸಲು ಹಾಳಾಗಿ ಹೋಗಿದ್ದರೆ ಅಂತಹವರಿಗೆ 300 ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಮನೆ ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಲು ಏಕೆ ಕೊಡಬೇಕು ? ಮುನ್ನೂರು ರೂಪಾಯಿಗಳ ಬೆಲೆಗೆ ಕೊಡುವಂತೆ ಆರ್ಡರಿರಬೇಕು ಎಂದು ಮತ್ತೆ ಕೆಲವರು ಹೇಳಿದರು. ನಾನಾದರೋ ಹೇಳುವುದಿಷ್ಟೆ ಒಂದು ನೂರು ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಬೆಲೆ ಬಾಳುವ ಗುಡಿಸಲೋ ಅಥವಾ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಕಡಮೆ ಬೆಲೆ ಬಾಳುವ ಗುಡಿಸಲೋ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಕೊಚ್ಚಿ ಹೋಗಿದ್ದರೆ ಅಂತಹ ಜನಕ್ಕೆ ಮನೆ ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಲು ಮುನ್ನೂರು ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಸಹಾಯವನ್ನು ಮಾಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ಆದುದರಿಂದ ಮುನ್ನೂರು ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗೆ ಹಣ ಕೊಡಬಹುದು ಎಂದು ನಾನು ಸೂಚಿಸುತ್ತೇನೆ. 1953ನೆಯ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಹಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾದವರಿಗೆ ಸ್ವೆಟರುಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಸರಕಾರದವರು ಸುಮಾರು 10,000 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಟಿ. ನರಸೀಪುರವ ಪೌರಸಭೆಗೆ ಕೊಟ್ಟರು. ಅಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಹಕ್ಕೆ

ತುತ್ತಾದ ಎರಡು ಗ್ರಾಮಗಳವರನ್ನು ಬೇರೆ ಕಡೆಗೆ ಸಾಗಿಸಲು ನಿವೇಶನಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಈ ಪರಿಸರಭೆಗೆ ಕೊಟ್ಟರು. ಆದರೆ ಇವೊತ್ತಿನವರೆಗೂ ಇವರಿಗಾಗಿ ಜಮೀನು ಆಕ್ಕೈರು ಆಗಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಅವರುಗಳಿಗೆ ಸ್ಯೆಟುಗಳನ್ನೂ ಒದಗಿಸಿಲ್ಲ. ಈ ಎರಡು ಗ್ರಾಮಗಳೂ ಈಗ ಹಾಳೂರುಗಳಾಗಿವೆ. ಹೀಗೇಕೆ ತಾತ್ಸಾರವಾಯಿತು ಅಥವಾ ನಿರ್ಧಾನವಾಯಿತು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಸರಕಾರದವರು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಕೆಲಸ. ಆದುದರಿಂದ ನಾನು ಹೇಳುವುದು ಪ್ರವಾಹದಿಂದ ನೊಂದವರಿಗೆ ಏನೇನು ಸಹಾಯವನ್ನು ಮತ್ತು ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕು ಎಂದಿದ್ದರೋ ಅವನ್ನು ಕ್ಷಿಪ್ರವಾಗಿ ಒದಗಿಸಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದನು ಬಿಟ್ಟು ನಿರ್ಧಾನ ಮಾಡಿದರೆ ಅವರುಗಳು ಈಗಿರುವ ಮನೆಗಳಲ್ಲೇ ಇದ್ದು ಬಿಡೋಣ ಎನ್ನುವ ಮನಸ್ಸು ಬಂದು ಅವರು ಅಲ್ಲಿಯೇ ವಾಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಬೇಗನೆ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ಅರ್ಧ ಮುಕ್ಕಾಲು ಪಾಲು ಜನರು ಬೇರೆ ಜಾಗಗಳಿಗೆ ಹೋಗಲು ಒಪ್ಪುತ್ತಾರೆ. ಇಲ್ಲದೇ ಹೋದರೆ ಅಂತಹವರನ್ನು ಬೇರೆ ಜಾಗಗಳಿಗೆ ಹೋಗುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. 1924 ರಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಹ ಬಂದಿತ್ತು. 1953ರಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಹ ಬಂತು. ಅದು Man made floods. ಅದಾದ ಮೇಲೆ ಈಗ ಎಂದರೆ 1961ರಲ್ಲಿ 37-38 ವರ್ಷಗಳಾದ ಮೇಲೆ ಈ ತರಹದ ಪ್ರವಾಹ ಬಂದಿರುವುದು. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಈ ರೀತಿ ಯಾದ ಪ್ರವಾಹಗಳು 33-35 ವರ್ಷಗಳಿಗೊಂದಾವರ್ತಿ ಬರುತ್ತವೆ, ಅದುದರಿಂದ ನದ್ಯಕ್ಕೆ ಇರುವ ಹಳೆಯ ಮನೆಯನ್ನೇ ರಿಪೇರಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅಲ್ಲಯೇ ವಾಸ ಮಾಡೋಣ ಎನ್ನುವ ಭಾವನೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಜನರು ಎಲ್ಲದ್ದರೋ ಅಲ್ಲಯೇ ಉಳಿದು ಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿರುವ ಜನರು ನದಿಯ ಹತ್ತಿರವಲ್ಲಿರುವವರನ್ನು ಕ್ಷಿಪ್ರವಾಗಿ ಬೇರೆ ಕಡೆಗೆ ಸಾಗಿಸಲು ತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಒಂದು ಗ್ರಾಮದಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಹೋಗಲು ಜನ ಕೂಡಲೇ ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ವರ್ಷ ವರ್ಷವೂ ಪ್ರವಾಹದಿಂದ ಜನ ಕಷ್ಟಕ್ಕೆ ಈಡಾಗುತ್ತಿದ್ದರೂ ಅಂತಹ ಜನ ಬೇರೆ ಕಡೆಗೆ ಹೋಗಲು ಇಷ್ಟಪಡದೇ ಹೋದರೆ ಅಂತಹವರನ್ನು ಬಲವಂತವಾಗಿ ಸಾಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತಹ ಒಂದು ಕಾನೂನನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ಕಾನೂನನ್ನು ಯಾವ ರೂಪದಲ್ಲಿ ತರಬೇಕು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಸರಕಾರದವರು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ನಾನು ಪ್ರವಾಸ ಹೋಗಿದ್ದ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ 1924ರಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಹ ಬಂದಿದ್ದಾಗ ಒಂದು ಗ್ರಾಮವನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಜಮೀನನ್ನು ಆಕ್ಕೈರು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಮಾಡಿದ್ದರೂ, ಇನ್ನೂ ಜಮೀನನ್ನು ಆಕ್ಕೈರು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿಲ್ಲ, ಆ ಜನಗಳು ಬೇರೆ ಕಡೆಗೆ ಹೋಗಲಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ಕೆಲವು ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಹ ಬಂದಾಗಲೆಲ್ಲಾ ತೊಂದರೆಗೆ ಜನ ತುತ್ತಾಗುತ್ತಾರೆ. ಇದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಬೇಕಾದುದು ಸರಕಾರದ ಕರ್ತವ್ಯ. ಬಹುಶಃ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಅವರು ಬೇರೆ ಕಡೆಗೆ ಹೋಗಬಹುದು ಎಂದು ಇದ್ದರೂ, ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೂ ಅವರು ಹೋಗದೇ ಇರುವುದೂ ಉಂಟು. ಅಂತಹವರನ್ನು ಬಲವಂತವಾಗಿ ಬೇರೆ ಕಡೆಗೆ ಹೋಗುವಂತೆ ಮಾಡಲು ತಕ್ಕ ಒಂದು ಕಾನೂನನ್ನು ಮಾಡುವುದು ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಈಗ ದೇಶಕ್ಕೆ ಬಂದು ಒದಗಿರುವ ವಿಪತ್ತು ಬಹಳ ಭಾರಿ ವಿಪತ್ತು. ಇವರ ಬಗ್ಗೆ ಸರಕಾರದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು, ಖಾಸಗೀ ಜನರು ಮತ್ತು ಇತರರೆಲ್ಲರೂ ಎಷ್ಟು ಮುತುವರ್ಜಿ ವಹಿಸಬೇಕಾಗಿತ್ತೋ ಅಷ್ಟು ಮುತುವರ್ಜಿಯನ್ನು ವಹಿಸಿದ್ದರೂ ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಇನ್ನೂ ಸುಧಾರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ. ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ. ಮುನ್ನೆಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ ಇದನ್ನು ಗಮನಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಪ್ರವಾಹ ಬಂದಾಗ, ಜನಗಳು ಕಷ್ಟಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕಿದಾಗ, ಅದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅನಿವಾರ್ಯವಾದ ಕಷ್ಟಗಳು ಬಂದಾಗ ಆ ವಿಪತ್ತನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಲು ಏನೇನು ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ಕೊಡಬಹುದು ಎನ್ನುವಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಕಾನೂನನ್ನು ಮಾಡುವುದು ಉತ್ತಮ ಎಂದು ಇಲ್ಲಿ ನಾನು ಸೂಚಿಸಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ನನಗೆ ಇಷ್ಟು ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರನ್ನೂ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಈ ನಾಲ್ಕು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಕ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

Mr. SPEAKER.—Now there is not much time left. It is getting late. Sri V. S. Patil and Sri Revannasiddappa are insisting on their right to speak. If these members also have to speak it means that the Government reply will be postponed till tomorrow, because the present hour is rather late now.

Sri KADIDAL MANJAPPA.—Then it will be on the condition that no further speeches will be allowed tomorrow.

Mr. SPEAKER.—No further speeches will be allowed tomorrow. Reply by the Government and voting on the substantive motion only will take place.

I, therefore, suggest that we may give chances to Sri V. S. Patil and if possible to Sri Revannasiddappa now and have the Government reply tomorrow.

***Sri V. S. PATIL** (Belgaum I).—Sir, I must thank you for giving me a chance to speak on this subject at least at the fag end of the debate. All the Hon'ble members who have expressed their views before this House regarding the recent floods have given out their thoughts very cautiously and after studying the situation very deeply. I am of the same opinion and support the proposals made by several members of this House, but at the same time I should like to point out that what we are now proposing to do for the affected

(SRI V. S. PATIL)

areas of our State is merely a patchwork. We are trying to mend what has been destroyed by the floods. We are not trying to find out the main causes of the floods and to prevent them. It is a principle accepted by all that prevention is better than cure. We are now trying simply to cure the malady and not trying to prevent them. For this purpose I should like to bring to the notice of the Government that we must try to find out by a deep and consistent research why these vagaries of monsoons happen and when and where they can be checked and found out. Our Meteorological Department gives us warning about 24 hours in advance and not before that. If this research is made in this Department I think we may be able to find out the currents of these monsoons or the heavy rains and if they are found out, then many of the evils that are now befalling our country can be averted.

The second thing that I should like to suggest is about the vulnerable position of our lands and houses and other properties likely to be affected by floods. We have to trace all of them and see that nothing happens to them in future. With that purpose I should like to suggest that the present village sites have to be changed. There is no alternative at all. The proposal made by the Government to give the affected persons about Rs. 300 or Rs. 400 or any amount or some materials such as zinc sheets or wooden poles is merely a patchwork and it is not a lasting thing which is expected to be done. I suggest to the Government that we must shift the village sites from the present position where they are likely to be affected by floods. Not only that, but the Government must construct permanent houses for the cultivators. It is now in vogue in the whole of our country that in urban areas especially in industrial areas in order to rehabilitate the workers and for their better housing so many things are being done. Why not we help the rural areas also in the same way? Villages which are likely to be affected by floods should be shifted with a definite plan to some upper level of the village sites. Not only should the sites there be acquired by Government, but even houses should be built by Government for the cultivators. Why should such a scheme not be undertaken by the Government as a long range policy? It is no use giving a few rupees or a few zinc sheets or some poles or materials and asking the people to build anywhere they like. It is completely a folly on the part of the Government and so in order to avoid a recurrence of such disasters Government should chalk out a policy of re-building the villages altogther.

Along with these 2 suggestions I should like to point out the condition of our area. We also come from malnad area and the malnad area throughout the whole of the State is the worst affected by the floods. All our lands with all the costly manures and fertilizers have been washed away and these must have been deposited in the maidan area on the banks of the rivers. So whatever has been washed away from our lands has been deposited there. Those lands have become richer. What is our loss has become practically their gain. There is no doubt about that. So something should be expected from the people of the maidan area to help us who are living in the malnad area. That is expected of them as human beings, because even though we have not given them, still nature has forced us to give them all our soil and the manures and fertilizers that we had put in our lands. I hope that the appeal made by the Chief Minister as well as the parties to help us will be heard and that the maidan area people will come forward with help to give relief to the maland area people.

SRI A. R. PANCHAGAVI.—Relief is a different thing. If your manures and fertilizers have been washed away to our lands, then along with your manures and fertilizers our manures and fertilizers also have been washed away and all are deposited in the sea.

SRI V. S. PATIL.—Then we can claim some help from Madras and Andhra which have benefited by our manures and fertilizers flowing into their area.

So far as our part is concerned, it is affected by three rivers the Malaprabha, the Ghataprabha and the Markhandi. These three rivers have caused great devastation to our agricultural lands. Karwar, Haliyal, Supa, Khanapur and Belgaum taluks have been adversely affected by the recent floods. Not only now, but during the monsoon in May also we had unprecedented rains in this part and all our paddy lands were washed away and heavy damage was caused. Government was pleased to sanction Rs. 75,000 as taccavi loan only to a part of Khanapur taluk. But as suggested by several members of this House, whatever grant or help emanates from theGovernment Treasury, it is very difficult to reach in full to the actual cultivators. That is the experience of all of us. We know that since 1947-48 the Central Government has been spending along with the State Governments crores and crores of rupees every year under Grow More Food Campaign, but nobody cares to see what actually reaches the cultivator. The same thing has happened to the grant of Rs. 75,000 given by the Government.

Sri KADIDAL MANJAPPA.—Does the Hon'ble Member say that the amount disbursed in the month of May-June has not reached the cultivators? We have got receipts and security bonds from them.

Sri V. S. PATIL.—That is all correct. I do not mean to say that there is a single pie uncovered by the bonds given by the cultivator. It is correct that the cultivator has to pay the whole amount. There is no question about that, but has the whole amount been ac ually received by him, that is the question.

Sri KADIDAL MANJAPPA.—I am prepared to hold an enquiry. If there is a complaint from any person who has signed the bond for the loan from us and if he comes forward and says that he has not received the loan and that his signature or thumb impression was taken without actually giving the loan or after giving only a portion of it, then I am prepared to hold an enquiry and if it is proved I am prepared to sack the person concerned.

Sri V. S. PATIL.—That is what I am suggesting. If the Hon'ble Minister is prepared to hold an enquiry into this matter, we are prepared to give any number of witnesses.

Sri KADIDAL MANJAPPA.—You please send a few petitions.

Sri V. S. PATIL.—I do not mean to say that no amount has been receiv d by the persons concerned. They have received to some extent, not the whole of it. We are demanding 10 crores from the Central Government. The Central Government may contribute upto 50 per cent. This huge amount is going out of the treasury for the benefit of the cultivators but these intermediaries, if they are allowed to operate, will eat away most of the amount intended for the cultivators.

So far as the Taccavi lonas are concernned, when such unprecedented natural calamities have overtaken us, I do not understand why the cultivator is to be charged for the loan. Why Government should not give all help? The help being proposed to be given under the Government Orders is from 40 to 100 rupees.

Sri KADIDAL MANJAPPA.—Upto one thousand interest-free loan.

Sri V. S. PATIL.—I am not speaking about loans but about gratuitous grants. I do not know why the amount should vary in this manner. It should be uniform. If it is meant for a family of five members it should be given to all whether they have property or not. If he has suffered, is he not entitled to get Government help? Under the present circumstances, everybody has lost everything he had, whatever be the worth of his property. There should be no distinction while giving gratuitous amount and I suggest to the Government that uniform rules should be observed for giving grants for those people who lack sustenance. So far as the loans are concerned the proposal made by the Government is a reasonable one. At the same time I should like to suggest that the amount of Rs. 200 given for each family to bring the lands under cultivation is rather too small. I come from a paddy-growing area. To prepare lands

(SRI V. S. PATIL)

which have been completely washed out requires a greater amount. First of all the soil has been eroded. All vitality has disappeared. Bunds and protecting lines have gone away. Therefore the amount proposed by the Government is too meagre as compared to the actual expenditure that has to be incurred to reclaim the land. I suggest that according to the circumstances of particular villages or taluks or districts, these amounts may be fixed by the Government on proper enquiry and report.

A suggestion has been made in this House concerning the appointment of a Committee. If committees are to be formed at a State level or at district levels, I have no objection. But so far as local committees are concerned instead of having a new committee, I support the proposal made here to give these grants or loans or benefits, through the village panchayats or the taluk boards. They are the proper agencies and they should be allowed to place before the Government the demands of the people as well as to see that the amounts that have been given by the Government are properly distributed. The Tahsildar is not the proper person. The Tahsildar will depend upon his circle officers and they will depend upon the shanbogues and talaties and the whole mischief originates there. That is why I suggest that the Taluk Board or Grampanchayats made the proper authorities for disare charging these functions.

So far as Belgaum proper is concerned there is a field called Bellary Nalla. Nearly one thousand acres of the best paddy land are submerged and there is a proposal before the Government for the last 30 years which is pending enquiry. Nothing has been done. It is the most fertile land yielding about 25 bags per acre. This year more than a thousand acres are flooded. This scheme should be expedited and drainage work of this nalla should be got done this year. We have brought this to the notice of every Minister both when we were in the Bombay State and at the time when we were in the Indian State and now in the Mysore State also we have brought to the notice of the Hon'ble Minister and everybody has promised us, but nothing has been done. This is a long-standing grievance and I hope at least now, the Government will come forward to relieve our people from this tremendous loss.

About my own constituency, the Rakascope scheme has been practically completed. The reservoir is complete, but the surrounding villages have greatly suffered during the unprecedented rains. Grant of agricultural lands to these people is pending before the Government. Even the Hon'ble Chief Minister who had visited those sites had promised to help but as yet nothing has been done. I request the Government to expedite this matter and help those people whose lands have already been submerged. They are penniless now without any resources for maintaining themselves.

Due to the washing away of the Panset river dam which inundated Poona City, a doubt has been created about the Rakascope dam. Our dam is also an earthen one like the Panset dam. When we heard and read the news about Panset, we were troubled over it. The fear expressed by the people appears to be a real one. We were troubled over it that our dam also might give way due to the pressure of the waves and if that happens not less than 20 villages will be washed away. I request the Government to make a thorough enquiry into the tenability of these earthen dams where the rainfall is more than 100 inches per year. Suitable steps should be taken to safeguard the properties and persons living on the banks of such rivers.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪಿ. ರೇವಣ್ಣಸಿದ್ದಪ್ಪ (ತಿಪಟೂರು).—ಸ್ವಾಮಿ.....

ಶ್ರೀ ಕಡಿದಾಳ್ ಮಂಜಪ್ಪ.—ಅವರ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಹದಿಂದ ಅನಾಹುತವಾಗಿಲ್ಲ, ಸ್ವಾಮಿ.

*ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪಿ. ರೇವಣ್ಣಸಿದ್ದಪ್ಪ.—ಈ ವರ್ಷ ಅಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಹದ ಹಾವಳಿಯಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಹೋದ ವರ್ಷ ಪ್ರವಾಹ ಬಂದು ಆಗಿರುವ ಕೊಂದರೆಯನ್ನು ಇದು ವರೆಗೂ ನರಿಪಡಿಸಿಲ್ಲ. 240 ಕೆರೆ ಇರತಕ್ಕ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ 34 ಕೆರೆ ಒಡೆದುಹೋದರೂ ಇವ್ವೊತ್ತಿನವರೆಗೂ ಎಷ್ಟು ಕೆರೆಗಳಿಗೆ ಜಖಂ ಆಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಕಂಡು ಹಿಡಿಯಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲದೆಯಿರುವಾಗ, ಮೈನೂರು

ದೇಶದ ಬಹುಭಾಗದಲ್ಲಿ ಆಗಿರುವುದನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯ ಬೇಕಾದರೆ ಎಷ್ಟು ದಿವಸಗಳು ಬೇಕಾಗುತ್ತವೆನ್ನುವುದನ್ನು ಅವರೇ ಹೇಳಬೇಕು. ಸರ್ಕಾರ ಮಾಡುವ ಅಜೆಸ್ಟ್‌ಮೆಂಟನ್ನು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಅನಡ್ಜೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಇದೊಂದೇ ಉದಾಹರಣೆ ಸಾಕು. ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಒಡೆದುಹೋದ ಕೆರೆಗಳನ್ನು ತಕ್ಷಣ ಸರಿಪಡಿಸಿಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ನಮ್ಮ ಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲ ಅರ್ಧಭಾಗದ ಜನವಾಗ್ದಾನ ಮಾಡಿ ಬಂದರೂ ಅದೆಲ್ಲ ಕಾಗದದ ಮೇಲೆಯೇ ಉಳಿದಿದೆಯೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ.

ನಮ್ಮ ಸ್ನೇಹಿತರು ಕೆಲವರು ಈಗಾಗಲೇ ಹೇಳಿರುವಂತೆ ಹಿಂದೆ ಪ್ರವಾಹ ಯಾವಾಗ ಬಂದಿತ್ತು, ಜನಗಳಿಗೆ ಏನು ತೊಂದರೆಯಾಗಿತ್ತು, ಮುಂದೆ ಪ್ರವಾಹದ ಹಾವಳಿಯಿಂದ ತೊಂದರೆಯಾಗದಂತೆ ಏನೇನು ಮುನ್ನೆಚ್ಚರಿಕೆ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೋ ಅವುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹೀಗೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ, ಹಾಗೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ.....

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಈಗ ಅದಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ನೀವು ಮಂತ್ರಿಗಳಾದಾಗ ಆಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪಿ. ರೇವಣ್ಣಸಿದ್ದಪ್ಪ.—ನಾನು ಎಲ್ಲಿ ಆಗುತ್ತೇನೆ, ಸ್ವಾಮಿ? ನಾನು ಮಂತ್ರಿಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮುಂದೆ ಏನಾಗಬೇಕು ಎಂದು ಯೋಚನೆ ಮಾಡುವ ಸ್ಥಿತಿಯೊಳಗೆ ಇವರು ಇಲ್ಲ. ಇವರು ಪ್ರವಾಹಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಮುಂದೆ ಬರಲಿರುವ ಚುನಾವಣೆಯ ಪ್ರವಾಹದಲ್ಲಿ ಆಗಲೇ ಧುಮುಕಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.....

ಶ್ರೀ ಕಡಿದಾಳ್ ಮಂಜಪ್ಪ.—ನಾವು ಚುನಾವಣೆಯ ಪ್ರವಾಹದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿದ್ದೇವೆ, ನೀವು ಭಾಷಣದ ಪ್ರವಾಹದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿದ್ದೀರಿ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪಿ. ರೇವಣ್ಣಸಿದ್ದಪ್ಪ.—"ಸಂಕಟ ಬಂದಾಗ ವೆಂಕಟರಮಣ" ಎನ್ನುವಂತೆ ಅಥವಾ "ಗದ್ದಕ್ಕೆ ಬೆಂಕಿ ಬಿದ್ದಾಗ ಬಾವಿ ತೆಗೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಹೋದರು" ಎನ್ನುವಂತೆ ಪ್ರವಾಹದಿಂದ ಕೊಚ್ಚಿ ಹೋದಾಗ ಸಹಾಯಮಾಡುವುದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಪ್ರವಾಹದಿಂದ ಆಗಬಹುದಾದ ಹಾವಳಿಯನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಲು ಸೂಕ್ತಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದ ಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಸಹಾಯಮಾಡುವಾಗ ಒಬ್ಬರಿಗೊಂದು, ಮತ್ತೊಬ್ಬರಿಗೊಂದು ಮಾಡಬಾರದು. ಚಿಕ್ಕ ಮಗಳೂರಿಗೆ ನೂರು ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ತಿಪಟೂರಿಗೆ ಹತ್ತು ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಡಬಾರದು. ಆ ರೀತಿ ಮಾಡಿಲ್ಲವೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಹೋದ ವರ್ಷ ನಮ್ಮ ಕಡೆ ಆಗಿರುವ ತೊಂದರೆಗಳನ್ನು ಬೇಗ ಸರಿಪಡಿಸಬೇಕು. ಮುಂದೆ ಜನಗಳಿಗೆ ಇಂತಹ ತೊಂದರೆಗಳಾಗದಂತೆ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಸೂಚಿಸಿ, ಇಷ್ಟು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ನಮ್ಮ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಕ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

Mr. SPEAKER—The House will now rise and meet to-morrow at 9 A.M.

The House adjourned at Five Minutes past Two of the Clock to meet again at Nine of the Clock on Saturday, the 29th July 1961.

WD 5544 —G PB—500—5-9-1961

MYSORE LEGISLATIVE ASSEMBLY.

Thursday, 27th July 1961.

MOTION *RE*: FLOOD SITUATION IN THE MYSORE STATE, 1961.

(Debate continued).

[MR. SPEAKER in the Chair.]

3-5 P.M.

*ಶ್ರೀ ಆರ್. ಜಿ. ಕಾಮತ್ (ಅಂಕೋಲ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರಾದ ಶ್ರೀ ಕಡಿದಾಳ್ ಮಂಜಪ್ಪನವರು ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಿರುವ ವರದಿಯನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಕಾಣಿಸಿರುವ ಮಜಕೂರುಗಳು ಬಹಳ ಕಡಮೆಯೇ ಇವೆ. ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಆಗಿರುವ ನಷ್ಟಗಳ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ನೋಡಿದರೆ ಇದು ಬಹಳ ಕಡಮೆ ಇದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ತಾವು ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳಿಂದ ಬಂದ ವರದಿಯ ಮೇಲೆ ಇಲ್ಲಿಗೆ ವರದಿಯನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡಿ ಕೊಡುವಾಗ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಏಕೆ ಕೂಡಲಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಲಿಲ್ಲ. ಪಸ್ತುತಃ ಮೊಟ್ಟ ಮೊದಲು ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಅನಾಹುತಕ್ಕೆ ಒಳಗಾದ ಪ್ರದೇಶಗಳು ಹೆಚ್ಚು. ಅದರಲ್ಲೂ ನಮ್ಮ ಹಳ್ಳಿಯಾಳ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿಸ್ಥಿತಿ ಹೇಗಿತ್ತು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕಡಿದಾಳ್ ಮಂಜಪ್ಪನವರು ಸ್ವತಃ ಹೋಗಿ ನೋಡಿ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೂ ಈ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಇದರ ಬಗೆಗೆ ಏನೂ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಮೇ ತಿಂಗಳಿನಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಮಳೆಯಾಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಹರಿಯುವ ನಾಲೆಗಳ ನೀರು ಉಕ್ಕೇರಿ ಸಾಧಾರಣ 6000 ಎಕರೆಯಷ್ಟು ಭೂಮಿಯು ಹಾಳಾಗಿ ಹೋಗಿದೆ, ಹಾಗೂ 1200 ಎಕರೆಗಳಷ್ಟು ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಬೀಜ ಬಿತ್ತಿದ್ದುದು ಹಾಳಾಗಿ ಹೋಗಿದೆ. ಅದೇ ಪ್ರಕಾರ 27 ಕೆರೆಗಳು ಒಡೆದು ಹೋಗಿವೆ. ಹಾಗೂ ಈ ನಾಲೆಗಳ ಅವರಣದಲ್ಲಿದ್ದ ಎಷ್ಟೋ ಜನಗಳಿಗೆ ಎಂದರೆ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟು ಮಾಡುವ ಜನಗಳ ಸಾಮಾನುಗಳೆಲ್ಲವೂ ಹಾಳಾಗಿ ಹೋಗಿವೆ. ಆಮೇಲೆ ಜುಲೈ ತಿಂಗಳಿನಲ್ಲಿ ಅಂಕೋಲ ಕುಮಟಾ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳು, ಅದೇ ಪ್ರಕಾರ ಎಲ್ಲಾಪುರ, ಮುಂದಗೋಡು ಈ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಳೆ ಬಂದುದರಿಂದ ಲಕ್ಷಾಂತರ ಜನಕ್ಕೆ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ. ಅಂಕೋಲಾದಿಂದ ನನಗೆ ಬಂದಿರುವ ವರದಿಯ ಪ್ರಕಾರ ನೋಡಿದರೆ ನುಮಾರು ಹತ್ತು ಸಾವಿರ ಜನರ ಮನೆ ಮಾರುಗಳೂ ಇಲ್ಲದೆ ಇದ್ದಾರೆ. ಇಂತಹ ಜನಗಳಿಗೆ ಈಗ ಅನ್ನ, ವಸತಿ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಕೊಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ನುಮಾರು ಒಂದು ಸಾವಿರ ಮನೆಗಳು ಹಾಳಾಗಿ ಹೋಗಿವೆ. ಇಂತಹ ಜನಕ್ಕೆ ಈಗ ಮನೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಮುನ್ನೂರು ಅಥವಾ ನಾಲ್ಕುನೂರು ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟಾದರೂ ಸಹಾಯವನ್ನು ಕೊಡಿ. ಅಂಕೋಲ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ವಿಚಾರ ಇದರಲ್ಲಿ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಇದು ನಮ್ಮ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿರುವುದರಿಂದ ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಅತಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅನಾಹುತಕ್ಕೆ ಒಳಗಾದ ಜಿಲ್ಲೆ ಎಂದರೆ ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆ. ಅದರಿಂದ ಇದರ ಕಡೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಹಾಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಇದರ ಸಲುವಾಗಿ ಇಲ್ಲಿನ ಜನಕ್ಕೆ ಕೆಲಸ ದೊರೆಯಲು ಸಾಕಷ್ಟು ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ರೀ ಹ್ಯಾಬಿಲಿಟೇಷನ್ನು ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಇನ್ನೂ ತ್ವರಿತಗೊಳಿಸಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ನಡೆಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲಿನ ಜನಕ್ಕೆ ಎಂಪ್ಲಾಯಿಮೆಂಟ್ ಬಹಳ ಅವಶ್ಯವಾಗಿ ಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಗಳು ಸಿಕ್ಕುತ್ತಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಈ ಹತ್ತು ಸಾವಿರ ಜನರಿಗೂ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿ ಅವರು ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಊಟ ಮಾಡುವ ಹಾಗಾಗಿದೆ. ಅವರಿಗೆ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಬೇಗನೆ ದೊರಕಿಸಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ಸರಕಾರದ ಭಾರವೂ ಕಡಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಈ ರಿಲೀಫ್ ವರ್ಕುಗಳನ್ನು ಇನ್ನಷ್ಟು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಮಾಡುವುದಾದರೆ ಈ ಜನಕ್ಕೆ ಕೆಲಸ ಸಿಕ್ಕಿ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ರಸ್ತೆ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಆರಂಭ ಮಾಡುವಾಗ ಈ ಜನರನ್ನು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಸಹಾಯ ಮಾಡುವುದು ಅವಶ್ಯವಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಈ ಮನೆ ಮಾರುಗಳನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡ ಜನಕ್ಕೆ ಮೂನ್ನೂರು ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಎಂದು ಈಗ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿರುವುದು ಸಾಲದು. ಇದಕ್ಕೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಖಾಯಂ ಆಗಿ ಈ ಜನಕ್ಕೆ ಮನೆಗಳಿರುವುದು ಅವಶ್ಯಕ. ಅದರೆ ಈಗ ಮುನ್ನೂರು ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಮನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ನುಮಾರು ಒಂದು ತಿಂಗಳು ಕಾಲ ಇರಬಹುದು. ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಮಳೆ ಬಹಳ ಹೆಚ್ಚು. ಆದುದರಿಂದ ಈ ರೀತಿಯಾದ ಮುನ್ನೂರು ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಮನೆಗಾಗಿ ಎಂದು ಸಹಾಯ ಕೊಟ್ಟರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಅವರು ಉಳಿಯಲಿಕ್ಕೆ ಶಕ್ಯವಿಲ್ಲ.

ಆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮನೆಕಳೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿರುವವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಹಾಯವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಆ ರೀತಿ

*Asterisk indicates that the remarks or speeches have not been revised by the member concerned

(ಶ್ರೀ ಆರ್. ಜಿ. ಕಾಮತ್)

ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಹಾಯವನ್ನು ಕೊಡುವಾಗ ಅಲ್ಲಿ ನಷ್ಟವಾಗಿರ ತಕ್ಕ ಪ್ರಮಾಣ ಎಷ್ಟು ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲೂ ಎಲ್ಲಾ ಮನೆಗಳವರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಒಂದೇ ತರಹ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಕೆಲವು ಕಡೆ ಬಹಳ ಬಡವರು ಇರುತ್ತಾರೆ. ಅಂತಹವರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಕಾಲಿನ ಮೇಲೆ ತಾವು ನಿಂತುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಶಕ್ಯ ವಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಕೆಲವು ಕಡೆ ಶ್ರೀಮಂತರು ಇರುತ್ತಾರೆ. ಅವರಿಗೆ, ಆದಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಇಂತಹ ವಿಪತ್ತನ್ನು ನೀಗುವಂತಹ ಶಕ್ತಿ ಇರುತ್ತದೆ; ಪೊಜೆನ್ನಿಯಲ್ ಪಷರ್ ಸಹ ಇರತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಅಂಕೋಲ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಬಡತನವಿದೆ. ಅಲ್ಲಿಗೆ ಸಹಾಯ ಎಷ್ಟು ಕೊಟ್ಟರೂ ಅವರ ಕಷ್ಟ ಪೂರೈಸುವುದಿಲ್ಲ. ಅಂತಹ ಕಡೆ ಹಣ ಸಹಾಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಬೇಕು. ಎಲ್ಲಿ ಜನತೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಇಂತಹ ಕಷ್ಟನಷ್ಟಗಳನ್ನು ತಡೆದು ಕೊಳ್ಳುವ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತಾರೋ ಅಂತಹವರಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಸಹಾಯವನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೂ ಅವರು ಉಪಜೀವನವನ್ನು ಮಾಡಬಹುದು. ಅಂಕೋಲ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ನೆಲಸಿರುವವರು ಮೂಲತಃ ಬಡವರು. ಅಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬನಿಗೆ 10 ಕುಂಟೆ, ½ ಎಕರೆ ಒಂದು ಎಕರೆ, 2 ಎಕರೆ—ಹೀಗೆ ಭೂಮಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಅಂತಹ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಈ ನಮೂನೆಯ ಸಹಾಯ ಕೊಟ್ಟರೆ ಏನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಯ ವಯಾವ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಬಡತನ ಹೆಚ್ಚಿದೆ. ಎಲ್ಲಿ ಜನರಿಗೆ ನಹನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಶಕ್ತಿ ಇಲ್ಲ, ಅಂಥಾದ್ದನ್ನು ನೋಡಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕು. ಆ ರೀತಿ ಮಾಡದೆಯೇ ಎಲ್ಲಿ ಶಕ್ತವಂತರು ಇದ್ದಾರೆ, ಅಂತಹ ಕಡೆಯೇ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಾಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಹಣ ಸಹಾಯವನ್ನು ಸಹ ಯಥೇಚ್ಛವಾಗಿಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಬಹಳ ತಪ್ಪು. ನಾನು ಈ ಫ್ಲಡ್‌ರಿಲೀಫ್ ರೂಲ್ಸನ್ನು ಓದಿದ್ದೇನೆ 1960ನೆಯ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಮಾರ್ಚ್ ನೊಳಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಡಿರುವ ರೂಲ್ಸ್‌ನಂತೆ ಹೋದರೆ ನಮ್ಮ ಬಡ ಜನಗಳಿಗೆ ಅದರಲ್ಲೂ ರೈತಾಪಿವರ್ಗದವರಿಗೆ ಯಾವ ಸಹಾಯವನ್ನೂ ಕೊಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಾ ತಾಲ್ಲೂಕ್‌ಗಳಿಗೂ 3 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಸಹಾಯ ಧನ ಕೊಡಬೇಕೆಂದಿದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ತಹಸೀಲ್‌ದಾರರಿಗೆ ಅಧಿಕಾರ ಕೊಡುವುದು ಕೇವಲ 10 ರೂಪಾಯಿಗಳಿಂದ 40 ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗೆ ಮಾತ್ರ. ಅದಕ್ಕೆ ಮೇಲೆ ಅವರು ಕೊಡಬೇಕಾದರೆ ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರ ಮಂಜೂರಾತಿಯನ್ನು ತಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೋ ಸ್ಕರ ಸರ್ಕಾರದವರು 3 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಈ ಬಾಬಿಗೆ ಒದಗಿಸಿದ್ದರೂ ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾಗಿ ಇಂತಹ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ಅವನು ಕೇವಲ 35 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಕೊಡಬಹುದು. ಈ ನಮೂನೆ ರೂಲ್ಸ್ ಈಗಲೂ ಇವೆ. ಇಂತಹ ಎಕ್ಸ್‌ಟ್ರಾರ್ಡಿನರಿ ಸರ್‌ಕಲಸ್ಟೆನ್ಸನ್‌ನಲ್ಲಿಯೂ ಈ ರೂಲ್ಸನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡರೆ ಹೇಗೆ ? ಅಂತಹ ರೂಲ್ಸನ್ನು ಕೂಡಲೇ ಸರ್ಕಾರದವರು ರಿಲ್ಯಾಕ್ಸ್ ಮಾಡಬೇಕು. ಕೆಲವು ಕಾಲದವರೆಗೆ ಇಂತಹ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳು ಒದಗಿದಾಗ ಆ ರೂಲ್ಸ್‌ಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಸಸ್‌ಪೆಂಡ್ ಮಾಡಬೇಕು. ಎಕ್ಸ್‌ಟ್ರಾರ್ಡಿನರಿ ಮೆಜರ್ಸ್ ಮತ್ತು ರಿಲೀಫ್ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಾರ್ಮಲ್ ಅಥವಾ ಸಾಧಾರಣವಾದ ನಿಯಮದಂತೆ ನಡೆಯುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅಂತಹ ನಿಯಮಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಇಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಸಸ್ಪೆಂಡ್ ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳು ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ನಡೆಯಬೇಕು. ಜನರಿಗೆ ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಹಾಯ, ಪರಿಹಾರ ಸಿಕ್ಕಿದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು. ಅದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ. ಕೊತ್ತು ಹೋದ ಮೇಲೆ ಅನುಕೂಲವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ಏನು ಪ್ರಯೋಜನ ? ಸರ್ಕಾರದವರು ಜನ ನರಳುವಾಗ ಸಹಾಯ ಕೊಟ್ಟರೆ ಅದರಿಂದ ಅನುಕೂಲವುಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲದೇ ಹೋದರೆ ಅನುಕೂಲಕ್ಕಿಂತ ಅನಾನುಕೂಲಗಳೇ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತವೆ. ಜನತೆಗೆ ಬೇಕಾದ ಸಹಾಯವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಅವರ ಯೋಗಕ್ಷೇಮವನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ನೋಡಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ 15 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಇಂಟರೆಸ್ಟ್-ಫ್ರಿ ಲೋನಾಗಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇತರ ನಾಲ್ಕು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೂ ಸಹ ತಕಾವಿ ಸಾಲಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಎಲ್ಲಾ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಅನಾಹುತವಾಗಿದೆ. 30 ಲಕ್ಷಗಳಿಗೆ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟು ಹಲಿಯಾಳ್ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ನಷ್ಟವುಂಟಾಗಿದೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೇ ನಾಲ್ಕು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೆ ಪರಿಹಾರ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದು. ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲೂ ವಿಪರೀತ ಅನಾಹುತವುಂಟಾಗಿದೆ. ಡಿವಿಜನಲ್ ಕಮಿಷನರ್ ಅಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಅಂತಹ ಪ್ರಸಂಗವನ್ನು ಸಾಗಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದೇ ಬಹಳ ಕಠಿಣವಾಗಿದೆ. ಇಂತಹ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ತಮ್ಮ ಕೈಯನ್ನು ಬಿಗಿಹಿಡಿಯದೆ ಉದಾರ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಹಣ ಸಹಾಯ ಕೊಟ್ಟರೆ ಜನತೆಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಬಹುದು. ಆದುದರಿಂದ ಬೆಳಗಾಂ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ 15 ಲಕ್ಷರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿರುವುದನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಬೇಕು. ಇನ್ನು ಅಧಿಕೃತ ವರದಿಯನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ನಮ್ಮ ಅಂದಾಜಿನ ಪ್ರಕಾರ 2 ಕೋಟಿ ರೂಪಯಿಗಳಷ್ಟು ಅಲ್ಲಿ ನಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಅಷ್ಟು ಮೊಬಲಗನ್ನೂ ಈಗ ಒಂದೇ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಕೊಡಲು ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಶಕ್ಯವಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಅಂದ ಮೇಲೆ ರೀಜನಬಲ್ ಏನಿದೆ, ನಮಾಧಾನಕರವಾಗುವಷ್ಟು ಮತ್ತು ಜನತೆ ತೃಪ್ತಿಕರವಾಗುವಷ್ಟು ಅಂದರೆ ಮತ್ತೆ 15 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನಾದರೂ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಕೊಡಬೇಕು. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಡಿವಿಜನಲ್ ಕಮಿಷನರ್ ಅವರಿಗೆ ಕೂಡಲೇ ಅಧಿಕಾರ ಕೊಟ್ಟು ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದರೆ ಜನತೆಗೆ ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮದದ್ ಸಿಕ್ಕಿದ ಹಾಗಾಗುತ್ತದೆ. ಆ ರೀತಿ ಮಾಡದೆ ಹೊತ್ತು ಮೀರಿದ ಮೇಲೆ ಈ ರೀತಿ ಸಹಾಯ ಕೊಟ್ಟರೂ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ. ಆಗ 20 ಲಕ್ಷ ಅಲ್ಲ; 50 ಲಕ್ಷ ಕೊಟ್ಟರೂ ಉಪಯೋಗವಿಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಯೋಗ್ಯ ಮಾಹಿತಿ ಇದ್ದಿದ್ದರೆ ಈ ರೀತಿ ನಾನು ಮಾತನಾಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಅದೇ ರೀತಿ ದಂಡೇಲಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಳಿ ನದಿಗೆ ನೀರು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಬಂದು ಸುಮಾರು 200-300 ಮನೆಗಳು ನಾಶವಾಗಿ ಹೋಗಿವೆ. ಕೂಲಿ ಜನಗಳು ಹಾಳಾಗಿ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ರಸ್ತೆಗಳಲ್ಲಾ ನೀರು ಬಂದು ಅನೇಕ ರಸ್ತೆಗಳು ಕೆಟ್ಟು ಹೋಗಿವೆ. ಆ ರಸ್ತೆಗಳಲ್ಲಿ ಓಡಾಡುವುದೇ ಕಷ್ಟ. ಸಂಚಾರ ಸೌಕರ್ಯಕ್ಕೆ ಅಡ್ಡಿಯಾಗಿದೆ. ಬಡವರು ಜೀವನ ಮಾಡುವುದೇ ಕಷ್ಟ, ಕೆಲವು ಕಡೆ ಮಳೆಯಂತೂ ಸಕಾಲಕ್ಕೆ ಬಾರದೇ ಹೋಗಿದೆ. ಆಕಾಲದಲ್ಲಿ ವಿಪರೀತ ಮಳೆಯಾಗಿ ತುಂಬಾ ನಷ್ಟವುಂಟುಮಾಡಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಜನತೆಗೆ ರಿಹ್ಯಾಬಿಲಿಟೆಷನ್ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಆದಷ್ಟು ಜಾಗ್ರತೆ ! ಸಹಕಾರಿಗಳಾಗುತ್ತಾರೆಂದು ನಾನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾ ಆಶಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಇದೇ ಪ್ರಕಾರ ಅರಣ್ಯ ಶಾಖೆಯವರು ಕೆಲವು ರಿಲೀಫ್‌ಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ

ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟುದಾರರಿಗೆ ಅದರಿಂದ ಅನುಕೂಲವಾಗಿದೆ 25 ಸಾವಿರಕ್ಕೆ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟು ಲುಕ್ಸಾನು ಆಗಿರುವವರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಹೆಚ್ಚಿನ ರಿಲೀಫ್ ಸಿಕ್ಕಿದೆಯೇ ಹೊರತು ಐದು ಹತ್ತು ಸಾವಿರ ಲುಕ್ಸಾನು ಆಗಿರುವವರಿಗೆ ಏನೂ ಪರಿಹಾರ ಸಿಕ್ಕಲಿಲ್ಲ. 10-20 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಆಸ್ತಿ ಪಾಸ್ತಿ ಹೀಗೆ ಅವರ ಸರ್ವಸ್ವವೂ ಹೋದ ಮೇಲೆ ಅಂತಹವರಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ರಿಲೀಫ್ ಕೊಡದಿದ್ದರೆ ಏನು ಪ್ರಯೋಜನ? 10-15 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ನಷ್ಟವಾಗಿರುವಂತಹವರಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಸೌಲಭ್ಯವಿಲ್ಲದೇ ಹೋದರೆ ಬಹಳ ಅಸಮಾಧಾನವಾಗುತ್ತದೆ. ಯಾರ ಯಾರಿಗೆ ಲುಕ್ಸಾನು ಆಗಿದೆಯೋ ಅವರು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬಾಳಬೇಕು. ಆದರೆ ಅವರು ಶ್ರೀಮಂತರಾಗಬೇಕೆಂದಲ್ಲ. ಅವರ ಮುಂದಿನ ಜೀವನವನ್ನು ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಹಾಯವಾಗಬೇಕು. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸಹಾಯವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕು.

Sri H. S. RUDRAPPA (Minister for Forests).—Discretion has been given to the Conservator of Forests, Belgaum Circle, to give relief in suitable cases.

Sri J. B. MALLARADHYA.— Will the Revenue Minister point out how it is that very important information relating to North Kanara is not given in his statement? According to Sri Kamath the extent of damage is Rs. 2 crores.

Sri KADIDAL MANJAPPA.—I have based my statement on the report I have received from the Deputy Commissioner of that district That is up to the 24th.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—He is a man coming from that place and knows better than your Deputy Commissioner.

Sri KADIDAL MANJAPPA.—I have already stated that it has not been possible to collect full information of inaccessibility to the places.

Sri G. VENKATAI GOWDA.—How is it that the Conservator of Forests is giving relief? How can he sit in judgment over the cases?

Sri H. S. RUDRAPPA.— This has happened in the month of May when there was heavy rainfall in Dandeli area in the last week of May. Sufficient measures have been taken to give them suitable relief wherever necessary. According to Sri Kamath relief has not been given to the small traders. Subsequently the order has been revised and the Conservator of Forests, Belgaum Circle, has been invested with power to give suitable and proper relief wherever necessary. This flood came in the month of May, but the present motion is about the recent floods.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—Is there any difference between the floods of May and the floods of July?

Sri G. VENKATAI GOWDA.—Yesterday we requested the Government to give us copies of the Government Order in this respect so that, wherever necessary, where Government was doing relief work we could co-operate with them in the implementation of the Government order.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಜಿ. ಕಾಮತ್.—ಮೇ-ಜೂನ್-ಜುಲೈ ತಿಂಗಳುಗಳಿಂದಲೂ ಪ್ರವಾಹ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿ ಹೊಳೆತುಂಬಿ ನೆರೆಹೊರೆಯ ಪ್ರಾಂತಗಳಲ್ಲಿ ಹರಿದು ಬೆಳೆಗಳೆಲ್ಲಾ ನಾಶವಾಗಿಹೋಗಿದೆ. ಈಗ ಆರೀತಿ ಲುಕ್ಸಾನು ಸಹ ಖಾಯಂ ಆಗಿದೆ. ಒಂದೊಂದು ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಅಪ್ಪಾಗಿ ಲುಕ್ಸಾನು ಆಗುವುದೂ ಇಲ್ಲ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೀವು ರಿಲೀಫ್‌ರೂಲ್ಸನ್ನು ಮಾಡಿರುವ ಪ್ರಕಾರ ಪ್ರವಾಹದಿಂದ ಕೊಚ್ಚಿಹೋದ ಮತ್ತು ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದಿರತಕ್ಕ ಫಸಲನ್ನು ಕಳೆದು ಕೊಂಡಂತಹ ಭೂಮಾಲೀಕರಿಗೆ ಇಂಟರೆಸ್ಟ್-ಫ್ರೀ ಲೋಕ್ ನನ್ನು ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಮ್ಯಾಗ್ಜಿಮಂ ಪೀರಿಯಡ್ಡಿನಲ್ಲಿ ತೀರಿಸುವ ಹಾಗೆ ನೂಚನೆ ಕೊಟ್ಟು ಸರ್ಕಾರದವರು ಅವರಿಗೆ ಸಹಾಯಮಾಡಬೇಕು. ತಮ್ಮ ಕಾಯಿದೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಡ ರೈತರಿಗೆ ಕಳವಳವನ್ನುಂಟುಮಾಡತಕ್ಕ ಕ್ಲಾಜುಗಳು ಅನೇಕವಿವೆ. ಅವನ್ನೆಲ್ಲಾತೆಗೆದು ಹಾಕಿ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವೊಂದೂ ಕಳವಳದ ಕ್ಲಾಜು ಇಲ್ಲದ ಹಾಗೆ ಮಾಡಿ ರೈತರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಹಾಯ ಸಿಕ್ಕುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಏಕೆಂದರೆ ಕೆರೆಯ ಕೆಳಿಗಿನ ಭೂಮಿ ಅನೇಕರದು ಹಾಳಾಗಿ ಹೋಗಿದೆ. ಅನೇಕ ಕೆರೆಗಳು ಒಡೆದು ಹೋಗಿರುವುದರಿಂದ ಅದು ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಹಳ್ಳವಾಗಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಕೆರೆಯ ಕೆಳಗಿನ ರೈತರು ಏನು ಇದ್ದಾರೆ ಅಂತಹವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಮದದ್ ಸರಕಾರದವರು ಕೊಡಬೇಕು. ಈ ವರ್ಷವಂತೂ ಬೆಳೆ ಯಾವುದೂ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಮುಂದಿನ ವರ್ಷವಾದರೂ ಹೂತು ಹೋಗಿರುವ ಮತ್ತು ಕೊಚ್ಚಿಹೋಗಿರುವ ಜಮೀನುಗಳೆಲ್ಲ ದುರಸ್ತಾಗಬೇಕು. ಆದರೆ ಮುಂದಿನ ವರ್ಷ ಬೆಳೆ ಇಡಬಹುದು—ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಮುಂದಿನ ವರ್ಷದ ಬೆಳೆಯೂ ಸಹ ಇಲ್ಲ. ಮುಂದಿನ ವರ್ಷ ಬೇಸಾಯದ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಈ ಭೂಮಿಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ರಿಪೇರಿ ಮಾಡಲು ರೈತರಲ್ಲಿ ತ್ರಾಣವಿಲ್ಲ. ಇಂಥ ಕೆಲವು ವಿಚಿತ್ರದ ಕೇಸುಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳಿಗೆಲ್ಲ ಒಂದು ಸ್ಪೆಷಲ್ ಟ್ರೀಟ್‌ಮೆಂಟು ಅತ್ಯಗತ್ಯ. ಈಪರಿಗೂ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ತಕಾವಿ ಮತ್ತು ಲ್ಯಾಂಡ್ ಇಂಪ್ರೂವ್‌ಮೆಂಟಿನ ಬಸ್ಸಿಗೆ ಕೊಡತಕ್ಕ ಸಾಲಗಳಿಗೆ ಗ್ಯಾರಂಟಿನೂ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಬಂದಾಗ್ಯೂ ಈಗೇನು ಸರ್ಕಾರ ಕೊಡತಕ್ಕ ಸಾಲಕ್ಕೆ ಆ ರೈತರು ಜಾಮೀನನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಒಂದು ನಿರ್ಬಂಧಹಾಕಲಾಗಿದೆಯೋ ಅದರಿಂದ ರೈತರಿಗೆ ಈ ಸಾಲ ಸಹ ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಸಾಹುಕಾರರು ಎಂದಿಗೂ ರೈತರಿಗೆ ಜಾಮೀನು ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ರೈತರು ಸೊಸೈಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ್ದ ಸಾಲವನ್ನೇ ಇನ್ನೂ ತೀರಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ರೈತನಿಗೆ ಸಹಾಯ ನೀಡಬೇಕೆಂಬ

(ಶ್ರೀ ಆರ್. ಜಿ. ಕಾಮತ್)

ಸಹಾನುಭೂತಿ ಇದ್ದದ್ದೇ ಆದರೆ ಅವರು ಈ ಸಾಲ ಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕೇವಲ ಆ ರೈತರಿಗಿರತಕ್ಕ ಜಮೀನಿನ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಕೊಡಬೇಕು. ಇಲ್ಲವೇ ಆ ರೈತನ ಪರ್ಸನಲ್ ಸೆಕ್ಯೂರಿಟಿಯ ಮೇಲೆ ಸಾಲ ಕೊಡಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದರೇನೇ ಆ ರೈತರಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಈಗ ಸರ್ಕಾರದವರು ಇಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಸೆಕ್ಯುರಿಟಿಕ್ಲಾಜನ್ನು ರದ್ದು ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ರೈತರಿಗೆ ಏನೂ ಅನುಕೂಲವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ಮಾಡದೆ ಸರ್ಕಾರ ಎಷ್ಟೇ ಹುಕುಂ ಮಾಡಿದರೂ ಅವುಗಳಿಂದೇನು ರೈತರಿಗೆ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಸೆಕ್ಯುರಿಟಿಕ್ಲಾಜನ್ನು ತೆಗೆದು ಹಾಕಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ನಾನು ನನ್ನ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

Mr. SPEAKER.—Before I call upon other members to speak, I would like to impose a time-limit because today would be the last day and we should conclude. I would like to know what should be the time-limit.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—We have lost one hour between 2 and 3 P.M. If the Chair is agreeable, it may decide to extend today's sitting.

Mr. SPEAKER.—Probably the Hon'ble Member is not aware that we are sitting till 7 o'clock today.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—If that is so, I would suggest a limit of 20 minutes for each speaker.

Sri KADIDAL MANJAPPA.—Ten minutes would be sufficient.

Sri J. B. MALLARADHYA.—As a compromise we may agree to the time limit of 15 minutes for each speaker.

Mr. SPEAKER.—All right. I agree. Before I call upon the next speaker Sri Mallaradhya may move his amendment to the amendment moved by Sri Ramakrishna Hegde.

Sri J. B. MALLARADHYA.—I beg to move an amendment to the amendment moved by Sri Ramakrishna Hegde:

"That after the words 'recent floods in the State' in line 4, the following words shall be added:

(i) "offers its sincere condolence to the families of persons who died by reason thereof;

(ii) "for the figure and words '2 crores of rupees' the words and figures '10 crores of rupees' shall be substituted."

Mr. SPEAKER.—Amendment moved:

"That after the words 'recent floods in the State' in line 4, the following words shall be added:

(i) "offers its sincere condolence to the families of persons who died by reason thereof;

(ii) "for the figure and words '2 crores of rupees' the words and figures '10 crores of rupees' shall be substituted."

Sri B. G. KHOT.—I had sent in an amendment.

Mr. SPEAKER.—The amendment was received too late and hence it could not be admitted.

* Sri RAMAKRISHNA HEGDE (Sirsi).—Sir, I have no intention of making a lengthy speech particularly in view of the time limit applied by the Speaker. I come from a district which had suffered the misfortune of facing heavy floods twice in the course of 2 or 3 months. During May, there were unseasonal rains of heavy intensity and as a result the rivers were in spate. Timber worth lakhs of rupees was washed away and large areas of paddy fields which were just sown, were washed out. Again, now in the month of July the district has had to face a greater calamity, in common with some other districts of this State.

I am told that in 1924 as a result of heavy rains the Mysore State was afflicted with floods putting many rivers into spate. I do not know about it because I was not born at that time. According to the reports from some of the areas now, it is clear that the calamity is of a stupendous magnitude.

We are thankful to the Hon. Revenue Minister for placing on the Table of the House a detailed statement with regard to the damage caused and also for detailing the measures that are being taken to relieve distress. In the very nature of things, the report cannot be accurate but all of us feel that the account he has given with regard to the damage and the loss incurred, is a gross under-estimate. For instance, there are certain areas, particularly in

Malnad districts, where nobody knows till today of the nature and extent of damange caused. Many of the villages in these areas are inaccessible even during days of normal rainfall, for about 3 to 4 months in the year and now no one can think of entering these villages during the current seasons when the rains are so heavy. In North Kanara, Sirsi, Siddapur, Yellapur and Mundgod are so badly hit that there are many more Andamans, completely cut off from the outside world for four months during monsoon. Similarly in Coorg, Chickmagalur and Shimoga districts and many parts of South Kanara district, there are many villages about which we do not know much and we are unable to assess the nature and extent of damage caused by recent rains.

Under these circumstances, naturally the report is based on developments. The correct picture of the loss and damage caused by the recent floods is not before us. I do not want to go into details with regard to this, nor with regard to details about the relief measures that are being taken by the Government. I would like to take the opportunity to make one or two suggestions. In the course of his speech, my friend Sri Mallaradhya yesterday made two important suggestions. One is with regard to the constitution of a flood relief committee and the other in regard to the constitution of flood control board. That would be a sort of inter-State Board. With regard to the first, I would like to say that it may not be expedient at this time to constitute a flood relief committee. Perhaps by constituting this committee, relief work may be delayed. On the other hand, I would like to suggest that powers may be decentralised and the Government officers on the spot may be invested with adequate powers not only to take decisions on the spot but also to give the the people adequate relief without much delay. It has come to our notice that some of our Ministers, perhaps most of our Ministers have undertaken tours in these affected areas. But I am afraid that nothing substantial could be achieved by these hurricane and hurried tours. Perhaps sometimes it becomes inconvenient for the local workers when the Ministers visit the same place too often. My friend Sri Puttaswami along with his colleagues undertook on behalf of the Mysore Pradesh Congress Committee, a tour of the affected areas recently. He had a story to tell. It was in T.-Narsipur Taluk. He and his friends went to the village which was badly affected by rains and floods. The people were waiting for the Minister with garlands, with all other kind of things with which we usually receive Ministers. But unfortunately that particular Minister could not visit that village. They had been waiting all the day and in addition to the misery and hardships they had to face on account of the floods, they had this disappointment. Why I am mentioning here is, very frequent visits of Ministers, perhaps dislocate the normal work. Instead of these hurricane tours, I would like to suggest that a Minister should be put in charge of an affected district where he should stay, camp and tour the affected areas for a week, ten days or even 15 days and personally supervise the relief work. For example, there are some Ministers coming from these affected areas ; they may be asked by the Chief Minister.....

Sri J. B. MALLARADHYA.—If the Hon'ble Member were to yield for a minute, we heard recently that Mr. Thanu Pillay of Kerala, the Chief Minister of Kerala has made an arrangement by which each Minister will go to each of the affected districts and he has been empowered to take on the spot decisions and give effect to these orders and see that the orders are enforced. He is a P.S.P. Chief Minister. I am only saying that what i required is quick decisions and immediate relief. It may be a P. S. P. Minister or a Congress Minister; it does not matter; but when a nice thing is done, why not follow it? I am only bringing it to the notice of the House.

Sri RAMAKRISHNA HEGDE.—I am glad that Sri Mallaradhya quoted that. The Chief Minister who belongs to the P. S. P. is only there because of the Deputy Chief Minister who belongs to the Congress Party.

Sri J. B. MALLARADHYA.—All right. If the Congress will support the P. S. P. they will certainly rule well.

Sri RAMAKRISHNA HEGDE.—I can quote better instances. For example, Madras Government is there; Maharashtra Government is there where the Chief Ministers themselves toured the affected areas and took action in giving immediate relief to the affected areas. Sri Kamaraj Nadar whose 59th birthday was to be celebrated on a large scale and for which Sri Chavan flew all the way from Bombay was not present on the occasion because he was touring in the affected areas. There are better examples (*Interruption*). I was suggesting that instead of constituting a flood relief committee at the State level, at the district level and at the taluk level, it would be much better in the interests of expeditious relief to put a Minister in charge of an affected district and he must be invested with powers adequate enough to take decisions on the spot and to grant relief. What the victims of the flood want is immediate relief, whether it is adequate or inadequate. Perhaps we connot afford to give them adequate relief in the strict sense, but they are in need of immediate relief. If you fail to give that relief, I am afraid you will be failing in your duty.

The other suggestion made by Sri Mallaradhya is with regard to the constitution of a Flood Control Board. I support it. In 1959 there was a similar calamity, may be of lesser magnitute. Many districts of our State were affected by 959 floods also. That has become a recurring phenomena in our State. We used to hear that in Northern India, particularly in Bihar, where the rivers were temperamental, changing their courses very often, people were subjected to the havocs of floods. But we had not had such experience in the past except one a long while ago. Therefore, it would be in the interest of the State to approach the other neighbouring Governments and take steps for the formation of a Flood Control Board by which we can think of the possibilities of controlling floods and prevent their recurrence.

Sir, as I have already stated, the actual loss to life and property cannot be correctly estimated at this stage. When I sent this amendment suggesting to the State Government to urge on the Central Government to give financial aidto the State Government at least to the extent of two crores, it was said that it was too small an amount. By that what I meant was that the Government of Mysore was in urgent need of this help and that was not the maximum limit. If the Central Government immediately comes to the help of this State with two crores of rupees, that would be a great relief. That does not mean that we should not ask for more or they should not give us more.

Sir, Sri Mallaradhya has sent an amendment to my amendment and I have no hesitation in accepting it.

With regard to permanent relief measures, I would like to say a few words. In 1959, as the General Secretary of the Pradesh Congress Committee, I undertook a tour of the affected areas, particularly, North Canara, Shimoga, Coorg and Chickmagalur districts and submitted a detailed report to the Government suggesting certain measures to be undertaken by them to afford permanent relief. I do not know what has happened to that report. I do not mean to say that those suggestions were fool-proof and that they were the only suggestions that could be made. I wish the Government had examined these suggestions and taken certain steps to implement the same if they were worthy of it.

Sir, the Leader of the Opposition yesterday in the course of his speech opposed the idea of adjournment of this House for a fortnight to enable the members to go back to their places, particularly, members who come from the affected areas and work towards the relief of the sufferers. I do not know whether he actually meant it. In fact, our work lies in those affected areas more than here. They are in urgent need of all sorts of help apart from financial help. It is our duty to attend to those requirements immediately. Therefore, I welcome the idea of adjourning the House for a short while to enable the

Members and the Ministers to go to these affected areas and attend to the relief work.

Lastly, I would like to make one more suggestion. Huge damage has been caused on account of fields being inundated by heavy rains and du to collapse of houses. There is a third type of damage and that is the damage caused to the plantation like coffee and arecanut. Sir, I have received reports from North Canara district that large areas of arecanut gardens have been very badly damaged due to heavy rain as well as cyclone. Hundreds and thousands of trees have fallen and it is very difficult to raise that crop again. Perhaps, members of this House are aware that it takes 10 to 12 years to rear up arecanut garden by the time they yield fruit. I would request the Government to find out some way by which these people could also be helped. Thank you, Sir.

ಶ್ರೀ ಎ. ಎಂ. ಬಸವೇಗೌಡ (ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು).— ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಮ್ಮ ಅನೇಕ ಮಾನ್ಯ ಸ್ನೇಹಿತರು ಪ್ರವಾಹದ ಹಾವಳಿಯಿಂದ ಏನೇನು ಅನಾಹುತಗಳಾಗಿವೆ ಎಂದು ವಿಶದವಾಗಿ ವಿವರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನನಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಅಲ್ಪ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಏನೇನು ಅನಾಹುತಗಳಾಗಿವೆ ಎಂದು ಹೇಳಲು ಆಗದೇಯಿದ್ದರೂ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಮೂಡಿಗೆರೆ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಏನೇನು ಅನಾಹುತಗಳಾಗಿವೆ ಎಂಬುದನ್ನೂ, ಸರ್ಕಾರದವರು ಏನೇನು ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನೂ ಸ್ವಲ್ಪದರಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಪ್ರಾಯಶಃ ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿರುವ ಹಾಗೆ ಈಗಿನ ಪ್ರವಾಹದ ಹಾವಳಿಯಿಂದ ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮೂಡಿಗೆರೆ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಬಹಳವಾಗಿ ನಷ್ಟ ಸಂಭವಿಸಿದೆ ಎಂದರೆ ಅತಿಶಯೋಕ್ತಿಯಾಗಲಾರದು. ತಾವುಗಳೆಲ್ಲರೂ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಓದಿರುತ್ತೀರಿ. ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಕೂಡ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು, ಖುದ್ದಾಗಿ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಿರುವುದರಿಂದ ಅವರಿಗೂ ಮನವರಿಕೆಯಾಗಿದೆ. ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತ ಪ್ರವಾಹದ ಹಾವಳಿಯಿಂದ ಏನೇನು ಅನಾಹುತಗಳಾಗಿವೆ ಎಂದು ಸ್ಥೂಲವಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಬತ್ತದ ಗದ್ದೆಗಳಿಗೆ ಏನೇನು ಅನಾಹುತವಾಗಿದೆ, ರಸ್ತೆ ಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ಏನೇನು ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ, ಸೇತುವೆಗಳಿಗೆ ಏನು ಅನಾಹುತವಾಗಿದೆ, ಕಾಫಿ ತೋಟಗಳಿಗೆ ಏನು ಅನಾಹುತವಾಗಿವೆ ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಮೂಡಿಗೆರೆ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಎರಡು ಹೋಬಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಎಂದರೆ ಬಾಳೂರು ಮತ್ತು ಬಣಕಲ್ ಹೋಬಳಿಗಳಲ್ಲಿ ನುಮಾರು ಆರು ಸಾವಿರ ಎಕರೆ ಜಮೀನು ಹಾಳಾಗಿರುವುದಲ್ಲದೆ, ಆ ಜಮೀನು ಇನ್ನೂ ಮೂರು ವರ್ಷ ಸಾಗುವಳಿ ಮಾಡುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಸಹ ಇಲ್ಲ. ಒಂದೊಂದು ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿಯೂ ಆರೆಂಟು ಅಡಿ ಮಣ್ಣು ಬೆಟ್ಟದಿಂದ ಕೊಚ್ಚಿಬಂದು ತುಂಬಿದೆ. ಅದನ್ನು ತೆಗೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಎಕರೆಗೆ ಎರಡು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗೂ ಖರ್ಚಾಗುತ್ತದೆ. ಇಷ್ಟು ಹಣ ಖರ್ಚಾದರೂ ಈ ವರ್ಷ ಜಮೀನನ್ನು ಸಾಗುವಳಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಜಮೀನು ನಷ್ಟವಾಗಿರುವುದಲ್ಲದೆ ಅವರಿಗೆ ತಿನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಏನೂ ಇಲ್ಲವಾಗಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ರೈತರಿಗೆ ತಕಾವಿ ಸಾಲವನ್ನು ಬಡ್ಡಿಯಿಲ್ಲದೆ ಕೊಡಬೇಕು. ಮತ್ತು ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಯಾರ ಯಾರ ಜಮೀನು ನಷ್ಟವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಒಂದು ಪಟ್ಟಿಮಾಡಿ, ಅವರಿಗೆ ಈ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಗೂಟಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಬತ್ತವನ್ನು ಗ್ರಾಂಟ್‌ಆಗಿ ಕೊಡಿ ಅಥವಾ ಸಾಲವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟರೂ ಎರಡುಮೂರು ಕಂತುಗಳಲ್ಲಿ ತೀರಿಸಬಹುದು. ಇವರಿಗೆಲ್ಲ ಬತ್ತವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದ ಆಹಾರ ಮಳಿಗೆಗಳಿಂದ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಅನೇಕ ಜನ ಟೆನೆಂಟ್ಸ್‌ಆಗಿ ಐದಾರು ಎಕರೆ ಜಮೀನನ್ನು ಗುತ್ತಿಗೆಗೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. 10-15 ಎಕರೆ ಪ್ಲಾಟ್ 30-40 ಎಕರೆ ಪ್ಲಾಟ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಟ್ಟದ ಮಣ್ಣು ಬಂದು ಬಿದ್ದಿದೆ. ಇದಲ್ಲದೆ ಹೇಮಾವತಿ ನದಿ ಹರಿಯುವ ಜಾಗವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಗದ್ದೆಗಳ ಮೇಲೆ ಹರಿಯುತ್ತ ಆದರ ಪಾತ್ರ (Course) ಬದಲಾವಣೆಯಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಎರಡು ಮೂರು ವರ್ಷ ಆ ಗದ್ದೆಗಳು ಏನೂ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗದ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿವೆ, ಆ ಜಮೀನುಗಳಲ್ಲಿ ಏನೂ ಬೆಳೆ ಬೆಳೆಯುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಬತ್ತದ ಗದ್ದೆಯವರಿಗೆ ತಕಾವಿ ಲೋನನ್ನು ಫ್ರೀ ಆಫ್ ಇಂಟರೆಸ್ಟ್ ಕೊಡಬೇಕು. ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಲ್ಯಾಂಡ್ ಇಂಪ್ರೂವ್‌ಮೆಂಟ್ ಲೋನ್ ಕೊಡಬೇಕು. ಲ್ಯಾಂಡ್ ರೆವಿನ್ಯು ಮೂರು ವರ್ಷ ಕಲೆಕ್ಟ್ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲವೆಂದು ಆರ್ಡರ್ ಹೊರಡಿಸಿದ್ದೀರಿ. ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಭೂಮಿ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲವೋ ಆ ಲ್ಲಿ ಯ ವ ರೆ ಗೂ ಲ್ಯಾಂಡ್ ರೆವಿನ್ಯು ಮಾಫಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಏಕೆಂದರೆ ಕೆಲವೊಂದು ಜಮೀನುಗಳು ಮುಂದಿನ ಐದು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕಲ್ಟಿವೇಶನ್ನಿಗೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗದೆ ಇರವ ಸಂಭವವಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಅಸೆಸ್‌ಮೆಂಟ್ ರೆಮಿಟ್ ಮಾಡುವ ಪೀರಿಯಡ್ಡನ್ನು ಇಪ್ಪೇ ವರ್ಷಗಳೆಂದು ನಿಗದಿ ಮಾಡಬಾರದು.

ಅನೇಕ ಝರಿಗಳು, ಹಳ್ಳಗಳು ಜಮೀನಿನ ಮೇಲೆ ಹರಿಯುತ್ತಾ ಇವೆ. ಅವುಗಳು ಹರಿಯುವುದನ್ನು ಕೂಡಲೆ ತಪ್ಪಿಸುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಅನೇಕ ಕಾಫೀ ತೋಟಗಳೂ ಹಾಳಾಗಿಹೋಗಿವೆ: ಕಳಸ ಹೋಬಳಿಯಲ್ಲಿ 35 ಎಕರೆ ಇದ್ದ ಒಂದು ತೋಟದಲ್ಲಿ, 30 ಎಕರೆ ಹಾಳಾಗಿಹೋಗಿ ಕೇವಲ ಐದು ಎಕರೆ ಉಳಿದಿದೆ. ಆದೂ ಸಾಗುಮಾಡುವ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಲ್ಲ. ಹೇಮಾವತಿ ತೋಟದಲ್ಲದ್ದ ಬಂಗಲೆ ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ನಾಶವಾಗಿ, ಅವರ ತೋಟಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಅನಾಹುತವಾಗಿಹೋಗಿದೆ. M.S.P.A. ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್ ಪ್ರೆಸಿಡೆಂಟ್ ಶ್ರೀ ಎ. ಕೆ. ಲಕ್ಷ್ಮಣಗೌಡರದು ಅಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ 5—10—15 ಎಕರೆ ಹೋಗಿದೆ; ಒಟ್ಟು 35 ಎಕರೆ ನಾಶವಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ರೆವಿನ್ಯೂ ಮಂತ್ರಿಗಳು ತಮ್ಮ ಸ್ಟೇಟ್‌ಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿ "8373 acres of agricultural land including coffee plantations have been damaged in Chickmagalur District" ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. 8373 ಎಕರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆಯೇ ಹೊರತು, ಅದರಲ್ಲಿ ಬತ್ತದ ಗದ್ದೆ ಎಷ್ಟು, ಕಾಫೀ ಎಸ್ಟೇಟ್, ಕಾರ್ಡಮಮ್ ಮತ್ತು ಅಡಿಕೆ ತೋಟವೆಷ್ಟು ಎಂದು ವಿಶದವಾಗಿ ಹೇಳಿಲ್ಲ. ಈ ವಿವರವನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿತ್ತು. ಪ್ರಾಯಶಃ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೂ ವಿವರ

(ಶ್ರೀ ಎ. ಎಂ. ಬಸವೇಗೌಡ)

ಗಳು ಸಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಪ್ರವಾಹದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಜಾಗಗಳಿಗೆ ಹೋಗುವುದಕ್ಕಾಗಿಲ್ಲ. ಕಳಸ ಹೋಬಳಿ ಗಂತೂ ಇವೊತ್ತಿಗೂ ಹೋಗುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಪಿ.ಡಬ್ಲ್ಯು.ಡಿ.ಯವರು ಕಗ್ಗನಹಳ್ಳಿ ಬ್ರಿಡ್ಜಿಗೆ ಕಾಂ ಕ್ರೀಟ್ ಬೆಡ್ ಹಾಕಿ ಮೊದಲೇ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದರೆ, ಅದನ್ನು ತ್ವರಿತವಾಗಿ ರಿಪೇರಿ ಮಾಡಿದ್ದರೆ, 5-6 ಸಾವಿರ ಜನಕ್ಕೆ ಅನನುಕೂಲವಾ ಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಪಿ. ಡಬ್ಲ್ಯು. ಡಿ. ಇಲಾಖೆಯವರು ಔದಾಸೀನ್ಯ ತೋರಿಸದಿದ್ದರೆ, ಜನಗಳ ಕಷ್ಟವನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗಾದರೂ ಪರಿಹರಿಸಬಹುದಾಗಿತ್ತು.

ಗವರ್ನ್‌ಮೆಂಟಿನವರು ಇನ್ನೊಂದು ಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಕೂಡಲೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ಕಡೆ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ರೂಪಾಯಿಗೆ ಒಂದು ಸೇರು ಅಕ್ಕಿ, ಆರು ಆಣೆಗೆ ಒಂದು ಬೆಂಕಿ ಪೊಟ್ಟಣ ಮಾರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಜನಗಳ ಕಷ್ಟ ಹೇಳ ತೀರದು. ಜನಗಳು ಒಂದು ಕಡೆ ಪ್ರವಾಹದಿಂದ ಬಳ ಲುತ್ತಿದ್ದರೆ, ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರು ಅವ ರಿಗೆ ಕೆರುಕುಳ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಪೋಲೀಸು ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನ ಮೂಲಕ ನುಲಿಗೆ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಈ ಮರ್ಚೆಂಟ್ಸ್ ಮೇಲೆ, ನಮಾಜದ್ರೋಹಿಗಳ ಮೇಲೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಉಗ್ರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಕಾಫೀ ಎಸ್ಟೇಟುಗಳು ಡ್ಯಾಮೇಜ್ ಆದವರಿಗೂ ತಕಾವಿ ಲೋನ್ ಕೊಡಬೇಕು. ಅನೇಕ ಸಣ್ಣ ಪ್ಲಾಂಟರುಗಳು ಬಹಳ ನಷ್ಟಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರಿಗೂ ಎಷ್ಟು ನಷ್ಟವಾಗಿದೆಯೆಂಬುದನ್ನು ಬಾಳೆಹೊನ್ನೂರು ರಿಸರ್ಚ್ ಸ್ಟೇಷನ್ ಮೂಲಕ ಅಸೆಸ್ ಮಾಡಿಸಬಹುದು. ಕಾಫೀ ಬೋರ್ಡಿನವರೂ ಎಷ್ಟು ಎಕರೆ ಕಾಫೀ ಪ್ಲಾಂಟೇಶ್ನ ನಾಶವಾಗಿದೆ ಯೆಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತಾರೆ. ಸಣ್ಣಸಣ್ಣ ಕಾಫೀ ಪ್ಲಾಂಟರುಗಳಿಗೆ 5-10-15 ಎಕರೆ ನಾಶವಾಗಿದೆ. ಅಂಥವರುಗಳಿಗೆ ಕಾಫೀ ಬೋರ್ಡ್ ಮೂಲಕ ತಕಾವಿ ಲೋನನ್ನು ಫ್ರೀ ಆಫ್ ಇಂಟರೆಸ್ಟ್ ಕೊಡಬಹುದು.

ಯಾವ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ನಷ್ಟವಾಗಿದೆಯೆಂದು ನರ್ವೆಮಾಡಿ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ, ತಹಸೀಲು ದಾರರಿಗೆ ಟೆಂಪೊರರಿಯಾಗಿಯಾದರೂ ಒಂದು ಜೀಪು ಕೊಟ್ಟರೆ ಬಹಳ ತೀವ್ರವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ.

ನೂಪರಿಂಚೆಂಡಿಂಗ್ ಮತ್ತು ಎಕ್ಸಿಕ್ಯೂಟೀವ್ ಇಂಜ ನಿಯರುಗಳಿಗೆ ರಸ್ತೆ ಮುಂತಾದುವನ್ನು ರೆಸ್ಟೋರ್ ಮಾಡುವ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಪವರ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇ ವೆಂದು ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಶಾಖೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದರು. ಆದರೆ ಅವರಿಗೆ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಪವರು ಕೊಟ್ಟಿದೆಯೆಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ಅದು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಟೆಂಪೊರರಿಯಾಗಿಯಾದರೂ, ಎಕ್ಸಿಕ್ಯೂಟಿವ್ ಇಂಜನಿ ಯರುಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಪವರ್ ಕೊಡಬೇಕು. ಈ ಎಮರ್ಜೆನ್ಸಿಯಿಲ್ಲಾದರೂ ಅವರುಗಳೇ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, ಪೂರ್ತಿಸಲು ಪವರ್ ಕೊಡ ಬೇಕು. ನೀವು ಎಕ್ಸಿಕ್ಯೂಟೀವ್ ಇಂಜನಿಯರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಪವರ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ. ಕಳಸಕ್ಕೆ ಬಣಕಲ್ ಬ್ರಿಡ್ಜ್ ಮೇಲೆ ಹೋಗಬೇಕು. ಆ ಬ್ರಿಡ್ಜ್ ಹೋಗಿದೆ; ಹೋಗುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಬೋರ್ಡ್ ರೋಡ್ ಮೂಲಕ ಹೋಗ ಬಹುದು; ಆ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿಯೂ-ಜೀಪಿನಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಹೋಗಬಹುದು. ಆದನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಇಂಪ್ರೂವ್‌ಮಾಡಿ ಎಂದರೆ, ಎಕ್ಸಿಕ್ಯೂಟೀವ್ ಇಂಜಿನಿಯರು ತಮಗೆ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್‌ಬೋರ್ಡ್ ಮತ್ತು ಪ್ರೈವೇಟ್ ರೋಡುಗಳ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಪವರ್ ಇಲ್ಲ ವೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಟೆಂಪೊರರಿಯಾಗಿಯಾದರೂ ಈ ರಸ್ತೆಗಳ ಮೇಲೂ ಹಣ ಖರ್ಚುಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕೂಡಲೆ ಪವರ್ ಕೊಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು.

ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಗತ್ಯವಾದ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಚಾರ ಮಾಡಿ, ಕಮ್ಯೂನಿಕೇಷನ್ನುಗಳು ಬ್ರಿಡ್ಜ್‌ಗಳು, ಅಣೆ ಕಟ್ಟುಗಳು ಮುಂತಾದುವು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲ ಡ್ಯಾಮೇಜ್ ಆಗಿ ವೆಯೋ, ಅವುಗಳಿಗೆ ಕೂಡಲೆ ಅಂದಾಜುಗಳನ್ನು ತಯಾರುಮಾಡಿಸಿ, ರಿಪೇರಿಮಾಡಲು, ರೆಸ್ಟೋರ್ ಮಾಡಲು, ಇನ್‌ಸ್ಟ್ರಕ್ಷನ್ ಕೊಡಲು ಒಬ್ಬ ಸ್ಪೆಷಲ್ ಚೀಫ್ ಇಂಜನಿಯರನ್ನು ಅರು ತಿಂಗಳಮಟ್ಟಿಗಾದರೂ ಸ್ಯಾಂಕ್ಷನ್‌ಮಾಡಿ ನೇಮಕ ಮಾಡುವುದು ಬಹಳ ಸೂಕ್ತ.

ಮೂಡಿಗೆರೆ ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ಒಂದು ಸ್ಪೆಷಲ್ ಪಿ.ಡಬ್ಲ್ಯು.ಡಿ. ಸಬ್‌ಡಿವಿಜನ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ದ್ದಕ್ಕೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆಂದು ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದರು, ಬಹಳ ಸಂತೋಷ. ಫಲ್ಗುಣಿ ಬ್ರಿಡ್ಜ್ ಹೋಗಿ, ಆ ಗ್ರಾಮ ಐಲೆಂಡ್ ಆಗಿಬಿಟ್ಟಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಗರ್ಭಿಣಿ ಹೆಂಗಸರು, ಖಾಯಿಲೆ ಜನಗಳು ಇದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಹೊರಗೆ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಆಗಿಲ್ಲ. ಅವರು ಹೊರಗಡೆ ಬರುವುದಕ್ಕೆ, ಟೆಂಪೊರರಿಯಾಗಿಯಾದರೂ ದಿಮ್ಮಿ ಗಳಿಂದ ಒಂದು ಸೇತುವೆ ಕಟ್ಟುವ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡ ಬೇಕು. ಸೇತುವೆ ಹೋಗಿರುವುದರಿಂದ ಹಳ್ಳಿಯ ಜನ ಗಳಿಗೆ ಬಹಳ ತೊಂದರೆಯಾಗಿಬಿಟ್ಟಿದೆ. ಏನಾದರೂ ಟೆಂಪೊರರಿ ಅರೇಂಜ್‌ಮೆಂಟ್ ಮಾಡಿ ಅವರುಗಳು ಹೊರಗಡೆ ಬರುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು.

ಅನೇಕ ನದಿಗಳ ಮತ್ತು ಹಳ್ಳಗಳ ನೀರು ಫಲ್ಯೂಟ್ ಆಗಿದೆ. ಆ ನೀರನ್ನು ಕುಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗಿ ಸುವುದು ಜನಗಳ ಆರೋಗ್ಯಕ್ಕೆ ಹಾನಿಕರ. ಹೆಲ್ತ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನವರು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ನಿಗಾ ತೆಗೆದು ಕೊಂಡು ಶುದ್ಧವಾದ ನೀರು ಸಿಕ್ಕುವ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಮರ್ಲಾರಾಧ್ಯರು, ಹೆಗ್ಡೆಯವರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಅಸಿಸ್ಟೆನ್ಸ್ ಕೇಳಬೇಕು. ಕೇಳುವು ದಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ನಮಗೆ ಎಷ್ಟು ಹಣ ಬೇಕೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಎಸ್ಟಿಮೇಟ್ ಇರಬೇಕು. ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್‌ಮೆಸ್, ತಾಲ್ಲೂಕು ಮೆಸ್ ಬ್ರಿಡ್ಜಸ್ಸಿಗೆ, ಕಾಸ್ವೆಸ್ಸಿಗೆ, ಕಮ್ಯೂ ನಿಕೇಷನ್ನುಗಳಿಗೆ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಅನಾಹುತವಾಗಿದೆ ಯೆಂದು ಸ್ಟೇಟ್‌ಮೆಂಟ್‌ಮಾಡಿ ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಗವರ್ನ್ ಮೆಂಟಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿ ಅಸಿಸ್ಟೆನ್ಸ್ ಕೇಳಬೇಕು. ಎರಡು ಕೋಟಿ, ಹತ್ತು ಕೋಟಿ, ನಾಲ್ಕು ಕೋಟಿ ಸಹಾಯ ಬೇಕೆಂದು ಸುಮ್ಮನೆ ಕೇಳುವ ಬದಲು, ನಿಖರವಾದ ಸ್ಟೇಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಮಾಡಿ ಸೆಂಟರಿನಿಂದ ಸಹಾಯ ಕೇಳ ಬೇಕು. ಮೈನೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಏನು ಅನಾಹುತ ವಾಗಿದೆಯೆಂಬುದು ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಗವರ್ನ್‌ಮೆಂಟಿನ ಗಮನಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಬಂದಿದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂದು ಅನುಮಾನವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಗವರ್ನ್‌ಮೆಂಟಿನ ಮಿನಿನ್ಟರುಗಳಾದ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣಮೆನನ್, ಜೈಶುಕ್ಲ ತಲ್ ಹತಿಯಾ ಹೆಫೀಜ್ ಮಹಮದ್ ಇಬ್ರಾಹಿಂರವರು ಕೇರಳಸ್ಟೇಟಿಗೆ, ಮದ್ರಾಸ್ ಸ್ಟೇಟಿಗೆ, ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ಭೇಟಿ ಕೊಟ್ಟರು ಎಂದು ಪೇಪರಿನಲ್ಲಿ ಓದಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ಮೈನೂರಿಗೆ ಒಬ್ಬರೂ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಮೈನೂರಿನ ಗ್ರಾವಟಿ ಆಫ್ ದಿ ಸಿಚುಯೇಷನ್ ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಗವರ್ನ್‌ಮೆಂಟಿಗೆ ಮನವರಿಕೆಯಾಗಿದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂಬ

ಅನುಮಾನ ಬಂದಿದೆ. ಹೇಗಾದರೂ ಆಗಲಿ ನಾಳೆ ಪಂಡಿತ್ ನೆಹರುರವರು ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಅವರ ಜೊತೆ ಅನೇಕ ಕೇಂದ್ರದ ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಈ ಆಪರ್ಚುನಿಟಿಯನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡು, ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಇಲ್ಲಿನ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಮನದಟ್ಟಾಗುವ ಹಾಗೆ ವಿವರಿಸಬೇಕು. ರೋಕಸಭೆಯ ಎಸ್ಪಿಮೇಟ್ಸ್‌ಕಮಿಟಿ ಚೇರ್ಮನ್‌ರಾದ ಶ್ರೀ ದಾನಪ್ಪನವರೂ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಸ ಕೈಗೊಂಡು ಒಂದು ವರದಿಯನ್ನು ತಯಾರಿಸಬೇಕೆಂದು ಈ ಸಭೆಯ ಮೂಲಕ ಅವರನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಇಷ್ಟು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮುಕ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

*ಶ್ರೀ ಎಸ್. ವೈ. ಪಾಟೀಲ್ (ಸಿಂಧಿ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೆ, ಇಪ್ಪೊತ್ತಿನ ದವನದ ಪ್ರವಾಹದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಿಂದ ಅತ್ಯಂತ ತೊಂದರೆಗೊಳಗಾದವರಿಗೆ ಸಹಾಯವನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಶಕ್ಯವೋ ಅಷ್ಟನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರನ್ನು ಅಭಿನಂದಿಸಿ, ಇನ್ನೂ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಕೆಲಸ ಬಹಳ ವಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಸಂಸ್ಥಾನದ ಅನೇಕ ಸ್ಥಳಗಳ ಸ್ಥಿತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರನೇಕರು ಸಾಕಷ್ಟು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಬಾಕಿ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ವಿಚಾರ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಮಯವಿಲ್ಲದಿರುವುದರಿಂದ, ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಬಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಧನ್ನೂರು-ತಂಗಡಿ ಮಧ್ಯೇ ಅನಾಹುತವಾಗಿ ಎಷ್ಟೋ ಜನ ಪ್ರಾಣ ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಬರಿಯ ದುಃಖ ಸೂಚಿಸಿದರೆ ಸಾಲದು. ಬಿಜಾಪುರ-ಘೋಲಾಪುರ ಮಧ್ಯೇ ಇರುವ ಬ್ರಿಡ್ಜ್‌ಗಳಿಗೆ ವಿಶೇಷ ಲಕ್ಷ್ಯ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಸೂಚನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಎರಡನೆಯದು, ಸಿಂದಗಿ—ಎನ್ನುವ ಸ್ಥಳದಿಂದ ಇಂಡಿ ಎನ್ನುವ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಹೋಗುವ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸೇತುವೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಡೋಣಿ ನದಿಯೂ ಬರುತ್ತದೆ ಹಾಗೂ ಭೀಮಾ ನದಿಯೂ ಬರುತ್ತದೆ. ಹಿಂದೆ ಈ ನದಿಗಳು ಪ್ರವಾಹದಿಂದ ತುಂಬಿದ್ದಾಗ ಎಷ್ಟೋ ಜನ ತಮ್ಮ ಆಸ್ತಿಪಾಸ್ತಿಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ದನಕರುಗಳನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಈ ಸಾರಿ ಪ್ರವಾಹ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಈ ನದಿಯ ದಂಡೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಊರುಗಳ ಜನರು ಬೇರೆ ಕಡೆಗೆ ಬಂದಿದ್ದರಿಂದ ಅಷ್ಟು ಅನಾಹುತವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅವರುಗಳಿಗೆ ಸರಕಾರದ ಕಡೆಯಿಂದ ಸಾಲಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರಲ್ಲಿಯೂ 20-30 ಹಳ್ಳಿಗಳ ಜನಕ್ಕೆ ಬಹಳ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ. ಬಾಗೇವಾಡಿಯ ಬಳಿ ಇರುವ ಕೆಲವು ಹಳ್ಳಿಗಳು ಮತ್ತು ಡೋಣಿ ನದಿಯ ದಂಡೆಯಲ್ಲಿರುವ ಕೆಲವು ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲದ್ದ ಜನ ಮುಂಚಿತವಾಗಿಯೇ ಮುನ್ನೆಚ್ಚರಿಕೆ ವಹಿಸಿ ಊರು ಬಿಟ್ಟು ಬೇರೆ ಕಡೆಗೆ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ, ಇಂತಹ ಜನಕ್ಕೆ ಸುಮಾರು 20-30 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಸಾಲವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ; ಇಲ್ಲಿರುವ ಹರಿಜನರು ವಸತಿಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಗಾವಠಾಣ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಸುದ್ದಿವದಿಂದ ಈ ಹಳ್ಳಿಗಳ ಜನರನ್ನು ನದಿಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಹ ಬರುವ ಮುನ್ನ ಬೇರೆ ಕಡೆಗೆ ಹೋಗುವಂತೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಲು ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳು, ನಾನು ಮತ್ತು ಸುರಪುರದವರು ಎಲ್ಲರೂ ಹೋಗಿ ಸಹಾಯಮಾಡಿದುದರಿಂದ ಹೊಳೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ನೀರು ಬಂದರೂ ಅವರಿಗೆ ಏನೂ ತೊಂದರೆಯಾಗಲಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಇನ್ನೂ ಮುಂದೆ ಪ್ರವಾಹದ ದೆಸೆಯಿಂದ ಜನಗಳಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗದಂತೆ ಸರಿಯಾಗಿ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಮತ್ತು ಈ ಬಡಜನರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು, ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಹಣವಂತರ ಸ್ಥಿತಿ ಹೇಗೋ ಆಗುತ್ತದೆ. ಬಡವರಾಗಿರುವ ಈ ಜನಕ್ಕೆ ಸಾಲವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಇವರನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಲಿಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು. ಡೋಣಿ ನದಿಯ ಪ್ರವಾಹದಿಂದ ಎಷ್ಟೋ ಜನ ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಬೇರೆ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ತಂಗಲು ತಕ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುವುದು ಅಗತ್ಯ. ಬಳ್ಳಾರಿ-ಘೋಲಾಪುರ ರಸ್ತೆ ಬಹಳ ದೊಡ್ಡದು. ಈಗ ಇದು ಹಾಳಾಗಿ ಹೋಗಿದೆ. ಸರಕಾರದವರು ಇದನ್ನು ಕೂಡಲೆ ಸರಿಪಡಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಈ ಬಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಸೌಕರ್ಯ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು. ಇದರ ಕಡೆಗೆ ಸರಕಾರ ತೀವ್ರ ಲಕ್ಷ್ಯ ಕೊಟ್ಟು, ತೊಂದರೆಗೆ ಸಿಕ್ಕಿರುವ ಜನಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಸಹಾಯ ಮಾಡುವ ಆವಶ್ಯಕತೆ ಇದೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಸರಕಾರದವರು ಹಣದ ಕಡೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಲಕ್ಷ್ಯ ಕೊಡದೇ ವ್ಯಾವಹಾರಿಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಇವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಸರಿಯಾಗಿ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ, ಇಷ್ಟು ಮಾತನಾಡಲು ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರನ್ನು ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಈ ನಾಲ್ಕು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

*Sri K. P. KARUMBAYYA (Virajpet).—Mr. Speaker, Sir, many parts of Coorg too had this year unprecedented, unusual and I should say uneven rains. It has been already 162 inches up till now. This is the figure for the period from 30th June to 6th July when at Mercara alone it recorded about 64". So, as I said, it is uneven for the reason that in certain parts of Virajpet Taluka, particularly in two villages, the rainfall for six days was 90 inches. From this it could be inferred what amount of calamity, and what amount of damages it could have been caused to the people round about Coorg, but, unfortunately for us, neither the Press has given sufficient publicity nor has the Revenue Minister said much about the havoc that occurred in Coorg. The Revenue Minister has given the affected acreage of wet lands in Coorg as 1,000 acres. In Coorg we have got about 1,10,000 acres of paddy fields of which if only 1,000 acres have been affected according to the version of the Government, it would mean only less than 1%.

Sri KADIDAL MANJAPPA.—Sir, yesterday some hon'ble members requested me to distribute copies of the Government Order regarding relief measures. I have got the copies ready and they may be distributed.

Mr. SPEAKER.—They will be distributed.

Sri K. P. KARUMBAYYA.—The affected area in Virajpet Taluk alone comes to about 56,000 acres. At the meeting of the District Development Council when all the Tahsildars and the Block Development Officers were present and also the Presidents of the Taluk Boards were present, without any contradiction it came to the conclusion that in Virajpet Taluk alone about 80,500 acres of wet lands had been affected. Then out of 26,000 acres in Marcara taluk about 8000 acres have been affected.

As regards the nature of the damage caused to the lands, I need not describe the same as it has been the same everywhere. There have been breaches of roads and bunds and deposit of sand on lands; streams and rivulets have changed their normal courses and are going straight right through fields and have made deep pits and furrows in the fields. Therefore, the damage has been colossal. Most of the fields had been ploughed 3 or 4 times and were ready for transplantation of seedlings, but unfortunately on account of the rains all the manure has been washed away and there has been considerable erosion. Even if an earnest attempt is made to reclaim those lands, that cannot possibly be done in the course of this year itself and it would take not less than 3 to 5 years to restore them to normal condition.

In addition to the paddy fields, communications also have been hopelessly dislocated with the result that Coorg has divided itself into so many parts or islands. Prices shot up as high as anything. A coconut was selling at Re. 1 and one viss of sugar was selling at Rs. 2-50 in some parts. In the case of people who unfortunately buy rice and other things, for their daily consumption. God alone knows what their plight was during those fateful days. Not only inter-State communications have been dislocated but inter-district communications also have been dislocated. Virajpet to Coorg—a distance of 20 miles—one took not less than 3 hours even by the shortest route. Similarly the road to Tellicherry was closed for more than a fortnight. The road from Mercara to Mangalore was also closed and is still closed and is not capable of being restored to normalcy as was admitted by the Government itself.

A large number of houses and huts have been destroyed. It is stated by the Minister concerned that about 124 houses have been damaged by the recent floods, but it has come to our notice that at least not less than 400 houses have actually collapsed. These were the houses owned by Muslims on the banks of the Cauvery. Some of the mountain hills gave way with the result that about 77 families in the village of Mangoli have become houseless. The houses of the several middle class families also have collapsed and they are beyond reclamation. Similarly, I need not dilate upon the extent of cattle mortality. We are thankful to God for one thing, that is in Coorg there has not been any casualty of human lives.

There was said to be only one man who died and that too in the course of his attempt to cross the Cauvery by swimming. Many families providentially escaped and have outlived this calamity. For example in Magula village, just at 6-30 A.M. a house collapsed, though there were nine people in the house half an hour before this incident and they had a feeling that the land might sink. Similarly in one village in Kirgoor, about 11 members just got out of their house having heard a rumbling at 1-30 and fifteen minutes after, the house collapsed. Though there have not been any casualties so far as human lives are concerned, the loss and damage to property is colossal indeed.

So far, having given an account of the calamities and the ravages of this monsoon—ravages which some people have compared to the devastation of a war—I try to present an assessment of the damages caused. In the presence of the Deputy Commissioners, the Tahsildars and other people, one of the Revenue Inspectors who went to a certain village to assess the extent of damage, said that 97 ryots in that village had been affected and not less than 1 lakh

40 thousand rupees would be required to restore their lands to normalcy. If, that is so in respect of one village, how much money would be necessary to restore to normalcy, about 18 thousand acres of land affected in Virajpet taluk and 8 thousand acres in Mercara taluk so far as paddy fields are concerned and also as for damages that have occurred to people owning coffee, cardamom and orange estates, that is anybody's guess. Practically a mountain has moved from an elevated place to a plain. Government have announced that the amount that has been made available by way of distribution among the people in the Mysore Division, as interest-free taccavi loans, is about 20 lakhs. According to a modest computation, so far as my district of Coorg is concerned, though many people who have sustained heavy damage may not apply for such loans, the irreducible minimum that would be required for, Coorg District as a whole, according to the computation of the Deputy Commissioner and other Revenue Officers and responsible Members of this House who are sitting here, is about 5 to 6 lakhs of rupees in Virajpet taluk, 2½ lakhs for Mercara and about 50 thousand to 1 lakh in Somwarpet taluk. My only submission is that this amount may be made available at once. Speed is the most important thing that has to be borne in mind in the distribution of this amount. It should be remembered that so far as Coorg is concerned, it is a place where the ryots depend not upon an assured supply of water but upon the rains. So far as transplantation of paddy is concerned that should be completed by the end of what is called 'Karkataka thingalu'. by the 15th of August at the most. Even the seeds that are distributed now are useless because they have been hoplessly damaged by the floods. Even if they are supplied now, it will take more than a month for them to be transplanted. If it is the desire of the Government to help these poor people, to reclaim their land and to see that transplantation takes place, it should be done by the end of August because if it is to be done in September or October, it would be of no use, unlike the practice obtaining in the plains, where the lands are having an assured supply of water. This distribution of 5 or 10 lakhs would not be of any use so far as the poor ryots are concerned. I am constrained to say that the experience of our district has been that the help rendered by the Government often reaches the persons for whom it is intended rather late and there has been inordinate delay in this matter. If that is to happen in this particular case, I submit that the hardships of the people, to keep themselves going by producing crops, would be immeasurable and this district which has been producing a surplus so far would be in deficit. I, therefore, urge upon the Government that speed should be the motto and that the whole thing should be tackled, as one of the leaders of the Congress said, on a warfooting.

So far as fertilisers that are necessary for the district are concerned, they have been washed away on a considerable scale. I understand that Coorg had about 15 thousand tons of fertilisers. My submission is that if these fertilisers could not be distributed free, at least they can be given at a subsidised rate. They can be given without any interest for the value of the fertilisers and the amount may be recovered after 2 or 3 years, free of interest. Otherwise there is no point even in transplanting when manures andf ertilisers have been completely washed out and where considerable erosion has stalked the land on account of 90 inches of rains within 6 or 7 days.

So far as distribution of seeds is concerned, I am very thankful to the Government because they have taken speedy action and many poor people who lost their seedlings on account of their being under water for days together, have been able to get quick relief from the Government.

I was submitting that it was our information that not less than 400 houses had been destroyed of which many were houses of the people belonging to scheduled castes. There has been a proposal to rehabilitate them. They are being given 3 to 5 acres of land in a place like Channaur

(SRI K. P. KARUMBAYYA)

where the rainsfall is 200 inches. There is no point in shifting these people to a distance of 7 to 8 miles and trying to rehabilitate them in a place where they will not be able to grow any annual crop, the only crops possible there being cardamom and coffee. So far as these scheduled castes are concerned, somehow they must be at least granted 2 to 3 acres of land which are capable of being cultivated with paddy and a certain amount of dry land. Unless this is given, no purpose will be served by granting 3 to 5 acres of land and granting house building materials at a place where there has been a rainfall of 150 to 200 inches. Many of the middle class people have lost their houses because of landslides. They are people, who according to my information, have constructed houses in recent years. Such of those people who have lost their houses costing 10 to 15 thousand rupees, and who are not in a position to reconstruct them, should be given long-term interest-free loans so that they can construct dwelling houses on their own and live there. Otherwise, they are bound to feel that in these days of natural calamity, there was none to look after their interests and give them succour.

I do not propose to take much time of the House except to support the amendment and also the amendment to the amendment so far as the claim of the State is concerned for a substantial aid from the Central Government. As I said at the very outset, even in the case of Coorg one must not go under the impression that only 1,000 out of 10,000 acres of wet land have been damaged. If that sort of a propaganda is made, it would show that our loss is not considerable. Similarly, there is no point in hushing up or giving a distortion or an under estimate of the actual damages this State as a whole has sustained. I concede that more than 50 per cent of the Districts of the State have sustained considerable loss and to give at least the bare minimum that is necessary, our demand so far as the aid from the Central Government is concerned, cannot be anything less than Rs. 10 crores. So I am only urging upon the Government as my leader has rightly done, to press the Government of India to give us a minimum assistance of Rs. 10 crores just to tide over this natural calamity that has overtaken the State. I am very thankful to the Speaker for giving me an opportunity to offer my remarks.

*ಶ್ರೀ ಟಿ. ಪಿ. ಬೋರಯ್ಯ (ಕೊಳ್ಳೇಗಾಲ).— ಸ್ವಾಮಿ, ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮೈಸೂರು ಜಿಲೆ ಯಲ್ಲಿ ಕಪಿಲಾ ಮತ್ತು ಕಾವೇರಿ ನದಿಗಳ ಪ್ರವಾಹದಿಂದ ನಂಜನ ಗೂಡು, ಟಿ. ನರಸೀಪುರ ಮತ್ತು ಕೊಳ್ಳೇಗಾಲ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಜನರಿಗೆ ಬಹಳ ನಷ್ಟ ಉಂಟಾ ಗಿದೆ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಅನೇಕ ಮಾನ್ಯಸದಸ್ಯರುಗಳು ಈಗಾಗಲೇ ಈ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ನಾನೂ ಸಹ ಕೆಲವು ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಚಾರ ಮಾಡಿದ್ದರಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಕಣ್ಣಾರೆ ಕಂಡ ಕೆಲವು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಈಗ ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಬೇಕೆಂದು ನಿಂತಿದ್ದೇನೆ. ಈಗಾ ಗಲೇ ನಾನು ತಿಳಿಸಿದ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳ ಪೈಕಿ ಒಂದಕ್ಕೆ ಸೇರಿರತಕ್ಕ ಬೊಕ್ಕಹಳ್ಳಿ ಎಂಬ ಗ್ರಾಮ ಸಂಪೂರ್ಣ ವಾಗಿ ನಾಶವಾಗಿ ಜನಗಳು ಮನೆ-ಮಠಗಳಿಲ್ಲದೆ ಅನ್ಯರ ಮನೆಯ ಕಟ್ಟೆಗಳ ಮೇಲೆ ನಿಲ್ಲುವಂಥ ಪರಿ ಸ್ಥಿತಿ ಬಂದಿದೆ. ಈ ಜನಗಳಿಗೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಅಲ್ಲಿಯ ಸಾರ್ವಜನಿಕರೂ, ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಯವರೂ ಅಷ್ಟಿಷ್ಟು ಸಹಾಯಗಳನ್ನು ನೀಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಜನರು ಇರತಕ್ಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಅವರು ಚೇತ ರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ತುಂಬಾ ಕಷ್ಟವುಂಟಾಗಿದೆ. ಈ ವಸತಿ ಸೌಕರ್ಯವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡು ಅಲೆದಾಡುತ್ತಿರುವ ಜನಗಳಿಗೆ ಪುನರ್ವಸತಿಗಾಗಿ ಜಮೀನನ್ನು ಅಕ್ವಯಿರ್ ಮಾಡತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯ ಬಹಳ ಜರೂರಾಗಿ ಆಗಬೇಕಾ ಗಿದೆ. ಇದೇ ರೀತಿ ಟಿ. ನರಸೀಪುರ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲೂ ಸಹ ಅನೇಕ ಗ್ರಾಮಗಳು ಎಂದರೆ—ಸೋನಲೆ-ಮೊಳೆ, ಹೆಬ್ಬಾಗಿಲು-ಮೊಳೆ ಇಷ್ಟು ಗ್ರಾಮಗಳೂ ಮತ್ತು ಕೊಳ್ಳೇಗಾಲ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ದಾನನಪುರ, ಹಂಪಾಪುರ, ಹನಗಳಲೆ ಇಷ್ಟು ಗ್ರಾಮಗಳೂ ಪ್ರವಾಹಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕಿ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕೊಚ್ಚಿಹೋಗಿವೆ. ಕೊಳ್ಳೇಗಾಲ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲ ಕೊಚ್ಚಿ ಹೋಗಿರತಕ್ಕ ಗ್ರಾಮಸ್ಥರು ಗಳೆಲ್ಲಾ ಈಗ ಕೊಳ್ಳೇಗಾಲಕ್ಕೆ ಬಂದು ಅಲ್ಲೊಂದು ಮೈದಾನದಲ್ಲಿ ಷೆಡ್ಡುಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಇದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನು ಕೆಲವರು ಕುಕ್ಕಲೂರು ಗ್ರಾಮದ ಒಬ್ಬ ದೊಡ್ಡ ಮನುಷ್ಯರ ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ ಷೆಡ್ಡುಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿ ದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಈಗಾಗಲೇ ಆ ಜಮೀನಿನ ಮಾಲೀ ಕರು ಆ ಜನರ ಮೇಲೆ ಪೋಲೀಸ್ ಕಂಪ್ಲೇಂಟನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ವಾಸ್ತವಾಂಶಗಳು ಹೀಗೆಲ್ಲ ಇರುವುದ ರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅತಿ ಜರೂರಾಗಿ ಈ ಜನಗಳಿ ಗೆಲ್ಲ ವಸತಿಗಾಗಿ ಜಮೀನನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಹಾಗಿಲ್ಲದೆ ಹೋದರೆ ಈ ಜನರಿಗೆ ಪ್ರವಾಹದ ಪರಿ ಣಾಮದಿಂದ ತೊಂದರೆ ಉಂಟಾಗಿದ್ದರೆ ಇವ ರಿಗೆ ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆ ಪೋಲೀಸರಿಂದ ತೊಂದರೆ ಗೊಳಗಾಗುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಸಹ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ ಕಾರಣ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಜನಗಳಿಗೆಲ್ಲ ಬಹಳ ತೀವ್ರ ವಾಗಿ ಜಾಗ ಒದಗಿಸಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳು ತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈಗಾಗಲೇ ಮೈಸೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಮೂರು ಸಾವಿರ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ

ಮನೆಗಳಿಗೆ ಅಪಾಯವಾಗಿರುತ್ತದೆಂದೂ ಹನ್ನೆರಡು ಸಾವಿರ ಎಕರೆ ಜಮೀನು ತೊಂದರೆಗೀಡಾಗಿರುತ್ತದೆಂದೂ ತಿಳಿಸಿದರು. ಆದರೆ ಈ 12 ಸಾವಿರ ಎಕರೆ ಜೊತೆಗೆ ಇನ್ನೂ ನೀರು ಮುಳುಗಡೆಯಾಗಿರತಕ್ಕ ಜಮೀನು ಬಹಳವಾಗಿದೆ. ಅದುದರಿಂದ ಆ ಜಮೀನಿಗೆ ಏನು ಡ್ಯಾಮೇಜ್ ಆಗಿರುತ್ತದೆಂಬುದನ್ನು ಈಗ ತಿಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಈ ನೀರು ಮುಳುಗಿರುವ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿದ್ದ ಸುಮಾರು ಒಂದು ಲಕ್ಷ ಇಪ್ಪತ್ತು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಬತ್ತದಬೆಳೆ ನಾಶವಾಗಿದೆ. ಹೀಗೆ ಯಾರುಯಾರು ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೋ ಅವರೆಲ್ಲರಿಗೂ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೂಡಲೆ ಬೀಜದ ಬತ್ತವನ್ನೊದಗಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಹೀಗೆ ನೀರು ಮುಳುಗಡೆ ಆಗಿರತಕ್ಕ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ರೈತರು ಪಟ್ಟಿರ ತಕ್ಕ ಶ್ರಮ, ಹಾಕಿರತಕ್ಕ ಗೊಬ್ಬರ ಮತ್ತು ಬೆಲ್ಲಿರ ತಕ್ಕ ಬೀಜ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕಿದರೆ ಇದರ ಲುಕ್ಸಾನೂ ಸಹ ಕನಿಷ್ಠಪಕ್ಷ ಒಂದು ಲಕ್ಷಕ್ಕೆ ಕಡಮೆ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಬಹುದಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ನಾನಾಗಲೇ ಹೇಳಿದಂತೆ ಕೆಲವು ಜಮೀನುಗಳು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನೀರಿನಿಂದ ಮುಚ್ಚಿಹೋಗಿರುವ ಕಾರಣ ಅವುಗಳ ಗೇನು ಅನಾಹುತವಾಗಿದೆ ಎಂಬುದು ಈಗ ಗೊತ್ತಾಗುವಂತಿಲ್ಲ. ಈಗಾಗಲೆ ಅನೇಕ ಜಮೀನುಗಳು ಕೊಚ್ಚಿ ಹೋಗಿವೆ. ಕೆಲವು ಕೊರಕಲು ಬಿದ್ದಿವೆ. ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಜಮೀನುಗಳ ಮೇಲೆ 1, 2, 3, ಮತ್ತು 4 ಅಡಿಗಳ ಪ್ರಮಾಣ ಮರಳು ಬಂದು ಬಿದ್ದಿದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಅನೇಕ ಜನರು ಜಮೀನಿದ್ದರೂ ಇಲ್ಲದಂತಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಮರಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ತೆಗೆಸಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ತುಂಬಾ ಖರ್ಚಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಕಾರ್ಯವಾದರೂ ನಿಧಾನವಾಗುವಂತಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ಇಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳಿರುವ ಕಡೆ ರೈತರಿಗೆ ಆ ಮರಳನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ತೆಗೆಸಿ ತಗಲುವ ಪೂರಾ ಖರ್ಚಿದಲ್ಲಿ ಅರ್ಧಭಾಗವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರೂ ಉಳಿದ ಅರ್ಧ ಭಾಗವನ್ನು ರೈತರಿಂದ ಕಂತುಗಳಲ್ಲಿ ವಸೂಲ್ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವಂಥ ಒಂದು ಏರ್ಪಾಡನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಸರ್ಕಾರದವರಲ್ಲಿ ಮನವಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಹಿಂದೆಂದೂ ಇಂಥ ಭಾರಿ ಪ್ರಮಾಣದ ಪ್ರವಾಹ ಬಂದಿರಲಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲೋ 1911ರಲ್ಲಿ ಒಂದಾವರ್ತಿ, ಪುನಃ 1924ರಲ್ಲಿ ಮತ್ತು 1931ರಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರವಾಹಗಳು ಬಂದಿದ್ದುವು. ಬಂದಿದ್ದರೂ ಆ ಪ್ರವಾಹದ ತೊಂದರೆಯೆಲ್ಲಾ ಕೇವಲ 2-3 ದಿವಸಗಳವರೆಗೆ ಮಾತ್ರ ಇತ್ತು. ಆದರೆ ಈಗ ಬಂದಿರತಕ್ಕ ಪ್ರವಾಹ ಹಾಗಿಲ್ಲ. ಒಂದು ವಾರಕ್ಕೆ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟು ತೊಂದರೆ ಕೊಡುತ್ತಿದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಈ ಸಾರಿ ರೈತರು ತುಂಬಾ ಕಷ್ಟನಷ್ಟಗಳಿಗೊಳಗಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಇಷ್ಟು ಭಾರಿ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ನಷ್ಟವಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಅನೇಕ ಮನೆಗಳಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗಿರುವುದೇ ಅಲ್ಲದೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಪುರಾಣ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಅಗಸ್ತೇಶ್ವರನ್ನಾಮಿ ದೇವಸ್ಥಾನ ಕುಸಿದು ಬೀಳುವ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಈಗಾಗಲೆ ಒಂದು ಭಾಗ ಕುಸಿದು ಬಿದ್ದಿದೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಪುರಾಣ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ದೇವಾಲಯವನ್ನು ಜಾಗ್ರತೆ ದುರಸ್ತು ಮಾಡಿಸಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರದವರನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ದಿವಸ ಸರ್ಕಾರದವರು 40 ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಕಡಮೆ ಇಲ್ಲದಂತೆ ಪರಿಹಾರನೀಡತಕ್ಕ ಆಜ್ಞೆ ಹೊರಡಿಸಿರುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿದರು. ಆದರೆ ಈಗ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಜನರಿಗೆ ಕೇವಲ 3 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನು ಕೆಲಪು ಕಡೆ ಹತ್ತು ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗಿಂತ ಕಡಮೆ ಪರಿಹಾರ ನೀಡಿರತಕ್ಕ ನಿದರ್ಶನಗಳೂ ಇವೆ. ಆದರೆ ಸರ್ಕಾರದವರೇನೋ ಬಹಳ ಮೆಹನತ್ತಿನಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ನಾನೂ ಸಹ ಕಣ್ಣಾರೆ ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ತಾವು ಕೊಡತಕ್ಕ ರಿಲೀಫು ಜಾಗ್ರತೆ ರೈತರಿಗೆ ದೊರೆಯುವ ಹಾಗೆ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆಮಾಡಬೇಕು. ಗ್ರಾಮಗಳು ಮುಳುಗಡೆಯಾಗಿರತಕ್ಕ ಜನರಿಗೆ ಬೇಗ ಜಾಗ ದೊರಕಿನಬೇಕು. ಈ ಪ್ರವಾಹದ ಹಾವಳಿಯನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಲು ಸರ್ಕಾರದವರು ಅನೇಕ ಆಲೋಚನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಲೇ ಇದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಇದುವರೆಗೂ ಅವರು ಯಾವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನೂ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಕೈಗೊಂಡಿರುವಂತೆ ಕಂಡು ಬರುತ್ತಿಲ್ಲ. ಈಗ ನಮ್ಮಲ್ಲಿನ್ನು ನಡೆಯಬೇಕಾಗಿರತಕ್ಕ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಕೆಲಸಗಳು ಅನೇಕವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಆ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟುಗಳನ್ನು ಬೇಗ ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿ ಕೆಲಸವನ್ನು ಕೈಗೊಂದರೆ ಈ ಫ್ಲಡ್ ಹಾವಳಿಯನ್ನು ಕಂಟ್ರೋಲ್ ಮಾಡಲು ಸಹಾಯಕವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಈ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ಗಳ ಕೆಲಸವನ್ನು ಬೇಗ ಕೈಕೊಳ್ಳಲು ಅವನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ತಲಕಾಡಿನ ಹತ್ತಿರ ಸುಮಾರು ಸಾವಿರ ಎಕರೆ ಭೂಮಿಗೆ ನಷ್ಟವುಂಟಾಗಿದೆ. ಸಾವಿರಾರು ಎಕರೆ ಭೂಮಿಗೆ ಈ ರೀತಿ ಅನಾಹುತವಾಗುವದನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಬಹುದು. ಸರಕಾರ ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿ ಫ್ಲಡ್ ಕಂಟ್ರೋಲ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಮನವಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಖಾಯಂ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು. ತೊಂದರೆಗೊಳಗಾದ ಜನರಿಗೆ ಸ್ಟೇಟ್ ಕೊಡುವ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಒಂದು ಮನವಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ಸರಕಾರದವರು ಜಮೀನನ್ನು ವಶಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಅವರಿಗೇನೇ ಕೊಟ್ಟು ಬಿಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಕಷ್ಟ ಅನುಭವಿಸಿದವರು ಹೊರ ಗಡೆಗೆ ಹೋಗಬಹುದು ಆದರೆ ಪ್ರವಾಹ ತೊಂದರೆಗೆ ಈಡಾದ ಬಡವರು ಯಾರು ಕೈತೋಟ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಜೀವನ ಸಾಗಿಸುತ್ತಿದ್ದರೋ ಅಂಥವರ ಜಾಗ ವಶ ಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳದೆ ಅವರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಮನವಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. 1953ರಲ್ಲಿ ಇದೇ ರೀತಿಯಾಗಿ ಪ್ರವಾಹ ಬಂದಿತ್ತು, ಪ್ರವಾಹ ಬಂದಾಗ್ಗೆ, ಟೀ.ನರಸೀಪುರ ಸಂಗಮದ ಹತ್ತಿರ ಎಲ್ಲ ಕಡೆಯಿಂದಲೂ ಸಂಚಾರ ಸೌಕರ್ಯ ನಿಂತು ಹೋಗುತ್ತದೆ ಎಂಟು-ಹತ್ತು ದಿವಸ ಸಂಚಾರ ಸೌಕರ್ಯ ನಿಲ್ಲುತ್ತದೆ ಇದರಿಂದ ಜನರಿಗೆ ಬಹಳ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ತೊಂದರೆ ತಪ್ಪಿಸುವುದಕ್ಕೆ ರಸ್ತೆಯ ಎತ್ತರ ಹೆಚ್ಚಿಸಬೇಕೆಂದು 1953ರಲ್ಲಿ ಎಸ್ಟಿಮೇಟು ಆಗಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಇನ್ನೂ ವರೆಗೆ ಈ ಕೆಲಸ ಜಾರಿಯಾಗಿಲ್ಲ, ಇದಕ್ಕೆ ಶೀಘ್ರದಲ್ಲಿಯೇ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಮತ್ತು ಸಂಚಾರ ಸೌಕರ್ಯಕ್ಕೆ ತೊಂದರೆ ಯಾಗದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಡುವುದು ಅಗತ್ಯವಾಗಿದೆ. ಪ್ರವಾಹ ಬಂದಾಗ್ಗೆ ಟೀ. ನರಸೀಪುರಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕಾದರೆ ಚಾಮರಾಜ ನಗರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಖಾನಗೀ ಜನರು ಬರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಈ ರಸ್ತೆ ಎತ್ತರದ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಶೀಘ್ರದಲ್ಲಿಯೇ ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿ ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯ. ಪ್ರವಾಹ ಬಂದಮೇಲೆ ಅನೇಕ ಸಣ್ಣ ಬಾವಿಗಳು ಕೊಚ್ಚಿ ಹೋಗಿವೆ. ಕಾನೂನಿನ ಪ್ರಕಾರ ರೈತರೇ ಅವುಗಳ ರಿಪೇರಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಆದರೆ ಆ ಪ್ರಕಾರ ಮಾಡಲು ರೈತರಿಗೆ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ

(ಶ್ರೀ ಟಿ. ಪಿ. ಬೋರಯ್ಯ)

ರೈತರಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ, ಅವುಗಳ ರಿಪೇರಿ ಕೆಲಸವಾಗದೇ ಸೋದರೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಬೆಳೆ ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ. ಅದರಿಂದ ದೇಶದ ಸಂಪತ್ತು ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಸರಕಾರ ಈ ಕೆಲಸದ ಕಡೆಗೆ ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಮನವಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಸಹಾನುಭೂತಿಯಿಂದ ಸಹಾಯ ಒದಗಿಸಿಕೊಡಬೇಕು. ಆಮೇಲೆ ರೈತರಿಗೆ ರಸಾಯನಿಕ ಗೊಬ್ಬರ ಒದಗಿಸಿಕೊಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಅನೇಕ ಸ್ನೇಹಿತರು ಈಗಾಗಲೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಗೊಬ್ಬರ ದೊರೆಯುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗಿದೆ, ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರವಾಹದಿಂದ ಭೂಮಿ ಬರಡು ಆಗಿದೆ. ರಿಯಾಯಿತಿ ದರದಲ್ಲಿ ಸಾಲದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ರಸಾಯನಿಕ ಗೊಬ್ಬರವನ್ನು ರೈತರಿಗೆ ಒದಗಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಈನಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾನು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಮನವಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ನನಗೆ ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನು ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಪ್ರವಾಹ ಪೀಡಿತ ಪ್ರದೇಶದಿಂದ ಬರತಕ್ಕ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಕೆ. ನಾಗೂರ್.—ನಾನು ಅಲ್ಲಿಂದಲೇ ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ನನಗೆ ಹತ್ತು ನಿಮಿಷ ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ಟಿ. ಸೀತಾರಾಮು ರಾವ್.—ಸ್ವಾಮಿ, ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ನನಗೆ ಮತ್ತು ಶ್ರೀ ಬದರೀನಾರಾಯಣ್ ಅವರಿಗೆ ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕು, ನಾವು ನಿನ್ನೆಯ ದಿವಸ ಹೆಸರು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ನಿಮ್ಮ ಹೆಸರು ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ಟಿ. ಸೀತಾರಾಮು ರಾವ್.—ಈಗ ನಮ್ಮಿಬ್ಬರ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಜಿ. ನರಸಿಂಹೇಗೌಡ.—ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಸದಸ್ಯನಾದ ನನಗೆ ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಡಲಿಕ್ಕೇಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಎ. ಜೆ. ಬೊಡ್ಡಮೇಟಿ.—ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ 20ಸಾವಿರ ಜನರು ನಿರಾಶ್ರಿತರಾಗಿ ಕಷ್ಟಕ್ಕೀಡಾಗಿದ್ದಾರೆ. ನನಗೆ ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕು.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಚರ್ಚೆಗೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡಲು ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಅವಧಿ ಎಷ್ಟು ಬೇಕಾಗಬಹುದು ?

Sri KADIDAL MANJAPPA.—I require half an hour.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಈಗ ಶ್ರೀ ಬೊಮ್ಮೇಗೌಡರು ಮಾತನಾಡಲಿ.

Sri C. M. ARUMUGHAM.—Sir, you were pleased to say that chances would be given to members coming from the affected areas. May I bring to your notice that this is not a Representative Assembly and that everybody has got a right to speak ?

Mr. SPEAKER.—(Addressing Sri C. M. Arumugham). This is not a Representative Assembly—that everybody knows. How the Members make it a Representative Assembly while speaking, you know it and I also know it.

Let me see as to how many members could be accommodated ; but I cannot say that I will give a chance to everybody.

Sri S. D. KOTHAVALE.—Sir, my request to the Chair is that this debate may be taken up tomorrow also.

Dr. R. NAGAN GOWDA.—Sir, I support that suggestion. It is necessary that the representatives of almost all the districts that are affected should be heard in this House. If you do not have enough time today, you may kindly extend it by a few hours tomorrow.

Mr. SPEAKER.—It is for the House and the Government to decide and advise me in this respect.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—We stand by Sri S. D. Kothavale in this respect, Sir.

Sri KADIDAL MANJAPPA.—We have got still two hours. Let us think of it later. Let the debate go on.

Mr. SPEAKER.—Whether we are going to take it up tomorrw or not is a thing which has to be decided later. There is still time, I know. But I must know it within an hour whether it will be taken up tomorrow or not, because I have to fix up tomorrow's agenda.

Sri J. B. MALLARADHYA.—Sir, I understand that the House will meet tomorrow in the morning. Even if you are going to take up the business of the House as scheduled, the Prohibition Bill has to be taken up. Within four hours along with questions, there is no likelihood of the Prohibition Bill being completed tomorrow. On the other hand almost every representative from the districts wants to be heard on this subject of floods. I think the Hon'ble Revenue Minister may agree to the extension of time tomorrow also for this subject. You are not likely to finish the Prohibition Bill. And on the last day you can take up the Land Acquisition Bill because it will help you

in acquisition of lands and other things. It has already come from the Select Committee stage. I therefore request that tomorrow also we may have discussion on this flood situation so that the Government may have an opportunity of hearing all Members.

Sri KADIDAL MANJAPPA.—I leave it to the chair. I do not want to shut out discussion on an important matter like this. We thought originally that one day was sufficient. The Business Advisory Committee thought that one day was sufficient. I agreed yesterday to an extension of time by a day more. One thing must be remembered namely that the problem cannot be solved by discussion alone. I leave the matter to the Chair, Sir.

*ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎಸ್. ಬೊಮ್ಮೇಗೌಡ (ಮಂಡ್ಯ).—ಸ್ವಾಮಿ, ನಾನು ಈ ಸಭೆಗೆ ಬಂದ ಮೇಲೆ ಇಂಥ ಒಂದು ಕಷ್ಟ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಚರ್ಚಿಸತಕ್ಕ ಅವಕಾಶ ನಮ್ಮ ಪಾಲಿಗೆ ಬಂದದ್ದು ನಮ್ಮ ದೌರ್ಭಾಗ್ಯ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಬೋರಯ್ಯನವರು ಮಾತನಾಡುತ್ತ ಈ ಸಲ ಪ್ರವಾಹಕ್ಕೆ ಆಗಸ್ತ್ಯೇಶ್ವರಸ್ವಾಮಿ ದೇವಸ್ಥಾನ ಸಿಕ್ಕಿ ಬಿದ್ದು ಹೋಯಿತು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಹಿಂದಿನ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ನಮುದ್ರವನ್ನೇ ಆಪೋಶನ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಂಥವರು ಅಗಸ್ತ್ಯರು. ಅಂಥವರೇ ಇಷ್ಟು ಕಷ್ಟಕ್ಕೆ ಈಡಾಗಿರಬೇಕಾದರೆ, ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರ ಪಾಡೇನಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಾವು ಹೇಳಬೇಕಾದ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ. ಈಗಾಗಲೇ ಮಾನ್ಯ ರೆವೆನ್ಯೂ ಮಂತ್ರಿಗಳು ತಮಗೆ ಸಿಕ್ಕಿರತಕ್ಕ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಿರುವುದರಲ್ಲಿ ಈ ವಿಷಯ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಕೇವಲ ಒಂದೆರಡು ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ಪರಿಹರಿಸತಕ್ಕ ಕಲಸವಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಕಡೆ ಆಗಿರುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಇನ್ನು ನಾಲ್ಕಾರು ವರ್ಷಗಳಾದರೂ ಬೇಸಾಯಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಆ ಜಮೀನನ್ನು ಮಾಡುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಇಂಥಾ ಅನಾಹುತಗಳಾದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ಒಂದು ವಿಶೇಷ ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿ ಸ್ಥಳದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು, ತಕ್ಷಣ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವುದು ಸಾಧ್ಯವೋ ಅದನ್ನು ಒದಗಿಸಲು ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡಬೇಕು. ಈಗ ಬೇಸಾಯದ ಕಾಲ. ಖುಷ್ಕಿ ಬೆಳೆಯಾಗಲೀ, ತರೀ ಬೆಳೆಯಾಗಲೀ, ಯಾವುದನ್ನು ಬೆಳೆಯಬೇಕಾದರೂ ಇದು ನಕಾಲ. ಈ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ರೈತರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಬೆಳೆ ಹೋದರೆ ಅದು ಕೇವಲ ಈ ದಿವಸದ ನಷ್ಟವಲ್ಲ, ಮುಂದೆ ತನ್ನ ಜೀವನವನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿ ಸಾಗಿಸಬೇಕು ಎನ್ನುವ ದೊಡ್ಡ ಸಮಸ್ಯೆ ರೈತರಿಗೆ ಇದೆ. ಈ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟು ಬೇರೆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯನ್ನಿಟ್ಟರೆ ಉತ್ಕೃಷ್ಟವಾದ ಬೆಳೆ ಅವನ ಕೈ ಸೇರುವುದು ಕಷ್ಟ. ಕೆಲವು ಜಮೀನುಗಳಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕಾರು ವರ್ಷ ಬೇಸಾಯ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಸರಕಾರದವರು ತಾವು ಒದಗಿಸತಕ್ಕ ಬೀಜದ ಬತ್ತ ಹಾಗೂ ಕೃತಕ ಗೊಬ್ಬರ ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಬೀಜದ ಬತ್ತವನ್ನು ಮುಫತ್ತಾಗಿ ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟು, ಕೃತಕಗೊಬ್ಬರ ಮತ್ತು ಜಮೀನು ಅಬಾದು ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಕೊಡತಕ್ಕ ಮಧ್ಯವರ್ತಿ ಸಾಲವನ್ನು ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ತೀರಿಸುವಂತೆ ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಟ್ಟು ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ವರ್ಷ ಸಾಲವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಮುಂದಿನ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಅವನ್ನು ತೀರಿಸಬೇಕೆಂದರೆ ಕಷ್ಟ. ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳಾದರೂ ಕೂಡ ಬೇಸಾಯ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲದೆಯಿರುವಾಗ ಮುಂದಿನ ವರ್ಷದಲ್ಲಿಯೇ ಸಾಲವನ್ನು ತೀರಿಸಬೇಕು ಎಂದರೆ ಬಹಳ ಕಷ್ಟಕ್ಕೆ ಈಡಾಗುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯೊದಗುತ್ತದೆ. ಮಾನ್ಯ ಸಹಕಾರ ಸಚಿವರು ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳ ಮೂಲಕ ಕಷ್ಟಕ್ಕೆ ಈಡಾಗಿರುವ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿರುವವರಿಗೆ ಮಧ್ಯವರ್ತಿ ಸಾಲದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಸಹಾಯವನ್ನೊದಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಟ್ಟು ಅದನ್ನು ವಾಪಸು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕಾಲಾವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಮಧ್ಯವರ್ತಿ ಸಾಲವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಐದು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ತೀರಿಸಬೇಕೆಂದರೆ, ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಹೊರಗಡೆಯಿಂದ ಮಣ್ಣನ್ನು ತಂದು ಜಮೀನನ್ನು ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿ ಮಾಡಿ ಬೆಳೆ ತೆಗೆಯಬೇಕಾದರೆ ಎರಡು ಮೂರು ವರ್ಷ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ಅವರಿಗೆ ಹತ್ತು ವರ್ಷ ಅವಧಿಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಅನೇಕರು ಮನೆಮಠಗಳನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವಂಥ ವರದಿ ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಬಂದಿದೆ. ಅಂಥ ಜನರಿಗೆ Rural Housing Scheme ಮೂಲಕ ಮನೆಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂದೆ ಬಂದು ಈ ಜನರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅವರ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಸಡಿಲಗೊಳಿಸಿ, ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕು. ಮತ್ತು ಈ ರೀತಿ ಕೊಟ್ಟ ಸಾಲವನ್ನು 15-20 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ತೀರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಟ್ಟು ಪ್ರವಾಹಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗಿರುವ ಮತ್ತು ಮನೆಮಠಗಳನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿರುವವರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾನು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಮೊನ್ನೆ ತಾನೇ ಮಂಡ್ಯ ಜಿಲ್ಲೆಯ ವ್ಯವಸಾಯ ಸಂಘದಿಂದ ಸುಮಾರು 500 ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಬೀಜದ ಬತ್ತವನ್ನು ಮುಫತ್ತಾಗಿ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ರೈತರಿಗೆ ಹಂಚಲು ಅವನರದ ಮಿಟಿಂಗ್ ಕರೆದು, ತಿರ್ಮಾನ ಮಾಡಿದ್ದಲ್ಲದೆ ಎಲ್ಲ ತಾಲ್ಲೂಕು ವ್ಯವಸಾಯ ಸಂಘಗಳೂ ಕೂಡ ಆದಷ್ಟು ಉದಾರವಾಗಿ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಮನವಿಯನ್ನು ಸಹ ಕಳಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ.

[MR. DEPUTY SPEAKER in the Chair.]

ಬೇಸಾಯಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಏನೇನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವೋ ಅದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಮಾಡಬೇಕು, ಎಂದರೆ ಇನ್ನೊಂದು ತಿಂಗಳೊಳಗೆ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು. ಯಾವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೊರಟಿದ್ದೀರೋ, ಅದೇ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಹಾಯದ ಪ್ರಯೋಜನ ದೊರೆಯಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಮನಗಾಣಬೇಕು. ಬೇಸಾಯಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಹಾಯ ದೊರೆಯದೆಹೋದರೆ, ನಿಮ್ಮ ಸಹಾಯ ನಿಷ್ಪ್ರಯೋಜನವಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಈ ಮಳೆ ಮುಗಿ

(ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎಸ್. ಬೋಮ್ಮೇಗೌಡ)

ಯುವುದರೊಳಗೆ ರೈತರಿಗೆ ಏನೇನು ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕೆಂದಿದ್ದೀರೋ, ಅದನ್ನು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ಸಂದರ್ಭವನ್ನು ದುರುಪಯೋಗಪಡಿಸಿಕೊಂಡು, ನೊಂದ ರೈತರಿಗೆ ನಲ್ಲಬೇಕಾದ ಸಹಾಯವನ್ನು ಯಾರೂ ತಮ್ಮ ಸ್ವಂತಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಕೂಡದು. ಯಾರಾದರೂ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರ ದುರುಪಯೋಗಪಡಿಸಿಕೊಂಡು ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದರೆ, ಕಠಿಣ ಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ವಿಧಿಸರಾಗುತ್ತದೆಂಬ ಒಂದು ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ಹೊರಡಿಸಬೇಕು. ಆದಷ್ಟು ಜಾಗ್ರತೆ, ಈ ತಿಂಗಳೊಳಗೆ ನೊಂದವರಿಗೆ ನಹಾಯ ತಲಪುವಂತೆ ಮಾಡಲಿ ಎಂದು ಮತ್ತೊಂದು ಸಾರಿ ತಮ್ಮ ಮೂಲಕ ನರ್ಕಾರವನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಪ ಕಾಣಿಕೆಯಾಗಿ ನನ್ನ ಈ ಒಂದು ತಿಂಗಳ ಪಡಿತರವಾದ 250 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಪರಿಹಾರ ನಿಧಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ.

ಇಷ್ಟು ಹೇಳಿ, ಈ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನು ವಂದಿಸುತ್ತೇನೆ.

*ಶ್ರೀ ಬಿ. ರಾಚಯ್ಯ. (ಚಾಮರಾಜನಗರ).— ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಪ್ರಕೃತಿಯ ವಿಕೋಪಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿ., ಪ್ರವಾಹದ ಹಾವಳಿಯಿಂದ ನೊಂದ ಜನರಿಗೆ ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ನನ್ನ ಅನುಕಂಪವನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತೇನೆ. ಪ್ರವಾಹದ ಹಾವಳಿಯಿಂದ ಜನರು, ಜಾನುವಾರುಗಳು, ಭೂಮಿ, ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೆ ಸೇರಿದಂಥ ಕಟ್ಟಡಗಳು, ರಸ್ತೆಗಳು, ಸೇತುವೆಗಳು ಮುಂತಾದವುಗಳಿಗೆಲ್ಲಾ ತೊಂದರೆ ಉಂಟಾಗಿದೆ. ಇದುವರೆಗೆ ನನ್ನ ಹಿಂದೆ ಮಾತನಾಡಿದ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರೆಲ್ಲರೂ ಕೂಡ ತಂತಮ್ಮ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಕೇಡಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲದೇನೆ ನರ್ಕಾರದವರು ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾಗಿ ಏನೇನು ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ್ದಾರೆ, ಮುಂದೆ ಏನು ಒದಗಿಸಬೇಕೆನ್ನುವ ವಿಷಯವನ್ನೂ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನನಗಾದರೂ ಮೈಸೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ, ಟಿ. ನರಸೀಪುರ, ನಂಜನಗೂಡು ಮತ್ತು ಕೊಳ್ಳೇಗಾಲ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಹಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿರತಕ್ಕಂಥ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆದಂಥ ದೃಶ್ಯವನ್ನು ನೋಡಿ ರೋಮಾಂಚನವಾಯಿತು. ಈ ಅನಾಹುತ ನಮ್ಮ ಕೈಯಲ್ಲಿಲ್ಲದ ವಿಷಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಈ ಒಂದು ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ತತ್‌ಕ್ಷಣ ಏನು ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನರ್ಕಾರ ಆಜ್ಞೆ ಮಾಡಿದೆಯೋ, ಅದು ಜನಗಳಿಗೆ ದೊರಕದೆ ಇರತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಒಂದು ವಿಷಾದವಾಗಿದೆ. ತಾವು 40 ರೂಪಾಯಿಗಳಿಂದ 100 ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗೆ ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಪರಿಹಾರ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರಿಗೆ ಸೂಚನೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಆದರೆ ಬೊಕ್ಕನ ಹಳ್ಳಿ, ಹೊಸಕೋಟೆ ಮಳೆ, ಕರಾಬರ ಬಡಾವಣೆ ಮತ್ತು ನಂಜನಗೂಡಿನ ಕೆಲವು ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ಅದು ಬಹಳ ಕಡಮೆ. ಜನಗಳಿಗೆ ವಾನ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸ್ಥಾನವಿಲ್ಲ. ಅವರು ತಗ್ಗಿನ ಜಾಗು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಜೀವಿನುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ ಸೊಳ್ಳೆಗಳ ಕಾಟ ಬೇರೆ. ಕೆಲವರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಸ್ಕೂಲುಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ದೇವಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ, ಅದೂ ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ವಾನಸ್ಥಾನ ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ನಿಮ್ನವರ್ಗದ ಜನರಿಗೆ ಅಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಸ್ಥಳವಿಲ್ಲ. ಅವರು ಕೇವಲ ಚಿಂಪೊರಿ ಪೆಡ್ಡುಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಲಕಳೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ; ಆ ಪೆಡ್ಡುಗಳಿಗೆ ಒಂದೇ ಕಡೆ ಮೊಟ್ಟೆ ಕಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ; ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ಇಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲ. ಇಂಥಾ ಚಿಂತಾಜನಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಅವರು ಜೀವನ ನಾಗಿಸಬೇಕು. ಸುಮಾರು 10 ದಿವನಕ್ಕೆ ಆಗತಕ್ಕಂಥ ಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ಅವರಿಗೆ ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾಗಿ ಕೊಡಿ ಎಂದು ನೂಚನೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರ್ಗೂ, ಕೆಲವು ನಂನಾರಾಗಳಿಗೆ 10 ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅವರು ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೂ ಕಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ನರ್ಕಾರದವರು ಪರಿಹಾರ ಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ನೂಚನೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ರೋಕೋಪಯೋಗಿ ಶಾಖೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು, ಕೆಲವು ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ನಾಮಾನ್ಯ ಬಜೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಿರುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕೂಡಲೇ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು, ನೂಚನೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಆದರೆ ಕೆಲನ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ನಾನು ಹೇಳಿದ ಮೂರು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿಯೂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಕೆರೆಗಳನ್ನು ರಿಪೇರಿ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ, ಗ್ರಾಮ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ರಿಪೇರಿ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ, ಅಣೆಕಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟತಕ್ಕಂಥ ಮತ್ತು ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ಯೋಜನೆಗಳು ಮಂಜೂರಾಗಿದ್ದರೂ ಕೂಡ, ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಇನ್ನೂ ಮನನ್ನು ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಿದರೆ, ಎಷ್ಟು ದಿವನ ಪುಕ್ಕಟೆ ಊಟ ಒದಗಿನುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ? ಇದು ಯಾವ ನರ್ಕಾರಕ್ಕೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಕಾರಣದಿಂದ ಕೆಲನ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ತೀವ್ರವಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ನೆರವೇರಿನಬೇಕೆಂದು ನರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ನೂಚನೆಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ.

ಪುನರ್ವನತಿ ನಂಧರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ತಗ್ಗು ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ವಾನ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಜನರನ್ನು, ಇನ್ನೊಂದು ಎತ್ತರವಾದ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಅದೇ ಊರಿನಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಕಡೆಯ ಬಡಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಜಾಗಕೊಟ್ಟು ಮನೆಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಡುವುದು, ಮೊದಲನೆಯದು. ಎರಡನೆಯದು, ಒಂದೊಂದು ಊರೇ ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಹೋದಕಡೆ, ಬೇರೆಕಡೆ ಊರನ್ನು ಕಟ್ಟತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು. ಒಂದನೆಯದಕ್ಕೂ ಎರಡನೆಯದಕ್ಕೂ ವ್ಯತ್ಯಾನ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಒಂದು ಊರಿನಲ್ಲಿ ತಗ್ಗು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥವರಿಗೆ ಎತ್ತರವಾದ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಬಡಾವಣೆ ಮಾಡುವ ನಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ, ಅವರಿಗೆ ಜಾಗದ ಒಂದು ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದೆ, ಮತ್ತು ಅವರು ಮನೆಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಹಣಕಾನಿನ ಮತ್ತು ಮರ ಮುಟ್ಟುಗಳ ನೌಲಭ್ಯ ಬೇಕು. ಅವರಿಗೆ ಇತರ ನಾರ್ವಜನಿಕ ನೌಲಭ್ಯಗಳೂ ದೊರೆಯಬೇಕು; ಎಂದರೆ ರನ್ತೆ, ಬೇಕಾಗಿರತಕ್ಕಂಥ ಪಾಠಶಾಲೆಗಳು, ಗ್ರಾಮಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾಗಿರತಕ್ಕಂಥ ಇನ್ನಿತರೆ ನೌಲಭ್ಯಗಳು ಹೊನದಾಗಿ ನಿರ್ಮಾಣಮಾಡಿರತಕ್ಕಂಥ ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ನಾರ್ವಜನಿಕ ಪಾಠಶಾಲೆಗಳು, ಆರೋಗ್ಯ ಕೇಂದ್ರುಗಳು, ದೇವನ್ಥಾನಗಳು, ರಸ್ತೆಗಳು ಮುಂತಾದುವುಗಳನ್ನು ನರ್ಕಾರದವರು ಮಾಡಿನಿಕೊಡಬೇಕು. ಊರಿನ ಒಂದು ಹೊನ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೆ ಏನು ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದು, 1911ನೆಯ ಇನವಿ, 1924ನೆಯ ಇನವಿ, ಮತ್ತು 1953ನೆಯ ಇನವಿಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಈಚೆಗೂ ಗೊತ್ತಾಗಿದೆ. 1953ನೆಯ ಇನವಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಫ್ಲಡ್ ರಿಲೀಫ್ ಕಮಿಟಿಯನ್ನು ಮೈನೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಿತ್ತು, ಆ ನಮಿತಿ ಒಂದು ವರದಿಯನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಮೈನೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ಪ್ರದೇಶಗಳು ಪ್ರವಾಹಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗುತ್ತವೆಯೋ, ಅವುಗಳ

ಪುನರ್ವಸತಿ ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ 7—7½ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಒಂದು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡಿದ್ದಾಗ್ಯೂ, ಸರ್ಕಾರ ಆ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಗಮನವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಏನು ಮಾಡಿದೆ? 1953ನೆಯ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದ ಹನುಮಂತಯ್ಯನವರು, ಟಿ. ನರಸೀಪುರಕ್ಕೆ ಬಡಾವಣೆ ಗೋಸ್ಕರ 10 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಅನ್-ಡಿ-ಸ್ಕಾಟ್ ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿದರು. ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳಾದರೂ, ಇನ್ನೂ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದಾರೆ, ಇದು ಜನರ ದುರದೃಷ್ಟವೋ ಅಥವಾ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದ ಮಂದಗಾಮಿ ನೀತಿಯೋ ಎಂದು ಕೇಳದೆ ವಿಧಿಯಿಲ್ಲ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಬಡವರಿದ್ದಾರೆ, ಎಲ್ಲ ಸ್ವಶಕ್ತಿಯಿಂದ ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯ ಇಲ್ಲವೋ, ಆ ಜನಗಳಿಗೆ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಪುನರ್ವಸತಿ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ 300 ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ತಮ್ಮ ಅರ್ಡರಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರೊವಿಷ್ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ರಿಲೀಫ್ ಕೊಡುವಾಗ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರಿಗೂ ಎಷ್ಟು ನಷ್ಟವಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಗಮನಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅದರ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಪರಿಹಾರ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ನಷ್ಟ ನೂರು ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗಿದ್ದರೆ, ಹತ್ತು ರೂಪಾಯಿಗಳ ಪರಿಹಾರ, 500ರವರೆಗಿದ್ದರೆ 25 ರೂಪಾಯಿಗಳ, ಸಾವಿರದ ಮೇಲಿದ್ದರೆ 40ರಿಂದ 100 ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗೆ ಎಂಬುದಾಗಿ ಒಂದು ಗ್ರಡೇಷನ್ ಮೇಲೆ ಕ್ಯಾಷ್ ಗ್ರಾಂಟನ್ನು ಕೊಡಲು ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಅಧಿಕಾರ ಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತೀರಿ. ಹೀಗೆ ಮಾಡಿರುವುದರಿಂದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು, ನಷ್ಟ ಎಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗಾಗಿದ್ದರೂ, ತಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರದ ಮಿತಿಯಲ್ಲಿಯೇ ನಷ್ಟದ ಅಂದಾಜನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡಬಹುದು. ಇದರಿಂದ ಬಡ ಜನಗಳಿಗೆ ಏನೊಂದು ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರದವರು ಇದ್ದಾರೆಯೋ, ಆ ಪರಿಹಾರ ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀಮಂತರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪರಿಹಾರ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದರೂ ಬಡವರಾದವರಿಗೆ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾದುದು ಅತ್ಯಾವಶ್ಯಕ. ಅವರಿಗೆ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಕೊಡುವ ಅಂದಾಜಿನ ಮೇಲೆ, 25, 50, 100 ಹಾಗೂ 300 ರೂಪಾಯಿಗಳೊಳಗಡೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ರೀತಿಯಾದ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಕೊಡುವುದರಿಂದ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅವರು ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಬಡವರಾದವರು ಎಂದರೆ ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಪರಿವಾರದವರು, ನಾಯಕ ಪಂಗಡದ ಜನರು ಮತ್ತು ಕುರುಬರು ಬಹಳವಾದ ತೊಂದರೆಗೆ ಈಡಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಹಿಂದೆ ನಿಮ್ನ ವರ್ಗದವರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸರಕಾರದವರು ಅವರಿಗೆ ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಲು 400 ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಯೋಚನೆಮಾಡಿದ್ದರು. ಅದರೆ ಈ ವರ್ಷ ಸರಕಾರದಿಂದ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವ ಒಂದು ಯೋಜನೆಯೂ ಇನ್ನೂ ತಯಾರಾಗಿಲ್ಲ. ಅದರ ವಿಷಯ ಏನೇ ಇರಲಿ, ಈಗ ಸರಕಾರದವರು ಏನು ಒಂದು ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಯೋಚಿಸಿದ್ದಾರೋ, ಅದರಂತೆ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಬಂಜರು ಭೂಮಿಗಳಿರುತ್ತವೆಯೋ ಅಂತಹ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಲೊನಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಈ ಜನರಿಗೆ ವಸತಿಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು. ಅಗ್ರಿ ಕಲ್ಚರ್ ಕಾಲೊನಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಯಾರು ಅಲ್ಲಿಯೇ ನೆಲಸಲು ಇಷ್ಟ ಪಡುತ್ತಾರೋ ಅಂತಹ ಜನಕ್ಕೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕೆಂದಿರುವುದನ್ನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡು ಈ ನಿರಾಶ್ರಿತ ಜನಕ್ಕೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವುದು ಸಮಯೋಚಿತವಾದುದು. ಇದರಿಂದ ಅವರ ಜೀವನೋಪಾಯಕ್ಕೆ ಕೊಡ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ರೀತಿ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲ ಅನಾವಶ್ಯಕವಾದ ಫಾರೆಸ್ಟ್ ಲ್ಯಾಂಡ್ಸ್‌ಗಳಿವೆಯೋ ಅದರಲ್ಲೂ ಕೊಳ್ಳೇಗಾಲದ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ ಎಂದು ಕೇಳಿಬ್ಬತ್ತೇನೇ—ಅಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ರಿಲೀಫ್ ವರ್ಕುಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ಬೆಳೆಗಳು ಹಾಳಾಗಿರತಕ್ಕ ಮತ್ತು ಜಮೀನಿಗೆ ತೊಂದರೆಯುಂಟಾಗಿರತಕ್ಕ ಭಾಗಗಳಿಗೆ ಸರಕಾರದವರು ನಾಲೆಗಳನ್ನು ತೋಡಿಸಿ ನೀರನ್ನು ಕೊಡಿಸುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇವೆಲ್ಲವನ್ನು ರಿಪೇರಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ರೈತರ ಮೇಲೆಯೇ ಬೀಳುತ್ತದೆ. ಈಗಿರುವ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಲವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡು ಈ ಜಮೀನುಗಳನ್ನು ರಿಪೇರಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಅವರಿಲ್ಲ. ಕೊಂಡನ ಕೊಪ್ಪಲು, ತಲಕಾಡಿನ ಹತ್ತಿರವಿರುವ ಒಂದು ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ, ಕುಕ್ಕೂರು, ಹೊನತೊರೆ, ಎಡಕುರ, ಈ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಇರುವ ಭೂಮಿಗಳಲ್ಲಿ ಮರಳು ತುಂಬಿಹೋಗಿಬಿಟ್ಟಿದೆ. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲೇನೂ ಆಗಿಲ್ಲ. ಕೆಲವು ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದೆ. ಸರಕಾರದವರು ಈ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಉತ್ತಮವಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ತರಲು ಸರಕಾರದಲ್ಲಿ ಬುಲ್‌ಡೋಜರುಗಳಿವೆ, ಟ್ರಾಕ್ಟರುಗಳಿವೆ. ಇವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುವುದರಿಂದ ಒಂದೆರಡು ತಿಂಗಳಿನಲ್ಲಿ ಮರಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಈ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಉತ್ತಮ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ತರಲು ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ಇಲ್ಲಿನ ಜನಗಳಿಗೂ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನೂಚಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಮನೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟುವ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ 300 ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಈ ಮುನ್ನೂರು ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಬೆಲೆ ಬಾಳುವ ಮರ, ಬೊಂಬುಗಳು ಯಾವ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಜನ ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೋ ಅವರಿಗೆ ಸುಲಭವಾಗಿ ಸಿಕ್ಕುವಂತಿರಬೇಕು. ಆದುದರಿಂದ ಈ ಮರದ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ಆಯಾ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಹೆಡ್ ಕ್ವಾರ್ಟರುಗಳಲ್ಲಿ ಶೇಖರಿಸಿ ಹಂಚುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುವುದು ಸೂಕ್ತವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಕಾಳುಗಳನ್ನು ಹಂಚುವುದು ಮತ್ತು ತಕಾವಿ ಸಾಲಗಳನ್ನು ಕೊಡುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಿಗೂ encumbrance ಇಲ್ಲದಂತೆ ರೈತರು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. 2,000 ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಬೆಲೆ ಬಾಳುವ ಜಮೀನಿದ್ದರೆ 200 ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಸಾಲ ಎಂದು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಪುನಃ ಸಾಲ ಬೇಕಾದರೆ ಮೊದಲಿನ ಸಾಲ ಪೂರ್ತಿ ತೀರಿರಬೇಕು. ಆದರೆ ಭೂಮಿಯು 1500 ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಬೆಲೆ ಬಾಳುವಂತಿದ್ದರೆ ಇದರ ಶೇಕಡಾ 75ರಷ್ಟು ಸಾಲವನ್ನು ಕೊಡಬಹುದು ಎನ್ನುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದರೆ ಈ ಸಾಲವನ್ನು ಕೊಡುವುದರಿಂದ ಉಪಯೋಗವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಶೇಕಡಾ 75ರಷ್ಟು ಬೆಲೆಯನ್ನು ಸರಕಾರ ಕೊಡಲು ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನೂಚಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ಎಲ್ಲ ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡಲು ಅಂದಾಜುಗಳನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡುವಾಗ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಬಹಳ ಕಡಮೆಯಾದ ಎಸ್ಟಿಮೇಟುಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಸರಿಯಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಪ್ರವಾಹದಿಂದ ಎಷ್ಟು ನಷ್ಟವಾಗಿದೆ, ಎಷ್ಟು ಜನಕ್ಕೆ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ, ಮತ್ತು ಕಷ್ಟಗಳಾಗಿವೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಅಖ್ಯರಾದ, ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ

(ಶ್ರೀ ಬಿ. ರಾಚಯ್ಯ)

approximate ಆದಂತಹ ಒಂದು ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ತಯಾರಿಸಿ ಇಂಡಿಯಾ ಸರಕಾರದಿಂದ ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ನೆರವನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕು; ಹೀಗೆ ಮಾಡದೆ ಹೋದರೆ ಈ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಪೂರ್ತಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದಕಾರಣ ಒಂದು ನಿಖರವಾದ ಅಂದಾಜನ್ನು ತಯಾರಿಸಿ, ನಮ್ಮ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ತಂದಿರುವ ತಿದ್ದುಪಡಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವಂತೆ ನುಮಾರು ಹತ್ತು ಕೋಟಿಯಷ್ಟು ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಈ ಬಡಜನರ ಪುನರ್ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಾಗಿ ಪಡೆಯಲು ಯತ್ನಿಸಬೇಕು. ಅದಕ್ಕೊಸ್ಕರ ಇಂತಹ ಒಂದು ಮನವಿಯನ್ನು ತಯಾರಿಸಿ ತಿಳಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. Floods havocಗಳನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಏನೇನು ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ತಯಾರುಮಾಡಿದ್ದರೋ ಅವು, ಕಳೆದ ಎರಡನೆಯ ಪಾಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಈ ಮೂರನೆಯ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಯಾವುವೂ ಕಾರ್ಯಗತವಾಗಬೇಕೆಂದಿದ್ದುವೋ ಅವನ್ನು ಪೂರ್ತಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಕೊಡಗಿನ ಹಾರಂಗಿ ಮತ್ತು ಕಂಬದಕಡ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟನ್ನು ಮಾಡಿ ಇವೊತ್ತಿನ ದಿನ ಈ ನೀರನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳದಿದ್ದರೆ ಉಪಯೋಗವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಬದರಳ್ಳಿ ಹತ್ತಿರ ಕಪಿನಿ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟು, ಸುವರ್ಣಾವತಿ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟು ಹಾಗೂ ಹೇಮಾವತಿ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟು ಇವನ್ನು ಪೂರೈಸಿದ್ದಿದ್ದರೆ ಜನಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟು ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಹಚ್ಚಿನ ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕು, ಎಂದು ಮನವಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಈ ನನ್ನ ನಾಲ್ಕು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಕ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ವೈ. ವೀರಪ್ಪ (ಹೊಳೆನರಸಿಪುರ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈಗಾಗಲೇ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಪ್ರಕೃತಿಯ ವೈಪರೀತ್ಯ ಹಾಗೂ ವಿಕೋಪಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿರತಕ್ಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಯಾವ ರೀತಿಯಾಗಿ ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ಒಳಗಾಗಿರತಕ್ಕ ಜನಗಳಿಗೆ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು ಎಂಬ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಸೂಚನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಒಂದೆರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇಡಬೇಕೆಂದು ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಏತಕ್ಕೆಂದರೆ, ಜನಜೀವನದಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ವ್ಯವಹಾರವಾಗಲೀ, ಸಾಮಾಜಿಕ ವ್ಯವಹಾರವಾಗಲೀ, ಅಥವಾ ಸರಕಾರದ ವ್ಯವಹಾರವಾಗಲೀ ಅದನ್ನು ದೂರದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಾವು ಪರಿಶೀಲಿಸುವುದು ಬಹಳ ಉಚಿತ. ಇದು ಪಂಡಿತರ ಮತ್ತು ಅನುಭವಿಗಳ ಒಂದು ತತ್ವವಾಗಿದೆ. ಸರಕಾರ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತಿದೆ, ಈ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವ ರೀತಿಯಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಚಿಂತಾಜನಕವಾಗಿದೆ. ಪ್ರಕೃತಿಯ ವೈಪರೀತ್ಯದಿಂದ, ಅತಿವೃಷ್ಟಿ, ಅನಾವೃಷ್ಟಿ ಮತ್ತು ಕ್ಷಾಮಡಾಮರಗಳು ಆಗಾಗ್ಗೆ ಬರುತ್ತಿರುತ್ತವೆ. ಸರಕಾರ ಜನತೆಯ ಒಂದು ಗುರುತರವಾದ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಹೊತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಮುಂಜಾಗರೂಕತೆ ವಹಿಸಿ ಈ ಬಗ್ಗೆ ತಡೆಗಟ್ಟುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿತ್ತೋ ಅಂತಹ ಯಾವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ನಿನ್ನೆಯ ದಿವಸ ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಹೇಳಿದಂತೆ Preventive Measures ಏನೇನನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡಿದಾಗ ಆ ಬಗ್ಗೆ ಸರಕಾರದವರೂ ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಪ್ರವಾಹಗಳ ಉಬ್ಬರವನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಬೇಕಾದರೆ ಅನೇಕ ದಾರಿಗಳಿವೆ.

ಈಗಿರತಕ್ಕಂಥ ನದಿಗಳ ನೀರನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿ ಜನತೆಯ ಹಿತಕ್ಕಾಗಿ ನಾವು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರಮಾಡಿ ನೋಡಿದರೆ ಸರಕಾರವು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ತನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಲಿಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. 1924-74ರ ವರೆಗೆ ಇರತಕ್ಕ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ದೇಶ ಎಷ್ಟು ನೀರನ್ನು ಕಾವೇರಿ ಬೇಸಿನ್ನಿನಿಂದ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿತ್ತೋ ಅಷ್ಟನ್ನೂ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ. ಅನೇಕ ಯೋಜನೆಗಳು ಈಗ ತಯಾರಾಗಿದ್ದರೂ ಸರ್ಕಾರ ನಿಜವಾಗಿ ದಿಟ್ಟತನವಾದ ಮತ್ತು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ನೆರೆಯ ಪ್ರಾಂತದವರಾದ ಮದ್ರಾಸ್ ಮತ್ತು ಆಂಧ್ರ ಪ್ರದೇಶದವರ ಒಂದು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಅಲ್ಲಿನ ಲೀಡರ್ಸ್ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಮುಂದಾಳುತನದಿಂದ ನೂಕ್ತ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಇಂಡಿಯಾ ಸರ್ಕಾರದೊಡನೆ ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂಬುದನ್ನು ನಾವು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಯೋಚನೆಮಾಡಿ ನೋಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆಂಧ್ರ ಪ್ರದೇಶದವರು ಕೃಷ್ಣಾ-ಗೋದಾವರಿ ನದಿಗಳ ನೀರನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಬಗ್ಗೆ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿನ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ತೀರ್ಮಾನಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನೂ ಸಹ ನಾವು ನೋಡಬೇಕು. ಆಂಧ್ರ ಪ್ರದೇಶದ ಮೇಲ್ಮನೆ ಮತ್ತು ಕೆಳಮನೆಗಳ ಜಂಟೀ ಅಧಿವೇಶನವನ್ನು ಉದ್ದೇಶಿಸಿ ಭಾಷಣ ಮಾಡಿದಾಗ ಆಂಧ್ರ ಪ್ರದೇಶದ ಗವರ್ನರ್ ಶ್ರೀ ಭೀಮಸೇನ ಸಾಚಾರ್ ಅವರು 1951ನೆಯ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಆದ ಒಪ್ಪಂದವನ್ನು ನಂಬಂಧಪಟ್ಟ ರಾಜ್ಯಗಳು ಎಲ್ಲವೂ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಸೂಚನೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದೂ ಅಲ್ಲದೆ ಎ.ಐ.ಸಿ.ಸಿ. ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಎನ್. ಸಂಜೀವ ರೆಡ್ಡಿಯವರು ತಮ್ಮ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಧೋರಣೆಯ ಮನೋಭಾವವನ್ನು ಸೂಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಇದುವರೆಗೂ ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲೂ ಅಂತಹ ದಿಟ್ಟತನದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಸಂಕಟದಿಂದ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೋ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟುಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಈ ಪ್ರವಾಹದ ಹಾವಳಿಯನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಬಹುದು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಕೆಲವಾರು ಅಂಶಗಳನ್ನು ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇಂತಹ ಪ್ರವಾಹ ಪೀಡಿತ ಸಂಭವಗಳು ಹಿಂದೆ ಎಷ್ಟೋ ಸಾರಿ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಉದ್ಭವವಾಗಿದ್ದರೂ ಇದುವರೆಗೂ ಯಾವ ಶಾಶ್ವತ ಕ್ರಮವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಆ ರೀತಿ ಜರೂರು ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದರೂ ಅದು ಈ ವಿಶೇಷ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಏನೇನೂ ಸಾಲದು. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಅನೇಕ ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳನ್ನು ನನ್ನ ಮಾನ್ಯ ಸ್ನೇಹಿತರು ಅನೇಕರು ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ನಿಮ್ಮ ಪಕ್ಷದವರೂ ಸಹ ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಂತೆ ಒಬ್ಬರು 3 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿದರೆ ಅದು ಸಾಲದೆಂದು ಇನ್ನೊಬ್ಬರು 10 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಬಡ್ಡೆಟ್ಟಿನ ಅಧಿವೇಶನ

ದಲ್ಲಿ ಈ ಬಗ್ಗೆ ನಾವು ಬಹಳ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೂ ಅದನ್ನು ನೀವು ಬಹಳ ಲಘುವಾಗಿ ಪ್ರತಿಭಟಿಸಿದ್ದೀರಿ. ನಾವು ಎಷ್ಟು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿದ್ದೇವೋ ಅಷ್ಟನ್ನು ಇನ್ನೂ ಮುಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಈ ರೀತಿಯಾದ ಘಟನೆಯಾಗಿ ಜನಗಳು ನಿರಾಶ್ರಿತರಾದರೆ ಅಂತಹ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಯಾವ ರೀತಿ ಹಣ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಬಡ್ಜೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಮುಂಜೂರು ಮಾಡಿಲ್ಲ. ನಾವು ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಿದ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಬಹು ಲಘುವಾಗಿ ತೆಗೆದು ಕೊಂಡು ತೀರ್ಮಾನಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶ ಬಡ ದೇಶವಾಗದಿದ್ದರೆ, ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಹಣ ಈ ಬಾಬಿಗೆ ಮುಂಜೂರಾಗಿದ್ದಿದ್ದರೆ ನಿಜವಾಗಿ ಬಹಳ ತ್ವರಿತವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಜನಗಳಿಗೆ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಕೊಡಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಪ್ರವಾಹ ಪೀಡಿತರಾಗಿ ನೊಂದವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಹಾಯವನ್ನು ಬಹು ಜಾಗ್ರತೆಯಾಗಿ ಮಾಡಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಈಗ ನಮ್ಮ ಸ್ಥಿತಿ ಹಾಗೆ ಇಲ್ಲದೇ ಇರುವುದರಿಂದಲೇ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಕಡೆ ಕೈ ಒಡ್ಡಬೇಕು; ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನಮ್ಮನಿರಬೇಕು. ಇದರಿಂದಲೇ ಆ ಜನಗಳ ಸ್ಥಿತಿ ಈಗ ಚಿಂತಾಜನಕವಾಗಿದೆ. ಸರ್ಕಾರವೂ ತನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯಪಾಲನೆಯಲ್ಲಿ ಲೋಪ ಮಾಡಿದೆ ಎಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಪ್ರವಾಹ ಪೀಡಿತವಾದ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಆತುರಾತುರವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದ ಆಜ್ಞೆಗಳನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿ ಕೊನೆಯ ಪಕ್ಷ ಅಲ್ಪ ಪರಿಹಾರವನ್ನಾದರೂ ಕೂಡಲೇ ನೊಂದವರಿಗೆ ಕೊಡುವುದು ಸರ್ಕಾರದ ಆದ್ಯ ಕರ್ತವ್ಯ. ಇಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸೂಕ್ತ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳದೇ ಇರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಸರ್ಕಾರ ಎಷ್ಟು ಬೇಜವಾಬ್ದಾರಿಯಿಂದ ವರ್ತಿಸುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ನಾನು ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಇನ್ನು ಈಗ ಪ್ರವಾಹ ಪೀಡಿತರಾದವರಿಗೆ ಒದಗಿಸಿರುವ ಪರಿಹಾರದ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಮಾತನಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಪರಿಹಾರ ಧನ ನೇರವಾಗಿ ಪ್ರವಾಹಪೀಡಿತ ಜನಗಳಿಗೆ ನಿಜವಾಗಿ ಹೋಗಿ ಸೇರಿದೆಯೇ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಅದು ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ಹೋಗಿ ಸೇರಿಲ್ಲ. ನನಗೆ ದೊರೆತಿರುವ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡು ನಾನು ವಿಚಾರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ನಿಜವಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ಪರಿಹಾರ ತಲಪಿಲ್ಲ. The proof of the pudding is in the eating ಎಂಬ ಹಾಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಕೇವಲ ಆಜ್ಞೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ಸಾಲದು. ಸರ್ಕಾರದವರೂ ತಮ್ಮ ಆಜ್ಞೆಗಳನ್ನೇ ತಾವೇ ಚಾಚೂ ತಪ್ಪದೆ ಅನುಸರಿಸಿ ಈಗ ಪ್ರವಾಹ ಪೀಡಿತರಾಗಿ ನೊಂದವರಿಗೆ ಜಾಗ್ರತೆ ಜಾಗ್ರತೆಯಾಗಿ ಪರಿಹಾರ ಧನ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ತಲಪಿದರೆ ಆಗ ಮಾತ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಕೈಗೊಂಡಿರುವ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಯಶಸ್ಸು ದೊರೆಯುತ್ತದೆಂದು ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇನ್ನು ಪಿ.ಡಬ್ಲ್ಯು. ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಕೆಲಸ ಜಾಗ್ರತೆಯಾಗಿ ಆಗಬೇಕು. ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಏನಾದರೂ ಒಂದು ಕೆಲಸವಾಗಬೇಕಾಗಿದೆಯೆಂದು ಕೇಳಿದರೆ ಅವರು ಹೊಸ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ದುಡ್ಡು ಇಲ್ಲ, ಹಳೆಯ ಕೆಲಸಕ್ಕೇ ಇನ್ನೂ ಎಷ್ಟೋ ಹಣಬೇಕು ಎಂದು ಆ ಇಲಾಖೆಯವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ಎನ್ನುವ ನಿದರ್ಶನಗಳನ್ನು ನಾನು ಎಷ್ಟೋ ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಈ ವಿಚಾರವಾಗಿ ನಾನು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಿದರೆ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇಲಾಖೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಬಾಬುಗಳಿಗೆ ಬಡ್ಜೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಲಾಗಿದ್ದ ಹಣವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಅಲಾಟ್ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ನಿಜವಾಗಿ ಹೋಗಿ ನೋಡಿದರೆ ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಆ ರೀತಿ ಹಣ ಇಲಾಖೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಸೇರಿಯೇ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಅಂದಮೇಲೆ ಇವರ ನೀತಿ ಹೇಗಿದೆಯೆಂದರೆ "ನಂಕಟ ಬಂದಾಗ ವೆಂಕಟರಮಣ" ಎಂಬಂತಿದೆ. ಬೇರೆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಪ್ರಸಂಗಗಳು ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚಿತವಾಗಿಯೇ ಮುಂಜಾಗರೂಕತೆಯಿಂದ ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಇವರು ಕೈಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಸರ್ಕಾರ ಅಂತಹ ಘೋರಣಿಯನ್ನು ಇನ್ನೂ ನಿರ್ಮಿಸಿಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಕ್ಷಾಮಡಾಮರಗಳಿಂದ ಮತ್ತು ಪ್ರವಾಹಗಳಿಂದ ಪೀಡಿತರಾದ ಜನಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಸಹಾಯವನ್ನು ಮಾಡುವ ಅವಕಾಶ ಈ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಇದೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಈಗಿರತಕ್ಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಅದಷ್ಟು ಜಾಗ್ರತೆ ಹೋಗಲಾಡಿಸಲು ಖಾಯಂ ಪರಿಹಾರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅಂಥಾದ್ದನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಬೇಕು. ಪಾತ್ರ ಎತ್ತರವಿರುವ, ಮತ್ತು ಆಳ ಇರುವ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಖಾಯಂ ಆದ ಒಳ್ಳೆಯ ಬಂಡುಗಳನ್ನು ಹಾಕಿ ಸುತ್ತಮುತ್ತ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಬೆಳೆ ನಾಶವಾಗದಂತೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಹಾಗೆ ಈ ಸರ್ಕಾರದವರು ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ನೋಡಿದರೆ ಕೇವಲ ಉತ್ಕಟ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಒದಗಿದಾಗ ಮಾತ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಸೂಕ್ತಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಾವು 19ನೆಯ ತಾರೀಖು ಇಲ್ಲಿ ಸಮಾವೇಶಗೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ದೇಶವಾದ್ಯಂತ ಕ್ಷಾಮಪೀಡಿತವಾಗಿರತಕ್ಕ ಸಂದರ್ಭವಿತ್ತು. ಆ ರೀತಿ ಇದ್ದಾಗ್ಗೆ ಕೇವಲ 10-12 ದಿವಸಗಳವರೆಗೆ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ವ್ಯವಹಾರ, ಚರ್ಚೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿ ಈಗ ಈ ಮೀಟಿಂಗನ್ನು ಅಡ್ಜರ್ನ್ ಮಾಡುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ನಿಜವಾಗಿ ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಒದಗತಕ್ಕ ಖರ್ಚು ವೆಚ್ಚಗಳು, ಹಾಕಿಕೊಂಡಿರತಕ್ಕ ಪ್ರೋಗ್ರಾಂಗಳ ಬದಲಾವಣೆ, ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದ್ದಂಥ ಮನೂದೆಗಳ ಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ಇತ್ಯಾದಿ ಪುನಃ ಪ್ರಿಂಟ್ ಮಾಡಿಸುವುದು — ಈ ಬಾಬುಗಳಿಗೆಲ್ಲಾ ಎಷ್ಟು ನಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಈಗ ಅಸೆಂಬ್ಲಿಯನ್ನು ಅಡ್ಜರ್ನ್ ಮಾಡಿ ಪುನಃ ಸಮಾವೇಶಗೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ ಬಹಳ ಖರ್ಚಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ವೆಚ್ಚವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಕೈ ಒಡ್ಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ದೂರದೃಷ್ಟಿ ಇಲ್ಲದೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಇಂತಹ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದ ಘನತೆಗೆ ಇದು ಯೋಗ್ಯವಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ಅನಿವಾರ್ಯದಿಂದ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ನನ್ನ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ಕಡೆ ನೋಡಿದರೂ ಶೀಘ್ರವಾದ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೈಗೊಂಡಿಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಹೇಳಬಲ್ಲೆ. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಬೇಜವಾಬ್ದಾರಿಯಿಂದ, ಅಸಡ್ಡೆಯಿಂದ ಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಜನಗಳ ಹಿತ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸರಿಯಲ್ಲ.

ಹೇಸರ'ನಲ್ಲ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದರೆ ಉತ್ತರ ಇಂಡಿಯದಲ್ಲಿ ಹರಿಯತಕ್ಕ ಗಂಗಾ, ಬ್ರಹ್ಮಪುತ್ರಾ ಮತ್ತು ಇತರ ನದಿಗಳ ಪ್ರವಾಹದ ಹಾವಳಿಯಿಂದ ಅಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಗಿರತಕ್ಕ ನಷ್ಟವನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಅಲ್ಲಿನ

(ಶ್ರೀ ವೈ. ವೀರಪ್ಪ)

ಜನತೆ ಶ್ರದ್ಧೆಯಿಂದ, ದೇವರ ಮೇಲಿನ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದು ನನಗೆ ಭಾಸವಾಗುತ್ತದೆ. "ಸರ್ಕಾರದ ಕೆಲಸವೇ ದೇವರ ಕೆಲಸ" ಎಂಬ ವಿಷಯದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ನಾನು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುವುದು ಏನೆಂದರೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಈ ಪ್ರವಾಹ ಗಳ ಹಾವಳಿಯನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಬೇಕಾದರೆ ಖಾಯಂ ಆಗಿರುವ ಪರಿಹಾರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಜರೂರಾಗಿ ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕು. ಈ ಮಾತನ್ನು ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು ಮತ್ತು ತಜ್ಞರು ಒಪ್ಪುತ್ತಾರೆಂದು ನಾನು ಹೇಳು ತ್ತೇನೆ. 1947ಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಖಜಾನೆಯಲ್ಲಿ ರಿಜರ್ವ್ ಆಗಿ 36-37 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಗಳಿದ್ದುವು. ಈಗ ಕೇಂದ್ರಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಸಾಲ ತರಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆದುದ ರಿಂದ ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಒತ್ತಾಯಪಡಿಸುವುದೇನೆಂದರೆ ಸರ್ಕಾರ ಯಾವಾ ಗಲೂ ದೇಶದ ಜನಗಳ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು. ಇಂತಹ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಹಂಗಾಮಿ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಕೈಗೊಳ್ಳುವುದು ಜನಗಳ ಹಿತಕ್ಕೆ ಸರಿಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಅದ ಕ್ಕಾಗಿ ಖಾಯಂ ಆಗಿರತಕ್ಕ ಪರಿಹಾರ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳುವುದು ಲೇಸು. ಆಪತ್ತು ಬಂದಾಗ ವೆಂಕಟರಮಣ ಎಂಬ ತತ್ವವನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಅನುಸರಿಸಿ ದರೆ ನಿಜವಾಗಿ ಆಗ ಮಾಡತಕ್ಕ ನಮನ್ತ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳು ಅಷ್ಟಾಗಿ ಸರಿಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಕಡಿದಾಳ್ ಮಂಜಪ್ಪ.—ಹಾಗಾದರೆ ಮಳೆ ಬರುವುದನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಾ? ಹೇಮಾವತಿನದಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ನೀರು ಬಂದು ಬಹಳ ಫ್ಲೋರ್ಸಿನಿಂದ ಹರಿಯುತ್ತಿರುವಾಗ ಅದನ್ನು ತಡೆ ಗಟ್ಟುವಾಗ ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಪ್ರಾಬ ವನ್ನು ಛಿಟ್ಟು ಬೇರೆ ಕಡೆಗೆ ಅಥವಾ ಯಾವುದೋ ಕಡೆಗೆ ಹರಿದು ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಅಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಫ್ಲಡ್ ಕಂಟ್ರೋಲನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿ ಮಾಡಬೇಕು? ಸಂಕಟ ಬಂದಾಗ ವೆಂಕಟರಮಣ ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಹೇಳಿಸಿದುದನ್ನು ನಾನು ಖಂಡಿತ ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ. ಪ್ರಕೃತಿ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಮಳೆ ಬೀಳುವಾಗ ಅದು ಯಾವ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ, ಯಾವಾಗ, ಬೀಳು ತ್ತದೋ! ಅದಕ್ಕೆ ನಾವೇನು ಮಾಡಬೇಕು?

ಶ್ರೀ ವೈ. ವೀರಪ್ಪ.—ಹಾಗೆ ಹೇಳಿದರೆ ಸರ್ಕಾರದ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ತೀರಿದ ಹಾಗಲ್ಲ. ಬೇಕಾದಷ್ಟು ತಜ್ಞರು, ಎಜಿನಿಗಳು ಇದ್ದಾರೆ. ಅಂದಮೇಲೆ ಇದುಸಾಧ್ಯ ಎಲ್ಲ ಎಂದರೆ ಸಾಲದು. ಸರ್ವೆಮಾಡಬೇಕು. ಯಾವಯಾವ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಖಾಯಂ ಆಗಿ ಪ್ರವಾಹ ಪರಿಹಾರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ಇಂತಹ ಪ್ರವಾಹ ಪೀಡಿತಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿದ್ದಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಯಾವರೀತಿ ತಡೆಗಟ್ಟಬೇಕು ಎಂಬು ದನ್ನು ಸರ್ವೆಮಾಡಿ ನೋಡಿದರೆ ಈ ಕೆಲಸವಾಗುತ್ತದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಒಂದು ಕಡೆ ಹಳ್ಳ ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಮಳೆಯ ನೀರು ಎತ್ತರವಾದ ಪ್ರದೇಶದಿಂದ ಹರಿದು ಕೊಂದು ಹಳ್ಳಕ್ಕೆ ಬಂದು ಸೇರಿ ಅದು ತುಂಬಿ ಹೋರಗೆ ಹೋಗಿ ನಿಜವಾಗಿ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿರುವ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ನಾಶಮಾಡುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರ ದವರು ಖಾಯಂ ಬಂಡುಗಳನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಬೇಕು. ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚು ನೀರೂ ಸಹ ವೇಸ್ಟಾಗಿ ಕೆಳಗೆ ಹೋಗದಂತೆ ಅದನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಕ್ರಮವನ್ನೂ ಸಹ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಸರ್ಕಾರದವರು ಮನಸ್ಸಿ ನಲ್ಲಿ ಏನೇನೋ ಶಂಕೆಗಳನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅತ್ಯವಶ್ಯಕ ವಾಗಿ ಆಗಬೇಕಾದ ಎರಡು ಮೂರು ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗಳ ಕೆಲಸವನ್ನು ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲೂ ಮತ್ತು ಕೊಡಗಿ ನಲ್ಲೂ ಆಗಬೇಕಾದ ಹಾರಂಗಿ, ಕಂಬದಕಡ ಮತ್ತು ಗೊರೂರು ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲು ಹಿಂಜರಿ ಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೇ ಕೃಷ್ಣಗೋದಾವರಿ ನದಿಗಳ 1851ರ ಅವಾರ್ಡ್‌ನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಲು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಈ ಸಭೆಯಿಂದ ತೀರ್ಮಾನವಾದ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದಾಗ್ಗೂ ಇಲ್ಲಿಯ ವರೆಗೂ ನಮಗೆ ಅವರಿಂದ ಯಾವ ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ನೂಚನೆಯೂ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಅಲ್ ಇಂಡಿಯಾ ಲೀಡರುಗಳು ದಿನಕ್ಕೊಂದು ಸ್ಟೇಟ್‌ಮೆಂಟುಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ವ್ಯವಹಾರಗಳ ಹೊಣೆಯನ್ನೆಲ್ಲ ಹೊತ್ತಿದ್ದರೂ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ನೀವು ಸರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿರು ವುದರ ಅರ್ಥವಾದರೂ ಏನು! ಈ ದಿವಸ ಸರ್ಕಾರ ದವರು ಒದಗಿಸಿರತಕ್ಕ ಪರಿಹಾರ ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿದೆ ಎಂದರೆ The proof of the pudding is in the eating ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ದಿವಸ ಸರ್ಕಾರದವರ ನ್ಯೋರವು ಜನರಿಗೆ ನೇರವಾಗಿ ಮತ್ತು ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ತಲುಪುತ್ತಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರ ದವರು ಈ ದಿವಸ ಅವರು ಏನೊಂದು ನೆರವನ್ನು ಕಷ್ಟದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಜನರಿಗೆ ನೀಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳು ತ್ತಿದ್ದಾರೋ ಅದು ಆ ಜನರಿಗೆ ನೇರವಾಗಿ–ಬೇಗ ತಲುಪುವಂತೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಮಾಡಬೇಕು. ನಾನೀಗ ಉದಾ ಹರಣೆಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ನನ್ನ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲೇ ಹೊಳೆ ನರಸೀಪುರಕ್ಕೆ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ ಹೊಳೆ ದಡದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ಒಂದು ನೂರು ಉಪ್ಪಾರರ ಸಂಸಾರಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಅವರು ಆ ನದೀತೀರದಲ್ಲಿ ಹೂ–ತರಕಾರಿ ಇತ್ಯಾದಿ ಗಳನ್ನು ಬೆಳೆದು ತಮ್ಮ ಜೀವನ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಈ ದಿವಸ ಅವರ ಜಮೀನುಗಳೆಲ್ಲ 30 ದಿವಸಗಳಕಾಲ ಅವಿಚ್ಛಿನ್ನವಾಗಿ ನೀರುಮುಳುಗಡೆಯಾಗಿವೆ. ಅಂದ ಮೇಲೆ ಅವರ ಜೀವನಾಧಾರದಗತಿಯೇನು? ಅವರಿಗೆ ಇನ್ನು ಬೇರೆ ಯಾವ ಜೀವನಾದಾರವೂ ಇಲ್ಲದೆ ತುಂಬಾ ತೊಂದರೆಗೀಡಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದಲೇ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಕಷ್ಟನಷ್ಟಗಳಿಗೀಡಾದ ಜನರಿಗೆ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಹಾಯ ನೀಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂಬುದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಸರ್ಕಾರದವರ ಸಹಾಯವೆಲ್ಲ ಕೇವಲ ಹುಕುಂಗಳ ಮೇಲಿರುತ್ತದೆ. ಇವರ ಈ ಹುಕುಂಗಳ ಮೇಲಿರುವ ಪರಿಹಾರ ಅವರಿಗೆ ಬೊರೆ ತಂತಾಗಲಲ್ಲ. ಅದೇ ನನ್ನ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಅವಾನಿಕೆರೆ ಬಯಲಿನಲ್ಲಿ ಇನ್ನೇನು ಬತ್ತದ ಕಟಾವಾಗಬೇಕೆನ್ನುವಷ್ಟರಲ್ಲೇ ಮಳೆಬಿದ್ದು ಆ ಜಮೀನಿನಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಒಂದೇ ಸಮನಾಗಿ 20—25 ದಿವಸಗಳ ಪರ್ಯಂತ ನೀರು ನಿಂತಿತು. ಇದರ ಪರಿಣಾಮದಿಂದ ಕೈಗೆ ಬರ ಬೇಕಾಗಿದ್ದ ಬೆಳೆಯೆಲ್ಲ ಅಲ್ಲೇ ಕೊಳೆತು ಹೋಯಿತು. ಹೀಗೆ ಸುಮಾರು 150 ಎಕರೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಾರುಬತ್ತದ ಬೆಳೆ ಹಾಳಾಗಿದೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಸುಮ್ಮನೆ ನಮಗೆ ವರದಿ ಬಂದಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಸಾಲದು. ಅವರು ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ನೋಡಿದರೆ ತಾನೆ ಅವರಿಗೆ ನಿಜಾಂಶ ತಿಳಿಯು ವುದು. ಹೀಗೆ ನನ್ನ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿನ್ನೂ ಕೆಲವು ಗ್ರಾಮ ಗಳಲ್ಲ ಎಂದರೆ ಹಂಗರ ಹಳ್ಳಿ, ಕಾಮಸಮುದ್ರ, ಹನುಮನಹಳ್ಳಿ, ಮಾವಿನಕೆರೆ ಈ ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲೂ ಪೂಕವಳ್ಳಿ, ಪಡವಲ ಹಿಪ್ಪೆ ಮುಂದಗೌಡಹಳ್ಳಿ,

ಕಬ್ಬುಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲೂ ಬೆಳೆ ವಿಪರೀತವಾಗಿ ನಾಶವಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಕಡಿದಾಳ್ ಮಂಜಪ್ಪ.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಎಷ್ಟೇ ಹೇಳಿದರೂ ಅವರ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟು ನಷ್ಟ ವಾಗಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ವೈ. ವೀರಪ್ಪ.—ನ್ಯಳವಿದ್ಯಮಾನವನ್ನರಿಯದೆ, ಅಂಕ ಅಂಶಗಳ ಆಧಾರವಿಲ್ಲದೆ ಒಬ್ಬ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯುಳ್ಳ ಸದಸ್ಯನು ಇಂಥ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟು ಧೈರ್ಯವಾಗಿ ಇಲ್ಲದ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಹೇಳಲು ಸಾಧ್ಯವಿದೆಯೇನು? ಈ ದಿವಸ ಸರ್ಕಾರದವರು ನನ್ನ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಬರಲಿ; ಮೂಡಲು ಹಿಪ್ಪೆ, ಪಡವಲು ಹಿಪ್ಪೆ–ಮಾಷಿನ ಕೆರೆ ಹಾಗೇವಾಳ ಮತ್ತು ಕುಂಕುಮದ ಹೊನ್ನೂರು ಇತ್ಯಾದಿ ಅನೇಕ ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ನಾಟಿದ್ದ ಆಲೂಗೆಡ್ಡೆ ಬೆಳೆಯೆಲ್ಲ ನಾಶವಾಗಿ ಅವರಿಗೆ 10—15 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳ ನಷ್ಟವಾಗಿದೆ; ತೋರಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ದಿವಸ ಹೂವಿನಹಳ್ಳಿ, ಬಾಗೇವಾಳ, ಕುಂಕುಮದ ಹೊನ್ನೂರು ಈ ಗ್ರಾಮಗಳ ಜನರೆಲ್ಲ ಬಹಳ ಕಷ್ಟಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರ ಈ ದಿವಸ ಅವರಿಗೆ ಪರಿಹಾರ ನೀಡದಿದ್ದರೆ ಅವರಿಗೆ ಬೇರೆ ಇನ್ನಾವ ಸಹಾಯದ ಮಾರ್ಗಗಳೂ ಇಲ್ಲ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಕಾಫಿ, ಏಲಕ್ಕಿ, ಮೆಣಸು ಈ ಬೆಳೆಗಳೂ ಮತ್ತು ಅಡಕೆಬೆಳೆ ಇವೆಲ್ಲ ಲಕ್ಷಾಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳ ವರೆಗೆ ಲುಕ್ಸಾನಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಹೀಗೆ ಜನರು ಕಷ್ಟಕ್ಕೆಸಿಕ್ಕಿ ಕಣ್ಣು ಕಣ್ಣು ಬಿಡುತ್ತ ಕುಳಿತಿರುವಾಗ ಇಲ್ಲಿ ರೆವಿನ್ಯೂ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಆ ಜನರಿಗೆಲ್ಲ ಕೂಡಲೆ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಇವರು ಹೇಳುತ್ತಿರುವಂತೆ ಪರಿಹಾರ ಅನೇಕರಿಗೆ ದೊರೆತಿಲ್ಲ. ಈ ದಿವಸ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸಹಾಯಕ್ಕಾಗಿ ಕೈಮುಗಿದುಕೊಂಡು ನಿಲ್ಲುವ ಸ್ಥಿತಿ ಬಂದಿದೆ. ಏನೇ ಆಗಲಿ 10—12 ಕೋಟಿಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಹಾಯವನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಪಡೆಯಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಆಗಿರತಕ್ಕೆ ನಷ್ಟ 10—12 ಕೋಟಿಗಳಿಗೂ ಜಾಸ್ತಿಆಗಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಇವರು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಹಾಯವನ್ನು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಪಡೆಯಲೇ ಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇನ್ನು ಬೇರೆ ಮಾರ್ಗವೇ ಇಲ್ಲ. ಈಗ ಈ ಸಹಾಯ ನೀಡುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಈ ನದಿಗಳ ಪ್ರವಾಹದಿಂದ ಆಗಿಂದಾಗ್ಗೆ ಉಂಟಾಗುತ್ತಿರುವ ಹಾವಳಿಯನ್ನು ಶಾಶ್ವತವಾಗಿ ತಡೆಗಟ್ಟತಕ್ಕ ಮಾರ್ಗಗಳೇನಿವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಈಗಿನಿಂದಲೇ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇಂಥ ಅಪಾಯಗಳಿಂದ ಜನ-ಜಾನುವಾರುಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಬೇಕಾದ್ದು ಸರ್ಕಾರದ ಕರ್ತವ್ಯ. ಇನ್ನು ಕಡೆಯದಾಗಿ ನಾನು ತಿಳಿಸಬೇಕಾಗಿರುವುದಿಷ್ಟೆ. ಈಗ ಪ್ರವಾಹದ ಹಾವಳಿಯಿಂದ ತೊಂದರೆಗೀಡಾಗಿರಕ್ಕ ಜನ-ಜಾನುವಾರುಗಳಿಗೆ ಸರಕಾರದವರು ಕೂಡಲೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ನೆರವನ್ನು ನೀಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ಈಗ ಈ ಪ್ರವಾಹದ ಹಾವಳಿಗೆ ತುತ್ತಾಗಿರತಕ್ಕ ಜನ ಜಾನುವಾರುಗಳ ಸಂಸಾರದವರಿಗೆ ಅವರಿಗುಂಟಾಗಿರತಕ್ಕ ಕಷ್ಟ-ನಷ್ಟ-ನೋವುಗಳನ್ನು ಸಹಿಸತಕ್ಕ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಭಗವಂತನು ಅವರಿಗೆ ಕೊಡಲೆಂದು ದೇವರನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿ ಈ ನೊಂದ ಜನರಿಗೆ ಸಹಾಯ ನೀಡತಕ್ಕ ಬಗ್ಗೆ ನನಗೆ ಈ ಅನಂಬ್ಲಿಯ ಸದಸ್ಯನಾಗಿರತಕ್ಕ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುತ್ತಿರುವ ಒಂದು ತಿಂಗಳ ಸಂಭಾವನೆಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂಬುದಾಗಿ ನಾನು ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿದ್ದೇನೆಂಬ ಅಂಶವನ್ನು ಈ ಸಭೆಗೆ ತಿಳಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

*Sri S. D. KOTHAVALE (Chikodi).—Mr. Speaker, Sir, I shall try to bring to the notice of this Hon'ble House one or two suggestions very briefly. The havoc caused is two-fold—by mansoon and by excess of floods. My friend the Leader of the Opposition touched a few points with regard to long term relief works to be undertaken in this behalf. I would say one or two words in that connection. It is said that flood control can be effected by having side canals for allowing the excess water to flow away so that the floods of a particular area can be reduced considerably. Now, irrigation also requires such canals for the purpose of supplying water to lands. So, this will serve as a measure both to meet the scarcity condition as well as flood control. It is worthwhile considering this long term measure.

My Hon'ble friend Sri Mallaradhya suggested that a Flood Control Board should be constituted. My suggestion is that there must be one Board only to control both famine and flood. These two can be brought together.

With respect to the short term remedy, I do not want to say much. I compliment the Government for the measures already taken by them and for the speedy attention they paid to these people. The Hon'ble Minister Sri K. F. Patil and Sri Naghnoor had come to my area and I apprised them of the situation there, taking them to the villages which suffered by the water of that Krishna River.

There are five or six villages which suffered from the flood waters and having seen the nature of suffering of the marooned villagers, one remedy suggests itself to me. The Krishna Flood waters surround all these villages and small islands are created. It is not possible for the villagers to leave the villages because of the waters surrounding them. When we visited these places, we could see people standing at one end and on the other we could see thousands of villagers marooned—the people of one particular village which has a population of 5,000 were sitting on a hill-top. Fortunately, there is a hill

(SRI S. D. KOTHAVALE)

there. They were sitting helplessly. The idea struck me whether the Government should or should not take some measures to relieve the difficulty of the marooned people. The Government should have some motor launches and place them at such points as *Ankli* in my constituency or at such other places wherever occasion arises to relieve and rescue the marooned people. My suggestion to the Government in this connection is that they should purchase a number of motor launches or mechanical launches and keep them at such important points to relieve the marooned people in times of emergency. Now the mansoon is still on and we are in the midst of the rainy season. We do not know what is going to happen. It is not too late even now to purchase these motor launches and keep them at suitable points.

Secondly, the only point that I would like to say in this connection is about the measures taken by the Government and it was prompt enough. The only suggestion is that the rules governing such relief should be liberalised and that relief may be given promptly.

And if we fail in our duty to render prompt help, the whole purpose of the emergency relief is lost.

Therefore, without taking much time of the House, I fervently appeal to the Government to purchase such launches and place them at important points.

One more point which arises in this connection is that certain purchases and other works should be treated as flood relief measures. Now the Hon'ble Minister who came and saw the situation along with me—they were convinced that if there had been a bridge across the Krishna at that a point, the position of these villages would have been better and their helpless position could have been avoided. Fortunately one bridge is proposed this year at *Ankli* across Krishna. My suggestion is that it can be taken of for construction as a very emergent and flood relief measure. I think the Government would consider these suggestions and render necessary help to the people who have been suffering very much.

*ಶ್ರೀ ಬಿ. ಕೆ. ನಾಗೂರ್ (ಬಿಜಾಪುರ).—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಪತಿಗಳೇ, ನಿನ್ನೆಯ ದಿವಸ ಕಂದಾಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ತಮ್ಮ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. 'In Bijapur District, on 12th July 1961, a boat carrying 54 persons and 7 bullocks capsized in the midstream while crossing the river Krishna from Dhannur to Tangadgi.' ನಮ್ಮ ವಿಜಾಪೂರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಿಂತಲೂ ನಿಮ್ಮವರೇ ಆಗಿರುವ ಕಂದಾಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇದನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಹೇಳಿರುವದರಿಂದ ನೀವೆಲ್ಲರೂ ನಂಬುತ್ತೀರಿ ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೆ ಬೋಟಿನಲ್ಲಿದ್ದ 81 ಜನರು ಮತ್ತು ಏಳು ಎತ್ತುಗಳಲ್ಲಿ 55 ಜನರು ನತ್ತುಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಈ ದುರಂತ ನಡೆದ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ಅದರಲ್ಲಿ 17 ಜನ ಹರಿಜನರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಅತಿ ಕಷ್ಟಮಯವಾಗಿದೆ. ಈ ಜನರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಒದಗಿಸಲು ಕೂಡಲೇ ಸರಕಾರದವರು ಪರಿಹಾರ ಹಣ ಸಾಂಕ್ಷನ್ ಮಾಡಿದ್ದಕ್ಕೆ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಅಭಿನಂದಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ದುರಂತಕ್ಕೆ ಈಡಾದ ಜನರ, ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ, ಚಿಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕ ಮಕ್ಕಳ ದುಃಖದ ಕೂಗು ಕೇಳಿ ಕಲ್ಲುಕೂಡ ಕರಗುವಂತಾಗಿದೆ. ಅರಣ್ಯ ಅಳುತ್ತಿದೆ. ಈ ನಿಸರ್ಗದತ್ತವಾದ ಕಷ್ಟ ಯಾವ ಪಾಪದ ಫಲವೋ ತಿಳಿಯುದು. ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಅನೇಕ ಕಡೆ ಪ್ರವಾಹ ಪೀಡಿತ ಜನರಿಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದವರು ವಿಮಾನದಿಂದ ಅನ್ನ ರೊಟ್ಟಿ ಚಪಾತಿ ಬ್ರೆಡ್ ಬಜ್ಜಿ ಒದಗಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅರೀತಿ ನಮ್ಮ ಸರಕಾದವರು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು. 19ನೆಯ ತಾರೀಖು ಅಧಿವೇಶನ ಪ್ರಾರಂಭವಾದ ದಿವಸ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಇಂಥ ಅನಿರೀಕ್ಷಿತದುರ್ಧರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಅನಾಹುತ ಉಂಟಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಅಧಿವೇಶನ ನಡೆಯುವದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಬಹುದಾಗಿತ್ತು, ಮತ್ತು ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ನಿಮ್ಮ ನಿಮ್ಮ ಪ್ರವಾಹ ಪೀಡಿತ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಜನರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಆ ರೀತಿ ಹೇಳಲಿಲ್ಲವೆಂದು ವಿಷಾದದಿಂದ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಕಷ್ಟಕ್ಕೊಳಗಾದ ಜನರು ಕಣ್ಣೀರಿಡುತ್ತ ಏನು ಸಹಾಯ ದೊರೆಯುವದೋ ಎಂದು ವಿಧಾನ ಸೌಧದ ಕಡೆಗೆ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಓಟು ಹಾಕಿ ಆರಿಸಿ ಕಳಿಸಿದ ಜನ ಏನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ನಿರೀಕ್ಷಣೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ರಾಮರಾಜ್ಯ ಮಾಡಬೇಕೆಂದಿರುವ ಹತ್ತೊಂದು ಜನ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇದ್ದೀರಿ. ಪ್ರವಾಹ ಪೀಡಿತ ಜನರ ಕಷ್ಟವನ್ನು ನರಿಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಏನೇನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ? ಇದನ್ನು ಬಹಳ ವಿಷಾದದಿಂದ ಕಳಕಳಿಯಿಂದ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ವಿರೋಧಿ ಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರು ಸಹ ದೇಶದ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ತ್ಯಾಗ ಮಾಡಿದವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾದ ಸಲಹೆ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದು ವಿರೋಧಿ ಪಕ್ಷದ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ಮಂತ್ರಿಗಳು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ದೇಶಕ್ಕೆ ಅನಾಹುತ ಉಂಟಾದಾಗ್ಗೆ ಅದನ್ನು ಪರಿಹರಿಸುವುದು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿಗರಿಗೇ ಸೇರಿದುದು, ಅದನ್ನು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಜನರೇ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ವಿರೋಧಿ ಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರು ಸಹ ಜನರಿಂದ ಆರಿಸಿ ಈ ಸಭೆಗೆ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ದೇಶದ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದು ಅವರ ಕರ್ತವ್ಯವೂ ಆಗಿದೆ. ಒಬ್ಬಿಬ್ಬರು ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮಾತ್ರ ಪ್ರವಾಹ ಪೀಡಿತ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಬಂದರು. ಬಾಕಿ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಏನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು? ಎಲ್ಲರೂ ಏಕೆ ಹೋಗಲಿಲ್ಲ

ಇವರ ನುಡುಗಾಡ ಅಮ್ಯತ ಹನ್ತದಿಂದ ಶಂಕುಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಲು ಮಾತ್ರ ಎಲ್ಲ ಬೇಕಾದರೂ ಯಾವಾಗಲೂ ಎಲ್ಲರೂ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಪ್ರವಾಹ ಬಂದಾಗ್ಗೆ ಗಿಡದ ಮೇರೆ ಜನ ಇದ್ದರು, ತಿನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಆಹಾರವಿಲ್ಲ, ಬಟ್ಟೆಯಿಲ್ಲ. ಇಂಥ ಕಷ್ಟದಲ್ಲಿದ್ದಾಗ್ಗೆ ಜನರಿಗೆ ಸಾಹಸದಿಂದ ಧೈರ್ಯದಿಂದ ತ್ಯಾಗ ಬುದ್ಧಿಯಿಂದ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದ ಕಲೆಕ್ಟರ್ ಆದಿರಾಜಯ್ಯ ಡಿ. ಎಸ್. ಪಿ. ವೀರಭದ್ರಯ್ಯ ಇವರನ್ನು ಪ್ರಶಂಸಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ನೀರು ನುತ್ತುಗಟ್ಟಿದ ಪ್ರದೇಶದಿಂದ ಅತ್ಯಂತ ಸಾಹಸ ಪೂರ್ವಕ ಜನರನ್ನು ಪಾರುಮಾಡಿದ ಕಲ್ಲೂರ್ ಮುಂತಾದ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಕರೆಸಿಕೊಂಡು ರಾಜ್ಯಪಾಲರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಸನ್ಮಾನ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕಳಕಳಿಯಿಂದ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಈಗ ಸರಕಾರದವರು ಒದಗಿಸಿರುವ ಪರಿಹಾರ ಸಾಲದು. ಏನೇನು ಸಹಾಯ ಮಾಡಲು ಶಕ್ಯವಿವೆಯೋ ಅದನ್ನೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಸರಕಾರವನ್ನು ಟೀಕಿಸಬೇಕೆಂದು ಇದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ಪ್ರವಾಹ ಪರಿಹಾರ ನಿಧಿಗೆ ಎಲ್ಲರೂ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವುದು ಕರ್ತವ್ಯ. ಅರ್ಧ ತಿಂಗಳ ಪಗಾರ ಕೊಟ್ಟರೆ ಸಾಲದು. ಈ ಸಭೆಯ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರೂ ಒಂದು ತಿಂಗಳ ಸಂಬಳ ಕೊಡುವುದು ಉಚಿತ. ನನ್ನ ಒಂದು ತಿಂಗಳ ಸಂಬಳ 250 ರೂಪಾಯಿ ಇವೊತ್ತಿನ ದಿವಸವೇ ನಮ್ಮ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದನಾಯಕರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟುಬಿಡುತ್ತೇನೆ. ಇದೇ ರೀತಿಯಾಗಿ ಎಲ್ಲರೂ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಬಹಳ ಕಳಕಳಿಯಿಂದ ಕೈಮುಗಿದು ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ನೊಂದ ಜನರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಲು 250 ರೂಪಾಯಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರೂ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ಹಣ ನೊಂದಜನರಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಮುಟ್ಟಲು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಸಮಿತಿಯನ್ನು ರಚಿಸಿ ಅದರಲ್ಲಿ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರನ್ನೂ ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಯಾರು ಯಾರು ನೊಂದಿದ್ದಾರೆ, ಯಾರು ಕಷ್ಟದಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ, ಯಾವ ಕೂಸು ಅಪ್ಪ ಅವ್ವ ಕಳೆದು ಕೊಂಡು ಪರದೇಶಿಯಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷನೋಡಿ ಅಂಥವರೆಲ್ಲರಿಗೂ ಕೂಡಲೇ ಸಹಾಯ ಒದಗಿಸಬೇಕು.

ಈಗ ಸಭೆಯನ್ನು ತಾವು 29ನೆಯ ತಾರೀಖು ಮುಂದುವರಿಸುತ್ತೀರೆಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. 29ಕ್ಕೆ ಮುಂದುವರಿಸಿ ಈಗ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ಏನು ? ಈಗ ಏನಿದೆ ? ಎಲ್ಲ ಮುಗಿದು ಹೋಗಿದೆ. ಪ್ರವಾಹದಿಂದ ನೊಂದವರಿಗೆ ಅನ್ನ, ಬಟ್ಟೆ, ಇರಲು ಸ್ಥಳ, ಇಲ್ಲ. ತಕ್ಷಣ ಕಲೆಕ್ಟರಿಗೆ, ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಫೋನ್‌ನಿಂದ, ಕಾರನ್ನೂ ಕಳಿಸಿ, ಬೇಕಾದ ಸಹಾಯವನ್ನೊದಗಿಸುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕಾದ್ದು ಅತ್ಯವಶ್ಯವಿದೆ. 19 ಜನ ಮಂತ್ರಿಗಳು, ಅಧ್ಯಕ್ಷರು, ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು ಎಲ್ಲರೂ ಪ್ರವಾಸಮಾಡಿ ನೊಂದವರಿಗೆ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ದೊರಕಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಹಾಗೆಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಈಗ ಸಭೆಯನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಜನ ಏನು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾನೀಗ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಆಗಸ್ಟ್ 20 ನೆಯ ತಾರೀಖಿನೊಳಗಾಗಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಟಿಕೆಟ್ ಕೊಡುವುದರ ಸಲುವಾಗಿ ಅಪ್ಲಿಕೇಷನ್ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಊರಿನಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಿಕೊಂಡು ತಮ್ಮ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಲಿ ಎನ್ನುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಈ ರೀತಿ ಸಭೆಯನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಬೇಕೆಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಂದು ಜನ ಆಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ನನ್ನ ಜೊತೆ ಬರುವುದಾದರೆ ಅವರು ತಲೆಗೆ ಹೇಟ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ವೇಷ ಬದಲಿಸಿ ಬಂದರೆ ನಾನು ಅವರನ್ನು ಅಡ್ಡಾಡಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತೇನೆ. ಜನ ಏನು ಹೇಳುತ್ತಾರೆಂದು ಅವರೇ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜೆ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ.— ಮುಖಕ್ಕೆ ಬುರುಕ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಹೋಗಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಕಡಿದಾಳ್ ಮಂಜಪ್ಪ.—ಅಷ್ಟು ಹೇಡಿತನದ ಬಾಳ್ವೆಯನ್ನು ಯಾವತ್ತೂ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಇನ್ನೂ ಮುಂದೆಯೂ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಕೆ. ನಾಗೂರ್.—ಹಿಂದೆ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದವರು, ಬಹಳ ಜನರಿಗೆ ಬೇಕಾದವರು. ಥಟ್ಟನೆ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಗುರುತು ಹಿಡಿಯುತ್ತಾರೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ವೇಷ ಬದಲಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದೆ. ನಿಮ್ಮ ಫೋಟೋ ವ್ಯಂಗ್ಯ ಚಿತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕಾಣಿಸುತ್ತದೆ. ನಿಮ್ಮನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಗುರುತು ಹಿಡಿಯುತ್ತಾರೆ

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ದಿನವೆಲ್ಲ ಇದೇ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿರಾ ?

ಶ್ರೀ ಬಿ.ಕೆ. ನಾಗೂರ್.—ಈಗಾಗಲೇ ಕನ್ನಡ ಸಿನಿಮಾ ನಟರು ಕೂಡ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಲು ಮುಂದೆ ಬಂದಿರುವುದಕ್ಕಾಗಿ ನಾವು ಅವರನ್ನು ಅಭಿನಂದನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ.

ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಬೇರೆ ಕಾರಣಾಂತರದಿಂದ ಈ ಸಭೆಯನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಬಾರದು. ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ನೊಂದ ಜನರಿಗೆ ಸಹಾಯಮಾಡಲು ದುಡ್ಡು ಇರಲಿಲ್ಲವೆಂದರೆ, ಸಾಲ ಕೇಳಿ, ಭಿಕ್ಷೆ ಬೇಡಿ ಅಥವಾ ಎಲ್ಲಿಂದಾದರೂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಂದು ಜನರನಂಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗುತ್ತದೆ. ಜೋಳಿಗೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಕೇಳಿದರೆ ನಮಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ದಾನಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಏನು ಮಾಡಿದರೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲರುವ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಮಾನ್ಯ ಸಭಾ ಸದಸ್ಯರೂ 250 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾರೆನ್ನುವ ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸ ನನಗಿದೆ. ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಒಂದೊಂದು ತಿಂಗಳ ಪಗಾರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಒಟ್ಟು ನುಮಾರು ಒಂದು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಆಗುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ವಿಧಾನಸಭೆಯ ಪರಿಹಾರ ನಿಧಿ ಎಂದು ಕರೆಯಬಹುದು. ಅನಂತರ ಜೋಳಿಗೆಯನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ದುಡ್ಡು ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬನ್ನಿ. ಯಾರೂ ಇಲ್ಲವೆನ್ನುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಹಣವನ್ನು ಯಾರು ಕಷ್ಟದಲ್ಲದ್ದಾರೆಯೋ ಅವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಸಹಾಯಮಾಡಿ.

ಬಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ 8-10 ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ನೀರು ಪ್ರವೇಶಿಸಿದೆ. ಭೀಮಾನದಿಗೆ ಒಂದು ಸೇತುವೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿದರು. ಇದರ ಮೇಲೆ ನಾಲ್ಕೈದು ಮಂದಿ ಎತ್ತರ ಆಗುವಷ್ಟು ನೀರು ಹರಿಯಿತು. ಕರ್ಮ ಧರ್ಮ ಸಂಯೋಗದಿಂದ ಯಾರೂ ಜನ ನತ್ತಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ತೊಂದರೆ ಮಾತ್ರ ಬಹಳವಾಗಿದೆ. ಈಗ ಅವರಿಗೆಲ್ಲ ಪರಿಹಾರ ಕೊಡಬೇಕು. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಬನವೇಗೌಡರು ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಕಾಫಿ, ಏಲಕ್ಕಿ ಮುಂತಾದ ತೋಟಗಳು ಹಾಳಾದುವು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಬಹಳ ವ್ಯಸನವಾಗುತ್ತದೆ. ನೀವು ಮಾಡಬೇಕಾದ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ತಪ್ಪಿದರೆ ಅಥವಾ ನಿಧಾನ ಮಾಡಿದರೆ ನಿಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯ ಲೋಪ

(ಶ್ರೀ ಬಿ. ಕೆ. ನಾಗೂರ್)

ವಾಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆ ಮಾಡಬೇಡಿ ಎಂದು ಕಳಕಳಿಯಿಂದ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಥೆ ಜ್ಞಾಪಕಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಒಬ್ಬ ಆಫೀಸರನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ನೌಕರದಾರನಿದ್ದ. ಮನೆಯೊಳಗೆ ಅಮ್ಮ ಅವರು ಹೇಳಿದರು ತಲೆಗೆ ಏನೋ ಏಟು ಬಿದ್ದಿದೆ ಸಾಹೇಬರಿಗೆ ಹೇಳಿ ಕರೆದುಕೊಂಡುಬಾ ಎಂದು. ಅವನು ಆಫೀಸರ ಹತ್ತಿರ ಹೋಗಲು, ಅವರೊಡನೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದವರು ಹೊರಗುವವರೆಗೂ ಹೊರಗೇನಿಲ್ಲು ಎಂದು ಅವರು ಹೇಳಿದರು. ಅವನು ಹಾಗೆಯೇ ಹೊರಗೆ ಕುಳಿತ.

ಒಳಗಿದ್ದವರೆಲ್ಲ ಹೊರಟುಹೋದಮೇಲೆ ಅಮ್ಮ ಅವರು ಹೇಳಿದುದನ್ನು ತಿಳಿಸಿದ. ಇನ್ನೊಂದು ದಿನ ಮನೆಗೆ ಬೆಂಕಿ ಹತ್ತಿತು. ಒಳಗಡೆ ಆಫೀಸಿನಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಜನ ಕುಳಿತಿದ್ದರು. ನೌಕರನು ಹೊರಗಡೆಯೇ ಕುಳಿತು ಒಳಗಿದ್ದ ಜನರೆಲ್ಲ ಹೊರಟು ಹೋದಮೇಲೆ ಒಳಗಡೆ ಬಂದು ಮನೆಗೆ ಬೆಂಕಿ ಹತ್ತಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದ. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಮನೆಯೆಲ್ಲ ಸುಟ್ಟು ಹೋಗಿತ್ತು. ಆಫೀಸರನು ಏಕೆ ಮೊದಲೇ ತಿಳಿಸಲಿಲ್ಲ? ಯಾರನ್ನಾದರೂ ಕಳಿಸುತ್ತಿದ್ದೆ, ಇಂಥ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಬಾಯಿಬಡಕೊಂಡು ಬರಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ. ಅದಕ್ಕೆ ಒಳಗೆ ಯಾರಾದರೂ ಇದ್ದರೆ ಬರಬಾರದೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದರೆಂದು ತಿಳಿಸಿದ. ಮತ್ತೊಂದು ಸಲ ಹೆಂಡತಿ ಗಂಡು ಮಗುವನ್ನು ಹೆತ್ತಳು. ಆಗ ನೌಕರನು ಬಾಯಿ ಬಡಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಬಂದು ಗಂಡು ಮಗು ಹುಟ್ಟಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದ. ಗಂಡುಮಗು ಹುಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕೆ ಬಾಯಿ ಬಡಕೊಂಡು ಅಳುತ್ತಾ ಬರುತ್ತಾರೇನೋ, ನಗುತ್ತಾ ಹೇಳಬೇಕು ಎಂದರು. ಆಗಲಿ ಸ್ವಾಮಿ ಎಂದ. ಆಫೀಸರಿಗೆ ಒಬ್ಬ ವೃದ್ಧ ತಂದೆ ಇದ್ದರು. ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಲದನಂತರ ಅವರು ಸತ್ತರು. ಆಗ ಅವನು ನಗುತ್ತ ಬಂದು ಅವರ ತಂದೆಯವರು ಸತ್ತ ಸಮಾಚಾರವನ್ನು ಹೇಳಿದ. ಅದೇರೀತಿ ಈಗ ನಮ್ಮ ಸಭೆಯನ್ನು 19ನೆಯ ತಾರೀಖಿಗೆ ಬಂದ್ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು 29ನೆಯ ತಾರೀಖಿಗೆ ಬಂದ್ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುವುದರಲ್ಲಿ ಅರ್ಥವಿಲ್ಲ. ನಾವೆಲ್ಲರೂ, ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದವರೂ ಮತ್ತು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷದವರೂ ಕೂಡಿ ಭೇದಭಾವವಿಲ್ಲದೆ ನಮ್ಮ ಒಂದು ತಿಂಗಳ ಸಂಬಳ ಎಂದರೆ 250 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ನಾನು ನಮ್ಮ ನಾಯಕರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಮಲ್ಲಾರಾಧ್ಯರ ಮುಖಾಂತರ ತಮಗೆ 250 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ವಿಧಾನಸಭಾ ಸದಸ್ಯರ ಪರಿಹಾರನಿಧಿ ಎಂದು ಒಂದು ನಿಧಿಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಪ್ರವಾಹ ಪರಿಹಾರ ನಿಧಿಗೆ "ಸಂಯುಕ್ತ ಕರ್ನಾಟಕ"ವು ಸಾಕಷ್ಟು ಹಣವನ್ನಿತ್ತಿದೆ. ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ಪ್ರವಾಹದಲ್ಲಿ ನೊಂದವರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಲು ವಿನಿಯೋಗಿಸಬಹುದು. ಕಟ್ಟ ಕಡೆಗಾದರೂ ನನ್ನ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕಳವಳವನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ದೊರಕಿಸಿಕೊಟ್ಟ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ನಾಲ್ಕು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

*Sri K. MALLAPPA (Mercara).—Mr. Speaker, Sir, my hon'ble friend Sri Karumbayya has given a description of the devastation caused by rain in the District of Coorg. Perhaps in the history of Coorg there had not been such heavy rains. The damage caused to property is simply colossal, but I am surprised to note from the statement of the Hon'ble Minister for Revenue that the loss of property and the damage caused to lands including coffee estate is reported to be 1,000 acres. On the 15th of this month we had a District Relief Committee meeting at Mercara which was attended not only by hon'ble members representing the district in this Assembly but also by the Deputy Commissioner, the Tahsildars, the Revenue Officers and the Presidents of the 3 Taluk Boards of the District.

They had brought with them the reports of the damage caused in their respective areas. It was estimated at that meeting, rather conservatively, that the damage caused to wet lands alone was to the extent of 28 thousand acres of land, 1,000 acres in Somwarpet taluk, 7 to 9 thousand in Mercara and 18,000 in Virajpet taluk. This figure does not take into account the enormous loss caused to plantation areas like coffee, cardamom and orange. There has been considerable damage to the standing crops in respect of plantations. It was estimated at that meeting that a loss of 30 to 40 per cent had been caused to those crops. We had so far 170 inches of rain and ordinarily we should have had only about 70 inches and we have yet to cover about 2 or 3 months more because the rainy season is not yet over. Hills have moved down, rivers have abandoned their course and they have got their way across rich paddy fields. The loss is enormous indeed. Of course some relief work has begun, Government is doing something, private organisations are doing their very best, the Red Cross of the district has generously come forward and the three taluk boards have been doing their best. But this sort of relief provided by these organisations will not help the people there. It may at best help the people tide over the situation temporarily or immediately but the real problem in our district is how to repair and reclaim this vast area, 28 thousand acres, so that it can be brought under cultivation. We had

estimated at this meeting, to which I made a reference earlier, that the Government should advance taccavi loans at least to the extent of 7 or 8 lakhs. That is the barest minimum. I request on the floor of this Hose that the Hon'ble Minister should make a provision immediately to sanction an amount to the extent of 8 lakhs to be advanced to the ryots who are affected by the floods and whose lands have been damaged. In this regard I would like to appeal to the Minister that whatever help is extended to the people by way of loan should be immediate and it should be adequate. There is no use of giving a loan which is now required, some months later or if adquate relief is not provided, the help rendered will not be of any use to the man who has suffered the damage. I request the Hon'ble Minister to direct the officers not to sit tight on their desks. They must be directed to go to the places where damages have occurred to meet the affected people, assess the damages on the spot and whatever loan is needed, sanction immediately and make arrangements to pay that amount on the spot. This should be done and it can be done. So far as the quantum of loan is concerned, I am told a maximum of Rs. 1,000 has been fixed. In some cases this is inadequate. Hills have come down and rivers have washed away earth and in some places deposited mounds of sand. Removal of sand and restoration of land will involve considerable expenditure and unless the amount is given sufficiently the damage in large proportion cannot be restored. Therefore I request the Government that in appropriate cases the limit placed may be raised in order to provide adequate relief.

In this regard I have to point out that in a number of cases people have already taken some taccavi loans. Merely on the ground that people have already taken loans and are indebted to Government, further loans should not be refused. This is a case where the people require all help from Government and this unprecedented calamity was not the doing of the people. It has overtaken them and they have been subjected to great misfortunes. Therefore, Government should take some pity on these people and even though these people have already been indebted to Government, they should be given further loans so that they would be in a position to reclaim their land and bring them under cultivation.

I know that the loss suffered by the people is so stupendous that the 7 or 8 lakhs which I have proposed and which the District Relief Committee has requested the Government to sancation, may not meet the requirements of the people of the district fully. Arrangements should be made to harness the co-operative societies of the district and then adquate financial resources should be placed at their disposal so that these societies may advance to their members both by way of short-term and long-term loans to solve the difficulties and to tide over the situation now created on account of rain havoc.

So far as communications are concerned, in the statement placed before this House by the Hon'ble Minister, reference has been made only to the main communications, that is, between Mercara and Mangalore and Mercara and Mysore. Bagmandla, an important place and a place of pilgrimage and hobli centre, has been completely isolated. There is absolutely no communication whatever. There are many interior places in the district which have become completely isolated and inaccessible. I do not know how life is going on there and how the people are managing to live there. Things have become costly. I request the Government to take immediate action at least to repair some of these important communications so that though it may not be possible to make vehicles move on the road, at least some country vehicles and pedestrians could move about.

Otherwise, any help that is expected to be rendered to these people may not reach them and they will not be helped out of their plight. I do not wish to take much time because my honourable frends have already referred to various matters. But the situation now

(SRI K. MALLAPPA)

created does require both short-range and long-range measures and our friend Sri Mallaradhya has suggested as to what should be long-range measures and I hope that the Government will take appropriate action to see that if it is not possible to completely avert such a situation, in the future, at least its effect would be reduced.

With these few words, I thank the Chair for having given me an opportunity to speak.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎಂ. ಚಿನ್ನಸ್ವಾಮಿ (ಬಿಳಿಗಿರಿ).—ಸ್ವಾಮಿ, ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರವಾಹ ಏಕೆ ಬರುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿದರೆ ನನಗನಿಸುವುದು ಹೋದ ವರ್ಷ ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀಮಾ ಮಂಜಪ್ಪನವರು ಪೂಜೆ ಮಾಡಿಸಿದುದೇ ಕಾರಣವೋ ಏನೋ ಎಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಐದು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದಿನಿಂದ ಮಾಡದೇ ಇದ್ದ ಪೂಜೆಯನ್ನು ಶ್ರೀಮಾ ಮಂಜಪ್ಪನವರು ಮಾಡಿಸಿದುದರಿಂದ ಅದು ಈಗ ದೇವರಿಗೆ ತಲುಪಿರಬಹುದು. ಅದರಿಂದಾಗಿ ಅತಿವೃಷ್ಟಿಯಾಗಿ ಮಳೆ ಬಂದು ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಪ್ರವಾಹಗಳು ಬಂದಿವೆಯೇನೋ ಎಂದು ನನಗನಿಸುತ್ತದೆ. (ನಗು)

ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಕಪಿನಿ ನದಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಹ ಬಂದಿದೆ ಮತ್ತು ಟಿ.-ನರಸೀಪುರದ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಕಪಿನಿ ಮತ್ತು ಕಾವೇರಿ ಸಂಗಮವಾಗುತ್ತದೆ, ಇವೆರಡು ನದಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರವಾಹ ಬಂದು ಜನಕ್ಕೆ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವ ಯಾವ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ರಿಲೀಫ್ ವರ್ಕುಗಳನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿಯಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದರ ಪಟ್ಟಿಯೊಂದನ್ನು ನಮಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಕಡೆ ಏನಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ ಕೆಲವು ಜಮೀನುಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಕಿದ ಬತ್ತದ ಪೈರುಗಳೇ ಇಲ್ಲ. ವ್ಯವಸಾಯ ಇಲಾಖೆಯವರನ್ನು ಕೇಳಿದರೆ ಬೀಜದ ಬತ್ತ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಸರಕಾರ ಮನಸ್ಸುಮಾಡಿ ಬೀಜದ ಬತ್ತವನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ಕೊಡಬೇಕು. ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಎರಡು ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಮನೆಗಳು ಹಾಳಾಗಿ ಹೋಗಿವೆ. ಅದರಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಹರಿಜನರ ಮತ್ತು ನಾಯಕರ ಪಂಗಡದ ಜನಕ್ಕೆ ತುಂಬಾ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ. ಅದರಿಂದ ನಾನು ಹೇಳುವುದು, ಶ್ರೀಮಂತರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡದೇ ಹೋದರೂ ಪರವಾಯಿಲ್ಲ, ಅತಿ ಬಡವರಾಗಿರತಕ್ಕ ಈ ಜನಕ್ಕೆ ಬಡ್ಡಿ ಇಲ್ಲದೆ ಸಾಲವಾಗಿ ಹಣವನ್ನು ಆದಷ್ಟೂ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿ ಕೊಡಬೇಕು ಮತ್ತು ತಕಾವಿ ಸಾಲಗಳನ್ನು ಕೊಡುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಸಾಲವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಅವರು ವ್ಯವಸಾಯ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಬೇಗನೆ ಈಗ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದರೆ ಈ ಜನ ತಮ್ಮ ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ ಕೆಲಸವನ್ನು ಆರಂಭ ಮಾಡಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಇನ್ನು ಇಪ್ಪತ್ತು ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಇವರು ನಾಟಿ ಹಾಕಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ಈ ಜನಕ್ಕೆ ಬಡ್ಡಿ ಇಲ್ಲದ ಸಾಲವನ್ನು ಕೊಡಿ ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಐದು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಕಂತುಗಳ ಮೂಲಕ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿ ಕೊಡಬೇಕಾದುದು ಅತ್ಯಗತ್ಯ. ರ್ಯಾಂಡು ಇಂಪ್ರೂವ್ ಮೆಂಟು ಲೋನು ಎಂದು ಈಗ ಸರಕಾರದವರು ಕೊಡುತ್ತಿರುವುದು ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ಕೊಡುವ ದುಡ್ಡು ನೇರವಾಗಿ ರೈತನಿಗೇ ಸಿಕ್ಕುವಂತೆ ತಕ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು. ತಹಶೀಲು ದಾರರಿಗೇ ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ವಹಿಸಿದರೆ ಅದು ಸರಿಯಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ ಈಗಲೇ ಎಷ್ಟೋ ಕೆಲಸಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಆದುದರಿಂದ ಇದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಒಬ್ಬ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ನೇಮಿಸಿ ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಲು ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಬೇಕು. ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಈಗ 300 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಏನೇನೂ ಸಾಲದು. ಇದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮನೆಯನ್ನು ಹೇಗೆಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ? ಇದನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಬೇಕು. ಕೊನೆಯಪಕ್ಷ 450 ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟನ್ನಾದರೂ ಕೊಡುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಈಗ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿರುವುದು ಬಹಳ ಕಡಮೆ ಇನ್ನು ಈಗ ನಮಗೆ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಒದಗಿಸಿರುವ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಏನೇನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ನಮ್ಮೂದಿನಲಲ್ಲ ಮೈಸೂರು ಡಿವಿಜನ್ನಿಗೆ 20 ಲಕ್ಷ ಸಹಾಯ ಧನ ಕೊಟ್ಟರೆ ಅದು ಎಲ್ಲಿ ಸಾಕಾಗುತ್ತದೆ? ಅದರಲ್ಲೂ ಕೊಳ್ಳೇಗಾಲ ಮತ್ತು ಟಿ.-ನರಸೀಪುರ ಈ ಎರಡು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳು ಬಹಳ ತೊಂದರೆಗೆ ಸಿಕ್ಕಿರುವ ಪ್ರದೇಶಗಳು. ಆದುದರಿಂದ ಈ ಸಹಾಯದ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಇನ್ನೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಸಾಲಗಳನ್ನು ಕೊಡುವಾಗ ಆದಷ್ಟು ಬೇಗನೆ ಕೊಡುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಎಷ್ಟೋ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಜಮೀನಿನ ತುಂಬ ಮುರಳು ತುಂಬಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯ! ಇನ್ನು ಹತ್ತು, ಹದಿನೈದು ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ನಾಟೀ ಹಾಕಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಅನುಕೂಲತೆಗಳನ್ನು ಸರಕಾರ ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಟ್ಟು ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಮನೆಗಳು ಹಾಳಾಗಿ ಹೋಗಿವೆ, ಎಷ್ಟು ಜಮೀನುಗಳು ಮುಳುಗಡೆಯಾಗಿವೆ ಅವುಗಳ ವಿವರಗಳೊಂದನ್ನೂ ಇಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಒದಗಿಸಿ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಕಡಿದಾಳ್ ಮಂಜಪ್ಪ.—ತಾವು ನಾನು ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಓದಿಲ್ಲ. ಅದರಲ್ಲಿಯೇ ಎಲ್ಲ ವಿವರ ಇದೆ.

> "According to the reports available, nearly 3,000 houses are either damaged or destroyed in Mysore District. About 12,000 acres of agricultural lands are damaged. Heavy damages have also been caused to public properties like roads, bridges and irrigation works."…..

ಎಂದು ಅದರಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎಂ. ಚಿನ್ನಸ್ವಾಮಿ.—ಇಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಜಮೀನು ಹೋಗಿದೆ, ಎಷ್ಟು ಮನೆಗಳು ಹಾಳಾಗಿ ಹೋಗಿವೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ತಿಳಿಸಲು ಅಲ್ಲಿರುವ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಏನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ? ಸಬ್ ಡಿವಿಜನ್ನು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಮತ್ತು ತಹಸೀಲುದಾರರು ಏನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಏನೇನು ಅನಾಹುತಗಳಾಗಿವೆ ಎನ್ನುವಂತಹ ಹೇಳಿಕೆಗಳೊಂದನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಈಗ ಎಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಜನಗಳಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಏನೇನು ಪರಿ

ಹಾಗೂ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎನ್ನುವುದರ ಕಡೆಗೆ ಸರಕಾರ ಬೇಗನೆ ತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸರಕಾರವನ್ನು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ರೀತಿ ನೊಂದವರ ಬಗ್ಗೆ ಪರಿಹಾರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ನಾನು ನ ೨ ಒಂದು ತಿಂಗಳ ಸಂಬಳವನ್ನು ಈ ಪರಿಹಾರ ನಿಧಿಗಾಗಿ ಕೊಡುತ್ತೇನೆಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಮತ್ತು ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಇಷ್ಟು ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರನ್ನು .ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಈ ನಾಲ್ಕು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಕ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

*ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಂ. ದೇವಯ್ಯ (ಪೆರಿಯಾಪಟ್ಟಣ).— ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಾನು ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಮಾತನಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತರಾದ ಶ್ರೀಮಾಚಮಲ್ಲಪ್ಪನವರು ಎಲ್ಲ ವಿಚಾರಗಳನ್ನೂ ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ವಾಸ ಮಾಡುವವನು; ಮತ್ತು ನಾನು ಹಳ್ಳಿಯ ರೈತ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಏನು ಆಗಬೇಕು, ಏನು ಆವಶ್ಯವಾಗಿಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ವಿಚಾರಮಾಡಬೇಕು. ಕೊಡಗಿನಲ್ಲಿ ಈ ತಿಂಗಳು 17 ಮತ್ತು 18 ನೆಯ ತಾರೀಖುಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ನಷ್ಟವಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಯಾರೂ ಆ ದಿವಸವೇ ಅಂದಾಜು ಮಾಡಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಗ್ರಾಮದ ರಸ್ತೆಗಳು ತುಂಡು ತುಂಡಾಗಿದ್ದರೂ ಆ ರಸ್ತೆಗಳ ಚಿಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕ ದಾರಿಗಳೇ ಗೊತ್ತಾಗದೇ ಇರುತ್ತಿತ್ತು. ಆದುದರಿಂದ ನಷ್ಟ ಕೊಡಗಿನಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ನಷ್ಟವಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಆ ದಿವಸ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. 17 ನೆಯ ತಾರೀಖು ನನಗೆ ಹೊಳೆದಾಟಿ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮೀಷನರ್ ಅವರಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದ ವರದಿಯನ್ನು ನನಗೆ ತೋರಿಸಿದರು. ಅದರಮೇಲೆ ಅಂದಾಜು ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ 28 ಸಾವಿರ ಏಕರೆ ನಾಶವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಆ ವರದಿಯಿಂದ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಾಯಿತು. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಕೊಡಗಿನಲ್ಲಿ ನುಮಾರು ಒಂದು ಸಾವಿರ ಎಕರೆಯಷ್ಟು ನಷ್ಟವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆ ಅಂಕಿ ಅಂಶ ಅವರಿಗೆ ಯಾವ ರೀತಿ ಸಿಕ್ಕಿದುವೋ ನನಗಂತೂ ಗೊತ್ತಾಗಲಿಲ್ಲ. ಮಂತ್ರಿಗಳು ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಆರು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ್ದೇವೆ; ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರ್ ಸಹ ಆರೀತಿಯಾಗಿ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆಂಬುದಾಗಿ ಹೇಳಿದರು. ಈಗಾಗಲೇ ಒಂದು ಸಾವಿರ ಎಕರೆ ಅಲ್ಲಿ ನಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಬಹಳ ತ್ವರಿತವಾಗಿ ಅಲ್ಲಿನ ಬಡ ರೈತರಿಗೆ ರಿಲೀಫ್ ಈಗಾಗಲೇ ಆಗಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ನಮ್ಮಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ನದಿಗಳು ನಾಲ್ಕೈದು ದಿವಸಗಳಿಂದ ಒಂದೇ ಸಮನೆ ಹರಿಯುತ್ತಿವೆ. ಜನ ಯಾವ ರೀತಿ ಹೊಳೆ ದಾಟಿಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕು, ಬರಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ವಿಚಾರಮಾಡಿ ನೋಡಬೇಕು. ಆದುದರಿಂದ ಈ ಬಗ್ಗೆ ನೂಕ್ತವಾದ ಕ ಲ ಸ ಕಾ ರ್ಯ ಗಳು ಬಹುಬೇಗನೆ ಆಗಬೇಕು. ತಾವು ಆರು ಲಕ್ಷವೇ ಅಲ್ಲ, 60 ಲಕ್ಷ ರೂ ಪಾ ಯಿ ಗ ಳ ನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೂ ಈಗ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ ನೂಕ್ತ ಪರಿಹಾರ ಕೊಡುವಬಗ್ಗೆ ನಿಧಾನ ಮಾಡುವ ಹಾಗೆಯೇ ಇಲ್ಲ. ಒಡನೆಯೇ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಇವೊತ್ತೇ ಫೋನ್‌ಮಾಡಿ ಆರುಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿ. ಇಷ್ಟುಮಾಡಿದರೆ ಮಾತ್ರ ನಮ್ಮ ರೈತರು ಬದುಕುತ್ತಾರೆ. ನನ್ನ ಕ್ಷೇತ್ರ ದಲ್ಲಿಯೇ ಅನೇಕ ಜನರು ಮನೆ ಮಠಗಳನ್ನು ಕಳೆದು ಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. 35 ಮನೆಗಳು ನಾಶವಾಗಿ ಹೋಗಿವೆ. ಅನೇಕ ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಜಲ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಉಕ್ಕಿ ಬಂದು ನುಮಾರು 50-60 ಮನೆಗಳೇ ನಾಶವಾಗಿ ಹೋಗಿವೆಯೆಂದು ಅಂದಾಜು ಮಾಡಬಹುದು. ಅಂತಹ ಕಷ್ಟ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಟೆಂಪೊರರಿ ರಿಲೀಫನ್ನಾದರೂ ಸರ್ಕಾರದವರು ನೊಂದವರಿಗೆ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿಯೇ ಮಾಡಿಕೊಡದಿದ್ದರೆ ನಮ್ಮ ರೈತರು ಅಲ್ಲಿ ನೆಲಸುವಹಾಗೆಯೇ ಇಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ದನಕರುಗಳ ನಷ್ಟವಂತೂ ಹೇಳತೀರದು. ಮತ್ತು 18, 19, 20 ನೆಯ ತಾರೀಖುಗಳಲ್ಲಿ ವಿಪರೀತ ನಷ್ಟವಾಯಿತು ಎಂಬುದಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನುಮಾರು ಎರಡು ಮೂರು ಸಾವಿರ ದನಗಳು ನತ್ತಿವೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಮೈಸೂರು ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟಿಗೆ ಬಂದು ದನಗಳನ್ನು ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ನೀವು ದುಡ್ಡು ಕೊಡಬೇಕು. ತಾವು ಕೊಡುವ ಸಹಾಯ ಒಂದು ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿರಬೇಕು. ಈಗ ಕೇವಲ ಎರಡುಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಅದನ್ನು ಕೂಡಲೇ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿ. ಯಾವ ಫಾರ್ಮಾಲಿಟಿ ಇಲ್ಲದೆ ಒಡನೆಯೇ ಕಳುಹಿಸಿ. ಬಡ ರೈತರಮೇಲೆ ಕೃಪೆಯಿಟ್ಟು ಮುಫತ್ತಾಗಿ ಕಾಳನ್ನು ಹಂಚಿ ಬಡ್ಡಿ ಇಲ್ಲದೆ ಸಾಲವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಕೊಡಿ. ಅವರು ಏನಾದರೂ ಕೂಲಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬದುಕುತ್ತಾರೆ. ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅನ್ನ ಊಟಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಈ ರೀತಿ ಮಾಡದೆ ನುಮ್ಮನೆ ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡಿದರೆ ಅದರಿಂದೇನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಒಡನೆಯೇ ಅಲ್ಲಿಹೋಗಿ ಬಡ ರೈತರಿಗೆ ಹಣ ಕೊಟ್ಟರೆ ಅವರು ತಮ್ಮ ಭೂಮಿಯನ್ನು ನೋಡುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲವರು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ 19 ನೆಯ ತಾರೀಖು ಹೋಗಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಇಲ್ಲಿ ಅಸೆಂಬ್ಲಿ ಇತ್ತು. ಅದರಿಂದ ಏನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅಂತಹ ಕಷ್ಟಕಾಲದಲ್ಲಿಯೇ ನಾವು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ನಾವು ಎಲ್ಲಿ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೂ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಅಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಒದಗಿತ್ತು. ಈಗ ನೀರೆಲ್ಲಾ ಇಳಿದಿದೆ. ಇಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅದೇನೆಂದರೆ ನಾಳೆ ಆಥವಾ ನಾಡಿದ್ದು ಅಸೆಂಬ್ಲಿಯನ್ನು ಕ್ಲೋಜ್ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ. ಆಗ ಎಲ್ಲಿ ಡಿಸ್ಪೆನ್ಸ್ ಆಗಿದೆಯೋ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ 5-10 ದಿವಸಗಳ ಕಾಲ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದು ಅಲ್ಲಿನ ಜನಗಳ ಕಷ್ಟ ನಷ್ಟಗಳೇನು, ಅದಕ್ಕೆ ತ್ವರಿತ ರಿಲೀಫ್ ಏನು ಎಂಬುದನ್ನು ಯೋಚನೆಮಾಡಿ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಅವರಿಗೆ ಹಣ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದರೆ ಬಡ ಜನ ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಮಂತ್ರಿಗಳು ತಾವೇ ಖುದ್ದುಹೋಗಿ ನೋಡಬೇಕು. ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಅಫೆಕ್ಟ್ ಆಗಿದೆಯೋ ಅಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಐದೈದು ನಿಮಿಷಗಳಾದರೂ ಕುಳಿತು ಒಡನೆಯೇ ಯಾವೊಂದು ಫಾರ್ಮಾಲಿಟಿ ಇಲ್ಲದೆಯೇ ಅವರಿಗೆ ಹಣ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕು. ರೈತರಿಗೆ ಯಾವತ್ತೂ ಸಾಲ ಕೊಡಬೇಕು. ಕೋ-ಆಪರೇಟಿವ್ ಸೊಸೈಟಿಯ ಮೂಲಕ ತಕಾವಿ ಸಾಲವನ್ನೂ ಕೊಡಬೇಕು ಆದರೆ ಸ್ವತ್ತು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ಸಾಲ ಕೊಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಮಾತ್ರ ಹೇಳಬಾರದು. ಎರಡು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಬೆಲೆಬಾಳತಕ್ಕ ಸ್ವತ್ತನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದ್ದರೆ, ಅಂತಹವರಿಗೆ ಕನಿಷ್ಠಪಕ್ಷ ತ್ವರಿತ ಪರಿಹಾರವೆಂದು ಒಂದು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನಾದರೂ ಕೊಡಬೇಕು. ಸಾಲ ಕೊಟ್ಟ ಮೇಲೆ 3 ವರ್ಷಗಳ ಮೇಲೆ ಅವರನ್ನು ಕೇಳಬೇಕು. 3 ವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಸಾಲವನ್ನು ಅವರಿಂದ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಾರದೆಂದು ನಾನು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅತಿ ವಿನಯದಿಂದ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಏಕೆಂದರೆ ನನ್ನ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಈಗ್ಗೆ ವರ್ತಮಾನ ಬಂದಿದೆ ಈಗಾಗಲೇ ನಮ್ಮ ಕಡೆ 80—90 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ

(ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಂ. ದೇವಯ್ಯ)

ಗಳ ನ್ಯತ್ತು ನಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಎಂದು ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ತಾವು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿ ಈ ಸಭೆಯನ್ನು 29ನೆಯ ತಾರೀಖು ಆಡ್‌ಜರ್ನ್ ಮಾಡಿ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಅವರವರ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಿಗೆ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟದ್ದು ಬಹಳ ಉತ್ತಮವಾಯಿತು. ನಾವೂ ನೀವೂ ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ನೋಡಿ ನಿಜವಾದ ಎಸ್ಟಿಮೇಟನ್ನು ಮಾಡಿ, ಅದಕ್ಕೇನು ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕೋ ಅಂಥಾದ್ದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೂಡಲೇ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಅತಿ ವಿನಯದಿಂದ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಬೇಡುತ್ತೇನೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಇಪ್ಪೊತ್ತಿನವರೆಗೆ ಎಷ್ಟೋಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಹಣ ಸಹಾಯವನ್ನು ಮಾಡಬೇ ಇದ್ದಾರೆ. ಅದರಿಂದ ತುಂಬಾ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೂಡಲೇ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹಣ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರೀ ಆಜ್ಞೆ ಮಾಡಿದರೇನೇ ಅವರಿಗೆ ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಪರಿಹಾರ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಕೊಡಗಿನ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೋ ಭೂಮಿ ಉತ್ತಮ ಮಾಡಬೇಕು. ಆದರೆ ಹೆಚ್ಚು ವಿತರಣೆಯಿಂದ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ; ಬಹಳ ನಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ತಾವು ಇಷ್ಟು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ದುಡ್ಡು ಇಲ್ಲ, ಎತ್ತುಗಳಿಲ್ಲ, ಬೀಜ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುವವರಿಗೆ ಕೂಡಲೇ ಆ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕು. ವಿಶೇಷವಾದ ಗಾಳಿ, ಮಳೆಯಿಂದ ಏಷ್ಟೋ ದನ, ಕರುಗಳು ನತ್ತು ಹೋಗಿವೆ. ನೂರು ಇಂಚು ಮಳೆಯಾಗಿದೆ. ಈಗ ಅನೇಕರು ಎತ್ತುಗಳನ್ನು ಕೊಂಡು ಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅನಂತರ ವ್ಯವಸಾಯ ಮಾಡಬೇಕು. ಸೆಪ್ಟಂಬರ್ 10ರೊಳಗೆ ಭೂಮಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಆಗುತ್ತದೆನ್ನಬಹುದು. ಆದುದರಿಂದ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಭಾಷಣ ಮಾಡುವ ಕಾಲವಲ್ಲ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಪ್ರವಾಹ ಪೀಡಿತರಾಗಿ ನೊಂದವರಿಗೆ ಅದರಲ್ಲೂ ಬಡ ಜನಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಹಣ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿ ನಮ್ಮ ಕೊಯ್ನಿನವರಿಗೆ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಉಪಕಾರ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

*Sri H. V. KOUJALGI (Sampagaon I).—Mr. Speaker, Sir, I am greateful to the Revenue Minister for having given us a full report about the damage caused by floods in the various parts of the State both to life and property. So far as the report pertaining to Belgaum district is concerned, in my opinion, it is rather inadequate. They have simply stated in two or three sentences that there is a loss of 438 houses and damage worth a few lakhs of rupees was caused. I have received information during the last two or three days that in Sampagaon taluk, in three villages alone 500 houses have fallen. The information is from the Panchayets of the area. Of course, this report may be concerning some previous dates also because every day damage is caused and the loss is continuing. But, I may say that more houses than what is given in the report have fallen and more damage is caused.

And speaking in connection with my constituency that is Sampagoan which consists of the villages of Kasagaon and Bail-Hongal wherein the Malaprabha flows, it has caused great havoc. I may say that this Malaprabha river causes great damage every year to nearly 50 to 60 villages which are on the banks of this river. Especially this year, the floods were constant from the 1st of July. The floods are still there even today and communication to many of these villages has been completely cut off and they have become just like islands. The result is, that cattle cannot come out for grazing because there is constant rain and the houses are mud-roofed houses and they are falling down every day. As I said in the beginning, many of the houses have fallen in this area. Especially, Sir, I may say this river has caused much damage to Sanguli, Singankoppa and Thigadamallur. The suffering of the people is very bad. Due to excessive rains, crops have also been damaged and some of the lands are also not yet sown. Due to late sowing, it is doubtful whether they would get good crops. Of course, I need not tell you about these damages. But I want to make one or two suggestions so far as these affected people are concerned. Many of my friends have suggested that takavi loans should be given very liberally. But before takavi loan is given, I want to make one suggestion that the Government should issue in the first place an order not to recover the takavi loans already granted and that is due from them. The local officers only observe the rules, because it is only in the case of assessment suspended that recovery is suspended. Where assessment is not suspended, recovery is made; even society dues, all other dues are recovered. I therefore request the Government to issue a general order not to collect any of the existing dues, whether it is due to societies or takavi loans. Of course, those who are well to do and not affected may be able to pay and in

their case recovery may be effected. The Government officers should use their discretion and they should see that people are not troubled on account of these recoveries.

Secondly, these takavi loans should also be quite liberal. Thirdly, for the poor people who have lost their houses and who require immediately some money to repair or r e b u i l d their huts, s h o u l d be given f r e e. The R e p o r t says that sums from Rs. 10 to Rs. 100, the officers are asked to give according to merits of the case. But I am told that they are only giving Rs. 10. They are not using their discretion. Because they seem to think that if more money is given, they are likely to be asked to furnish explanation. I submit, Sir, that they should be asked to give these loans liberally as far as possible. On this occasion may I also say, Sir, that tin sheets are a dire necessity for rebuilding houses? In B e l g a u m District, the position is that tin sheets are purchased not by the Government but by the various co-operative societies or development societies and these institutions have not funds of their own. So they cannot purchase in sufficient quantities. That is the difficulty. What I therefore submit is, that Government should, advance, loans to these societies and see that a sufficient number of sheets are purchased and distributed at nominal prices or if necessary free of cost according to the policy laid down in this behalf. What I want to bring to the notice of the Government is that they should see that a sufficient number of tin sheets are available for the use of the public.

One more point I want to bring to the notice of the Government and the Revenue Minister in particular—unfortunately the P.W. Minister is not here—in order to see that communications are not dislocated in abnormal times such as flood, etc.; and at many of these places where there is a causeway they should see that big bridges are constructed. For example in my own place near Gokak, a big bridge is being constructed to avoid any possible disruption of communication. Even that has gone under water. It only goes to show that the plans that are made are not proper. For example, even the bridge near Mugutganhubli which is on the Poona-Bangalore road, has been under water for weeks together. That may be because our engineers do not seem to take into consideration the highest floods. I wanted to tell the Government that in order to see that communications are not cut off due to floods, they should see that high bridges are constructed—for example the bridge near G o k a k or Lods. The bridges should be constructed at a height that floods cannot affect them. If bridges also come under submersion during floods, that goes to show that the plans are defective. For example the bridge at Mugutganhubli which is on the high way between Poona—Bangalore Road, is u n d e r water. That is the point. This point should be kept in mind by the P. W. Minister as a long term measure because money is wasted if communication is dislocated.

Many r e m e d i e s have b e e n suggested by various people such as appointing a committee or f o r m i n g some board. It is time for the Government to take some long term measure in order to see that in future people are not afflicted by floods, because we have witnessed that since 1914 we have seen such floods for the fourth time this year. Villages have been washed away. It is, therefore much better that the Government should consider this on a long range basis, and see that these villages are not put to loss.

The last point is that many of these villages are on the banks of the river and every fifth or sixth year, we hear of floods ravaging the countryside in this area. It, therefore, becomes necessary to think of a drastic remedy in terms of shifting these villages to some higher level not reached by the flood waters. Whenever big projects are undertaken, we always hear of villages being submerged and those villagers are shifted and rehabilitated. So also here, plans and estimates are there. The question of shifting the villages is there. I think the best way for the Government is that the problem

(SRI H. V. KOUJALGI)

of these people should be considered just like that of refugees. Government should construct houses for them and either they should be given long-term loans on an instalment basis and whenever any compensation is to be paid, the same may be set off against them. Then only it is possible for these villagers to shift and permanent relief can be afforded to these flood-ravaged villages. Otherwise people residing on the banks are put to a great loss. The time has come when Government should consider this question seriously.

With these remarks, I thank the Chair for having given me an opportunity to speak.

*ಶ್ರೀ ಬಿ. ಆರ್. ಪಾಟೀಲ್ (ಹಾನಗಲ್).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಮ್ಮ ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿರುವ ವರದಾನದಿ ಮತ್ತು ಧರ್ಮಾನದಿ ಅಲ್ಲದೆ ಹಾನಗಲ್ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿನ ಕೆರೆಗಳಿಂದ ಉಂಟಾಗಿರುವ ಅನಾಹುತದ ಪರಿಣಾಮ ವಿಷಯವಾಗಿ ಕೆಲವೊಂದು ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಹೇಳಲು ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಪ್ರವಾಹ ಪೀಡಿತ ಪ್ರದೇಶದ ಬಗ್ಗೆ ಒದಗಿಸಿರುವ ಮಾಹಿತಿ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ವರದಾನದಿಯ ಉಲ್ಲೇಖ ಮಾತ್ರ ಇದೆ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಬಹು ಮುಖ್ಯವಾದ ವರದಾನದಿಯ ಜೊತೆಗೆ ಧರ್ಮಾನದಿಯು ಇದೆ. ಈ ಧರ್ಮಾನದಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಈ ಎರಡೂ ನದಿಗಳ ಪ್ರವಾಹದಿಂದ ಅನಾಹುತ ಉಂಟಾಗಿದೆ. 1924ನೆಯ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಹಾಪೂರ ಬಂದಿತ್ತು. ಆದರೆ ಇಂದಿನ ವರೆಗೆ ಬಾರದೇ ಇದ್ದಂಥ ಮಹಾಪೂರ ಈಸಾರಿ ಬಂದಿದೆ. ವರದಾನದಿಯ ಉಲ್ಲೇಖ ಮಾತ್ರ ಬಂದಿದೆ. ಆದರೆ ಧರ್ಮಾನದಿಯ ಉಲ್ಲೇಖ ಬಂದಿಲ್ಲ. ವರದಾನದಿಯ ದಂಡೆಯ ಮೇಲಿನ 21 ಹಳ್ಳಿಗಳು ಮತ್ತು ಧರ್ಮಾನದಿಯ ಮೇಲಿನ 20-25 ಗ್ರಾಮಗಳು ಈ ಪ್ರವಾಹದ ನಾಶಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗಿವೆ. ನಮ್ಮ ಹಾನಗಲ್ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 1,100 ಕೆರೆ ಕಟ್ಟೆಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ನೂರಕ್ಕೆ ಎಪ್ಪತ್ತೈದರಷ್ಟು ಅಂದರೆ 800 ಕೆರೆಕಟ್ಟೆಗಳು ಒಂದಿಲ್ಲೊಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕೊಚ್ಚಿಕೊಂಡುಹೋಗಿ ನಾಶವಾಗಿವೆ. ಅನೇಕ ಏರಿ ಒಡೆದಿವೆ. ದಿಬ್ಬ ನಾಶವಾಗಿವೆ. ಆದುದರಿಂದ ಈ ಎಲ್ಲ ಕೆರೆಗಳ ತೀವ್ರ ದುರಸ್ತಿ ಮಾಡುವುದು ಅಗತ್ಯವಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ಹಾನಗಲ್ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಬತ್ತ ಮುಖ್ಯ ಪೀಕು ಆಗಿದೆ. ಈಗ ಬತ್ತ ಬಿತ್ತುವ ದಿನಗಳು ಈಗಾಗಲೇ ಮುಗಿದೆ ಹೋಗಿವೆ. ಬತ್ತ ಬಿತ್ತನೆಗೆ ಬೀಜ ಒದಗಿಸಿದರೆ ಉಪಯೋಗವಾಗುವ ದಿಲ್ಲ. ಆದಕಾರಣ ಜಪಾನಿ ಪದ್ಧತಿಯ ಪ್ರಕಾರ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಪ್ಲಾಂಟೇಷನ್ ಅಂದರೆ ಬತ್ತದ ಸಸಿಗಳನ್ನು ಎಲ್ಲಿಂದಾದರೂ ತಂದು ನೆಡುವುದು ಇದೊಂದೇ ಪದ್ಧತಿ ಸಾಧ್ಯವಿದೆ. ದಕ್ಷಣ ಅಥವಾ ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಿಂದ ಭತ್ತದ ಸಸಿಗಳನ್ನು ತರಿಸಿಕೊಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಬಿಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಸುಮಾರು 25,000 ಎಕರೆ ಬತ್ತದ ಭೂಮಿ ಪ್ರವಾಹದಿಂದ ನಾಶವಾಗಿದೆಯೆಂದು ಅಂದಾಜಾಗಿದೆ. ಇಷ್ಟು ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಭತ್ತದ ಭೂಮಿ ನಾಶವಾಗಿದೆ ಇಷ್ಟು ಭೂಮಿಗೆ ಬೀಜ ಕೊಟ್ಟರೆ ಏನೂ ಸಹಾಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಸರಕಾರದವರು ಬತ್ತದ ಸಸಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಲು ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿಯ ಕೆರೆಗಳ ದುರಸ್ತಿ ಕೆಲಸವನ್ನು ಜಾಗ್ರತೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ರಸ್ತೆ ಸೇತುವೆ ದುರಸ್ತಿ ಕೆಲಸ ಜಾಗ್ರತೆ ಸಹ ಆಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು P.W.D. ಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಿದರೆ ಅಷ್ಟು ತೃಪ್ತಿಕರವಾಗಿ ಸಾಗುವಂತಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಹಾನಗಲ್ ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಒಂದು P.W.D. Sub-Division ಕೂಡಲೇ ರಚಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಈ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಸಬೇಕು. ಈ ರೀತಿ ಮಾಡಬೇಕಾದುದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಜರೂರಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಹಾಗು ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಹದ ಅನಾಹುತದಿಂದ ಉಂಟಾಗಿರುವ ಹಾನಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ವರದಿ ಅಷ್ಟೊಂದು ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇಷ್ಟೇ ನಾಶವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಬರುವಂತಿಲ್ಲ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಅಪಾರ ನಾಶವಾಗಿದೆ. ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಎಲ್ಲವನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಅಂಕ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ ಮೇಲೆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ತಿಳಿಯಬಹುದು. ಈಗ ಬಂದಿರುವ ವರದಿಯ ಪ್ರಕಾರ ತಿಳಿಯುವಂತಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಅಂದಾಜು ಮಾಡಿ ನೂಕ್ತ ಪರಿಹಾರ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಇಂಥ ನರೆಯ ಹಾವಳಿಯಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಏನೇನು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಸೂಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಲಖನಾಪೂರ, ಹಲಸೂರು, ಹಾವೇರಿ, ಬ್ಯಾತನಾಳ ಈ ಊರುಗಳಿಗೆ ಅನೇಕ ಸಾರಿ ಪ್ರವಾಹದಿಂದ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ. ನನಗೆ ಜ್ಞಾಪಕವಿರುವ ಹಾಗೆ 1924 ರಲ್ಲಿ ಮತ್ತು 1953 ರಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಹ ಬಂದಾಗ್ಗೆ ದೋಣಿಯಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ಬಂದಿರುವುದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಜನರು ಈಗ ಇರತಕ್ಕ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬೇರೆ ಕಡೆ ಊರು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಇದ್ದರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಬೇರೆ ಕಡೆ ಜಾಗಾ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ. ಹೋಗಿ ಎಂದರೂ ಸ್ಥಿತಿವಂತರು ಜಾಗ ಬಿಟ್ಟು ಕೊಡಲು ಮನಸ್ಸಿಲ್ಲ. ಅದರಿಂದ ಬಡ ಜನರೂ ಸಹ ಜಾಗ ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ತಯಾರಾಗುವದಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲ ಕಡೆ ಇದೇ ರೀತಿಯಾದ ಸನ್ನಿವೇಶವಿದೆ. ನದಿಯ ದಂಡೆಯ ಮೇಲಿನ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಹ ಏರುವ ಲಿಮಿಟ್‌ನಲ್ಲಿ ವಾಸ ಮಾಡಬಾರದು ಎಂದು ಕಾನೂನು ಪಾಸ್ ಮಾಡಿ ಇಂಥ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಜನರಿಗೆ ವಾಸಕ್ಕೆ ಬೇರೆ ಜಾಗ ಕೊಟ್ಟು ಕಳಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಕಾನೂನಿನ ಮುಖಾಂತರ ಮಾಡಬೇಕು. ಏಕೆಂದರೆ ಬೇರೆ ರೀತಿಯಿಂದ ಇದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಮಹಾಪೂರ ಬರುವ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಫ್ಲಡ್‌ರೋನ್ ಎಂದು ಗೊತ್ತು ಮಾಡಿ ಅಲ್ಲಿಂದ ನೂರು ಫೂಟುಬಿಟ್ಟು ದೂರ ವಾಸ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಕಾನೂನು ಮಾಡಬೇಕು. Flood Zone Act ಎಂದು ಇದಕ್ಕೆ ಹೆಸರು ಇಡಬಹುದು. ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ಪ್ರಾಣಹಾನಿ ಆಗುವುದು ತಪ್ಪುತ್ತದೆ. ಇದಲ್ಲದೆ ಇನ್ನೊಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಅಗತ್ಯವಿದೆ. ಅದೇನೆಂದರೆ ಮಹಾಪೂರ ಬರುವ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಹತ್ತಿರದಲ್ಲಯೇ ದೊರೆಯುವ

ಹಾಗೆ ಲಾಂಚೆಸ್ ಇಡುವ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಬೇಕು. ಲಾಂಚೆಸ್ ಇಟ್ಟು ಅದರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ನೋಡಿ ಕೊಳ್ಳುವುದು ದುಸ್ತರವಾದ ಕೆಲಸವಾಗಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಅಂಥ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ವಾಸಮಾಡುವದನ್ನೇ ಕಾನೂನು ಪ್ರಕಾರ ನಿಷೇಧಿಸಬೇಕು. ಬ್ಯಾತನಾಳ ಮತ್ತು ಹಲಸೂರು ಗ್ರಾಮದ ಜನರು ಬೇರೆ ಕಡೆಗೆ ಹೋಗದೆ ಜುಗುಪ್ಸೆಯಿಂದ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದಾರೆ. ಈ ಸಾರಿ ಪ್ರವಾಹ ಬಂದಾಗ್ಗೆ ಅಲ್ಲಿಯ ಜನರನ್ನು ದೋಣಿಯಿಂದ ಬೇರೆ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಸಾಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಬಹಳ ತೊಂದರೆಯಾಯಿತು. ಈ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ತಹಸೀಲದಾರ್ ಸಬ್‌ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರ್ ಬಹಳ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅನೇಕ ಜನರ ಪ್ರಾಣ ಉಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ತೊಂದರೆಗೊಳಗಾದ ಅಲ್ಲಿಯ ಜನರಿಗೆ ಬೇರೆ ಕಡೆ ಜಮೀನುಕೊಟ್ಟು ಯೋಗ್ಯ ಪರಿಹಾರಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಹೀಗೆ ನಷ್ಟಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾದಂಥ ಜಮೀನುಗಳಲ್ಲಿ ಏನು ಮಾಡಲಿಕ್ಕೂ, ಪೀಕು ಬೆಳೆಯಲಿಕ್ಕೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಅಂಥ ಜಮೀನುಗಳಬಗ್ಗೆ ಹಪ್ತೆ ವಸೂಲಿ ಮುಂದಿನ ವರ್ಷ ಮಾಡಬಾರದು. ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ವಿಷಯವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ, ಇವೊತ್ತು Transplanting ನಲುವಾಗಿ ಬತ್ತದ ನಸಿಯನ್ನು ಕಳಿಸಿಕೊಟ್ಟು ಅದಕ್ಕೆ ಅತ್ಯವಶ್ಯ ವಿದ್ದಂಥ fertilizers ಎಂದರೆ ರಾಸಾಯನಿಕ ಗೊಬ್ಬರಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ 15 ದಿವಸ ಅಥವಾ ಒಂದು ತಿಂಗಳು ತಡವಾದರೂ, ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ನಷ್ಟವಾಗುವುದಕ್ಕಿಂತ ಕೆಲವುಮಟ್ಟಿಗಾದರೂ ನಮ್ಮಬವಣೆಯನ್ನೂ ನೀಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ನೂರು ಚೀಲ ಬೆಳೆಯುವ ಕಡೆ 40 ಚೀಲವಾದರೂ ಬೆಳೆಯಬಹುದು ಎನ್ನುವ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಿದೆ. ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟು ನಸಿಗಳನ್ನು ತಂದು ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿದ್ದರೆ ತರಿಸಿಕೊಡಬೇಕು.

ಇನ್ನೂ ಒಮ್ಮೆ ನಾನು ಈಗಾಗಲೇ ಹೇಳಿದಂತೆ ಕಾನೂನಿನ ಪ್ರಕಾರ Flood Zone ನಲ್ಲಿ ಜನರು ವಾಸಿಸುವುದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ನನಗೆ ಮಾತನಾಡಲು ಅನ್ಪದ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನು ವಂದಿಸುತ್ತೇನೆ.

Sri A. R. PANCHAGAVI (Gokak).— Sir, I come from an area which has suffered severe damage owing to the recent floods and rains. Gokak taluk, where Ghataprabha flows, has been hit and there is also heavy rainfall besides floods. 14 to 15 villages are affected by floods. The 1953 floods ought to have served as a warning but in spite of our efforts, we were unable to shift the several villagers from potential by dangerous areas. After the 1953 floods, the villagers could not find suitable sites elsewhare and in some places though suitable sites were afforded, people were unwilling to shift. Those living in low-lying areas, particularly the Harijans and poorer sections, moved out but the rich living in the centre of the village in well-built houses were reluctant to move out of the village. When floods sorround the villages, the rich are also affected and even the well-built houses cannot give them sufficient security against the revages of flood.

This time, we were anxiously expecting the floods to recede. The Deputy Commissioner and his Assistant rushed to Gokak. We also had a motor launch but it was not much useful. There were moments of extreme anxiety in regard to the lives of the people and cattle. Damage to properties was stupendous. Heads of cattle, haystacks, huts, etc., were washed out. Sometimes it became difficult to rescue people, though we knew that they were in dongerous conditions. We stood by as helpless spectators. We had recrudescence of floods in 1908, 1914 and 1953. We have been extending help to the people to build houses but such aid has not been useful. We should prevent people from building up teenments in areas which are potentially dangerous. A boundary should be marked and people prohibited from putting up houses or tenments there.

Sir, we should be prepared to meet all eventualities. This time we felt helpless though we had four boats at Gokak. Three of them were destroyed due to the negligence of the staff working there. The D. L. B. authorities had the boats, but there had been no elections for the last three years, and the staff there had become careless. They just drew their salaries and neglected their work. One boat was burnt and another was allowed to sink before the eyes of everyone. One boat struck agains' a bridge and is damaged. The onl/ boat available could not manage the situation. We could not visit any of the villages in spite of our best attempt. The motor launch brought by the Deputy Commissioner was very small and he could also not do much. I, therefore, submit that all arrangements should exist for flood relief operations and public property should not be allowed to be damaged in this manner.

(SRI A. R. PANCHAGAVI)

We are giving aid to the scheduled castes and backward classes to build houses. It is my experience that some of the amounts we give is not wisely spent because houses are built in danger zones and are washed away with every flood. Similarly money given for construction of schools and other purposes should not be used for putting up buildings in areas which are likely to be affected by floods. We should not give funds even if the villagers contribute or are earnest in their demand. Such buildings should be put up only in safe places.

My friend Sri Koujalgi explained how some bridges are being constructed at random here and there. Unfortunately two of these bridges were taken up for construction when the floods were expected. The bridge on the Markandeya river was undertaken against a warning of so many people that it should be taken up at a later stage. Not only that; the embankments were washed out and the bridge stood in the middle of the river without any connection at both ends and since the old bridge had been dismantled there was no passage available to the people except to go by ferry. Gokak town was thus cut off from three sides. Similar things have happened in other places also.

The Ramdurg town itself was cut off on four sides and no paper was available, no buses could reach Ramdurg for at least 8-10 days and there were no other facilities available. This has happened in several places. In almost all these years when Ghataprabha, Malaprabha, Krishna and other rivers have been in spate in several places, it is the experience that so many villages are surrounded by water; they become islands and there is the danger of the village being washed away. So I suggested that these villages should be shifted immediately and the villagers affected should be given fresh sites. Government have made it a policy to give sites free of cost to the villagers as is published in the rules prescribed for the relief. It also says that the old sites of the villagers should be given to the Government. Without waiting whether the villagers are willing or not, Government should place at the disposal of the municipalities or panchayats concerned the amounts required for the acquisition of new sites and the Government may take over the old sites of the villagers or leave them to the villagers themselves. But without making much ado about it, Government should at least be ready to grant so much of the amount for these flood affected villages, at least for giving them sites free of cost. Delay in these acquistion proceedings should be avoided as far as possible and we are having an amendment to the Land Acquisition Act and I hope that suitable provisions would be made in this regard.

Regarding the immediate relief that may be given to these people, I think there has been delay in several cases. In Gokak when I was there, I found that milk powder was given but though the Deputy Commissioner and the Assistant Commissioner had been there specially, I have reports that even till to-day very little relief by way of cash grants or loans has been given. The flood affected people have no resources left to them; everything belonging to them has been washed away and especially the poor people living in the low lying areas are the worst hit, the Harijans, the landless labourers are the worst hit. So if relief is to be provided to these people it should be immediate. In several places, there has been delay, though in several places Government has done whatever is possible for these people. I think the matter should be expedited everywhere and immediate relief should be provided to the people of all the affected places. In my own taluk there have been several houses damaged due to these floods and growing crops also have been washed away in several acres of land. Several houses have been damaged due to these heavy rains; in most of the villages several houses have collapsed. I was lucky enough to escape by only a few seconds. I was passing by a house and suddenly, when I turned back, the

house collapsed and unfortunately a fellow was caught in the debris and he was immediately rescued and sent to the Civil Hospital because he was seriously injured. This is the state of affairs in several villages. This happens not only during rain fall but also after rains when the things begin to dry up, the mud houses fall. It is happening everywhere. In all these cases, Government should come to the rescue of such people who are without any proper means and it is the poor people that are worst affected in these times of heavy rains and floods. So I suggest that Government should make it a point not to allow people to reside within the flood zone and also not to have permanent structures in such areas. Also we should see that no burial grounds are given in these places and also no manure pits should be allowed in these places because that affects the health of the villagers that are living near these rivers. Things should be kept in readiness to help people wherever such things occur in cases of heavy floods. In Belgaum District many villages are affected and several houses have collapsed. Up-to-date reports could not be available because there have been no communications to several villages. I myself tried to contact some villages, but I could not contact them because they are entirely cut off by the floods. When such is the state of affairs, it is not possible for Government to get proper information in time. So I hope that information from all these villages will be collected and will be placed before the public and proper publicity also should be given to such things so that the public as well as the Government should take precautions to prevent such things in future also.

Heavy irrigation schemes should be undertaken early as such a measure also would help to a certain extent to prevent floods. The Hidkal Dam and the right and left bank schemes under the Ghataprabha scheme will also help to a great extent to prevent the floods. If such schemes are undertaken early, it will be of great use to prevent floods in the future.

With these words, I close my speech.

MR. DEPUTY SPEAKER.—The House now rises and will meet to-morrow at 8-30 A.M.

The House adjourned at Seven of the Clock to meet again at Thirty Minutes past Eight of the Clock on Friday, the 28th July 1961.

WD 5543—GPB—900—5-9-1961

L.A.

MYSORE LEGISLATIVE COUNCIL

Saturday, 29th July 1961

MOTION *RE*: FLOOD SITUATION IN THE STATE, 1961.

(Debate continued)

[MR. CHAIRMAN in the Chair.]

9-05 A.M.

Mr. CHAIRMAN.—We will take up the discussion on flood situation first instead of consideration of Bills.

*ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಫ್. ಕಟ್ಟೀಮನಿ (ಸ್ಥಾನೀಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರೀ ಕ್ಷೇತ್ರ).—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಪತಿಗಳೇ, ಈ ವರ್ಷ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಈ ನೆರೆಯ ಹಾವಳಿಯು ಪ್ರಕೋಪ ವಿಶೇಷವಾಗಿದ್ದು ಅಭೂತಪೂರ್ವವಾದ ಹಾನಿ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಆಗಿದೆ. ನನ್ನ ಅನುಭವದಲ್ಲಿ ಕಳೆದ 60 ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಇಂಥಾ ಅನಾಹುತ ನಮ್ಮ ಕರ್ನಾಟಕ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಆಗಿರಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. 1913-14ನೆಯ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಾತಿ ಮಳೆಯ ದೆಶೆಯಿಂದ ಮಾಳಿಗೆ ಮನೆಗಳೇ ಜೋರಿ ಬಿದ್ದು ಹೋದುವು. ಈ ಸಾರಿ ಹೊಲ, ಮನೆ ಮೊದಲಾದುವುಗಳು ಕೊಚ್ಚಿಹೋಗಿ ನದಿಗಳು ಅತಿರೇಕದಿಂದ ಹರಿದು ಏನು ಅನಾಹುತವಾಗಿದೆ, ಅಷ್ಟು ಎಂದೂ ಆಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ ಸಾಕಾದಷ್ಟು ವಿವರವಾದ ವರದಿಯನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಲ್ಲಿರುವ ಹಳ್ಳಿಗಳೆಲ್ಲಾ ನಾಶವಾಗಿ ಹೋಗಿವೆ ಮತ್ತು ಸಾರಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕ ಎಲ್ಲಾ ಕಡಿದು ಹೋಗಿದೆ ಮತ್ತು ಬೆಳೆ ಮೊದಲಾದುವುಗಳೆಲ್ಲಾ ಹಾಳಾಗಿ ಹೋಗಿವೆ. ಇದೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವರ್ಷ ಮೊಟ್ಟ ಮೊದಲು ಅನಾಹುತವಾದದ್ದು ಮೇ ತಿಂಗಳಿನಲ್ಲಿ,—ಅದು ಕಾರವಾರ ಮತ್ತು ಧಾರವಾಡದಲ್ಲಿ. ಕಾಳೀ ನದಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಹ ಬರುವುದು ಇಪ್ಪೊತ್ತು ನಿನ್ನೆಯದಲ್ಲ; ಅದಕ್ಕೆ ಈ ನದಿಗೆ ಆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಕರೇ ಹೊಳೆ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಕರೇ ಹೊಳೆ ಹೋಗಿ ಕಾಳೀ ನದಿ ಎಂದು ಪ್ರಚಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಗಂಗವಳ್ಳಿ ಮತ್ತು ಅಘನಾಶಿನಿ ನದಿಗಳಲ್ಲೂಪ್ರವಾಹ ಬಂದು ಬಹಳ ಅನಾಹುತಗಳಾಗಿವೆ. ಅದರಲ್ಲೂ ಫಾರೆಸ್ಟ್ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರುಗಳು ಯಾರಿದ್ದಾರೆಯೋ ಅವರಿಗೆ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಮರದ ತೊಲೆಗಳು ಹೊಳೆಯಲ್ಲಿ ಕೊಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ 19-20 ಲಕ್ಷದವರೆಗೂ ಹಾನಿಯಾಗಿದೆ. ಎಷ್ಟೋ ಜನರಿಗೆ ಬಹಳ ನಷ್ಟವಾಗಿ, ಅವರ ವ್ಯಾಪಾರವೆಲ್ಲಾ ಕೆಟ್ಟು ಹೋಗಿ ಬಹಳ ದುಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಮನೆಗಳು ಬಿದ್ದುಹೋಗಿವೆ. ಬತ್ತದ ಬೆಳೆಗೆ ನಷ್ಟವಾಗಿದೆ, ರಸ್ತೆ ಸಾರಿಗೆ ಕೆಟ್ಟಿದೆ. ಆದರೆ ವಿಶೇಷವಾದಂಥ ಹಾನಿ ಆದದ್ದು ಫಾರೆಸ್ಟ್ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರುಗಳಿಗೆ. ಇದು ಮೊದಲಿಗೆ ಆದದ್ದು ಮೇ ತಿಂಗಳಿನಲ್ಲಿ, ತದನಂತರ ಜೂನ್‌ನಿಂದ ಇಪ್ಪೊತ್ತಿನವರೆಗೂ ಹಾನಿಯಾದದ್ದು ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ, ಹಾವೇರಿ, ಶಿಗ್ಗಾವಿ ಮತ್ತು ಹಾನಗಲ್ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಆಗಿದೆ. ಹಾವೇರಿಯಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 34 ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಬಹಳ ಹಾನಿಯಾಗಿದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ 10 ಹಳ್ಳಿಗಳು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಾಶವಾಗಿವೆ. ಮನೆಗಳು ಒಂದೂ ಉಳಿದಿಲ್ಲ. ಅದರಂತೆ ಹಾನಗಲ್ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ 5 ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಬಹಳ ಹಾನಿಯಾಗಿದೆ. 2 ಹಳ್ಳಿಗಳು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಾಶವಾಗಿವೆ. ಶಿಗ್ಗಾವಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹಳ್ಳಿ ನಾಶವಾಗಿದೆ. 14 ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವ ಮನೆಗಳೂ ಇಲ್ಲ. ಸಂಪರ್ಕ ಕಡಿದು ಹೋಗಿದೆ. ಮೊನ್ನೆ ಮೊನ್ನೆ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಎಂ.ಪಿ.ಸಿ.ಸಿ. ಅಧ್ಯಕ್ಷೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರು, ಶ್ರೀ ಹಳ್ಳಿ ಕೇರಿ ಅವರು ಮತ್ತು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಫ್. ಪಾಟೀಲ್ ಅವರು ಆ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದರು. ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ದೋಣಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ದಿವಸ ಪೂರ್ಣ ಸಂಚಾರ ಮಾಡಿ 8-10 ಕಡೆ ನೋಡಿದ್ದಾರೆ. ಹಲಸೂರು ಎಂಬ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ—ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಸುದ್ದಿ ಬಂದಿತ್ತು—200 ಜನರು ಯಾವ ಆಶ್ರಯವೂ ಇಲ್ಲದೇ 2-3ದಿವಸ ಇರಬೇಕಾಯಿತು. ಸರ್ಕಾರದವರು ಸಹ ಮಿಲಿಟರಿ ಸಹಾಯವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ನೆರವು ನೀಡಿದರು. ಅಂಬಿಗರು ದೋಣಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಜನರನ್ನು ಬದುಕಿಸಿದರು. ಜನಗಳ ಕಷ್ಟವನ್ನು ಸಾಕಷ್ಟು ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಮನೆ ಮಠಗಳನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡು ಕಷ್ಟದಲ್ಲಿರುವವರಿಗೆ ವಸತಿ ಸೌಕರ್ಯವನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕು. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಅವರಿಗೆ ತಗಡು, ಬೊಂಬು ಮುಂತಾದುವುಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿ ಟೆಂಪೊರರಿ ಷೆಡ್ಡುಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಅವರು ಇರಲಿಕ್ಕೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿಕೊಡುವುದು ಜರೂರಾಗಿದೆ. ಆ ಮೇಲೆ ಪೆಟ್ಟಿನ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಕೊಡಬೇಕು. ಮಳೆ ಒಂದೇ ಸಮನಾಗಿ ಬೀಳುತ್ತಾ ಇದ್ದುದರಿಂದ ಜನಗಳಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಸಹಾಯವನ್ನು ಒದಗಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಸಹ ಸರ್ಕಾರಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಸಾಕಷ್ಟು ಸಹಾಯವನ್ನು ಮಾಡಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಜನಗಳಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಸಹಾಯ ಸಿಕ್ಕಬೇಕೋ ಅಷ್ಟು ಸಹಾಯ ಸಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ ಇರಲಿಕ್ಕೆ ವಸತಿ, ತಿನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಆಹಾರಬೇಕು ಬಟ್ಟೆ ಮತ್ತು ಕಂಬಳಿಗಳೂಬೇಕು. ಅವರ ಸ್ಥಿತಿ ತುಂಬಾ ಚಿಂತಾಜನಕವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಸಹಾಯ ಸಿಕ್ಕಬೇಕೋ ಅಷ್ಟು ಸಹಾಯವನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಮುಟ್ಟಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿರಲಿಲ್ಲ; ದಾರಿಯೂ ಸಹ ಇರಲಿಲ್ಲ. ದೋಣಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ನದಿಯನ್ನು ದಾಟಿ ಊರನ್ನು ಮುಟ್ಟಬೇಕು. ಅಂಥಾ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಪ್ರವಾಹದಿಂದ ನೊಂದು ತೊಂದರೆ ಪಡತಕ್ಕಂಥ ಜನಗಳಿಗೆ ತಗಡು, ಬೊಂಬು ಮುಂತಾದ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು.

*Asterisk indicates that the remarks or speeches have not been revised by the member concerned.

(ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಫ್. ಕಟ್ಟೀಮನಿ)

ನುಮಾರು 12 ಹಳ್ಳಿಗಳು ಬಹಳ ದುಸ್ತರವಾದ ಕಷ್ಟದಲ್ಲಿ ಇದ್ದುದರಿಂದ ಅವರು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿರುವ ಕಷ್ಟವನ್ನು ಕಣ್ಣಿನಿಂದ ನೋಡುವುದಕ್ಕೂ ಕೂಡ ಅಸಾಧ್ಯ. ನಾನೇನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಖುದ್ದಾಗಿ ಹೋಗಿ ನೋಡಿ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಬಂದ ನಂತರ ವರದಿಯನ್ನು ನೋಡಿ ವಿಷಯವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡೆ. ನಾನು ಟ್ರೈನಿನಲ್ಲಿ ಬರುವಾಗ ನೋಡಿದೆ. ವರದಾ ನದಿ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ನದಿ. ಆದರಲ್ಲಿ ಇಂಥಾ ಪ್ರವಾಹ ಯಾವಾಗಲೂ ಬಂದಿರಲಿಲ್ಲ. ಕೃಷ್ಣಾ ನದಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಹ ಬರುತ್ತದೆಯೋ ಆ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ವರದಾ ನದಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಹ ಬಂದಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಜನಗಳಿಗೆ ಅಷ್ಟೊಂದು ಅತೀವ ಹಾನಿಯುಂಟಾಗಿದೆ. ಆದ ದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಆದಷ್ಟು ಜಾಗ್ರತೆಯಾಗಿ ತಗಡುಗಳನ್ನೂ, ಬೊಂಬುಗಳನ್ನೂ ಒದಗಿಸಿ ಕೊಡಬೇಕು. ಮತ್ತು ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾಗಿ ಅವರು ವಾಸಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು; ಆಹಾರ ಮತ್ತು ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕು. ಅಲ್ಲಿ ರೋಗಗಳು ಹುಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಆರೋಗ್ಯ ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಅವರನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಣ ಮಾಡುವಂಥಾದ್ದು ಅವಶ್ಯ ಇದೆ. ಅವರು ನುಮಾರು 15 ದಿವಸಗಳಿಂದಲೂ ಕಷ್ಟದಲ್ಲದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಅವರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ; ಸಾಕಷ್ಟು ಸಹಾಯವನ್ನು ನೀಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೂ ಜನರು ಹೆಚ್ಚು ಕಷ್ಟದಿಂದ ಇರುವುದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಹಾಯವನ್ನು ನೀಡುವಂಥಾದ್ದು ಅವಶ್ಯ ಇದೆ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಕೊಟ್ಟಿಗೆರೆಯಲ್ಲಿ 312 ಇಂಚು, ಚಿರಾಪುಂಜಿಯಲ್ಲಿ 500 ಇಂಚು ಮಳೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಈ ಸಾರಿ ಮಳೆ ಆದದ್ದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಕೊಟ್ಟಿಗೆರೆ, ಮೂಡಿಗೆರೆ, ಚಿಕ್ಕ ಮಗಳೂರು ಮತ್ತು ಚಿರಾಪುಂಜಿ ಈ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಮಳೆ ಯಾಗುತ್ತದೆಯೋ ಆ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಕಡೆ ಮಳೆ ಆಗಿದೆ. ನಾಲ್ಕೈದು ವಾರಗಳು ಒಂದೇ ಸಮನಾಗಿ ಮಳೆ ಆದದ್ದರಿಂದ 312 ಇಂಚಿನವರೆಗೂ ಮಳೆಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇಡೀ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಆಗತಕ್ಕಂಥ ಮಳೆ ಈಗ ಆಗಿದೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರೊಬ್ಬರು ಹೇಳಿದರು, ಕೊಳ್ಳೇಗಾಲದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ ನೀರಿಲ್ಲ ಎಂದು. ಆದರೂ ಕೂಡ ನದಿಯ ಪ್ರವಾಹದಿಂದ ಅನೇಕ ಜನಗಳಿಗೆ ನಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಈ ರೀತಿ ನಾನಾ ಕಡೆ ಮಹಾ ಪೂರ ಬಂದು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಹಾನಿಯಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರೂ ಪ್ರವಾಹದಿಂದ ನೊಂದ ಜನಗಳಿಗೆ 50 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಇಂಟರೆಸ್ಟ್ ಫ್ರೀ ಲೋನ್ ಅನ್ನೂ 5 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನೂ ಉಚಿತವಾಗಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಇಷ್ಟು ಹಣ ಸಾಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆ ಬಗ್ಗೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಣವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರ ಸಹಾಯವನ್ನೂ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಬೇಡಿದ್ದಾರೆಂದು ನಾನು ಕೇಳಿದೆ. ಆದರೆ ಅವರಿಂದ ನಮಗೆ ಎಷ್ಟು ಸಹಾಯ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಲಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ಚರ್ಚೆಗೆ ಉತ್ತರವನ್ನು ಕೊಡುವಾಗ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರಿಂದ ನಮಗೆ ಎಷ್ಟು ಸಹಾಯ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಬೇಕು. ಮತ್ತು ಇದುವರೆಗೆ ಎಷ್ಟು ಸಹಾಯ ಬಂದಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನೂ ಸಹ ಹೇಳಬೇಕು. ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲ, ಪುಣೆಯಲ್ಲಿ ಈಸಾರಿ ಬಹಳ ಅನಾಹುತವಾಗಿದೆ. ಹಿಂದೆ ಪುಣೆಯಲ್ಲಿ 1912-13ನೆಯ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ನಾವು ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಇದೇ ರೀತಿ ಪ್ರವಾಹ ಬಂದಿತ್ತು. ಆದರೆ ಈ ಸಾರಿ ಬಂದಂಥ ಪ್ರವಾಹ ಅದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಿನದು. ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಕೇಳಿ ಜನಗಳೆಲ್ಲರೂ ಸಹ ವಿಸ್ಮಯಪಟ್ಟರು. ಈ ರೀತಿ ಅಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟೊಂದು ಅನಾಹುತವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇ ನೆಂದರೆ ಅಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಕೆರೆಗಳು ಒಡೆದ ದ್ದರಿಂದ ಅಷ್ಟೊಂದು ಅನಾಹುತವಾಗಿದೆ. ಇಂಜಿನಿಯರುಗಳ ಅಲಕ್ಷ್ಯ ಆದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ ಆದುದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಕಟ್ಟಡಗಳು ಮತ್ತು ಕೆರೆಗಳು ಏನಿವೆ, ಅವುಗಳನ್ನು ಅತಿವೃಷ್ಟಿಯಾದರೂ, ಹೊಳೆಗಳು ಬಂದರೂ ಕೂಡ ಅವುಗಳು ಒಡೆಯದೆ ಇರುವಹಾಗೆ ಉಪಾಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕಟ್ಟಬೇಕು. ಇದಕ್ಕೆ ನಿರಂತರವಾದ ಒಂದು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಈಗ ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾಗಿ ಮಾಡತಕ್ಕ ಕೆಲಸ ಹೆಚ್ಚು ಇರುವುದರಿಂದ ಈಗ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಎಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ್ದಾರೆಯೋ ಅದು ಸಾಲದು. ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಹಾಯವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಆದುದರಿಂದ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರನ್ನು ಕೋಟಿ ಗಟ್ಟಲೆ ಹಣವನ್ನು ಬೇಡಿ ಅವರಿಂದ ಸಹಾಯವನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಈ ಪ್ರವಾಹದಿಂದ ಹಾವೇರಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ 54 ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಹಾನಿಯಾಗಿದೆ. 11 ಹಳ್ಳಿಗಳು ಹಾಳಾಗಿವೆ. ಅವುಗಳ ಪುನರ್ವಸತಿ ಕಾರ್ಯ ಅವಶ್ಯವಾಗಿದೆ. ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು, ಮತ್ತು ಕೊಡಗಿನಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಹಾನಿಯಾಗಿದೆ. ಆದದುರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ಆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು. ಜನಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ನಂಬಿಕೆಯನ್ನು ರೂಪಿಸುವಷ್ಟು ದಕ್ಷತೆ ಮತ್ತು ಆಕಾಂಕ್ಷೆಯಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು. ಪ್ರವಾಹದಿಂದ ತೊಂದರೆಯುಂಟಾಗಿರತಕ್ಕ ಜನಗಳಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತೋ ಅಷ್ಟು ಸಹಾಯವನ್ನು ಮಾಡಲಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಅವರಿಗೆ ಬರಬಾರದು. ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಚಾರಮಾಡಿ ಜನಗಳಿಗೆ ಯೋಗ್ಯ ಸಹಾಯವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ನಾಳೆಯಿಂದ ಈ ಅಧಿವೇಶನವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮತ್ತು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳೂ ಆಯಾ ಭಾಗಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಪರಿಶೀಲನೆಮಾಡಿ ಜನಗಳಿಗೆ ಸಮಾಧಾನ ಹೇಳಿ ಸಹಾಯವನ್ನು ನೀಡಿದರೆ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದ ಮೇಲಾಗಲೀ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರ ಮೇಲಾಗಲೀ ಯಾವ ಆಕ್ಷೇಪಣೆಯೂ ಬಾರದೆ ಜನಗಳ ವಿಶ್ವಾಸ ಉಳಿಯುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಜನಗಳಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದ ಮೇಲೆ ಇರತಕ್ಕ ವಿಶ್ವಾಸ ಹೋಗಿ ಮುಂದೆ ನಮ್ಮ ಮೂರನೆಯ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿಗೆ ಬಹಳ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಇಂಥಾ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ತುರ್ತು ಕ್ರಮವನ್ನು ಕೈಗೊಂಡು ಕಾನೂನು, ಕಾಯಿದೆ ರೂಲ್ಸ್ ಯಾವುದನ್ನೂ ನೋಡದೆ ಪ್ರವಾಹದಿಂದ ನೊಂದ ಜನಗಳಿಗೆ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ನೀಡುವಂಥಾದ್ದು ಅತ್ಯಂತ ಅವಶ್ಯವಾದದ್ದು. ಅದೇ ರೀತಿ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ತುರ್ತು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆಂದು ನಂಬಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

*ಶ್ರೀ ಜಿ. ವಿ. ಅಂಜಿನಪ್ಪ (ಪದವೀಧರರ ಕ್ಷೇತ್ರ).— ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಪತಿಯವರೆ, ಒಂದು ಕಡೆ ಪ್ರಕೃತಿಯ ವಿಕೋಪದಿಂದ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಐದಾರು ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ಅತಿವೃಷ್ಟಿಗೆ ಈಡಾಗಿರುವಾಗ ಇನ್ನು ಕೆಲ ಜಿಲ್ಲೆಗಳು

ಅಂದರೆ ಕೋಲಾರ, ಚಿತ್ರದುರ್ಗ, ತುಮಕೂರು ಮತ್ತು ಬಳ್ಳಾರಿ—ಇವು ಅನಾವೃಷ್ಟಿಗೀಡಾಗಿ ಮಳೆ ಬಾರದೆ ಜನರು ಬಹಳ ಕಷ್ಟನಷ್ಟಗಳನ್ನನುಭವಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ದನಗಳಿಗೆ ಮೇವಿಲ್ಲದೆ, ಜನರಿಗೆ ಆಹಾರ ವಿಲ್ಲದೆ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ. ಇಂಥ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕಷ್ಟದಲ್ಲಿರುವವರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವುದು ಅವರ ಆದ್ಯ ಕರ್ತವ್ಯ. ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಸಹಾಯಮಾಡಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ; ಮಾಡಿರತಕ್ಕದ್ದು ಸಾಲದು, ಅದನ್ನು ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿಲ್ಲ ಎಂದು ವಿಷಾದದಿಂದ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಸರ್ಕಾರದವರೇನೋ ಈಗ ಅಂಕಿಅಂಶ, ವರದಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ವಿಷಯ ಪತ್ರಿಕೆಗಳ ಮೂಲಕ ತಿಳಿದಿದ್ದೇವೆ. ಜೊತೆಗೆ ಜನರು ಪ್ರವಾಹಪೀಡಿತರಾಗಿ ಪ್ರಾಣ ಕಳೆದುಕೊಂಡು ತೊಂದರೆ ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿರುವಾಗ ನೆರೆ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ, ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ, ಮದ್ರಾಸು ಮತ್ತು ಕೇರಳಗಳಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರಿಗಳು ತಮ್ಮ ದಿನನಿತ್ಯದ ಕೆಲಸ ಬಿಟ್ಟು ಮೋಟಾರು ಕಾರುಗಳಲ್ಲಲ್ಲದೆ ವಿಮಾನ ಗಳಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಸಂಚಾರ ಮಾಡಿ ಪ್ರವಾಹಪೀಡಿತರಿಗೆ ತೀವ್ರವಾಗಿ ಸಹಾಯ, ನೆರವು ನೀಡಿರುವುದನ್ನು ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಓದಿದ್ದೇವೆ. ನಮ್ಮ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಕೂಡ ಏನೇನೂ ಮಾಡಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅವರೂ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಹಾಯ ಸೌಲಭ್ಯ ಸಕಾಲ ದಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಬಹುದಾಗಿತ್ತೆಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಹೆಚ್ಚಿನ ಅಂಕಿಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು, ಕರಾರು ವಾಕ್ಕಾದ ಅಂಶಗಳನ್ನು ನಮಗೆ ಒದಗಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ ವಾಗದಿದ್ದರೂ ಸಹ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಯತ್ನ ಈ ದಿಕ್ಕಿ ನಲ್ಲಿ ಮಾಡಬಹುದಾಗಿತ್ತೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ನಿನ್ನೆತಾನೆ ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿಗಳು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದರು. ಅವರಿಗೆ ನಮ್ಮ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಇಲ್ಲಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಯನ್ನು ಅರಿಕೆಮಾಡಿ, ಅವರನ್ನು ಇಲ್ಲಿನ ಪ್ರವಾಹ ಪೀಡಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಆಗಿ ರುವ ನಷ್ಟವನ್ನ ತೋರಿಸಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ನೆರವು ಪಡೆಯ ಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಅವರು ಆ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಚಾರ ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಅವರಿಗೆ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಮನವರಿಕೆಯಾಗು ತ್ತಿತ್ತು, ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಹಾಯ, ನೆರವು, ಧನ ಸಹಾಯ ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಪಡೆಯಲು ಅನುಕೂಲವಾಗು ತ್ತಿತ್ತು. ನಿನ್ನೆ ಅವರು ಪ್ರವಾಹದ ಹಾನಿಯ ವಿಚಾರ ವನ್ನುಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡುವಾಗ ಪೂರಾದ ವಿಚಾರಮಾತ್ರ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿದರೇ ಹೊರತು ಮೈನೂರಿನ ವಿಚಾರ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಲಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ನಮ್ಮ ದೇಶ ಕ್ಕಾಗಿರುವ ತೊಂದರೆ ಅಷ್ಟಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ಮನವರಿಕೆ ಯಾಗಿಲ್ಲವೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಶ್ರದ್ಧೆ ವಹಿಸಿ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನೊದಗಿಸಿ ನಷ್ಟಕ್ಕೀಡಾಗಿರುವ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿದ್ದರೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಸಹಾಯ ಪಡೆಯಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಇದನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮುಂದುವರಿಸುತ್ತಾ ಹೋದರೆ ಪ್ರತಿಪಕ್ಷದವರು ಸರ ಕಾರವನ್ನು ಟೀಕೆಮಾಡುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಅವರಿಗೆ ಬೇರೆ ಕೆಲಸವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ ನಾನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಮಾತನಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ನಾನು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊ ಳ್ಳುವುದಿಷ್ಟೆ: ಈಗ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ನೆರವು ಸಾಲದು, ಕಷ್ಟನಷ್ಟಗಳಿಗೊಳಗಾಗಿರುವ ಜನರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಸಹಾಯ ನೀಡಬೇಕು, ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕೇಂದ್ರದ ಮೇಲೆ ಒತ್ತಾಯಮಾಡಿ ಹೆಚ್ಚು ನೆರವು ಪಡೆದು ಜನರ ಕಷ್ಟ ನೀಗಬೇಕು. ಇಷ್ಟನ್ನು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

*ಶ್ರೀ ಎ. ಆರ್. ನಾಯ್ಡು (ಉಪಾಧ್ಯಾಯರ ಕ್ಷೇತ್ರ).—ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಪತಿಯವರೆ, ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಭಾಷಣ ಮಾಡಬೇಕೆಂದಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ನನ್ನ ಸಹೋದ್ಯೋಗಿಗಳಾದ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ಸದ ಸ್ಯರು ಮಾತನಾಡಿದ್ದರ ಮೇಲೆ ಒಂದೆರಡು ನಿಮಿಷ ಮಾತನಾಡಬೇಕೆಂಬ ಅಭಿಲಾಷೆಯುಂಟಾಗಿದೆ. ಈಗ ಪ್ರವಾಹ ಬಂದು ಹಾನಿಯಾಗಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಪರಿಹಾರ ನೀಡಿ ಮುಂದೆ ಹಾನಿಯಾಗುವುದನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಬೇಕಾ ಗಿದೆ. ಅನೇಕ ಸದಸ್ಯರು ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಈಗಾ ಗಲೆ ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಅಸ್ಸಾಂ, ಬಂಗಾಳ ಮುಂತಾದ ಇತರ ಪ್ರಾಂತಗಳಲ್ಲೂ ಪ್ರವಾಹ ಬಂದು ಅನೇಕ ಕಷ್ಟನಷ್ಟಗಳುಂಟಾಗಿರುವು ದನ್ನು ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಓದಿದ್ದೇವೆ. ದೇಶದ ಬಹಳ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿರುವ ಶ್ರೀ ಅಂಜನಪ್ಪನವರು ಪುಟ್ಟ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಅನುಭವವಿರುವ ಹಿರಿಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಸರ್ವಶ್ರೀ ವೆಂಕಟಪ್ಪನವರು, ಕೆಂಪಹೊನ್ನಯ್ಯನವರು ಸಚಿವರು ಹೇಳುವ ಮಾತನ್ನು ನಾವು ಕೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಿನಲ್ಲೂ ನಮ್ಮಲ್ಲಿರುವಹಾಗೆ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷವಿದೆ. ಆ ಪಕ್ಷದವರು ಸತ್ಯಾಂಶ ಮಾತ್ರ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ, ಸತ್ಯಾಂಶ ಯಾರೇ ಹೇಳಿದರೂ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಅದು ಮುಖ್ಯವಾದುದು. ಆ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ.

ಈಗ ಮೊಟ್ಟಮೊದಲು ಮಹಾ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯ ವಿಷ ಯವೊಂದನ್ನು ನಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇಡುತ್ತೇನೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಪತಿಯವರೂ ಮತ್ತು ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರೂ ಮನ್ನಣೆ ಕೊಡುತ್ತಾರೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಅದೇನೆಂದರೆ ನಮಗೊದ ಗಿರವ ಕಷ್ಟ ಪರಿಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ಶ್ರೀ ವೆಂಕಟೇಶ್ವರ ಸ್ವಾಮಿಯನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಬೇಕಾದ್ದು.

ಆ ಪರಮಾತ್ಮ, ವೆಂಕಟೇಶ್ವರನ ಅನುಗ್ರಹವಿಲ್ಲದೆ ಏನೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅವನಿಗೊಂದು ನಹನ್ನು ಕಲಶಾಭಿಷೇಕ ಮಾಡಿಸಿದರೆ ಈಗ ಪ್ರವಾಹದಿಂದ ಏನೇನು ಆಗುತ್ತಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೀರೋ ಅದೆಲ್ಲಾ ನಿಂತುಹೋಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಎಚ್. ಕೆಂಪಹೊನ್ನಯ್ಯ.—ಅದೆಲ್ಲಾ ನಿಂತು ಹೋದರೆ ಮತ್ತೆ ಕಷ್ಟ ಬರುತ್ತದೆ. ಮಳೆಯೇ ಬಾರದೆ ಇದ್ದರೆ ಆ ಮೇಲೆ ಏನು ಮಾಡುತ್ತೀರಿ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎ. ಅಂಜನಪ್ಪ.—ಈಗ ತಾವು ಹೇಳುವ ಅಭಿಷೇಕ ಪ್ರವಾಹ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಮಾಡ ಬೇಕಾಗಿತ್ತು ಅಥವಾ ಈಗ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆಯೋ? ಈಗ ಮಾಡಬೇಕಾದ್ದನ್ನು ಹೇಳಿ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಆರ್. ನಾಯ್ಡು.—ನಾನೀಗ ಏಕೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆಂದರೆ, 1962ನೆಯ ಇಸವಿಯ ವರೆಗೂ ನಮಗೂ ನಿಮಗೂ ಈ ತೆರದ ಗಂಡಾಂತರ ತಪ್ಪಿದ್ದಲ್ಲ. ಯಾವಾಗ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಅಕ್ರಮ, ನ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಅನ್ಯಾಯ, ಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ಅಧರ್ಮ, ಆಚಾರದಲ್ಲಿ ಅನಾಚಾರ, ವಿಧೇಯತೆಯಲ್ಲಿ ಅವಿಧೇಯತೆ, ನೀತಿ ಯಲ್ಲಿ ಅನೀತಿ ಹೆಚ್ಚಾದುವೋ, ಅದಕ್ಕೆ ಇಂಥ ಪ್ರವಾಹಗಳು ಬರುವುದು. ಈಗ ನಮ್ಮ ನಡೆ ನುಡಿ ಗಳಲ್ಲ ಸತ್ಯ ಧರ್ಮಗಳು ಮಾಯವಾಗುತ್ತಿವೆ. ಅದರಿಂದಲೇ ತಾನೇ ತಾನಾಗಿ ಬರುತ್ತದೆ ಪ್ರಳಯ! ಮೈನೂರು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಹದ ಅನಾಹುತ ವಾಯಿತೆಂದು ನಾವು ಕೇಳಿಯೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಅಂಥಾದ್ದು ಈ ಹೊತ್ತು ಏಕೆ ಬಂತು? ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಒಂದಂಶವನ್ನು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಸರ್ವೇ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಶ್ರೀ ವೀರಣ್ಣಗೌಡರು ದ್ವೈಪ

(ಶ್ರೀ ಎ. ಆರ್. ನಾಯ್ಡು)

ಭಕ್ತರು. ಅಂಥ ದೈವಭಕ್ತರಾದ ವೀರಣ್ಣಗೌಡರಲ್ಲೂ ಅವರ ಭಕ್ತಿ, ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಕಡಮೆಯಾಗಿದೆಯೆಂದರೆ ಏನೂ ತಪ್ಪಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದಲೇ ನಾನು ಸಹಸ್ರ ಕಲಶಾಭಿಷೇಕವನ್ನು ಮಾಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿರುವುದು. ಇಡಿಯ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲೇ ಒಂದೂವರೆ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ವರಮಾನವಿರುವ ದೇವಾಲಯ ಮತ್ತೊಂದಿಲ್ಲ; ಅಂಥ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ದೇವರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಾವು ಸ್ವಲ್ಪ ಔದಾಸೀನ್ಯ ತಾಳಿದರೂ ತೊಂದರೆಯಾಗುವುದು ಹೆಚ್ಚಲ್ಲ. ಹಿಂದಿನಿಂದಲೂ ಮೈಸೂರು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅನ್ನ ಸತ್ರಗಳಿದ್ದು ಬಡಬಗ್ಗರಿಗೆ ಅನ್ನದಾನ ಮಾಡುವ ಪದ್ಧತಿಯಿತ್ತು. ದೇಶದ ಶಾಂತಿಗಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಈ ಸೇವೆಯನ್ನು ನೀವು ಇಂದು ನಿಲ್ಲಿಸಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ನಾನು ಸಹಸ್ರಾಭಿಷೇಕ ಮಾಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ ವೆಂಕಟೇಶ್ವರನ ಮಹಾತ್ಮೆಯನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಜಗತ್ತಿನ ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಯಿಂದಲೂ ದಕ್ಷಣ ಆಫ್ರಿಕದಿಂದಲೂ ಯಾತ್ರಿಕರು ಬಂದು ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲೇ ಇದು Living God ಎಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ ಆ ಪರಮಾತ್ಮನಿಗೆ ನಾವು ನಮ್ಮ ಕಷ್ಟವನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳದೆ ಹೋದರೆ ನಮಗೇನಾಗುತ್ತದೆ! ಈ ರೀತಿ ಸರ್ಕಾರ ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದರೆ ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದೆಯೆಂದು ನಾವೂ ಹೇಳುತ್ತೇವೆ. ಹೀಗೆ ಏನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳದೆ, ಶ್ರೀ ಅಂಜನಪ್ಪ ನಂಥವರು ಸರ್ಕಾರದ ಟೀಕೆಯೇ ಮುಖ್ಯವೆಂದು ಭಾಷಣ ಮಾಡುತ್ತಾ ಹೋಗುವುದರಿಂದೇನು ಪ್ರಯೋಜನ? ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಕಾಪಿಬುಕ್ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಈ ಹೊತ್ತು ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಸರ್ ಎಂ. ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯನವರು ಏನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ನೋಡಿ. ಮೈಸೂರು ದೇಶದ ಎಂಜಿನಿಯರುಗಳ ಪಾತ್ರ ಮಹತ್ವದ್ದಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿರುವಷ್ಟಕ್ಕಿಂಥ ಎಂಜಿನಿಯರುಗಳು 18 ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸೇತುವೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಂದರೆ ನಮ್ಮ ಎಂಜಿನಿಯರುಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಾವು ಹೆಮ್ಮೆ ಪಡಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಪಿ. ಈಶ್ವರಪ್ಪ.—18ದಿವಸವಲ್ಲ, 24 ಗಂಟೆಯಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟುವಷ್ಟಕಾಲ ಇದು. You are still in the bullock cart age.

ಶ್ರೀ ಎ. ಆರ್. ನಾಯ್ಡು.—ತುಂಬ ಸಂತೋಷ. ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರೆಂದು ತಮಗೆ ತುಂಬ ಗೌರವ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಇದು ಜೆಟ್ ಫ್ಲೇನಿನ ಕಾಲವೆಂದು ತಿಳಿಯಿತು. ಇಂಥ ಕಾಲದಲ್ಲೂ ಒಂದು ಸೇತುವೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಬೇಕಾದರೆ ಎಷ್ಟುಕಾಲ ಬೇಕು ನೀವೇ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿ. ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರು ಎಂಜಿನಿಯರು 18 ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಂದರೆ ಅವರ ಪಾತ್ರ ಪ್ರಶಂಸನೀಯವೇ. ಅವರು ದೇಹದ ಅಸಕ್ತಿಯನ್ನು ತ್ಯಾಗಮಾಡಿ ಕಟ್ಟಿರುವುದಕ್ಕೆ ಅವರಿಗೆ gold medal ಕೊಡಬೇಕೆನ್ನುವಾಗ ನೀವು ಟೀಕೆ ಮಾಡಿ 12ಗಂಟೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸೇತುವೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿದರೆ ಅದು ಒಂದೇ ಗಂಟೆಯಲ್ಲಿ ಕೊಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತದೆ. ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ಇಂಥ ಟೀಕೆಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ನನಗೊಂದು ಕಥೆ ಜ್ಞಾಪಕಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಊರಿನಲ್ಲಿ ಮಹಾಬೆಂಕಿ ಹತ್ತಿಕೊಂಡು ಗುಡಿಸಲುಗಳೆಲ್ಲಾ ಉರಿಯುತ್ತಿದ್ದುವಂತೆ.....

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಪಿ. ಈಶ್ವರಪ್ಪ.—ಯಾರೂ ಏನೂ ಹೇಳದೆ ಇದ್ದುದಕ್ಕೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಉತ್ತರ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋದ ಹಾಗೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಅಂಥ ಉತ್ತರ ಕೊಡುವುದೇನಿದ್ದರೂ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಬೇಕಾದರೆ ಸಲಹೆ ಕೊಡಬಹುದು. ಅದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ಟೀಕೆಗೆ ಅದೂ ಗೂಹಾಪೋಹದ ಮೇಲೆ—ಉತ್ತರ ಕೊಡುವುದು ಸಮಂಜಸವಾಗಿ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಏನಾದರೂ ಸಲಹೆಗಳಿದ್ದರೆ ಕೊಡುವುದು ಉತ್ತಮ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಆರ್. ನಾಯ್ಡು.—ನಾನೂ ತಾಪು ಮಾತನಾಡಿದ್ದನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಭಾಷಣ ಏನೇನಾಯಿತು, ಯಾರು ಏನೇನು ಹೇಳಿದರು ಎಂಬುದನ್ನು ನಾನೂ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಅದನ್ನು ಕೇಳಿದ ಮೇಲೆ, ಅದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೇಳದೆ ಹೋದರೆ ತಪ್ಪಾಗುತ್ತದೆ. ನಾನಾಗಲೇ ಹೇಳಿದಂತೆ ಇವರ ಟೀಕೆಗಳು ಹೇಗಿವೆಯೆಂದರೆ—ಒಂದು ಊರಿನಲ್ಲಿ ಉರಿಯುತ್ತಿರುವ ಬೆಂಕಿಯನ್ನು ಒಬ್ಬ ಮುದುಕ—80 ವರ್ಷದ ಮುದುಕ—ಆರಿಸಲು ಹೋಗಿ ಅವನ ದಾಡಿ ಹೊತ್ತಿಕೊಂಡು ಉರಿಯುತ್ತಿರುವಾಗ ನಿಮ್ಮಂಥವರು ಹೋಗಿ 'ಸ್ವಲ್ಪ ನಿಲ್ಲಪ್ಪಾ ಬೀಡಿ ಹೊತ್ತಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ' ಎಂದು ಹೇಳಿದರಂತೆ. ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ಟೀಕೆ ಹೀಗಿದೆ.

ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದವರ ಟೀಕೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಇಷ್ಟು ಹೇಳಿ, ಇನ್ನು ಪ್ರವಾಹದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಈಗ ಏನು ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ವಿಷಯವನ್ನು ಮಾತ್ರ ತಮ್ಮ ಮುಂದಿಡುತ್ತೇನೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಅನೇಕ ಸ್ನೇಹಿತರು ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಉತ್ತಮವಾದ ಸಲಹೆಗಳನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ನಾವೇನೂ ಅಮೆರಿಕಾ, ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್ ಮುಂತಾದ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ದೇಶಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಯಾವ ರೀತಿ ಇದನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂಬುದನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಬರುವ ಅವಕಾಶ ಸಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ಇಂಥ ಪ್ರವಾಹಗಳು ವರ್ಷಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ಬರುತ್ತಿರುತ್ತವೆ. ಅವರು ಏನಾದರೂ ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಸಾಧ್ಯವಿದ್ದು ನಮಗೂ ಹಾಗೆ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿದ್ದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು. ಅಲ್ಲಿ ಪದೇಪದೇ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಒಂದು ಸಾರಿ ಪ್ರವಾಹ ಬಂದರೂ ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿ ಜನತೆಗೂ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗದಿರುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಖಾಯಂ ಏರ್ಪಾಡುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದ್ಯಷ್ಟದಿಂದಲೋ ಅಥವಾ ದುರಾದೃಷ್ಟದಿಂದಲೋ ನಾನು ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ದೇಶಕ್ಕೆ ಹೋಗುವ ಸಂದರ್ಭ ಬೊರೆಯದೆ ಇದ್ದರೂ, ಪ್ರವಾಹ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಏಕೆ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಿದೆಯೆಂದು ಒಂದು ರೂಪಾಯಿ, ಎರಡು ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚುಮಾಡಿ ಸಿನಿಮಾಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ನೋಡಿ ತಿಳಿದಿದ್ದೇನೆ. ಅದರ ಮೇಲೆ ಒಂದೆರಡು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ.—ಮೊನ್ನೆ ನಮ್ಮ ಸ್ನೇಹಿತರು ಹೇಳಿದರು, ನದಿಗಳ ಅಗಲ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ, ನದಿಗಳನ್ನು ಆಳ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು. ಇದು ನಿಜ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ತುಂಗಾನದಿ ಹುಟ್ಟುವ ಸ್ಥಳದಿಂದ ಸಾವಿರಾರು ಮೈಲಿ ದೂರ ಹೋಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ನೂರು ಮೈಲಿ ಹೋಗಬಹುದು. ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಈಗ 5-10 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿ ಇಲ್ಲಿ ಬೀಳುವ ನೀರೆಲ್ಲಾ ಪೋರಿಯಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದುಹೋಗುವಂತೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಒಂದು ಸಲ ಮಾಡಿಸಿಬಿಟ್ಟರೇ ಆಯಿತು, ಮತ್ತೆ ಕಟ್ಟಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಅದೇ ರೀತಿ ಕೊಡಗಿನಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟುವ ಕಾವೇರಿ ನದಿಗೆ ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರಿನ ಎಲ್ಲೆಯನ್ನು ಬಿಡುವವರೆಗೂ ಒಂದು ಕಾಲುವೆ ಮಾಡಿಸಿದರೆ ತಮ್ಮ ಕೆಲಸವನ್ನು ಜನತೆ ಮೆಚ್ಚುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಪಬ್ಲಿಕ್ ವರ್ಕ್ಸ್ ಇಲಾಖೆಯ

ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಇಂಜಿನಿಯರುಗಳು ಗಮನಿಸುತ್ತಾರೆಂದು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ.

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಪ್ರವಾಹದಲ್ಲಿ ನೊಂದವರು ತಮ್ಮ ಹಳೆಯ ನೆಲೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬೇರೆ ಸ್ಥಳಗಳಿಗೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆಂದು ಕೆಲವರು ಹೇಳಿದರು. ಆದರೆ ಆ ಜನರನ್ನು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಿ ಬೇರೆ ಸ್ಥಳಗಳಿಗೆ ಕಳುಹಿಸುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ಪ್ರವಾಹದಿಂದ ಜನರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ತೊಂದರೆಯಾಯಿತೆಂದು. ನಾನು ಕಣ್ಣಾರೆ ಕಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಮತ್ತೆ ಅವರನ್ನು ಆ ಸ್ಥಳದಲ್ಲೇ ಇಟ್ಟರೆ ಪುನಃ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ ಆದುದರಿಂದ ಜನರು ಬೇರೆ ಕಡೆಗಳಿಗೆ ಹೋಗಲು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಿ ಕಳುಹಿಸುವ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ನಹೋದ್ಯೋಗಿಗಳೂ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳೂ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಂದು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ, ವರದಾ ನದಿ ಮತ್ತು ಇತರ ನದಿಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಹ ಬಂದು ಜನರಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ. ಹಿಂದೆ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳಾಗಿದ್ದವರು ಈಗ ಅಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಬಹಳ ಶ್ರಮ ಪಟ್ಟು ಅಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣಹಾನಿಯಾಗದೆಯಿರಲು ಸರ್ವ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನೂ ಮಾಡಿ ಜನರನ್ನು ಬದುಕಿಸಿದ್ದಾರೆ, ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ಕೃತಜ್ಞತೆಯನ್ನರ್ಪಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ಇಂಡಿಯಾ ಸರ್ಕಾರದವರು ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿದ್ದಾರೆ, ನಮ್ಮ ಸ್ನೇಹಿತರನೇಕರು ಸಹಾಯ ಮಾಡಲು ಮುಂದೆ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಸುಬ್ಬಣ್ಣನವರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ, ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ದಾನಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ನೆನ್ನೆಯದಿನ ದಾನ ನೀಡಿದ ಶ್ರೀ ಮಾರ್ ಕೆಂಪ ಹೊನ್ನಯ್ಯನವರೇ ನಿದರ್ಶನ. ಅವರು ಹೇಳಿದಂತೆ ಇದುವರೆಗೆ ಪ್ರವಾಹ ನಿವಾರಣೆಗೆ ಎಷ್ಟು ದಾನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೋ ಇದರ ಹತ್ತರಷ್ಟು ಕೊಡುವ ದಾನಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಈ ರೀತಿ ಪ್ರವಾಹದಿಂದ ಅನಾಹುತವಾಗದೆಯಿರುವ ರೀತಿ ಏರ್ಪಾಡನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಮಾಡಬೇಕು.

ಕೋಲಾರದಲ್ಲಿ ಮಳೆಯೇ ಇಲ್ಲ. ಇತರ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಹದಿಂದ ಜನರು ಎಷ್ಟು ಕಷ್ಟಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೋ ಅಷ್ಟೇ ಕಷ್ಟವನ್ನು ಕೋಲಾರದ ಜನರು ಮಳೆಯಿಲ್ಲದೆ ಪಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸಿ ನೀರಿನ ಸೌಕರ್ಯ ಮಾಡಬೇಕು. ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಭೂಮಿ ಕುಸಿದಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಕೋಲಾರ ಚಿನ್ನದ ಗಣಿಯಲ್ಲಿ ಎರಡು ಸಾವಿರ ಅಡಿಯಿಂದ ಆರು ಸಾವಿರ ಅಡಿ, ಏಂಟು ಸಾವಿರ ಅಡಿ ಆಳ ಕೊರೆದು ಮೈಲಿಗಟ್ಟಲೆ ಬಂಗಾರ ತೆಗೆಯಲು ಕೊರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಈಗಲೂ ಈ ಕಾರ್ಯ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಹೀಗೆಯೇ ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಚಿನ್ನದ ಗಣಿ ಇತ್ತೋ ಏನೋ ಇದರಿಂದ ಹೀಗಾಗುತ್ತಿದೆಯೋ ಏನೋ ಎನಿಸುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ಇಂಜಿನಿಯರುಗಳಿದ್ದಾರೆ, ಅವರನ್ನು ಕೇಳಿ ಬೇಕು. 1962ನೆಯ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಇದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಜಾಸ್ತಿ ಮಳೆ ಪ್ರವಾಹ ಬರುತ್ತದೆ, ಅದಕ್ಕೇನು ಹೇಳುತ್ತಾರೆಂದು ತಿಳಿಯಬೇಕು. ಶ್ರೀ ಈಶ್ವರಪ್ಪ ನವರೂ, ಶ್ರೀಮಾನ್ ಅಂಜನಪ್ಪನವರೂ ಇದಕ್ಕೇನಾದರೂ ಸಲಹೆ ಕೊಡಲಿ.

ಇಲ್ಲಿ ನಾನು ದೀರ್ಘವಾಗಿ ಭಾಷಣ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಅಗತ್ಯವೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಜನರು ಬಹಳ ಕಷ್ಟಪಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಕೊನೆಯದಾಗಿ ಒಂದು ವಿಚಾರವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಪ್ರಳಯವಾಗಿದೆ ಧರ್ಮ ಮಾಡಿ, ಸಹಾಯ ಮಾಡಿ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತಾರೆ. ಹಿಂದೆ ಅನ್ಯಾಯಿಗೆ ಸಹಾಯವಾಗಿ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಬಟ್ಟೆ ಬರೆಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದುದು ಮಾಯವಾಯಿತೆಂದು ಶ್ರೀಮತಿ ಲಕ್ಷ್ಮಮ್ಮ ನವರು ಹೇಳಿದರು. ಅದೇ ರೀತಿ ಶೇಖರಣೆ ಮಾಡುವ ಧನ ಮತ್ತು ಇತರ ಸಹಾಯ ಮಾಯವಾಗಬಾರದು ಈ ಸಹಾಯ ಯಾರಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕೋ ಅವರಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕು. ಅನೇಕರು ಬಾವಿ ತೋಡಿಸುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿ ಬೇರೆ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ಹಾಗಾಗಬಾರದು. ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ನಡಿಲಪಾದರೂ ಮಾಡಿ, ಸರ್ಕಾರ ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕರು ನೀಡುವ ಸಹಾಯ ಸರಿಯಾದವರಿಗೆ ತಲಪಬೇಕು. ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರು, ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮೀಷನರು ನಿಂತು ಯಾರು ತೊಂದರೆಗೊಳಗಾಗಿರೋ ಅವರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಕೊಡಬೇಕು, ಕಷ್ಟಕ್ಕೊಳಗಾದ ನಮ್ಮ ಜನರಿಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಜನ ಆದಷ್ಟು ಜಾಗ್ರತೆ ಪರಿಹಾರ ಕೊಡಬೇಕು. ಈ ಹೊತ್ತು ಈ ಅಧಿವೇಶನ ಮುಕ್ತಾಯವಾಯಿತೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ, ಕಾರವಾರ ಮತ್ತು ಇತರ ಕೆಲವು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಹಳ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆಯೆಂದು ಡಾ॥ ಚಂಪಾ ಅವರು ಹೇಳಿದರು. ಆ ಪ್ರದೇಶದ ಜನರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಹಣ ಬೇರೆಯವರಿಂದ ದುರುಪಯೋಗವಾಗದೆ ಪ್ರವಾಹ ಪೀಡಿತರಿಗೇ ಸೇರುವಂತೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಬೇಕು. ನನಗೆ ಇಷ್ಟು ಹೇಳಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟುದಕ್ಕಾಗಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನು ವಂದಿಸುತ್ತೇನೆ.

*ಶ್ರೀ ಸಿ. ಎಸ್. ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಗೌಡ ವಿಧಾನ ಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರ).—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಪತಿಗಳೆ, ಕೊಳ್ಳೆಗಾಲ ತಾಲ್ಲೂಕು ಇದೇ ತಿಂಗಳ ನಾಲ್ಕನೆಯ ತಾರೀಖಿನಿಂದೀಚೆಗೆ ಪ್ರಕೃತಿಯ ಪ್ರಕೋಪಕ್ಕೊಳಗಾಗಿ ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲೆ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕಷ್ಟಕ್ಕೀಡಾದ ಒಂದು ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಹ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬರಲು ಕಾರಣ, ಮೇ 22ನೇಯ ತಾರೀಖಿನಿಂದ ಕೊಡಗು ಹೆಗ್ಗಡದೇವನ ಕೋಟೆ ಮುಂತಾದ ಕಡೆ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಮಳೆಯಾಗಿ ಕಾವೇರಿ, ಕಪಿಲಾ ನದಿಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಹ ಹೆಚ್ಚಿ ತಿರುಮಕೂಡಲು ನರಸೀಪುರದ ಸಂಗಮದಲ್ಲಿ ಒಂದುಗೂಡಿ, ಈಚೆಗೆ 18 ಮೈಲಿ ದೂರದಲ್ಲಿ ನದಿಗೆ ಹತ್ತಿರವಿರುವ ಸುಮಾರು ಏಳೆಂಟು ಗ್ರಾಮಗಳ ದುರಂತ ಕಥೆಯನ್ನು ತಿಳಿಸಲಿಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ. ಜುಲೈ ನಾಲ್ಕನೆಯ ತಾರೀಖು ಸಾಯಂಕಾಲ ಸುಮಾರು ನಾಲ್ಕು ಗಂಟೆಯಲ್ಲಿ ಕೊಳ್ಳೆಗಾಲ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಪೋಲೀಸ್ ಮತ್ತು ಇತರ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಬಂದ ವರದಿಯ ಪ್ರಕಾರ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಳೆಯಿಂದ, ಕೃಷ್ಣರಾಜ ಸಾಗರದಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ನೀರನ್ನು ಬಿಡಲಾಗುತ್ತದೆಯಾದುದರಿಂದ ನದಿಯ ದಡದಲ್ಲಿರುವ ಜನರಿಗೆ ಮುನ್ನೆಚ್ಚರಿಕೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ತಿಳಿಸಿದ ಮೇಲೆ, ಕೊಳ್ಳೆಗಾಲದ ತಾಲ್ಲೂಕು ಮುಳ್ಳೂರು, ಹಂಪಾಪುರ, ದಾನಪುರ, ಅಣಗಳ್ಳಿ, ನದಿಯ ಮಧ್ಯೇ ದ್ವೀಪದಂತಿರುವ ಎಟಕುಯ್ಯ ಈ ಸ್ಥಳಗಳಿಗೆ ರೆವಿನ್ಯೂ ಮತ್ತು ಪೋಲೀಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ನಾಲ್ಕನೆಯ ತಾರೀಖು ಸಂಜೆ ಹೋಗಿ, ಜನರನ್ನು ಹೊರಗೆ ಬರುವಂತೆ ಬೇಡಿಕೊಂಡರು. ಆದರೆ ಅಲ್ಲಿನ ಜನ, ಪ್ರತಿ ವರ್ಷವೂ ಪ್ರವಾಹ ಬರುತ್ತದೆ, ಅದೇನೂ ವಿಶೇಷವಲ್ಲ ಆದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲವೆಂದು ಸ್ವಲ್ಪ ಮೈಮರೆತು, ಅನೇಕ ಜನ ಹೊರಗೆ ಬರಲಿಲ್ಲ. ನಾಲ್ಕನೆಯ ತಾರೀಖು ರಾತ್ರಿ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರವಾಹ ಬಂದ ಕಾರಣ ನದಿಯಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ಮಟ್ಟ ಹತ್ತು ಹದಿನೈದು ಅಡಿ ಹೆಚ್ಚಿ ಮುಳ್ಳೂರು, ಹಂಪಾಪುರ, ದಾನನಪುರ ಗ್ರಾಮಗಳು ನೀರಿನಿಂದಾವೃತವಾದುವು. ನಾಲ್ಕನೆಯ ತಾರೀಖಿನಿಂದ ಆರನೆಯ ತಾರೀಖಿನವರೆಗೆ ರೆವೆನ್ಯೂ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೂ, ಪೋಲೀಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು

(ಶ್ರೀ ಸಿ. ಎಸ್. ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಗೌಡ)

ಶ್ರೀಮಾನ್ ಜಿ. ವೆಂಕಟೇ ಗೌಡರ ನಾಯಕತ್ವದಲ್ಲಿ Flood Relief Committee ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಅಲ್ಲಿನ ಮಾಸಣ್ಣ ಶೆಟ್ಟರು, ಅರ್ಧನಾರೀಶ್ವರಗೌಡರು, ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಗೌಡರು, ಬೆಲ್ಲದ ಕೊಪ್ಪರಿಗೆಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡು ಜನರನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಬೇಕಾಯಿತು. ಮುಳ್ಳೂರು ಗ್ರಾಮದ ಬೀದಿಯಲ್ಲಿ ಎದೆ ಮಟ್ಟದಷ್ಟು ನೀರು ನಿಂತಿತ್ತು. ಏಳುವರೆ ಎಂಟು ಗಂಟೆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅದರ ಮೇಲೆ ಹೋಗಬೇಕಾಯಿತು. ಅಲ್ಲಿನ ಜನರನ್ನು ಹೊರಗೆ ತರಬೇಕಾದರೆ ಅರ್ಧ ರಾತ್ರಿಯಮೇಲಾಯಿತು. ಆ ಹಳ್ಳಿಯ ಸುಮಾರು 700-800 ಜನರನ್ನು ಊರಿನಿಂದ ಹೊರಗೆ ತರಬೇಕಾದರೆ ಬಹಳ ಪ್ರಯಾಸದ ಕೆಲಸ. ದಾಸನಪುರ ನೀರಿನ ಅಡಿಯಲ್ಲಿತ್ತು.

ದಾಸನಪುರದಲ್ಲೂ ಸಹ ಹೊರಗಡೆಗೆ ಕರೆದು ಕೊಂಡು ಬಂದದ್ದಾಯಿತು. ದಾಸನಪುರ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ನಾಯಕರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ವೀರಣ್ಣಗೌಡರೂ ಸಹ ಬಂದಿದ್ದರು. ಸುಮಾರು 2-3 ಮನೆಗಳ ಏನಾ ಬಾಕಿ ಎಲ್ಲಾ ಮನೆಗಳೂ ಸರ್ವ ನಾಶವಾಗಿವೆ ಮತ್ತು ಅಣಗಳ್ಳಿ ಕೂಡ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಡೆಯಾಗಿದೆ. ಆ ಊರಿನಲ್ಲೂ ಸಹ ಅನೇಕ ಮನೆಗಳವರೂ ಹೊರಗಡೆ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಈ ರೀತಿ 4 ರಿಂದ 6ರ ವರೆಗೂ ಈ 4 ಗ್ರಾಮಗಳ ಸುಮಾರು 5-6 ಸಾವಿರ ಜನಗಳಿಗೆ ತಮ್ಮ ಮನೆಗಳಿಂದ ಹೊರಗಡೆಗೆ ಬರುವ ಏರ್ಪಾಡನ್ನು ಮಾಡಿ, ಅವರೆಲ್ಲರಿಗೂ ಸಹ, ಮುಕ್ಕಾಲು ಭಾಗದ ಜನರನ್ನು ಕೊಳ್ಳೇಗಾಲದಲ್ಲಿ ಎಲಿಮೆಂಟರಿ ಸ್ಕೂಲಿಗೆ ರಜಾ ಕೊಡಿಸಿ, ಎರಡು ಮೂರು ದಿವಸ ಶಾಲೆ ಮುಚ್ಚಿಸಿ ವಸತಿ ಸೌಕರ್ಯ ಏರ್ಪಡಿಸಲಾಯಿತು. ಇದೇ ರೀತಿ ದ್ವೀಪದ ವಾದ ಎಡಕುರ್ಯ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ 4ನೇ ತಾರೀಖಿನ ದಿನ ಅಧಿಕಾರಿ ವರ್ಗದವರು ಎಚ್ಚರಿಕೆ ಕೊಟ್ಟರು. 1924ನೆಯ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಇದೇ ರೀತಿ ಪ್ರವಾಹ ಬಂದಿದ್ದಾಗಲೂ ಸಹ ಆಗಲೂ ಮಾದ ಮೇಲೆ ಇದ್ದು ರೂಢಿ ಆಗಿದ್ದವರಿಗೆ ತಿಳಿದಿರುವಂತೆ ಒಂದು ದಿವಸ ಮಾತ್ರ ಪ್ರವಾಹ ಬಂದು ಹೊರಟು ಹೋಗುತ್ತದೆ ಎಂಬ ಅವರ ಒಂದು ಅನುಭವದಿಂದ ಅವರು ಯಾವಾಗಲೂ ಸಹ ಯಾರ ಮಾತಿಗೂ ಒಪ್ಪದೇ ಅದೇ ದ್ವೀಪದಲ್ಲಿ ವಾಸವಾಗಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಈ ಸಲದ್ದು ಪ್ರತಿ ಸಲ ಬರುತ್ತಾ ಇದ್ದಂಥ ಪ್ರವಾಹ ಅಲ್ಲ. ಸುಮಾರು ಒಂದು ವಾರ ಆ ಊರನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸುತ್ತುಗಟ್ಟಿರುವುದೂ ಅಲ್ಲದೆ ಆ ಊರಿನಲ್ಲಿ ಸಮಾರು 400 ಎಕರೆಯಿಂದ 500 ಎಕರೆಯವರೆಗೂ ಇರತಕ್ಕ ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ ಪೂರ ಬಂದು ಆಳು ಉದ್ದದವರೆಗೂ ನೀರು ತುಂಬಿ ಹರಿಯುತ್ತಾ ಇದ್ದುದರಿಂದ ಯಾವ ವಿಧವಾದ ದೋಣಿ, ತೆಪ್ಪ ಯಾವುದನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ 4ನೆಯ ತಾರೀಖು ಆದನಂತರ 5 ರಿಂದ 9ರ ವರೆಗೂ 5-6 ದಿವಸ ದೋಣಿ ಆಗಲಿ, ಯಾವುದೂ ಸಹ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಆ ನದಿಯ ಪ್ರವಾಹ ಅಷ್ಟು ವೇಗವಾಗಿ ಅಲ್ಲ ಹರಿಯುತ್ತಾ ಇತ್ತು. ಕಾವೇರಿ, ಕಪಿಲಾ ನದಿ, ಈ ಎರಡರ ಪ್ರವಾಹ ಟಿ-ನರಸೀಪುರದಿಂದ ಆಚೆಗೆ ಬರುವುದರಿಂದ ಎಷ್ಟು ವೇಗದಿಂದ ಬರುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಾವು ಊಹೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಅಕಸ್ಮಾತ್ ಯಾರಾದರೂ ಬಂದು ದೋಣಿಯಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಪಟ್ಟದ್ದೇ ಆದರೆ ಒಂದು ಅಥವಾ ಎರಡು ಮೈಲಿ ಆಚೆಗೆ ಇರುವ ಗಗನ ಚುಕ್ಕಿ ಭರ ಚುಕ್ಕಿ ಪ್ರಪಾತ ಏನಿದೆ ಅಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ಬೀಳಬೇಕಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಇಂಥ ಒಂದು ಕಷ್ಟದಲ್ಲಿ ಎಡಕುರ್ಯದ 48 ಸಂಸಾರಗಳವರು ಸಿಕ್ಕಿ ಬಿದ್ದಿದ್ದರು. ದೈವದತ್ತವಾಗಿ ಇದ್ದಂಥ ಅತಿ ಎತ್ತರವಾದ 4-5 ಮರಗಳ ಮೇಲೆ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿರುವ ಸೋಲಿಗರು ವಾಸ ಮಾಡುವಂಥ ಅಟ್ಟಣಿಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಸುಮಾರು 250 ಜನರು ಅಟ್ಟಣಿಗಳ ಮೇಲೆ 5 ದಿನಗಳ ಕಾಲ, ಕುಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ ನೀರು ಸಹ ಇಲ್ಲದೆ ಹಸಿದು ವಾಸವಾಗಿದ್ದರು. ಅದನ್ನು ನೆನಸಿಕೊಂಡರೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಬಹಳ ವ್ಯಸನಕರವಾದ ವಿಷಯ. ಏಕೆಂದರೆ ಈಚೆ ದಡದಲ್ಲಿ ನಿಂತುಕೊಂಡು ಅವರ ನಿಸ್ಸಾಹಾಯಕತೆಯನ್ನು ನೋಡಿದ್ದೇ ಆದರೆ ಎಂತಹವರಿಗೂ ಮನಸ್ಸು ಕರಗಿಸುವಂಥ ವಿಷಯ. ಆ ಕಡೆಯಿಂದ 'ಏನಾದರೂ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿ' ಎಂದು ಕೂಗಿಕೊಂಡ ದೃಶ್ಯ ಇವೊತ್ತು ನೆನಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾದದ್ದು. ಯಾವ ವಿಧವಾದ ಸಹಾಯವನ್ನೂ ಅವರಿಗೆ 5 ದಿವಸಗಳ ತನಕ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯವೇನೆಂದರೆ ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಡೆಕ್ಕನ್ ಹೆರಾಲ್ಡ್ ಮತ್ತು ಪ್ರಜಾವಾಣಿ ವಿಜೆಂಟರುಗಳು ಬದಲಾವಣೆ ಆದದ್ದರಿಂದ ಒಂದು ವಿಷಯವೂ ಸರಿಯಾಗಿ, ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲೂ ಸಹ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ. 9ನೆಯ ತಾರೀಖು ಪ್ರವಾಹ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿತ್ತು. ವೆಂಕಟೇ ಗೌಡರು, ಅರ್ಧನಾರೀಶ್ವರಗೌಡರು ಮತ್ತು ಇನ್ನಿಬ್ಬರು, ಧೈರ್ಯ ಸಾಹಸ ಮಾಡಿ ನದಿಯ ಪ್ರವಾಹ ಕೊಂಚ ಕಡಮೆಯಾದ ಮೇಲೆ ಅವರ ಗೋಳನ್ನು ನೋಡದಾರದೆ ಬೇರೆ ಕಡೆಯಿಂದ ಒಂದು ದೋಣಿಯಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ರೊಟ್ಟಿ ಮತ್ತು ಇತರ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟದ್ದೂ ಅಲ್ಲದೆ ಸುಮಾರು ಅರ್ಧರಾತ್ರಿಯ ವರೆಗೂ ಅಲ್ಲಿನ ಜನಗಳನ್ನು ಅಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಕ್ಕೆ ಸಾಗಿಸಿದರು. 9ನೆಯ ತಾರೀಖಿನ ರಾತ್ರಿಯಿಂದ 10ನೇ ತಾರೀಖಿನವರೆಗೂ ಸಾಹಸ ಪಟ್ಟರು.

ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಬರಬೇಕಾದರೆ ಈ ನದಿಯ ಮೇಲೆ ಇರುವ ದೊಡ್ಡ ಸೇತುವೆ ಮುಳುಗಿಹೋಗಿ ಸುಮಾರು 6ನೆಯ ತಾರೀಖಿನಿಂದ 10ನೆಯ ತಾರೀಖಿನವರೆಗೂ ಯಾವ ವಿಧವಾದ ಬಸ್ಸುಗಳನ್ನಾಗಲೀ, ವಾಹನಗಳನ್ನಾಗಲೀ ಸೇತುವೆಯಮೇಲೆ ಬಿಡುತ್ತಾ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಎಂದಮೇಲೆ 10ನೆಯ ತಾರೀಖೂ ಸಹ ಪ್ರವಾಹ ಇದ್ದೇ ಇತ್ತು. 9ನೆಯ ತಾರೀಖು ಬಹಳ ಧೈರ್ಯ ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ಆ ಜನಗಳಿಗೆ 5 ದಿನಗಳನಂತರ ಊಟ ಮತ್ತು ಇತರಸೌಲಭ್ಯ ದೊರಕಿತು ಎಂದು ಹೇಳಲಿಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಆದ ನಷ್ಟದ ವಿವರವನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ನಾನು ತಿಳಿಸಲಿಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ. ಆ 5 ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಾಶವಾದ ಮನೆಗಳ ವಿವರ ಈ ರೀತಿ ಇದೆ :—

ಮುಳ್ಳೂರು ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ 90 ಮನೆಗಳು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಾಶವಾಗಿವೆ. 10 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಬೆಳೆ ನಾಶವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಅಂದಾಜು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. 167 ಮನೆಗಳು ಅರ್ಧ ಅಥವಾ ಮುಕ್ಕಾಲು ಭಾಗ ಹೋಗಿ ಬರಿಯ ಗಾವಣಿಮಾತ್ರ ನಿಂತಿದೆ. ಹಂಪಾಪುರದಲ್ಲಿ 47 ಮನೆಗಳು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಾಶವಾಗಿವೆ. 89 ಮನೆಗಳು ಅರ್ಧಮರ್ಧ ಬಿದ್ದಿವೆ. ದಾಸನಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ 35 ಮನೆಗಳು ನಾಶವಾಗಿವೆ, 46 ಮನೆಗಳಿಗೆ ಅನೇಕ ವಿಧವಾದ ನಷ್ಟ ತಗಲಿದೆ. ಅಣಗಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ 18 ಮನೆಗಳು ನಾಶವಾಗಿವೆ, 62 ಮನೆಗಳು ಅರ್ಧಮರ್ಧ ಹಾಳಾಗಿವೆ. ಕೊಳ್ಳೇಗಾಲ ಟೌನ್‌ನಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು. ಕಾವೇರಿ ನದಿಗೆ 1½ ಮೈಲಿ ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಸಹ ಕೊಳ್ಳೇಗಾಲದ

ಎಕ್ಸಟೆರ್ಷ್ ಎಲ್ಲಾ ಮತ್ತು ಉಪ್ಪಾರಗೇರಿಯಲ್ಲಿ ಏದೆಮಟ್ಟ ನೀರು ನಿಂತಿದ್ದರಿಂದ 4 ಮನೆಗಳು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಾಶವಾಗಿವೆ. 103 ಮನೆಗಳಿಗೆ ಅರ್ಧಮರ್ಧ ಡ್ಯಾಮೇಜ್ ಆಗಿದೆ. ಎಡಕುರ್ಯ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ 11 ಮನೆಗಳು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಾಶವಾಗಿವೆ. 18 ಮನೆಗಳಿಗೆ ಧಕ್ಕೆತಗಲಿದೆ, ಅನೇಕ ವಿಧವಾದ ದುರವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿವೆ. ಎಂದಮೇಲೆ ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ 690 ಮನೆಗಳು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಾಶವಾಗಿ ಅದರ ಒಟ್ಟು ನಷ್ಟ 45 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಂದ 50 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗೂ ಆಗಿದೆ ಎಂದು ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ ನಮಗೆ ತಿಳಿದುಬಂದಿದೆ. ಸುಮಾರು 326 ಎಕರೆ ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ ರಾಗಿ ಬೆಳೆಗೆ ನಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಸುಮಾರು 200 ಎಕರೆ ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ ಜೋಳದ ಬೆಳೆಗೆ ನಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಬತ್ತದ ನಾಟಿ ಹಾಕಿದ್ದ ಭೂಮಿ ಸುಮಾರು 325 ಎಕರೆಯಷ್ಟು ನಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಬತ್ತದ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅತಿ ದೊಡ್ಡ ನಷ್ಟವಾಗಿರುವ ಹಳ್ಳಿ ಸತ್ಯೇಗಾರ ಅಗ್ರಹಾರ. ಅಲ್ಲಿ ಎರಡು ವಿಧದ ನಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಒಂದು ಹೇರಳವಾಗಿ ಮರಳನ್ನು ತಂದು ಸುಮಾರು ಒಂದು ಆಳು ಉದ್ದದ ಪ್ರಮಾಣದಷ್ಟು 106 ಎಕರೆ ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟು ಹೊರಟುಹೋಗಿದೆ. ಇನ್ನೂ ಕೆಲವುಕಡೆ ಒಂದು ಆಳು ಉದ್ದದಷ್ಟು ಮಣ್ಣು ಕೊರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿದೆ, ಕಾಲುವೆಯಂತೆಮಾಡಿದೆ ಎಂದರೆ ಅತಿಶಯೋಕ್ತಿಯಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಮಾನ್ಯಮಂತ್ರಿವರ್ಯರೂ ಸಹ ನೋಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಬಂದಾಗಲೂಕೂಡ ತುಂಬ ಪ್ರವಾಹ ಹರಿಯುತ್ತಿತ್ತು. ಇತ್ತೀಚೆಗೂ ಸಹ ತುಂಬ ಪ್ರವಾಹ ಹರಿಯುತ್ತಾ ಇದೆ.

ಮುಳ್ಳೂರಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಮಾನ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀ ವೀರಣ್ಣಗೌಡರು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದಾಗ ಕಣ್ಣಾರೆ ನೋಡಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ 100 ಎಕರೆ ಕಬ್ಬಿನಬೆಳೆ ಯಾವ ಉಪಯೋಗಕ್ಕೂ ಬಾರದ ಹಾಗೆ ನಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಅಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿನ ಜನಗಳಿಗೆ ನಷ್ಟ ಆಗಿರುವಾಗ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅವರಿಗೆ ಸೂಕ್ತ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾರೆಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಈ ವರ್ಷ ರಿಲೀಫ್ ಕಮಿಟಿಯ ಮುಖಾಂತರ ನಮಗೆ ಸರ್ಕಾರದ ನೆರವು ಬರುವುದಕ್ಕಿಂತ ಮುಂಚೆಯೇ ಕೊಳ್ಳೇಗಾಲ ಮತ್ತು ಇತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿನ ಜನಗಳಿಂದ ಧಾನ್ಯರೂಪವಾಗಿ ಬಂದಂಥ ಸ್ವಲ್ಪ ಹಣ ಮತ್ತು 13-15 ಪಲ್ಲ ರಾಗಿ ಮತ್ತು ಇತರ ಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ಪ್ರವಾಹದಿಂದ ನೊಂದ ಜನಗಳಿಗೆ ಹಂಚುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದೇವೆ. ಡಿವಿಜನಲ್ ಕಮೀಷನರು ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಈಗ ಒಂದು ವಾರದಿಂದ ಪ್ರವಾಸಮಾಡಿ ಪ್ರವಾಹದಿಂದ ನೊಂದ ಜನಗಳಿಗೆ ಊಟವನ್ನು ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಅವರಿಗೆ ಗುಡಿಸಲುಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಇತ್ಯಾದಿಗಳಿಗೆ 6,800 ರೂಪಾಯಿಗಳ ರಿಲೀಫನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಈಗ ಏನು ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಹಂಚಿದ್ದಾರೆಯೋ ಅದು ತುಂಬಾ ಕಷ್ಟ ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿಸಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಮಾರ್ಜಿತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಆದ ನರ್ಕಾದ ಆರ್ಡರನ್ನು ನಡಿಲಿಸಿ ಈಗ ಪ್ರವಾಹದಿಂದ ನೊಂದವರಿಗೆ 40 ರೂಪಾಯಿಗಳಿಂದ 100 ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗೆ ನಗದು ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೊಸದಾಗಿ ನರ್ಕಾರದ ಆರ್ಡರನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ನಾನು ಕೇಳಿಸ್ತೇನೆ. ಆದುದರಿಂದ ಈಗಲೂ ಸಹ ಪ್ರವಾಹದಿಂದ ನೊಂದವರಿಗೆ 10 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನಾದರೂ ಹೆಚ್ಚಿಸಿ ದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಕೊನೆಯ ಪಕ್ಷ 40 ರೂಪಾಯಿಗಳ ಸಹಾಯವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚುಕೊಟ್ಟರೆ ಬಹಳ ಸಂತೋಷ. ಈಗ ತಕ್ಷಣ 40 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿ ನಂಸಾರಕ್ಕೂ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ನರ್ಕಾರದವರಲ್ಲಿ ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಒಂದು ಪರ್ಮನೆಂಟ್ ರಿಲೀಫ್ ಮೆಷರ್‌ಮಾಡಬೇಕು. ಮಾನ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀ ವೀರಣ್ಣಗೌಡರು ಮತ್ತು ಶ್ರೀ ರಾಚಯ್ಯನವರು ಮುಳ್ಳೂರಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದಾಗ ಆ ಊರಿನ ಜನರು 22 ಎಕರೆ ಇರತಕ್ಕ ಒಂದು ಜಮೀನನ್ನು ಅವರಿಗೆ ತೋರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಅದನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಅಧಿಕಾರವರ್ಗದವರೂ ಸಹ ಆ ಜಮೀನನ್ನು ಅಕ್ವೈರ್‌ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ ಆದಷ್ಟು ಜಾಗ್ರತೆ ಎಮರ್‌ಜೆನ್ಸಿ ಮೆಷರ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಆ ಜಮೀನನ್ನು ಅಕ್ವೈರ್‌ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಮುಳ್ಳೂರಿನಲ್ಲಿರುವ 300 ಕುಟುಂಬಗಳಿಗೆ ನರ್ಕಾರದವರು ಉಚಿತವಾಗಿ ಲೇಔಟ್‌ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ದಾಸನಪುರದ ಸುಮಾರು 200—300 ಕುಟುಂಬಗಳಿಗೆ ಲೇಔಟ್ ಮಾಡಿಕೊಡಲು ಗಾರ್ನಮೆಂಟ್ ಸಿಲ್ಕ್ ಫಿಲೇಚರ್ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿಯ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ 18 ಎಕರೆ ಜಮೀನನ್ನು ಅಕ್ವೈರ್‌ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಸೆಕ್ಷನ್ 17ರ ರೀತ್ಯಾ ಈಗಾಗಲೇ ರೆವಿನ್ಯೂ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ರೆಕಮೆಂಡ್ ಮಾಡಿ ಡಿವಿಜನಲ್ ಕಮೀಷನರಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವನ್ನು ನರ್ಕಾರದವರು ಆದಷ್ಟು ಜಾಗ್ರತೆ ಅಕ್ವೈರ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ದಾಸನಪುರದ ಜನಗಳಿಗೆ ಲೇಔಟ್ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಹನುಗಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮ ನದಿಯ ದಂಡೆಯ ಮೇಲೆ ಇದೆ. ನದಿಗೂ ಮತ್ತು ಆ ಹಳ್ಳಿಗೂ 50 ಗಜ ದೂರ ಸಹ ಇಲ್ಲ. ಈ ಹಳ್ಳಿಗೆ ಪ್ರತಿ ವರ್ಷವೂ ಪ್ರವಾಹದಿಂದ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಪ್ರವಾಹ ಬಂದಾಗ ಜನಗಳು ಹೊರಗಡೆ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಅಮೇಲೆ ಪ್ರವಾಹ ಇಳಿದ ಮೇಲೆ ಹಿಂದೆ ಆದ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ಮರೆತು ಪುನಃ ಅಲ್ಲಿಗೇ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ತಮ್ಮ ಪೂರ್ವಿಕರ ಆಸ್ತಿಯನ್ನೂ ಬಿಟ್ಟು ಬೇರೆಕಡೆ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುವುದಿಲ್ಲ. ಈಗಾಗಲೇ ಪ್ರವಾಹ ಕಡಮೆ ಆದಮೇಲೆ ಕೆಲವರು ಪುನಃ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆಂದು ಕೆಲವು ವರದಿಗಳಿಂದ ತಿಳಿದುಬಂದಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಆ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಕಾನೂನನ್ನು ಮಾಡಿ ಪೋಲೀಸಿನವರನ್ನು ಇಟ್ಟು ಪುನಃ ಜನಗಳು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ನೆಲಸದಂತೆ ಏರ್ಪಾಡನ್ನು ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ಪ್ರತಿ ವರ್ಷವೂ ಸಹ ಅವರು ಪ್ರವಾಹದ ಹಾವಳಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿ ತೊಂದರೆಯನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ ಅದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವಂತೆ ನರ್ಕಾರದವರು ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಈ ಮೂಲಕ ವಿನ್ನವಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಎಡಕುರಿಯ ಗ್ರಾಮದ ಜನಗಳಿಗೆ ಸತ್ಯೇಗಾಲ ಅಗ್ರಹಾರದ ಶ್ರೀ ಸಿದ್ದೇಗೌಡ ಎಂಬುವರು ಶಿವನ ಸಮುದ್ರದ ಹತ್ತಿರ 43 ಕುಟುಂಬಗಳಿಗೆ ಆಗುವಷ್ಟು ಎಂದರೆ 100 ಎಕರೆ ಜಮೀನನ್ನು ದಾನವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದುದರಿಂದ ಅಧಿಕಾರವರ್ಗದವರು ಮತ್ತು ಇಂಜಿನಿಯರುಗಳು ಬ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಅದರ ಲೇಔಟ್ ಪ್ಲಾನನ್ನು ತಯಾರುಮಾಡಿಕೊಟ್ಟರೆ ಅಲ್ಲಿನ ಜನಗಳು ಬೇಗ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ನೆಲಸುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತದೆ. ಎಡಕುರಿಯ ಗ್ರಾಮದ ಜನಗಳು 400 ಎಕರೆ ಜಮೀನನ್ನು ಸಾಗುಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಯಾವ ಕಾಲದಲ್ಲೂ ಸಹ ಇಷ್ಟೊಂದು ದೊಡ್ಡ ಅವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಒಳಗಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಈಗ ಅವರಿಗೆ

(ಶ್ರೀ ಸಿ. ಎಸ್. ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಗೌಡ)

ಬಹಳ ನಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಆ 400 ಎಕರೆ ಜಮೀನನ್ನು ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀ ರಾಚಯ್ಯನವರು ಮತ್ತು ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರಲ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನ ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಡೈರೆಕ್ಟರ್ ಆದ ಶ್ರೀ ಸುಬ್ಬಣ್ಣನವರೂ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ನಾಲ್ಕೈದು ವರ್ಷಗಳಾದರೂ ಸಹ ಯಾವ ವ್ಯವಸಾಯವನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈಗ ಅದು ಬಹಳ ಹೀನಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬಂದಿದೆ, ಎಂದು ಅವರು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಜಮೀನನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡವರು ತುಂಬಾ ತೊಂದರೆಗೀಡಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಯಾವಾಗಲೂ ಅವರು ಆ ಊರನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೊರಗಡೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ದೃಢಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಇದ್ದವರು ಇವೊತ್ತು ಹೊರಗಡೆ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಶಿವನ ಸಮುದ್ರದ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರಿಗೆ 5-10 ಎಕರೆ ಜಮೀನನ್ನು ಸಾಗು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕೊಡಲು ಸರ್ಕಾರದವರು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಅರೀತಿ ಅವರಿಗೆ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರಿಗೆ 5-10 ಎಕರೆ ಜಮೀನನ್ನು ವ್ಯವಸಾಯ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕೊಡುವುದಾದರೆ ಅವರು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

ಮತ್ತೊಂದು ವಿಷಯವೇನೆಂದರೆ ಎಡಕುರಿಯ, ಮುಂತಾದ ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಹದ ಹಾನಿಗೊಳಗಾಗಿರುವ 6-7 ಸಾವಿರ ಜನಗಳಿಗೆ ಇಂಟರೆಸ್ಟ್ ಫ್ರೀ ಲೋನನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ವ್ಯವಸಾಯದ ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಕಡೆ ಇನ್ನೂ ನೀರು ನಿಂತಿದೆ. ಗದ್ದೆಗಳಲ್ಲಿ ನೀರು ನಿಂತಿದೆ. ಈಗ ಪ್ರವಾಹದಿಂದ ಯಾರ ಯಾರ ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ ಫಸಲು ನಷ್ಟವಾಗಿದೆಯೋ ಅವರಿಗೆ ಮತ್ತೆ ವ್ಯವಸಾಯ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹಣ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದರೆ ಅವರು ತಮ್ಮ ವ್ಯವಸಾಯದ ಮತ್ತು ಇತರ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಆರಂಭಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಜಮೀನುಗಳು ಬಹಳ ಉತ್ಕೃಷ್ಟವಾದ ಜಮೀನುಗಳು, ಆದುದರಿಂದ ಅಂತಹ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ಯಾಮೆಂಟ್ ಮೆಜರ್ಸ್ ನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ತಯಾರಿಸಿ ಜನಗಳಿಗೆ ಆಗುವ ನಷ್ಟವನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆಂದು ನಾನು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ.

ಮತ್ತೊಂದು ವಿಷಯವೆನೆಂದರೆ ಇಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಯಾವ ಆರ್ಡರನ್ನು ಮಾಡಿದರೂ ತಾಲ್ಲೂಕು ಮಟ್ಟದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಅದನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದರೂ ನೊಂದಿರುವ ಕುಟುಂಬಗಳಿಗೆ ನೀಡುವ ಸಹಾಯ ನೇರವಾಗಿ ತಲಪುವುದಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಕಾಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದಕ್ಕಾಗಿ ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕುಮಟ್ಟದಲ್ಲಿರುವ ಅಧಿಕಾರ ವರ್ಗದವರು ಕೊನೆಯಪಕ್ಷ ವಾರಕ್ಕೊಂದು ಸಲವಾದರೂ ಎರಡು-ಮೂರು ತಿಂಗಳುಗಳ ವರೆಗೆ ನಿರಾಶ್ರಿತರಾಗಿ ಹೊರಗೆ ಶಿಬಿರಗಳಲ್ಲಿರುವವರನ್ನು ಸಂದರ್ಶಿಸಿ ಅವರ ಕಷ್ಟಸುಖ, ಆರೋಗ್ಯ ಮುಂತಾದುದರ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರಮಾಡುವುದು ಸೂಕ್ತ. ಈಗ ಕೊಳ್ಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 45 ಸಾವಿರ ಜನರಿರುವುದರಿಂದ ಎಪಿಡೆಮಿಕ್ ಹರಡಬಹುದೆಂಬ ಭಯವಿದೆ, ಸ್ಯಾನಿಟರಿ ಅರೇಂಜ್‌ಮೆಂಟ್ ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲ. ಸೂಕ್ತಕ್ರಮವನ್ನು ಕೈಕೊಂಡು ಮುಂದೆ ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕರೋಗ ಹರಡದಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಪಾರಕ್ಕೊಮ್ಮೆಯಾದರೂ ಭೇಟಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ನೀರಿರುವ ಸಮಯ ಸಮುಪಯೋಗವಾಗುತ್ತಿದೆಯೇ, ಇಲ್ಲವೆ ಎಂದು ಮೇಲ್ಪಚಾರಣೆಮಾಡಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ತಾಲ್ಲೂಕುಮಟ್ಟದ ಅಧಿಕಾರ ವರ್ಗದವರು ನಾನು ಹೇಳಿದಂತೆ ಭೇಟಿ ಕೊಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು.

ಇನ್ನೊಂದು, ವಿಚಾರವೆಂದರೆ ಯಾವ ವಿಧವಾದ ಸಹಾಯ ಸರ್ಕಾರದವರು ನಿರಾಶ್ರಿತರಿಗೆ ಒದಗಿಸಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದರ ಅರಿವು ಉಂಟುಮಾಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ಏಕೆಂದರೆ, ಅದು ನಿರಾಶ್ರಿತರಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಹೇಗೆ ಪಡೆಯಬೇಕು, ಯಾರನ್ನು ಕೇಳಿಬೇಕು ಎಂದು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟವರಿಗೆ ಅರಿವುಮಾಡಿಕೊಡುವುದು ಸೂಕ್ತ.

ಸರ್ಕಾರದ ಆರ್ಡರಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕುಟುಂಬಕ್ಕೂ 300 ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಬೆಲೆಬಾಳುವ ಮನೆಗೆ ಬೇಕಾದ ಮರಮುಟ್ಟು ವಗೈರೆ ಸಹಾಯಮಾಡುವುದಾಗಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ಕೇಳಿದಾಗ ಫಾರೆಸ್ಟಿಗೆ ಹೋಗಿ ಕಡಿದುಕೊಂಡು ಬರಲು ಜನರಿಗೆ ಪರ್ಮಿಟ್ ಕೊಡಲು ಏರ್ಪಾಡುಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುವ ಧಾಟಿಯಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿದರು. ಅರೀತಿ ಮಾಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದಲ್ಲ. ಕೊಳ್ಳೇಗಾಲ ತಾಲ್ಲೂಕು ಹೆಡ್ ಕ್ವಾರ್ಟರಿನಲ್ಲಿ ಫಾರೆಸ್ಟ್ ಆಫೀಸಿದೆ. ಸರ್ಕಾರ ಅಲ್ಲೇ ಒದಗಿಸಿದರೆ ತುಂಬಾ ಉಪಕಾರವಾಗುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಜನರು ಆಸ್ತಿಪಾಸ್ತಿ ಕಳೆದುಕೊಂಡು ನಿರ್ಗತಿಕರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಎತ್ತು ಗಾಡಿಗಳ ಸೌಕರ್ಯವಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಅವರು ಕಾಡಿಗೆ ಹೋಗಿ 20 ಮೈಲುಗಳ ದೂರದಿಂದ ತರುವುದು ಅಸಾಧ್ಯ. ಇದನ್ನು ಗಮನಿಸಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೊನೆಯ ಪಕ್ಷ ಕೊಳ್ಳೇಗಾಲದಲ್ಲಿರುವ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಫಾರೆಸ್ಟ್ ಆಫೀಸಿನಲ್ಲಾದರೂ ಹಂಚಿದರೆ ದೊಡ್ಡ ಉಪಕಾರವಾಗುತ್ತದೆ.

ಜನರಿಗೆ ಮುಫತ್ತಾಗಿ ಬೀಜ, ಗೊಬ್ಬರ ಮುಂತಾದ್ದನ್ನು ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ಈ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಜಮೀನುಗಳಲ್ಲಿ ಫಸಲು ಕೆಗೆಯಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆಂದು ಸೂಚಿಸಲಿಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಕೆಲವರಿಗೆ 400 ಎಕರೆ ಜಮೀನಿದ್ದರೂ ವಿಪರೀತ ಮರಳು ಬಂದು ನಾಲ್ಕೈದು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ವ್ಯವಸಾಯಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲದಂತಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಜಮೀನು ಕಂದಾಯ ಮಾಫಿಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈಗ ಮೂರು ವರ್ಷಗಳ ಕಂದಾಯ ಮಾತ್ರ ಮಾಫಿಮಾಡಬಹುದೆಂದು ರೂಲ್ಸ್ ನಲ್ಲಿದೆಯೆಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಿಂದಲೂ ವರದಿ ತರಿಸಿ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಮರಳು ಚಾಚಿ ವ್ಯವಸಾಯಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಲ್ಲವೋ ಅಲ್ಲಿ ಕೊನೆಯ ಪಕ್ಷ ಮೂರು ವರ್ಷ ಅಥವಾ ಸಾಧ್ಯವಾದರೆ ಹೆಚ್ಚುಕಾಲ ಕಂದಾಯ ಮಾಫಿಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಂಡು ಇಷ್ಟು ಹೇಳಲು ಅವಕಾಶಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ವಂದನೆಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿ ನನ್ನ ಭಾಷಣ ಮುಕ್ತಾಯಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

*Sri B. V. BANUMIAH (Teachers' Constituency).—Mr. Chairman, Sir, I do not want to add to the description of the flood havoc in our State but I would like to offer a few suggestions. The Hon'ble Minister for Public Works in his extensive coverage of flood havoc has indicated the various districts and taluks that have been affected by the flood havoc in our State.

I would like to add to the suggestion that has been made by an elderly member who spoke yesterday, namely, that the Ministers should distribute amongst themselves the affected districts and taluks and visit those districts and taluks and see that relief work is carried on very expeditiously. The Government as well as all of us know fully well that the Government by itself will not be able to meet all the loss that has occurred except with the co-operation of the public. Of course, the Government has passed a number of orders from time to time increasing the amount that can be offered as interest-free loan as well as gratuitous relief to the various districts. I am afraid that the estimate of the Government of the loss of Rs. 10 crores is an underestimate. It has been found that in some cases the estimate has been an overestimate but many cases are there where the general reaction of the Government officials is to undere stimate the loss because they are afraid that there would be a good deal of demand from the public for relief. In order to minimise the quantum of relief that the public should get, the Government officials may underestimate the losses. For example, in the case of Mysore District and Coorg, they have said that the loss may be about Rs. 20 lakhs. I am told that in Virajpet itself the loss has been estimated by the Taluk Board at a minimum of Rs. 40 lakhs. I am only citing an example where this kind of a thing has happened. If we had adjourned without discussing the flood havoc and had met again after the recess after visiting the flood-affected areas to discuss it, we would have full information. Instead of depending upon Government handouts which are published in the press and which we have read and which we are repeating here, the purpose would have been served better if we had met to discuss this problem after August 22nd when we are supposed to meet again. Unfortunately, that is not possible now. I would, however, offer a suggestion that the P.W.D. Minister and the Revenue Minister should have informal discussion with the members of the Legislature coming from different districts where this flood havoc has taken place to a great extent after the break we are going to have for some time. Government will have to depend upon public contribution. Many people have come forward with donations. So, Government should make it very clear to the public that all these donations will get income tax concession.

Sri H. K. VEERANNA GOWDH.—That concession is given in respect of such donations.

Sri B. V. BANUMIAH.—My own students are going round the City of Mysore and when they approach people, many of them ask whether the donations are exempt from income-tax. Therefore, I request that a clear indication should be given to the people in this behalf. Probably, the people may not be aware of it. At the time of the reply, if the Minister were to make this very clear, it would go a very long way in helping the voluntary organisations which are already doing this work.

The Income Tax Commissioner has given permission but what has to be done is, instead of different agencies, different newspapers collecting the relief fund, the Government should open one fund and ask everyone to contribute to that fund. Now the *Deccan Herald*, *Prajavani* and *Samyuktha Karnataka* have been collecting funds and there is also the Chief Minister's Relief Fund. We should avoid this kind of collection and we should have one fund to which contributions could be made. If that is done, it will be easier for us to collect the donations. The Central Government industries in Mysore have given a lead by making a donation yesterday and the Mysore Government Industries should make a similar attempt. I hope the Minister for Labour will take the lead and ask them to make such a donation. An appeal from him will go a long way.....

Sri B. VAIKUNTA BALIGA.—It is not by the Industry. It is the donation by the staff.

Sri B. V. BANUMIAH.—Yes, by the staff. In this connection I wish

(SRI B. V. BANUMIAH)

to state that the Meteorological Department has to be strengthened in our State. This is one of the points that has not been properly appreciated. I know the Meteorological Department is working in our State. They request one of the high school teachers to be in charge of the department and they are expected to send three telegrams from different areas. They are given some allowance for doing this job. Especially in Malnad areas there should be special officers at particular points to attend to these things. At present there are people who do this work and they are offered Rs. 25 per month. Those people are transferred from time to time and they are expected to send information to Poona which is relayed back to Bangalore. That is what is happening now and it should be looked into by the Government.

Yesterday or the day before yesterday, the hon'ble lady member pointed out that one of the houses which was ready for *GRUHAPRAVESHAM* was destroyed. Probably, she referred to the incident in Nanjangud. It would be interesting for the Minister to know that this area was declared as a low-lying area and that nobody should be permitted to construct any building. It is a matter to be investigated as to how the municipality granted licence when there was an order. It would be worthwhile to consider legislative measures whereby the Government should ban construction of houses in low-lying areas in different parts of the State.

A suggestion was offered yesterday by my colleague Dr. Champa that the Government should consider the deepening of the river bed at particular spots, not throughout the course of the river but where the river is shallow. This can be undertaken and some kind of relief could be given.

The Government have passed orders regarding interest-free loans and other facilities. They have fixed a maximum amount of Rs. 100 but this sum will not be enough and the Government can do well to consider the question of increasing the maximum. If it is limited to Rs. 100 it will not fetch even four zinc sheets. Therefore, it would be worthwhile for the Government to consider increasing the amount.

Sometime ago I remember when Sri H. Siddaveerappa was a Minister, the Government of Mysore had an idea of purchasing a helicopter. I remember he did make a trip from Bangalore to Davangere. It would be really worthwhile to have one or two helicopters which would be useful in emergencies. The Government should think of having for themselves or request the army people to have them. What the hon'ble member Sri C. S. Balakrishna Gowda has said is a heart-rending story which we have not heard so far. We may not be able to get more such information. It would be possible for the Engineering Department and Government to give speedy relief if they actually visit those areas. Those areas have been cut off and the Government should visit those places frequently. It would be better that the Government could as well think seriously about the question of having a helicopter which would be useful in these times. I would like the Government of Mysore to appeal to the Government of India and see that maximum help is got from them. In the booklet "Panchayatrajya" (ಪಂಚಾಯತ ರಾಜ್ಯ) which has been given to us, the Government of India experts say—

"ನೀರಿನ ಕೊರತೆ ಇರುವುದರಿಂದ ವ್ಯವಸಾಯದ ಉತ್ಪಾದನೆಯ ಕಾರ್ಯ ಬಹು ರಭಸದಿಂದ ಸಾಗುತ್ತಿದೆ. ಮುಂದುವರಿದ ಉತ್ತಮ ಮಟ್ಟದ ವ್ಯವಸಾಯ ವಿಧಾನವನ್ನು ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತರಲಾಗುತ್ತಿದೆ....."

This article has been translated by our own people. So, now when we have more water we can ask them to give more aid. I hope the Minister will bank his arguments on the translator's mistake or on the mistake of the Experts Committee of the Government of India. I hope the Government will be able to take the suggestions and see that the people are not put to great hardships as a result of the rains in the monsoons.

I would like to add one more word to what my friend Sri T. N. Kempahonniah has said. The Ministers should go on camping in each taluk and they must have full power to pass orders. The red tape should be cut. The Government officers, we are glad to say, have done good work and we want the Government to do similarly to those people who have suffered very badly. All of us should contribute our mite to see that these people are given the necessary relief.

Mr. CHAIRMAN.—The House will now rise and meet after half an hour.

The House adjourned for recess at Thirty Minutes past Ten of the Clock and re-assembled at Eleven of the Clock.

[Mr. CHAIRMAN in the Chair.]

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ರಾಚಯ್ಯ (ವ್ಯವಸಾಯ ಮತ್ತು ನಮಾಜಿಕಾರ್ಥಿಣ ಶಾಖೆಗಳ ಮಂತ್ರಿಗಳು).—ಸ್ವಾಮಿ, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ನದಿಗಳಲ್ಲಿ ಅತಿಯಾದ ಪ್ರವಾಹದಿಂದ ಅನೇಕ ಜನರು ಅಪಾರ ನಷ್ಟಕ್ಕೊಳಗಾಗಿರುವ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಈ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿ ಸೂಕ್ತ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ರಚನಾತ್ಮಕ ಟೀಕೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರನ್ನು ಚಂದಿಸುತ್ತಾ, ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಆಹಾರೋತ್ಪತ್ತಿಗೆ ಮತ್ತು ಆಹಾರೋತ್ಪತ್ತಿ ಮಾಡುವ ರೈತರು ಮತ್ತು ರೈತ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಈ ಪ್ರವಾಹದ ಅನಾಹುತದಿಂದ ಹೆಚ್ಚಾದ ನಷ್ಟವಾಗಿರುವ ವಿಚಾರವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಜನ ಬಡವರು ಪ್ರಾಣಕೂಡ ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ನೊಂದ ಹೃದಯದಿಂದ ಅವರಿಗೆ ನನ್ನ ಸಂತಾಪವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಇದೇ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ದೇಶಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಎಷ್ಟು ನಷ್ಟವಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವಾಗ, ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಹತ್ತಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಇಲ್ಲದಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಹ ಬಂದಕಾರಣ, ಈ ಪ್ರವಾಹದ ಕ್ರೂರ ಆಕ್ರಮಣಕ್ಕೆ 94068 ಎಕರೆ ಜಮೀನು ಈಡಾಗಿದೆ. ವಿವರಗಳನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುವುದಾದರೆ, ಬತ್ತದ ನಾಟಿ ಫಸಲಿಗೆ, ಎಂದರೆ ಒಟ್ಟು ಹುಯ್ದಿರುವುದಕ್ಕೆ (paddy nursery) 2016 ಎಕರೆಯಷ್ಟು ಪೈರಿಗೆ ನಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ನಾಟ ಹಾಕಿದ ಮೇಲೆ 55917 ಎಕರೆ ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದ ಬತ್ತದ ಫಸಲಿಗೆ ನಷ್ಟವಾಗಿದೆ. 6731 ಎಕರೆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ರಾಗಿ ಫಸಲಿಗೆ ನಷ್ಟವಾಗಿದೆ. 5973 ಎಕರೆಯಲ್ಲಿ ಜೋಳದ ಫಸಲಿಗೆ ನಷ್ಟವಾಗಿದೆ, 2500 ಎಕರೆಯಲ್ಲಿ ಕಡಲೇಕಾಯಿ ಫಸಲಿಗೆ ನಷ್ಟವಾಗಿದೆ. 1309 ಎಕರೆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಕಬ್ಬಿನ ಫಸಲಿಗೆ ನಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಇತರ ಪ್ಲಾಂಟೇಷನ್ ಕ್ರಾಪ್ಸ್ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಕಾಫಿ ಮತ್ತು ಏಲಕ್ಕಿ ಬೆಳೆ ಸುಮಾರು 33.5 ಎಕರೆಯಷ್ಟು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ನಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಇತರ ಫಸಲುಗಳಿಗೆ ಎಂದರೆ ಆಲೂಗೆಡ್ಡೆ, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ನೀರುಳ್ಳಿ ಹೂವು, ತರಕಾರಿ, ಹಣ್ಣು ಹಂಪಲು ವೀಳೆಯದೆಲೆ ತೋಟ, ಕೆಲವು ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಉಪ್ಪುನೀರಿಳೆ ಫಸಲಿಗೆ ನಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಮೈಸೂರು, ಟಿ. ನರಸೀಪುರದಲ್ಲಿ ಹೊಳೆಯ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಹಾಕಿರುವ ನರ್ಸರಿಗಳಲ್ಲಿ ಉಪ್ಪುನೀರಿಳೆ ಬೆಳೆ ನಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಕೆಲವು ಸ್ಥಳಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಬಂದೆ, ಒಂದು ಎಕರೆ, ಅರ್ಧ ಎಕರೆ, ಕಾಲು ಎಕರೆಯಲ್ಲಿ ವೀಳೆಯದೆಲೆ ತೋಟ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಡವರು ಜೀವನ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು, ಅವೆಲ್ಲವೂ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಾಶವಾಗಿ ನೊಂದ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಜನರು ದುಃಖಪ್ರದರ್ಶನ ಮಾಡಿದುದನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಸೇಕಡ 90 ರಿಂದ 95 ರವರೆಗೆ ರೈತರು ಮತ್ತು ರೈತ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೇ ನಷ್ಟವಾಗಿದೆಯೇ ಹೊರತು ಇತರ ಜನರಿಗೆ ಅಷ್ಟು ಅಪಾರವಾದ ನಷ್ಟವಾಗಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಎಚ್. ಕೆಂಪಹೊನ್ನಯ್ಯ.—ತೆಂಗು, ಅಡಕೆ ಬೆಳೆಗಳಿಗೆ ನಷ್ಟವಾಗಿದೆಯೆ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ರಾಚಯ್ಯ.—ಸಾವಿರಾರು ಅಡಕೆ ಮರಗಳು ಮುರಿದುಹೋಗಿ ಶಿವಮೊಗ್ಗ, ಉತ್ತರ ಕರ್ಣಾಟಕ, ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ, ಕೊಡಗು ಮುಂತಾದ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಪಾರ ನಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಮೈಸೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಸ ಮಾಡಿ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ಇನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಡಗುಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಸ ಮಾಡಬೇಕು. ರೈತರಿಗಾಗಿರುವ ನಷ್ಟವನ್ನು ಇನ್ನೂ ವಿವರವಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ನನ್ನ ಆಕಾಂಕ್ಷೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಎರಡು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಷ್ಟವಾಗಿದೆ, ರೈತರಿಗೆ ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ನಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ತಕ್ಕಾವಿ ಸಾಲವನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೂ ರೈತರು ತಮ್ಮ ಭೂಮಿ, ಫಸಲು ಕೊಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿರುವುದನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ ಹತ್ತಾರುವರ್ಷಗಳು ಬೇಕಾಗುತ್ತವೆ. ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಹೆಗ್ಗಡದೇವನ ಕೋಟೆ ಮುಂತಾದ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಕೆಲವು ಕಡೆ ರಸ್ತೆ ಕೊಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿದೆ, ಜಲ್ಲಿಕಲ್ಲು, ಗುಡಿಸಲುಗಳಲ್ಲಿದ್ದ ರುಬ್ಬುಗುಂಡು ಮುಂತಾದುವೆಲ್ಲ ಕೊಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿವೆ. ಕಲ್ಲು ಮರಗಳು ಗದ್ದೆಗಳ ಮೇಲೆ ಅನೇಕ ಕಡೆ ಹರಡಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ರೈತರು ತಡೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಶಕ್ತಿಯಿಲ್ಲದಷ್ಟು ಅಪಾರ ನಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ನೊಂದ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ನನ್ನ ಸಂತಾಪವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಯಾವ ರೈತರು ಒಳ್ಳೆಯ ಗೊಬ್ಬರ ಹಾಕಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ವ್ಯವಸಾಯ ಮಾಡಿದ್ದು ಫಸಲನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೋ, ಯಾರಿಗೆ ಮತ್ತೆ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಶಕ್ತಿಯಿಲ್ಲವೋ ಅಂಥ ರೈತರಿಗೆ ಮುಫ್ತಾಗಿ ಬೀಜವನ್ನು ನರಬರಾಯಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಆದೇಶವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಇದನ್ನು ಜಾರಿ ಮಾಡಲು ನೊಕ್ತ ಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುವ ಶಕ್ತಿಯಿರುವವರಿಗೆ ತಕಾವಿ ಸಾಲವನ್ನು ಬಡ್ಡಿಯಿಲ್ಲದೆ ಕೊಟ್ಟು ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನೂಚನೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ನರ್ಸರಿ ಫಸಲು ಮಾಡಬೇಕೆಂದಿದ್ದರೆ ಅಂಥವರಿಗೆ ಬಡವರಾದ ರೈತರಿಗೆ ಗೊಬ್ಬರವನ್ನೂ ಮುಫತ್ತಾಗಿ ಕೊಡಲು ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸಹಕಾರ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು

(ಶ್ರೀ ಎಚ್. ರಾಚಯ್ಯ)

ಕೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ತಿರುಮಕೂಡಲು ನರಸೀಪುರ ಮುಂತಾದ ಕಡೆ ಊರುಗಳೇ ಕೊಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ಅನೇಕರು ಮನೆ ಮಠಗಳನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಏನು ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಸಭಾ ನಾಯಕರು ತಿಳಿಸುತ್ತಾರೆ. ರೈತರು, ವ್ಯವಸಾಯ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಅಪಾರ ನಷ್ಟವಾಗಿರುವುದನ್ನು ವ್ಯವಸಾಯ ಮಂತ್ರಿಯಾದ ನಾನು ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುವುದು ನನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯವೆಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಹಣಕಾಸಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಸರಿಯಾಗಿದ್ದರೆ, ಆಹಾರೋತ್ಪತ್ತಿಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಭೂಮಿ, ಫಸಲು ಏನು ನಷ್ಟವಾಗಿದೆಯೋ ಅದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ.

ಇಂದು ರಾಜ್ಯಾದಳಿತದ ಶಕ್ತಿಯೇ ಸರ್ಕಾರದ ಶಕ್ತಿ. ಸರಕಾರದ ಶಕ್ತಿಯೇ ರಾಜ್ಯದ ಶಕ್ತಿ. ನಮ್ಮ ಶಕ್ತಿಗೆ ಏನು ಸಾಧ್ಯವೋ ಅಂತಹ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ನಾವು ದೇಶದ ಹಿತವನ್ನು ನಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಟ್ಟುಕೊಂಡು ಯಾವ ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಷ್ಟವಾಗಿದೆ, ಯಾವ ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪರಿಹಾರ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ ಸೂಕ್ತವಾದ ಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಶಕ್ತಿಮೀರಿ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದ್ದಕ್ಕೆ ನಾವು ಮಾಡುವುದನ್ನು ತಾವು ಒಪ್ಪುವುದಾದರೆ ನಮ್ಮದೇನೂ ಅಡ್ಡಿ ಇಲ್ಲ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಮಂತ್ರಿಗಳೊಡನೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾದಂಥ ಇಂಥ ವಿಪತ್ತು ಆಗಾಗ್ಗೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ನಿಬಂಧನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಇದಕ್ಕೂ ಸಹಾಯ ಮಾಡಲು ಯೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಇವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ರೈತರಿಗೆ, ಅವರು ಸಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾರದಷ್ಟು ಭೂಮಿ ಕೊಚ್ಚಿ ಹೋಗಿ, ಫಸಲು ನಷ್ಟವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ. ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಆಹಾರ ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದ ಪ್ರಶ್ನೆ ಆಗಿದೆ. ನನಗೆ ಒಂದು ಆಶಾದಾಯಕ ಮನೋಭಾವ ಏನಿತ್ತು ಎಂದರೆ 10-15 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಯಾವ ವರ್ಷದಲ್ಲೂ ಇಲ್ಲದಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದ ಆಹಾರ ಈ ವರ್ಷ ಆಗುವುದೆಂದು ಇತ್ತು. ಈಗಲೂ ಆ ವಿಶ್ವಾಸ ಇದೆ; ಇಷ್ಟು ಬಾಗ್ಯತೆ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಆಗಲಾರದು. ಆದರೂ ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿರುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಈ ವರ್ಷ ಕಳೆದ 10-12 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಉತ್ಪನ್ನ ಆಗತಕ್ಕ ಆಶೆ ಇದೆ. ಪ್ರವಾಹದಲ್ಲಿ ನಷ್ಟಕ್ಕೆ ಪಡಾಗಿರುವುದು ಕೇವಲ ನುಮಾರು ಒಂದು ಲಕ್ಷ ಎಕರೆ. ಉಳಿದ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಸಾಕಾದಷ್ಟು ಮಳೆ ಆಗಿದೆ. ಬೆಂಗಳೂರು, ಕೋಲಾರ, ತುಮಕೂರು ಇಂಥಾ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಭಾಗ ಬಿಟ್ಟು ಉಳಿದ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಇತರ ವರ್ಷಗಳಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ಸಾಕಾದಷ್ಟು ಮತ್ತು ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮಳೆ ಆಗಿರುವಕಾರಣ ಈ ವರ್ಷ ಹೆಚ್ಚಿನ ಆಹಾರ ಉತ್ಪನ್ನ ವಾಗತಕ್ಕ ಒಂದು ಭರವಸೆ, ನಂಬಿಕೆ, ವಿಶ್ವಾಸ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಇದೆ. ಆದರೂ ಸಹ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ರೈತರು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ವಿಕೋಪದಿಂದ ಮತ್ತು ಪ್ರವಾಹದ ಘೋರವಾದ ಅಕ್ರಮಣಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗಿ ಒಂದು ಲಕ್ಷ ಎಕರೆಯಷ್ಟು ಅವರ ಜಮೀನು ಮುಳುಗಡೆಯಾಗಿದೆ. ಅನೇಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತೊಂದರೆಗೆ ಮತ್ತು ವಿಪತ್ತಿಗೆ ಒಳಗಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ ಈಗಾಗಲೇ ನಾವು ಸೂಕ್ತವಾದ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಶಕ್ತಿ ಇದೆಯೋ ಅಷ್ಟು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಶಕ್ತಿಮೀರಿ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಇತರ ಅನೇಕ ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗಬಹುದು. ಅಂತೂ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಆಗದಿದ್ದರೂ ಸಾಕಾದಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ, ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸೂಕ್ತವಾದ ಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ನುಮಾರು 49,850 ಎಕರೆ ಜಮೀನು ನಲ್ಲಿ ಮರಳು ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡಿದೆ. ಮತ್ತು ಕೆಲವು ಕಡೆ ಭೂಮಿ ಅಪಾರವಾಗಿ ಕೊಚ್ಚಿ ಹೋಗಿ ನಷ್ಟವುಂಟಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಸಹಾನು ಭೂತಿಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತ ಪಡಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಮತ್ತು ಸಾಕಾದಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಬಡ ರೈತರಿಗೆ ಮುಫತಾಗಿ ಬೀಜ ಮತ್ತು ಸಸಿಗಳು, ಗೊಬ್ಬರ ಕೊಡತಕ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಇಷ್ಟು ವಿಷಯವನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯ ಮತ್ತು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದರೆ ಸಾಕಾದಷ್ಟು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಅವರಿಗೆ ಸಮಾಧಾನವಾಗುವುದಾದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು. ಇನ್ನು ಮುಂದಾದರೂ ಹೆಚ್ಚು ಏವರ ಬಂದರೆ ಅದರ ಮೇಲೆ ಸೂಕ್ತವಾದ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಇಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

*ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಕೆ. ವೀರಣ್ಣಗೌಡ(ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಮತ್ತು ಎಡ್ಯುಕೇಷನ್ ಶಾಖೆಗಳ ಮಂತ್ರಿಗಳು):— ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮೂರು ದಿವಸಗಳಿಂದ ಈ ವಿಷಯ ಚರ್ಚೆಯಾಗಿದೆ. ಈ ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದಂಥಾ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಅನೇಕ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ನೀಡಿದ್ದಾರೆ, ಮತ್ತು ಟೀಕೆಗಳನ್ನು ಸಹ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಟೀಕೆ ಮಾಡದೇ ಯಾವ ಕೆಲಸವೇ, ಆದರೂ ಕೂಡ ತೃಪ್ತಿಕರವಾಗಿ ನಡೆಯುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಮನಗಂಡಿದೆ, ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ನಾನೂ ಮನಗಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಟೀಕೆ ಬಹಳ ಅಗತ್ಯ. ಹಾಗೆಯೇ ಸಲಹೆಯೂ ಕೂಡ ಬಹಳ ಅಗತ್ಯ. ಟೀಕೆ ಮತ್ತು ಸಲಹೆ ಈ ಎರಡಕ್ಕೂ ಒಂದು ಮಿತಿ ಇರಬೇಕೆನ್ನುವುದನ್ನು ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟ ಪಡುತ್ತೇನೆ. ಟೀಕೆ ಅತಿಯಾಗಿ ಅದು ದೋಷಾರೋಪಣೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಅನ್ನುವಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಆದರೆ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದರಿಂದ ಆಗತಕ್ಕ ಪರಿಣಾಮ, ಉದ್ದೇಶ ಪೂರ್ಯಕವಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ, ಬೇರೆ ಕೊಡಬಾರದು ಎಂದು ಆಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಸಲಹೆಯನ್ನು ಸಹ ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವೋ ಅಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಲಹೆ ಕೊಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ಆದರ್ಶಪ್ರಿಯವಾದ ಅನೇಕ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಟ್ಟುಕೊಂಡು, ಸಾಧ್ಯವೇ, ಅಸಾಧ್ಯವೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡದೇ ಸಲಹೆ ಕೊಟ್ಟರೆ, ಅದು ಆಗದೇ ಇರುವಂಥ ಕೆಲಸ, ನುಮ್ಮನೆ ಆಕಾಶಪುರಾಣ ಎಂಬ ಭಾವನೆ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಟೀಕೆ ಮಾಡಿದವರ ಪೈಕಿ ಕೆಲವು ಸ್ನೇಹಿತರು ವಿಷಯ ಏನೆಂಬುದನ್ನು ಮನದಟ್ಟು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳದೇ ಟೀಕೆಗೋಸ್ಕರ ಟೀಕೆ ಎಂದು ಮಾಡಿದರೋ ಏನೋ ಎಂದು ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಕಾಣುತ್ತಿದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಸಲಹೆಗಳ ಪೈಕಿ ಪ್ರವಾಹ ತಡೆಗಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಶಾಶ್ವತವಾದ ಕಾರ್ಯಗಳು, ಜನರಿಗೆ ಮುಂದೆ ತೊಂದರೆ ಆಗದಂತೆನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ವಿಶೇಷವಾದ ಕಾರ್ಯ ಏನ ಮಾಡಬೇಕೆನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಕೆಲವು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಸಾಧ್ಯ, ಕಷ್ಟ, ಸಾಧ್ಯ, ಕಾರ್ಯತಃ ಅಸಾಧ್ಯ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಅಂತಹ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಸಹ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದು ಎಕರೆ ಜಮೀನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳವುದಕ್ಕೆ 10

ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚುಮಾಡಿ ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದರೆ ಅದು ಮಾಡಬೇಕಾದ ಕಾರ್ಯವಲ್ಲ. ಎಂಟು ವರ್ಷ, ಹತ್ತು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಒಂದು ಸಾರಿ ಮಳೆ ಬಂದು ಮನೆಗಳು ಮುಳುಗುತ್ತವೆ ಎಂದರೆ ಆ ಮನೆಗಳನ್ನು ಉಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ 30 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚುಮಾಡಿ, ಏನೇ ಆದರೂ ಅವನ್ನು ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯ ಕೈಕೊಳ್ಳಿ ಎನ್ನುವ ನಲಹೆಗೆ ಬದಲಾಗಿ ಆ ಹತ್ತಾರು ಮನೆಗಳನ್ನು ಬೇರೆಕಡೆ ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಿ ಎನ್ನುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ಹೀಗೆ ಎರಡರಲ್ಲೂ ಕೆಲವು ಸ್ನೇಹಿತರು ಉತ್ಪ್ರೇಕ್ಷೆಯಿಂದ ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ನದನ್ಯರು ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ನಲಹೆ ಸರ್ಕಾರದ ಪರ್ಯಾಲೋಚನೆಗೆ ಅರ್ಹವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ನನಗೆ ಬಹಳ ಸಂತೋಷವಾಗುತ್ತದೆ.

ಈ ವಿಷಯದ ಮೇಲೆ ಚರ್ಚೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಈಶ್ವರಪ್ಪ ಅವರು ನನ್ನ ಮಿತ್ರರು. ಅವರು ಹೇಳಿದಂಥ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಗುರುತು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. 15 ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿ ಟೀಕೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. Not taking steps fairly. ಕರ್ತವ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ನಿಧಾನ ಮಾಡಲೇ ಇಲ್ಲ. ಮರದ ಮೇಲೆ ನಾಲ್ಕು ದಿನ ಪರದೇಶಿಗಳ ಹಾಗೆ ಜನ ಇದ್ದರು, ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ; ತಿಂಗಳಾದ ಮೇಲೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೀರಿ; ನಿಬಂಧನೆಗಳನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಉದಾರ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಿದಾಕ್ಷಣಕ್ಕೇ ಏನು ಪ್ರಯೋಜನ! ನೀವು ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ಆಂದಾಜೆಲ್ಲಾ ಊಹೆಯ ಮೇಲೆ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ; ಎಷ್ಟು ಹಣ ಯಾವ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಕೊಟ್ಟು ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗಿಸಿದ್ದಾರೆ? ಲೆಕ್ಕ ಕೊಡಿ ಎಂದು ಈ ರೀತಿ 10-15 ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಅವರು ಪ್ರಸ್ತಾಪಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀಮಾನ್ ಈಶ್ವರಪ್ಪ ಅವರು ಯಾವ ರೀತಿ ಭಾವನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೋ ಆ ರೀತಿ ಭಾವನೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ನನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತರೆಲ್ಲರಿಗೂ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಅರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಕಾರ್ಯ ಕ್ರಮವನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುವುದರಲ್ಲಿ ಬಹಳ ನಿಧಾನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳುವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ. ಅವರು ವಿಷಯವನ್ನು ತಿಳಿಯದೆ ಹೇಳಿರುವ ಮಾತು ಎಂದು ನನಗೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಬಾಲಕೃಷ್ಣಗೌಡರು ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಈಶ್ವರಪ್ಪ ಅವರು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿದ್ದರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿತ್ತು. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ನಾನು ನನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತರಲ್ಲಿ ಅರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದೇನೆಂದರೆ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆಯಾಗುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇದ್ದು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರೆಲ್ಲರೂ ಏನನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾರೆಂಬುದನ್ನು ಕೇಳಿದರೆ ಅದರಿಂದ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಲಾಭವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಸಾರಿ 48 ಗಂಟೆ ಮೊದಲೇ ಪ್ರವಾಹ ಬರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಟೆಲಿಗ್ರಾಮ್ ಮತ್ತು ಟೆಲಿಫೋನ್ ಮುಖಾಂತರ ಮುನ್ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ; ಬರವಣಿಗೆಯ ಮೂಲಕ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ವೈರ್‌ಲೆಸ್ ಮುಖಾಂತರ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ರೀತಿ ನಾಲ್ಕು ಸಾಧನಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡು 48 ಗಂಟೆ ಮುಂಚಿತವಾಗಿ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಹ ಬರಬಹುದೋ ಅಂಥಾ ಗ್ರಾಮಗಳಿಗೆಲ್ಲಾ ತಿಳಿವಳಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ದುರದೃಷ್ಟವಶಾತ್ ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಮುನ್ಸೂಚನೆ ಕಿವಿಗೆ ಬೀಳದೆಯೋ ಏನೋ ಬೆಳಗ್ಗೆ ಎದ್ದು ನದಿಖುಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಒಬ್ಬಿಬ್ಬರು ಕೊಚ್ಚಿಹೋದರು. ಇನ್ನು ಬಾಕಿ ಯಾವ ಕಡೆಯಲ್ಲಿಯೂ ತಿಳಿವಳಿಕೆ ಇಲ್ಲದೆ ಅನಾಹುತ ನಡೆದಿಲ್ಲ. ಕೆಲವು ಕಡೆ ಜನಗಳು ಮೊಂಡತನದಿಂದ ತಿಳಿವಳಿಕೆಯನ್ನು ಅಲಕ್ಷಿಸಿ ಪ್ರವಾಹದ ತೊಂದರೆಗೆ ಒಳಗಾದರು. ಸರ್ಕಾರದವರು ತಿಳಿವಳಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೂ ಸಹ ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಕೆಲವರು ತೊಂದರೆಗೆ ಒಳಗಾದರಲ್ಲಾ ಎಂದು ಅಂಥವರ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸಂಕಟವಾಗಿದೆ. ಆದರೂ ಸಹ ಕಾರ್ಯ ಕ್ರಮವನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುವುದರಲ್ಲಿ ನಿಧಾನ ಮಾಡಿದರು ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಸರಿಯಾದ ಮಾತಲ್ಲ. 48 ಗಂಟೆ ಮುಂಚಿತವಾಗಿ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಹ ಬರಬಹುದೋ ಅಂಥಾ ಗ್ರಾಮಗಳಿಗೆಲ್ಲಾ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಮತ್ತು ಖಾಸಗಿಯವರ ಮುಖಾಂತರ ತಿಳಿವಳಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಸರ್ಕಾರದವರು ಸಾಕಷ್ಟು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಸಬ್-ಮರ್ಫ್ ಆಗತಕ್ಕಂಥ ಗ್ರಾಮಗಳು ಯಾವುವು ಇದ್ದುವೋ ಅಂಥಾ ಗ್ರಾಮಗಳಿಂದ ಜನಗಳನ್ನು ಬೇರೆ ಕಡೆ ಹೊರಡಿಸುವ ಏರ್ಪಾಡನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಈಶ್ವರಪ್ಪ ಅವರಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಅರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಪ್ರವಾಹ ಬರುತ್ತದೆ ಎಂದು ವರ್ತಮಾನವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಸುಮ್ಮನೆ ಕುಳಿತಿದ್ದು, ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಹೇಗೆ? ಶ್ರೀಮಾನ್ ಈಶ್ವರಪ್ಪ ಅವರು ಹೊಳೆಯ ದಡದಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು, ಅದರ ಅನುಭವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿರತಕ್ಕವರು. ಪ್ರವಾಹದಿಂದ ತೊಂದರೆಯಾಗಿರತಕ್ಕ ಜನಗಳು ನಾಲ್ಕು ದಿವಸ ಮರದ ಕೆಳಗಡೆ ಇದ್ದರೂ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಏನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು ಎಂದು ಬಹಳ ಕಟುವಾಗಿ ಟೀಕೆ ಮಾಡಿದರು.

ಅವರು ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ಟೀಕೆ ಬರಿಯ ಟೀಕೆಯಾಗುತ್ತಪೆಯೇ ಹೊರತು ಮತ್ತೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಮೈದಾನ ಸೀಮೆಯಲ್ಲಿದ್ದವರು ಅವರು ಹೇಳತಕ್ಕ ಮಾತು ನಿಜ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಈಶ್ವರಪ್ಪ ಅವರು ಏತಕ್ಕೆ ಹಾಗೆ ಹೇಳಿದರೋ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ.

Sri M. P. ESWARAPPA.—It is not fair on the part of the Hon'ble Minister. We are also equally responsible, even more anxious than himself to go to the rescue of these people and we have done what best we can. The way in which he talks is very bad.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಕೆ. ವೀರಣ್ಣಗೌಡ.—ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಏನು ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳದೆ ಸುಮ್ಮನೆ ಮಾತನಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಎರಡು ಹೊಳೆಗಳ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ದ್ವೀಪ ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ಆಳುದ್ದ ನೀರು ಹರಿಯುತ್ತದೆ. ಜನಗಳು ಮರದ ಮೇಲೆ ಏರಿಕೊಂಡು ಕೂಗಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಇಂಥಾ ನಂಗತಿಯನ್ನು ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದರೆ ಏನು ಮಾಡಬೇಕು? ಅಂಥಾ ಕಷ್ಟದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಜನಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಆಶೆಯಿದ್ದರೂ ಸಹ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೇಗೆ ಹೋಗಬೇಕು! ಪಶುಗಳ ಹಾಗೆ ಸುಮ್ಮನೆ ಇದ್ದರು ಎಂದು ಟೀಕೆ ಮಾಡಿದರೆ ಅದು ಏನು ಅರ್ಥ!

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಪಿ. ಈಶ್ವರಪ್ಪ.—ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಹದಿಂದ ತೊಂದರೆಯಾಗಿರತಕ್ಕ ಜನಗಳು ತಮ್ಮ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ಬೇರೆ ಕಡೆ ಸಾಗಿಸಲು ಸರ್ಕಾರದವರು ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಪೋರ್ಟ್ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಸೊರಬ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ 150 ಮನೆ ಇರತಕ್ಕ ಒಂದು ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವರದಾ ನದಿಯ ಪ್ರವಾಹವು ಬರುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದೆ ಜನಗಳು ದೇವಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಭಜನೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಕುಳಿತಿದ್ದರು. ಆಗ ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದ ಹಾಗೆಯೇ

(ಶ್ರೀ ಎಂ. ಪಿ. ಈಶ್ವರಪ್ಪ)

ಪ್ರವಾಹವು ಬಂದು ಜನಗಳು ಓಡಿಹೋದರು. ವಿಷಯವನ್ನು ತಿಳಿಯದೆ ಹೇಳಿದರು ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ತಪ್ಪು. ನಾಕಷ್ಟು ಅಂಕ ಅಂಶಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಿಂದ ಮಾತನಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಅವರಿಗೆ ಏನೂ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ; ನುಮ್ಮನೆ ತಮಾಷೆಗೆ ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಭಾವಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರೆ ಅದು ತಪ್ಪು ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಕೆ. ವೀರಣ್ಣಗೌಡ.—ಪ್ರವಾಹದಿಂದ ತೊಂದರೆಯಾಗಿ ಕೆಲವುಜನಗಳು ನಾಲ್ಕುದಿನಗಳವರೆಗೆ ಮರದ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತುಕೊಂಡಿದ್ದರು; ಅವರನ್ನು ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಈಶ್ವರಪ್ಪನವರು ಬಹಳ ಉಗ್ರವಾಗಿ ಟೀಕೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಅಂಥಾ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ಅವರನ್ನು ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡುವುದು ಮನುಷ್ಯನಿಂದ ಅಸಾಧ್ಯವಾದದ್ದು. ಪ್ರವಾಹ ಇಳಿಯುವುದಕ್ಕಿಂತ ಮೊದಲು ಒಂದು ಕಡೆ ಶ್ರೀ ಅರ್ಧನಾರೀಶ್ವರ ಗೌಡರು, ವೆಂಕಟೇಗೌಡರು ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಬೆಳಗಿನಜಾವ ಎರಡು ಗಂಟೆಯಲ್ಲಿ ಕೊಪ್ಪರಿಗೆ ದೋಣಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಜನಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಈಶ್ವರಪ್ಪನವರು ಟೀಕೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಎಂದು ಆ ವಿಚಾರವನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆಯೇ ಹೊರತು ಬೇರೆ ಅಲ್ಲ. ಎಡಕಾರಿ ಎಂಬ ಗ್ರಾಮವು ಸಬ್ ಮರ್ಜ್ ಏರಿಯಾದಲ್ಲಿದೆ. ಅವರಿಗೆ 48 ಗಂಟೆ ಮುಂಚಿತವಾಗಿ ಪ್ರವಾಹ ಬರುತ್ತದೆ ಎಂದು ವರ್ತಮಾನವನ್ನು ತಿಳಿಸಿದರೂ ಕೂಡ ಅಲ್ಲಿನ ಜನಗಳು ನಮಗೆ ಹಿಂದಿನ ಅನುಭವ ಇದೆ, 1924ನೆಯ ಇನವಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಹ ಬಂದಾಗ ನಮಗೆ ಏನೂ ತೊಂದರೆಯಾಗಲಿಲ್ಲ, ಎಂದು ಧೈರ್ಯವಾಗಿ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದರು. ಆಮೇಲೆ ಪ್ರವಾಹ ಬಂದು ಕೆಲವರು ತೊಂದರೆಗೀಡಾದರು. ಹೀಗಿದ್ದರೂ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಈಶ್ವರಪ್ಪನವರು ಹೇಳಿದಂಥ ಮಾತು ಸರಿಯಾದ್ದಲ್ಲ. ಅವರು ಮೊದಲು ಹೇಳಿದಂಥ ಘಟನೆಯೇ ಬೇರೆ, ಈಗ ಹೇಳಿದಂಥ ವಿಷಯವೇ ಬೇರೆ. ಅದಕ್ಕೂ ಇದಕ್ಕೂ ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲ. ನಾಲ್ಕುದಿನಗಳು ಪಶುಗಳಂತೆ ನುಮ್ಮನೆ ಇದ್ದರು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. Government have failed to do their duty ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. 48 ಗಂಟೆ ಮೊದಲೇ ಪ್ರವಾಹ ಬರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಟೆಲಿಗ್ರಾಮ್ ಮೂಲಕ ಟೆಲಿಫೋರ್ಟ್ ಮುಖಾಂತರ ಜನಗಳಿಗೆ ಮುನ್ಸೂಚನೆ ಕೊಟ್ಟು ತಿಳಿಸಿದ್ದರೂ ಜನಗಳಿಗೆ ಮುಂಚಿತವಾಗಿ ತಿಳಿವಳಿಕೆ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅದು ಏನು ಅರ್ಥ! ಯಾವುದೇ ಆಗಲಿ ವಿಷಯವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಹೇಳಬೇಕು. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಈಶ್ವರಪ್ಪನವರು ಹೇಳಬಹುದು, ಅವರು ತಮಾಷೆಗೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ನಾವು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು. ನಾನು ಆ ರೀತಿ ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅವರು ಈ ಸಮಯವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡು ಚುನಾವಣೆಯ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದ ಮೇಲೆ ಅಪಪ್ರಚಾರ ಮಾಡಲು ಈ ರೀತಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

Sri M. P. ESWARAPPA.—He may say whatever he feels but he cannot insinuate; that is very bad. I have been observing since a very long time that not only regarding my speech but also regarding the speech of others he is insinuating; it will spoil the whole atmosphere of this House and the dignity of this House. Let him have some restraint and let him not insinuate. It is not proper. He is quite a senior Parliamentarian and he should know better.

I should make it clear at this juncture that neither myself nor my party is so mean as to exploit the distress conditions prevailing in the State for political propaganda. We have been very fair and we continue to be fair. If the Hon'ble Minister expresses any adverse opinion about us, it only reflects the mind of the Minister and his party. He seems to be more interested in elections and his party is very busy fighting elections in Gulbarga.

Sri H.K. VEERANNA GOWDH.—I am glad he said so. It is fairly apparent. If he can make use of this occasion to blackmail the Government and do some propaganda, I have no objection, because I stand on firm ground. I definitely know what the Government has done and is doing.

ಅನಂತರ, ಶ್ರೀಮಾನ್ ಈಶ್ವರಪ್ಪನವರು ಒಂದು ತಿಂಗಳಾದಮೇಲೆ ಸಹಾಯಕ್ಕೆ ಬಂದರು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅನಾಹುತವಾಗಿ 20-25 ದಿವಸಗಳಾಗಿವೆ, ಒಂದು ತಿಂಗಳಾಗಿಲ್ಲ. ತೊಂದರೆಯಾದ ಮೇಲೆ 48 ಗಂಟೆಗಳಿಗಿಂತ ಮುಂಚಿತವಾಗಿಯೇ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಿದೆ, ಒಂದು ತಿಂಗಳ ಮೇಲಲ್ಲ. ಆದಷ್ಟು ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ಸಹಾಯ ನೀಡಿದೆ. ಮುಂಜಾಗ್ರತೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಸಹ ಕೈಗೊಂಡಿದೆ. ತೊಂದರೆಗೊಳಗಾಗಿರುವವರನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬರುವಾಗಲೇ ಉಪವಾನವಿದ್ದವರಿಗೆ ದೋಣಿಯಲ್ಲೇ ಬಿಸಿನೀರು, ರೊಟ್ಟಿ ಕೊಟ್ಟು ನಮಾಧಾನ ಮಾಡಿ ಆ ಮೇಲೆ 2-3 ಗಂಟೆ ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಕರೆತಂದು ದೇವಸ್ಥಾನ ಮತ್ತು ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟು ಬಟ್ಟೆ ಒದಗಿಸಿ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಒಂದು ತಿಂಗಳ ಮೇಲೆ ಸಹಾಯ ನೀಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳುವುದು ಉತ್ಪ್ರೇಕ್ಷೆಯ ಮಾತು; ಜನರಿಗೇ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ. ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಸಮೇತ ಜನರ ಮುಖಂಡರು ಅನಾಹುತವಾಗಿರುವ ಸ್ಥಳಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ನೊಂದವರಿಗೆ ಉಪಚಾರ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರ ಮತ್ತು ಖಾಸಗಿಯವರು ಸಮಾಚಾರ ತಿಳಿದ ತಕ್ಷಣ ಒಂದು ಗಂಟೆಯೊಳಗಾಗಿ ನಿಧಾನ ಮಾಡದೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿರುವಾಗ ಒಂದು ತಿಂಗಳ ಮೇಲೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಉತ್ಪ್ರೇಕ್ಷೆಯ ಮಾತು. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಸಮಾಧಾನವಾದರೆ ಅದು ನನ್ನ ದುರದೃಷ್ಟ. "ಇದ್ದದ್ದನ್ನು ಇದ್ದ ಹಾಗೆ ಹೇಳಿದರೆ ಕೆಂಡದಂಥ ಕೋಪ" ಎಂಬ ಗಾದೆಯಿದೆ. ಇರುವ ವಿಚಾರವನ್ನು ಹೇಳಿದಾಗ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಈಶ್ವರಪ್ಪನವರಿಗೆ ಕೋಪಬಂದರೆ ವ್ಯಸನವಾಗುತ್ತದೆ.

ಆಮೇಲೆ Estimates are only guess works, ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಪಹಣಿ ಬರೆಯುವಾಗ ಕಣ್ಣಲ್ಲಿ ನೋಡಿ ಅಂದಾಜಿನ ಮೇಲೆ ಚೌಕ

ಇಷ್ಟು ಬೆಳೆಯಾಗಬಹುದೆಂದು ಬರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ನೋಡಿ ಇಷ್ಟು ಲುಕ್ಸಾನಾಗಿರಬಹುದೆಂದು ಊಹೆ ಮಾಡಿ ತಿಳಿಸಬಹುದೇ ವಿನಾ ಅಳತೆ ಮಾಡಿ ಇಷ್ಟೇ ಸರಿ ಎಂದು ಇಷ್ಟು ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ಕರಾರು ವಾಕ್ಯಾಗಿ ಹೇಳಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಇದು ಟೀಕೆ ಮಾಡಲು ಲಾಯಕ್ಕಾದ ವಿಷಯವಲ್ಲ.

ಎಷ್ಟು ಹಣ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ ಎಂದು ಕೇಳಿದರೆ, ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಕ್ಯಾಷ್ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರಿ ಆಜ್ಞೆಯ ಪ್ರಕಾರ ಎಗ್ಸಿಕ್ಯೂಟಿವ್ ಇಂಜಿನಿಯರು, ಸೂಪರಿಂಟೆಂಡಿಂಗ್ ಇಂಜನೀಯರು, ಡಿವಿಜನಲ್ ಕಮಿಷನರು, ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರು ಮುಂತಾದವರು ಅವರಿಗಿರುವ ಮಿತಿಯಲ್ಲಿ ನಂದರ್ಭಾನುಸಾರ ಖಜಾನೆಗಳಿಗೆ ಚೆಕ್ ಬರೆದುಕೊಟ್ಟು ಹಣ ಪಡೆಯಬಹುದು, ಹಣ ಮಂಜೂರಾಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ಕಾಯಬಾರದು, ಡ್ರಾ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹಕ್ಕಿದೆ, ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಹಣ ಡ್ರಾ ಮಾಡಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಪಿ. ಈಶ್ವರಪ್ಪ.—ರವೆನ್ಯೂ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಅಸೆಂಬ್ಲಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ಭಾಷಣದ ಪ್ರತಿಯ ಎರಡನೆಯ ಪುಟದಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ: "In addition to the normal Budget allotment of Rs. 1,70,000 available with the Divisional Commissioners for granting gratuitous relief, a sum of Rs. 35,000 was allotted to Mysore Division and another sum of Rs. 15,000 was allotted to Belgaum Division." ಏಳನೆಯ ಪುಟದಲ್ಲಿ 55 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಮಂಜೂರುಮಾಡಿರುವುದನ್ನು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಮೇ ನಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಹ ಬಂದು ಹಾನಿಯಾದರೆ 35 ಸಾವಿರ, 15 ಸಾವಿರ ಮತ್ತು 55 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಅಲಾಟ್ ಮಾಡಿರುವುದು ಯಾವಾಗ? ತೀವ್ರತೆ ಮುಗಿದ ಮೇಲೆ ಮುಂಜಾಗ್ರತೆ ವಹಿಸಿರುವುದು ಸಾಲದು ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುವುದು.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಕೆ. ವೀರಣ್ಣಗೌಡ.—ಮೊದಲು ನಾರ್ಮಲ್ ಅಲಾಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಮಾಡಿತ್ತು. ಅದಾದ ಮೇಲೆ ಬೇರೆ ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಸಿಚುಯೇಷನ್ ಅಟ್ ನಾರ್ಮಲ್‌ಆದಾಗ ಮೊದಲು ಒದಗಿಸಿದ್ದುದರ ಜೊತೆಗೆ 35 ಸಾವಿರ ಮತ್ತು 15 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ಹಣ ಡ್ರಾ ಮಾಡಿ ಖರ್ಚುಮಾಡಿ ಲೆಕ್ಕ ಕೊಡಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ. ನಂದರ್ಭಾನುಸಾರ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ವೈರ್ ಮೂಲಕ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ, ಬಾಯಿಮಾತಿನಲ್ಲೂ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅಗತ್ಯವಿರುವಷ್ಟು ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಅಭ್ಯಂತರವಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿಗೆ ಹದಿನೇಳರ ಪೈಕಿ ಏಳು ಟೀಕೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾಯಿತು. ರೋಷದೋಷಗಳಿಲ್ಲದಿರುವಾಗ ಟೀಕೆಮಾಡಿ ಉತ್ಪ್ರೇಕ್ಷೆ ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಒಪ್ಪಲ, ಬಿಡಲ, ಟೀಕೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ಮಾಡಿದ ಟೀಕೆ ಅನಾವಶ್ಯಕವಾಗಿತ್ತು; ನ್ಯಾಯವಾದುದಲ್ಲ ಎಂದು ಇನ್ನೊಂದು ಸಲ ಹೇಳಿ ಕೆಲವು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ, ಅವು ಕಾಲಾತೀತವಾಗಿ ಬಂದ ಸಲಹೆಗಳು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅವರು ಬೀಜಗಳನ್ನು ಕೊಡಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಇವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಎಷ್ಟೋ ದಿವಸವಾಯಿತು. ಅವರು ಟೀಕೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಸಂತೋಷ. ಆದರೆ ಅವರು ಸಲಹೆ ಕೊಡುವುದು ಯಾವಾಗ? ಒಂದು ತಿಂಗಳಾದ ಮೇಲೆಯೇ? ಹಾಗೆಯೇ, ಅವರು ಗೊಬ್ಬರ ಕೊಡಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದಾಗಲೇ ಕೊಟ್ಟಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಪಿ. ಈಶ್ವರಪ್ಪ.—ಆರ್ಡರ್ ಕೊಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟಿರೆ ರೈತರಿಗೆ ಮುಟ್ಟಿತೇ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಕೆ. ವೀರಣ್ಣಗೌಡ.—ಆರ್ಡರೇ ಮುಖ್ಯ. ಅಲ್ಲದೆ ಬೀಜ ಕೊಡುವ ವಿಚಾರ ಹೇಳಿದರಲ್ಲಾ ಕೆಲವರಿಗೆ ಈಗ ಬೀಜ ಕೊಟ್ಟರೆ ಏನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಕಾಲ ಆಗಿಬಿಡಲಿಲ್ಲವೇ. ಈ ಅಂಶವನ್ನೂ ಆಲೋಚನೆಮಾಡಿ, ಸಾಮಾನ್ಯ ಬಿತ್ತನೆ ಕೊಟ್ಟರೆ, ಅದು ಮೊಳೆತು, ನಾಟಿಮಾಡಿ ಕೊಯ್ಲು ಆಗಲು ನಾಲ್ಕುವರೆ ತಿಂಗಳು ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆಂದು ತಿಳಿದು, ಚೈನಾ ಬಿತ್ತನೆ—ಇದು ಮೂರೂವರೆ ತಿಂಗಳಿಗೇ ಫಸಲಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆ—ಅದನ್ನು ತರಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಹಾಗಿದ್ದರೂ ಬೆಳೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕಷ್ಟಗಳಿವೆ. ಕೆಲವು ಕಡೆ ಮರಳು ತುಂಬಿರುತ್ತದೆ; ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಕಡೆ ಮೆಕ್ಕಲುಮಣ್ಣು ತುಂಬಿರುತ್ತದೆ. ಅಂಥ ಕಡೆ ಬೀಜ ಕೊಟ್ಟರೆ ತಾನೆ ಏನು ಪ್ರಯೋಜನ? ಇದನ್ನೂ ನಾವು ನೋಡಬೇಕು. ಇವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟು ಕೊಂಡು, ಯಾರುಯಾರಿಗೆ ಬೇಕೋ ಅವರಿಗೆಲ್ಲಾ ಕೊಡುವಂತೆ ಮಾಡಿ ಚೈನಾ ಜಾತಿಯ ಬೀಜದ ಬಿತ್ತನೆಯನ್ನು ಎಲ್ಲಾ ಡಿಪೋಗಳಿಂದಲೂ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಬಡ್ಡಿಯಿಲ್ಲದೆ ಸಾಲವನ್ನು ಕೊಡುವ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಇವೆಲ್ಲಾ ಶ್ರೀ ಈಶ್ವರಪ್ಪನವರು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆಯೇ ಮಾಡಿರುವುದು. 'ಅಪ್ಲಿಕೇಷನ್ ಬರುವುದನ್ನು ಕಾಯಬೇಡಿ, ರೈತರ ಮನೆಯ ಬಾಗಿಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಕೊಡಿ' ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಆ ರೀತಿ ಕೂಡ ಆಗಲೇ ಹೇಳಿ, ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಟ್ರೆಜರಿಯಿಂದ ಹಣ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ರೈತರಿಗೆ ಬಟವಾಡೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ ಅರ್ಜಿ ಬರಲೆಂದು ಯಾರೂ ಕುಳಿತಿಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಈಶ್ವರಪ್ಪನವರಿಗೆ ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಆಮೇಲೆ ವಿಶೇಷ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯ ನೇಮಕಮಾಡುವುದರಿಂದ ಏನು ಪ್ರಯೋಜನ ಎಂದು ಕೇಳಿದರು. ಕೆಲಸಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಹೇಗೆ ಸಾಧ್ಯ? ಮತ್ತೊಂದೇನೆಂದರೆ, 'Money provided for loan is not adequate' ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಎಷ್ಟು ಅಗತ್ಯವೋ ಅಷ್ಟೂ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ. ಪಬ್ಲಿಕ್ ಮತ್ತು ಪ್ರೈವೇಟ್ ಆಸ್ತಿಗಳಿಗೆ ಆಗಿರುವ ನಷ್ಟ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳಿದರು; ಇರಬಹುದು. ಈಗ ಮಾಡಿರುವುದು ಒಂದು ಅಂದಾಜಿನ ಮೇಲೆ. ಅದು ಕರಾರುವಾಕು ಎಂದು ನಾವೂ ಹೇಳಲಲ್ಲ, ಮುಂದೆ ನಿಖರವಾಗಿ ತಿಳಿಯಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಇಷ್ಟು ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಈಶ್ವರಪ್ಪನವರು ಹೇಳಿದ ಮಾತುಗಳಿಗಾಯಿತು. ಇನ್ನು ಬಾಕಿ ಸ್ನೇಹಿತರುಗಳು ಹೇಳಿದ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಬರುತ್ತೇನೆ. ಇವರು ಮಾಡಿದ್ದು ಟೀಕೆಯೆಂದರೂ ಸಲಹೆಯೆ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ್ದು; ಅದನ್ನು ಎರಡು ಭಾಗವಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಬಹುದು. ಒಂದು ಕೂಡಲೇ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಕೆಲಸ; ಇನ್ನೊಂದು ಖಾಯಂಆಗಿ ಏರ್ಪಡಿಸಬೇಕಾದ ಕೆಲಸ. ಇವೆರಡು ರೀತಿಯ ಸಲಹೆಗಳನ್ನೂ ಸರ್ಕಾರದವರು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಆಲೋಚನೆಮಾಡಿ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಎಲ್ಲಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನೂ ಸರ್ಕಾರದವರು ಖಂಡಿತ ಕೈಗೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆಂದು ನಾನು ಒಂದು ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದರೆ ಸಾಕೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ.

ಮುಖ್ಯವಾಗಿ, ಈಗ ಮಾಡಿರುವ ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಸಹಾಯವೆಂದರೆ, ನಗದು ಹಣ ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಆ ಜನರನ್ನು ಬೇರೆ ಕಡೆಗೆ ಕರೆದು, ಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಬೇರೆ ವಸತಿ ಏರ್ಪಡಿಸಿದೆ. ಕೆಲವು ಕಡೆ ಜಪ್ತಿರವನ್ನು ಉದ್ದಕ್ಕೆ 200–300 ಅಡಿ

(ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಕೆ. ವೀರಣ್ಣಗೌಡ)

ಹಾಕಿಸಿಕೊಟ್ಟು,, ಮೇಲೆ ಹುಲ್ಲುಹೊದಿಸಿ ಮಳೆ ಬಾರದಂತೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಮಳೆ ಬಂದರೆ ಜಿಂಕ್‌ಷೀಟ್ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ, ಮೊನ್ನೆ ತಾನೆ ಆರುರಾರಿ ಭರ್ತಿ ಎಂದರೆ ಸುಮಾರು 5,000 ಷೀಟುಗಳನ್ನು ಹಾವೇರಿ ಕಡೆಗೆ ಕಳುಹಿಸಿ ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಮಾಡಿದ್ದರೂ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ವಸತಿಯ ಏರ್ಪಾಡು ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಎಷ್ಟೋ ಜನ ಇನ್ನೂ ಅಲ್ಲಲ್ಲೇ ಬಚ್ಚಿ ಬರೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು, ಅಲ್ಲೇ ಒಲೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಇನ್ನು ಆಹಾರದ ಸರಬರಾಯಿಯ ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳುವುದಾದರೆ; 10 ದಿವಸಗಳಿಗೆ ಕಾಳು ಕೊಡಬೇಕೆಂದಿದ್ದುದನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿ 15 ದಿನಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಸಿದೆ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಸ್ಥಳದ ಜನರು ಬೇರೆ ಅಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ಸಹಾಯವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಮೂರು ವಾರಗಳಿಗೆ ಸಾಕಾಗುವಷ್ಟು ಆಹಾರ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಲ್ಲೂ ಇದೆ. ಸ್ಥಳವಸತಿ ಕೊಡುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳುವುದನ್ನು ಬಿಚ್ಚಿ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ರಿಸೆಪ್ಷನ್ ಕಮಿಟಿಯವರಲ್ಲಿ 700 ಟೆಂಟುಗಳಿದ್ದುವು. ಅವನ್ನು ಅಗ್ಗವಾಗಿ ಕೊಂಡು ಕೊಂಡು ಒದಗಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಜೊತೆಗೆ ಮೀಟರಿಯವರಿಂದಲೂ ಕೆಲವು ಟೆಂಟುಗಳನ್ನು ತರಿಸಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಅದುದರಿಂದ ಜನತೆಗೆ ಅಷ್ಟು ತೊಂದರೆಯಾಗಲಾರದು. ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿಯೂ ಹಾಗೆಯೇ. ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ವಿವರವಾಗಿ ಸ್ಟೇಟ್‌ಮೆಂಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಕೊಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಹೇಳಿದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೇ ಏನೂ ಮಾಡಿಲ್ಲವೆಂದು ಅಪಾದನೆ ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಎಷ್ಟೋ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಹೇಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಅಡಕ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ; ಉದಾಹರಣೆಗೆ Gruel Centres ಎಂದು ಮಾಡಿ ರೊಟ್ಟಿ, ಪಿಟ್ಟು ಅನ್ನ ಬೇಯಿಸಿ ಕೊಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಮಾಡಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಮೆಡಿಕಲ್ ಆಫೀಸರು ಮತ್ತು ಹೆಲ್ತ್ ಆಫೀಸರನ್ನು ಆ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ, ಆ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಹೇಗೆ ಸ್ವಚ್ಛ ವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು, ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಏಕೆಂದರೆ, ಆ ಜನರಿಗೆ ಶುಚಿತ್ವದ ವಿವೇಚನೆಯಿಲ್ಲದೆ ಅಲ್ಲೆ ನುತ್ತ ಮುತ್ತಲಲ್ಲಿ ದೇಹ ಬಾಧೆಯನ್ನು ತೀರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಆ ಪ್ರದೇಶವೆಲ್ಲಾ ಪಾಪನೆಯಾಗಿ ನಾನಾ ರೋಗಗಳಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿರುತ್ತದೆ; ಕಾಲರಾ ಮುಂತಾದ ರೋಗ ಬರಬಹುದು ಎಂದು ಹೇಳಿ ಸ್ಯಾನಿಟರಿ ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಪ್ರಕಾರ ಸರ್ಕಾರಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವಿಷಯದಲ್ಲೂ ವಿವರವಾಗಿ ತಿಳಿವಳಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಖಾಯಂ ಆಗಿ ಒಬ್ಬಿಬ್ಬರು ಡಾಕ್ಟರು ಕ್ಯಾಂಪ್‌ಮಾಡುವ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಎಚ್. ಕೆಂಪಹೊನ್ನಯ್ಯ:—Travelling Vans ಇಟ್ಟು ಅವುಗಳ ಮೂಲಕ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಔಷಧಿಯನ್ನು ಕೊಡುವ ಹಾಗೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಕೆ. ವೀರಣ್ಣಗೌಡ.—ಅದೂ ಒಳ್ಳೆಯದೇ. ಅದಕ್ಕೂ ವ್ಯವಸ್ಥೆಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನೂ ಏನಾದರೂ ಕೊರತೆಯಿದ್ದರೆ, ಈಗ ನವ್ಯದಲ್ಲೇ ಎಲ್ಲಾ ಸಚಿವರುಗಳು ಏರ್ಪಡಿಕೊಂಸಿಡಿರುವ ಟೂರ್ ಪ್ರೋಗ್ರಾಂ ಪ್ರಕಾರ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋದಾಗ ತಕ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ತಾವು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನೂ ಅವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದು ತಕ್ಕ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

ವಸತಿ, ಊಟ ಆದಮೇಲೆ ಇನ್ನು ಜಾನು ಕೊಡುವ ವಿಷಯ?

Sri T. N. KEMPAHONNIAH.—What about fodder for cattle.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಕೆ. ವೀರಣ್ಣಗೌಡ.—ದನಗಳ ಮೇವಿನ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬಹಳ ಕಷ್ಟದ್ದು. ಇರುವ ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ಹುಲ್ಲು ಕೊಳೆತು ಹೋಗಿದ್ದು, ಅದನ್ನು ದನ ತಿನ್ನುವುದಿಲ್ಲ. ಅದುದರಿಂದ ದನಗಳನ್ನು ಅಲ್ಲಲ್ಲೇ ಮೈದಾನದಲ್ಲಿ ಕಾಲಾಡಿಸಿ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬರಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಮೂರನೆಯದಾಗಿ, ಹಳ್ಳದಲ್ಲಿರುವ ಜನರನ್ನು ಎತ್ತರದ ಜಾಗಕ್ಕೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಿನ್ನೆಯದಿವಸ ತಾನೆ ಇದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಒಂದು ವಿಧೇಯಕ ಪಾಸಾಗಿದೆ. ಆ ಪ್ರಕಾರ ಯಾವ ನಿಧಾನವೂ ಮಾಡದೆ ಜನರನ್ನು ಬೇರೆ ಕಡೆಗೆ ಕಳುಹಿಸಿ ಕೊಡುವ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆ. ಆದರೆ, ಒಂದು ದುರ್ದೈಷ್ಟವೆಂದರೆ, ಆಗಲೆ ಕೆಲವು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಜನರು ಪಾಪಸು ತಮ್ಮ ಜಾಗಗಳಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಕಾರಣ ವೇನೆಂದರೆ, ಅವರ ಸಾಮಾನುಗಳು, ದನಕರುಗಳು ಅಲ್ಲೇ ಇವೆ. ಆದರೂ ಇದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ. ಈ ಜನರಿಗೆ ಹೊಸದಾಗಿ ಮನೆಕಟ್ಟಿ ಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ 300 ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಎಷ್ಟೋ ಜನರಿಗೆ ಇಷ್ಟು ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಎಷ್ಟೋ ಜನರ ಮನೆಗಳು ಬಿದ್ದು ಹೋಗಿದ್ದರೂ ಅವುಗಳ ಹೆಂಚು, ಗಳ ಸಿಕ್ಕುವಂತಿರುತ್ತವೆ. ಬಾಗಿಲು ಚೌಕಟ್ಟುಗಳು ಸಿಕ್ಕುತ್ತವೆ; ಕಿಟಕಿಗಳು ಸಿಕ್ಕುತ್ತವೆ. ಏನೇನು ಸಿಕ್ಕುತ್ತವೆಯೋ ಅವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಂದು ಕೊಡಲು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಅಲ್ಲದೆ ಮುಳುಗಡೆಯ ಪ್ರದೇಶಗಳವರಿಗೆ ಅವರ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ಹೊಸ ಜಾಗಕ್ಕೆ ಚಾರ್ಜಿಲ್ಲದೆ ರಾರಿಗಳ ಮೂಲಕ ಸಾಗಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರದ ಆಜ್ಞೆಯಾಗಿದೆ; ಕಲನ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಆ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ಸಾಗಿಸುವವರಿಗೆ ಯಾರಾದರೂ ಕದ್ದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಾರೋ ಏನೋ ಎಂದು ಆ ಜಾಗಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಆ ಜನ ಮಲಗುತ್ತಾರೆ. 'ಬೇಡವೆಂದು ಎಷ್ಟು ಹೇಳಿದರೂ ಕೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಪೋಲೀಸರ ಕಾವಲು ಹಾಕಿದ್ದೇವೆ; ಆದರೂ ಕೂಡ ಅಲ್ಲೇ ಹೋಗಿ ಮಲಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಬಾರದೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ; ಆದರೂ ಕೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಕೆಲವರು ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಮಹಡಿ ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ, ಅಂಥವರು ಇತರರನ್ನು 'ನೀವು ಬೇಕಾದರೆ ನಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲಿರಿ, ಊರು ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಬೇಡಿ' ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ ಅವರು ಹೇಳುವುದು ತಮ್ಮ ರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಜನರಿರಲಿ ಎಂಬ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ಕಠಿಣವಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಕೈಕೊಂಡು, ಎಲ್ಲರೂ ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಬೇರೆ ಕಡೆಗೆ ಹೋಗಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ಅವರಿಗೆ ಬೇರೆ ಸ್ಥಳ ಒದಗಿಸಲು ಅನುಕೂಲ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

ಒಂದು ಗ್ರಾಮದ ಹತ್ತಿರದ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸಾಯ ಮಾಡಲು ಭೂಮಿಯನ್ನು ಕೊಡಿಸಿ ಎಂದು ಶ್ರೀ ಮಾಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಗೌಡರು ಹೇಳಿದರು. ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಅರಣ್ಯ ಶಾಖೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಬೇಗ ಭೂಮಿಯನ್ನೊದಗಿಸಲು ಸರ್ಕಾರ

ದವರು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾಗಿ ಜನರಿಗೆ ಒದಗಿಸಬಹುದಾದ ಸಹಾಯದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದ ಮನೋಭಾವವನ್ನು ತಿಳಿಸಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಎಸ್. ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಗೌಡ.—ಒಂದೊಂದು ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಮುನ್ನೂರರಿಂದ ನಾಲ್ಕುನೂರು ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗೆ ಕಾಡಿನಿಂದ ಪಟಂಬರ ಕೊಳ್ಳಿಗಾಲ ಅಥವಾ ಕೊಡಬಹುದೆಂದು ಆಜ್ಞೆ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಆ ಮರವನ್ನು ಆದರ ಹತ್ತಿರವಿರುವ ಕಾಡಿನಿಂದ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬರಲು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿದರೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಕೆ. ವೀರಣ್ಣ ಗೌಡ.—ಆ ಜನರನ್ನೇ ಕಾಡಿಗೆ ಬಿಟ್ಟರೆ ಸಿಕ್ಕಾಪಟ್ಟೆ ಆಗಬಹುದು. ಆದ ಕಾರಣ ಸರ್ಕಾರದ ಹಾಗೂ ರೈತರ ಹಿತ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ರೈತರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮರವನ್ನು ಸರಕಾರಿ ಡಿಪೋದಿಂದ ಒದಗಿಸಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಅಲ್ಲಿ ದೊರೆಯದಿದ್ದರೆ, ಹೆಚ್ಚಿ ಧಾರಣೆಯಲ್ಲಿ ಕೊಂಡು ಒದಗಿಸಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರ ಆಜ್ಞೆ ಮಾಡಿದೆ.

ಮಂತ್ರಿಗಳು ಪ್ರವಾಸ ಹೋಗಿ ಕಷ್ಟಕ್ಕೊಳಗಾದ ಜನರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕೆಂಪಹೊನ್ನಯ್ಯನವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ; ಇದು ಒಂದು ಸಂತೋಷದ ವಿಚಾರ. ಹಿಂದೆ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಪ್ರವಾಸ ಮಾಡಬಾರದೆಂದು ಹೇಳಿ ಉಗ್ರವಾಗಿ ಟೀಕೆಯನ್ನು ಕೆಲವು ಸದಸ್ಯರು ಮಾಡಿದರು. ಶ್ರೀಪೂರ್ ಅಂಜನಪ್ಪನವರು ವಿಮಾನದಲ್ಲಾದರೂ ಹೋಗಿ ನೋಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದರು.....

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಪಿ. ಆಂಜನಪ್ಪ.—ಎಲ್ಲ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಅಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ಅಗತ್ಯವಾದಾಗ ಹೋಗಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಕೆ. ವೀರಣ್ಣ ಗೌಡ.—ಹೇಗಾದರೂ ಪ್ರವಾಸ ಹೋಗಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಮೂರು ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಾಗಿದ್ದರೆ ಸಂತೋಷ, ಮುಂದೆ ಏನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿ, ಪ್ರವಾಸ ಮಾಡಲು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ, ಹೋಗುತ್ತೇವೆ.

ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಸಹಾಯ, ಕಲ್ಪಿಸಬೇಕಾದ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸಾಧ್ಯವಾದ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನೂ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇರುವ ಕಡೆಯೇ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸರಿ ಮಾಡಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಒಂದು ಎಕರೆಯನ್ನು ಕಾಪಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹತ್ತು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದಕಾರಣ ಆ ಜಮೀನನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬೇರೆ ಕಡೆ ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ಕಾರಣಗಳೂ ಇವೆ. ಸಿಕ್ಕಾಪಟ್ಟೆ ಕಾಡುಗಳನ್ನು ಕಡಿಯುವುದರಿಂದ ನಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ, ಮಳೆ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಈ ಕಾರಣದಿಂದ ಕಾಡುಗಳನ್ನು ಕಾಪಾಡಬೇಕು. ಯಾವ ಯಾವ ಕಡೆ ಏನೇನು ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರ ನಿಧಾನವಾಗಿ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿ, ತಜ್ಞರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಪಡೆದು ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

ನದಿಗಳ ಕೋರ್ಸ್, ಎಂದರೆ ಹರಿಯುವ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡುವ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಹೇಳಿದರು. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣ ರಾಜನಾಗರದಲ್ಲಿ ನದಿಯ ಪ್ರವಾಹವನ್ನು ತಡೆಯುವುದಕ್ಕೂ, ನದಿ ಕೊರೆಯುವುದನ್ನು ತಡೆಯುವುದಕ್ಕೂ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹಾಗೆ ಒಂದು ಸಂಶೋಧನಾಲಯವಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಸಂಶೋಧನೆ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಿ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು ಹೆಚ್ಚು ಅನುಭವ ಪಡೆದಿರುವವರಿರುವ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಪಡೆಯಬಹುದು, ಅಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ತಜ್ಞರಿದ್ದಾರೆ. ಅಣೆಕಟ್ಟುವುದಲ್ಲದೆ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ನದಿಯ ಪ್ರವಾಹವನ್ನು ತಡೆಯಲು ಏನು ಕ್ರಮ ಕೈಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆಂಬ ಬಗ್ಗೆ ತಜ್ಞರ ಒಂದು ಸಮಿತಿಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಏನು ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಮುಂದೆ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಬೇಕು. ಬಹಳ ಖರ್ಚಾಗುವುದಾದರೆ, ಬೇರೆ ರೀತಿ ಮಾಡಬೇಕು, ವಿಶೇಷ ಹಣ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿ ಮಾಡುವುದು ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆಯಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ಸಣ್ಣಪುಟ್ಟ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಹೊರಗೆ ಕಂದು ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಲು ಒಂದು ವಾರ ಬೇಕಾಯಿತೆ? ಎಷ್ಟೋ ಜನ ಈಜುಗಾರರಿದ್ದರು ಎಂದು ಶ್ರೀ ಮಾಮದಾಪೂರ್ ಅವರು ಹೇಳಿದರು. ಅಷ್ಟು ಜನರಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಅವರೂ ಹೆದರಿ, ಎಂಟು ದಿನಗಳಾದ ಮೇಲೆ ಹೋಗಿ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬಂದರು.

ಶ್ರೀ ಚಂಪಾ ಅವರು ಕೆಲವು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಮರಳನ್ನು ತೆಗೆಯಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಆದರೆ ಇದಕ್ಕೆ ಖರ್ಚು ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಎಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವೆಂದು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಮಾಡಬೇಕು.

Dr. S. CHAMPA.—Specially in rivers' mouths.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಕೆ. ವೀರಣ್ಣ ಗೌಡ.—ಒಂದು ತಜ್ಞರ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ಏರ್ಪಾಡುಮಾಡಿ, ಅವರ ವಿಮರ್ಶೆ ಗೊಳಪಡಿಸುವುದು ಉತ್ತಮ. ಸರ್ಕಾರದ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಏನು ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಸಭೆಗೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಸಹಸ್ರ ಕುಂಭಾಭಿಷೇಕ ಮಾಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೆಲವು ಸ್ನೇಹಿತರು ಹೇಳಿದರು, ಕೆಲವು ಕಡೆ ಮಾಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಸರ್ಕಾರದ ಪರವಾಗಿ ಮಾಡಿಸಬೇಕಾದರೆ ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಜಿಜ್ಞಾಸೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಇದು secular state ಎಂದು . . . . .

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಪಿ. ಎಲ್. ಶಾಸ್ತ್ರಿ.—ಇದರ ಖರ್ಚಿಗೆ ಹಣವನ್ನು ಜನರಿಂದಲೂ ಕೇಳುತ್ತೇವೆ, ಸರ್ಕಾರದಿಂದಲೂ ಕೇಳುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಪಿ. ಈಶ್ವರಪ್ಪ.—ಸರ್ಕಾರದ ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚುಮಾಡಬಾರದು, ಜನರು ಬೇಕಾದರೆ ಮಾಡಲಿ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಕೆ. ವೀರಣ್ಣ ಗೌಡ.—ತಿರುಪತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಿಸಬೇಕಾದರೆ ಒಂದೂವರೆ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಪಿ. ಈಶ್ವರಪ್ಪ.—ಈ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ತಿರುಪತಿಯಿಂದಲೇ ಹಣವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಕೆ. ವೀರಣ್ಣ ಗೌಡ.—ಮಹಾ ಜನರಿದ್ದಾರೆ; ಅವರು ಮುಂದೆ ಬರಬೇಕು. ಸರ್ಕಾರ ಚೋಕ್ ಗ್ಯಾರಂಟು ಕೊಡಬಹುದು. ಸರ್ಕಾರಕ್ಕಿರುವಷ್ಟೇ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಮಹಾ ಜನರಿಗೂ ಇದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಪಿ. ಎಲ್. ಶಾಸ್ತ್ರಿ.—ಸದ್ಯ, ಸೆಕ್ಯುಲರ್ ಸ್ಟೇಟ್ ಎಂದು ಹೇಳಿ, ಸರ್ಕಾರ ತಡೆಯದಿದ್ದರೆ ಸಾಕು.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಕೆ. ವೀರಣ್ಣ ಗೌಡ.—ಡಿಸೆಂಬರ್‌ನಲ್ಲಿ ಆಗಬೇಕೆಂದು ಮಹಾ ಜನರು ಪ್ರಯತ್ನಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರವೂ ಚೋಕ್ ಆಗಿ ಏನಾದರೂ ಕೊಡಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಪಿ. ಈಶ್ವರಪ್ಪ.—ದೇವರಿಗೇನೂ ಲಂಚ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ.

Sri M. P. L. SASTRY.—There is a large section of the public who still believe in these prayers. We would love the Government to give a contribution to such good causes in the interest of the public.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಕೆ. ವೀರಣ್ಣಗೌಡ.—ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಫಲ ಇದೆ ಎಂದು ಕೋರಿ ಬಂದು ದಕ್ಕೇ ಅದು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿದೆ. ಕಡೆಯದಾಗಿ, ಶ್ರೀ ಬನುಮಯ್ಯನವರು ಉಪಯುಕ್ತವಾದ ಸಲಹೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಮೆಟೀರಿಯಲಾಜಿಕಲ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನವರನ್ನು ಕೇಳಿ, ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕು; ಹಳ್ಳ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಮನೆ ಕಟ್ಟಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಡಕೂಡದು; ನಂಜನಗೂಡಿನಲ್ಲಿ 50,000 ರೂಪಾಯಿ ನಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಯವರು ಹೇಗೆ ಲೈಸೆನ್ಸ್ ಕೊಟ್ಟರು; ತನಿಖೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ತಿಳಿಸಿ, ಅನಂತರ ಮುಂದಿನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಫ್. ಕಟ್ಟೀಮನಿ.—ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಸಹಾಯ ಬಂದಿದೆಯೇ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಕೆ. ವೀರಣ್ಣಗೌಡ.—ಇನ್ನೂ ನಮಗೆ ಸಮಾಚಾರ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಜೋಕನ್ ಗ್ರ್ಯಾಂಟ್ 25 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಆಗಲೇ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ಮನವರಿಕೆಯಾಗಿದೆ. ಎಷ್ಟು ಅನಾಹುತ ನಡೆದಿದೆ, ಹೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ ಎಂಬ ವಿವರ ಕಳುಹಿಸಿ ಎಂದು ಕಾಗದ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ.

Sri M. P. ESWARAPPA.—I made a suggestion that Government should request the Prime Minister to undertake an areal survey of our flood-affected areas. Did our Government make that request to him?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಕೆ. ವೀರಣ್ಣಗೌಡ.—ಶ್ರೀ ಮಾನ್ ಈಶ್ವರಪ್ಪನವರು ಈ ರೀತಿ ಪದೇ ಪದೇ ಹೇಳುವುದು ಏಕೆ? ಅವರು ಅನುಭವನ್ವರಾದಂಥ ರಾಯರಾಗಿದ್ದಾರೆ; ಪ್ರಪಂಚದ ವ್ಯವಹಾರ ತಿಳಿದವರು. ಪ್ರೈಮ್ ಮಿನಿಸ್ಟರು ಬಂದ ಕೂಡಲೇ ಅವರಿಗೆ ಇನ್ನೇನೂ ಕೆಲಸವೇ ಇರುವುದಿಲ್ಲವೇ? ಮುಂಚಿತವಾಗಿಯೇ ನಿಗದಿಯಾಗಿರತಕ್ಕ ಕೆಲಸಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ರದ್ದುಮಾಡಿ ನಮ್ಮ ಊರನ್ನು ಸುತ್ತಿ ಕೊಂಡು ಬನ್ನಿ ಎಂದು ನಾವು ಹೇಳಿದರೆ ಅವರು ಕೇಳುತ್ತಾರೆಯೇ?

Is it ever possible to change the programme of the Prime Minister?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಪಿ. ಈಶ್ವರಪ್ಪ.—ನೀವು ಅವರನ್ನು ಕೇಳಿದಿರಾ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಕೆ. ವೀರಣ್ಣಗೌಡ.—ಪಾರ್ಟಿಯೊಳಗೆ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾಯಿತು. ನಡೆದಿರುವ ಅನಾಹುತದ ಕೆಲವು ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಅವರಿಗೆ ಮನವರಿಕೆ ಮಾಡಿದ್ದಾಗಿದೆ. ಅದೂ ಅಲ್ಲದೆ ಪ್ರೈಮ್ ಮಿನಿಸ್ಟರ್ ಅದ ಅವರನ್ನು overnight stay ಮಾಡಿ ಎಂದು ಒತ್ತಾಯಮಾಡಿ ನಿಲ್ಲಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಶ್ರೀ ಈಶ್ವರಪ್ಪನವರು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳದಿದ್ದರೆ ಇನ್ನಾರು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ? ಆದುದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ಮಾಡಬೇಕಾದ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ತಿಳಿಸಿದ್ದೀರಿ. ಶಕ್ತಿ ಇರುವಷ್ಟು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲವು ನಿಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಶಕ್ತಿ ಮೀರಿ ಕೂಡ ಈ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬಗೆಹರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಅನುಭವ ತಮಗೆ ಬಂದಮೇಲೆ ಆದರೆ ಮುಂದಿನ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಇದಕ್ಕೆ ಒಂದು ದಿವಸ ಅವಕಾಶ ಉತ್ತರೋತ್ತರ ಕೊಡಬೇಕೆನ್ನುವುದಾದರೆ ಅದನ್ನು ಮಾಡೋಣ. ಇವೊತ್ತು ಪ್ರವಾಹದ ಹಾವಳಿಯ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ವಿಪುಲವಾದ ಚರ್ಚೆ ನಡೆದಿದೆ. ಮಾನ್ಯ ಸ್ನೇಹಿತರು ಅನೇಕ ಯೋಗ್ಯವಾದ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಕೆಲವು ಸಲಹೆಗಳು ಈಗ ನಾನಾಗಲೇ ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಹಣ ಕಾಸಿನ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅಸಾಧ್ಯವಾಗಿ ಕಂಡರೆ ಉತ್ತರೋತ್ತರ ಹಂತ ಹಂತವಾಗಿ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಬಹುದೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡೋಣ. ಮತ್ತು ಅನೇಕ ಸಲಹೆಗಳು ಮತ್ತು ಟೀಕೆಗಳು ಏನಿವೆ ಅವುಗಳೆಲ್ಲ ತಿರುಳೇ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧವಾಗಿಲ್ಲ—ಟೀಕೆಯ ಮೂಲಕ ಸಲಹೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವನ್ನು ಗಮನಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಎಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಈ ಕಷ್ಟ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನೆರವಿಗೆ ಬರಬೇಕು; ಮುಂದೆ ಕಷ್ಟ ಬಾರದ ಹಾಗೆ ಏನುಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಯೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಭರವಸೆ ಕೊಟ್ಟು ಅನೇಕ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಎಲ್ಲ ಸದಸ್ಯರಿಗೂ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ವಂದನೆಗಳನ್ನರ್ಪಿಸಿ ನನ್ನ ಈ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

KSA LIBRARY, B'lore
B005050
328.32402 548 LAD,1961
JJ33

WD 5548—GPB—500—15-9-61

GOVERNMENT OF KARNATAKA

DEPARTMENT OF
KARNATAKA STATE ARCHIVES
LIBRARY, BANGALORE

This book should be returned on
or before the date mentioned below :